

145. poglavje.

Mož s krinko.

Naslednji večer videl je klub v Nashvill-u zbrane vse ude, 16 na številu.

Vsi so nestrpno pričakovali predstavo skrivnostnega ple-miča. —

„Ali smo polnoštevilni?“ vprašal je Filip.

„Ne“, oglasil se je nekdo, „Donelzona še manjka.“

„Ta pride gotovo, a ne sam.“

„Ne sam?“ vprašalo se je enoglasno.

„Donelzon pripelje tudi svojo ženo“, rekel je Filip suho-parno. —

„Jaz moji nisem ničesar omenil o tem“, zadonelo je iz kroga. —

„Jaz tudi ne“, odvrnil je Filip mirno.

Pred vratni se je čulo govorjenje.

„Pst! — Donelzon je tu.“

Ta je v resnici vstopil ter pripeljal s seboj neko damo.

Opazka gospoda Filipa od prejšnega večera ni bila na-pačna. —

Gospa Donelzon je bila v resnici lepa žena, prikupljive, da, očarujoče ljubkosti.

Lepa glava je komaj nosila težke kite rujavih las. Bli-sketajoči očesi sta kazali, da je zala gospa tudi v domači hiši gospodovala.

„Ali so danes sami gospodje navzoči?“ zašepetala je svo-jemu možu.

Hitrih pogledov je pregledala vso družbo.

Ta je ponovil to vprašanje glasno.

Vsak je imel drugačen izgovor.

„Jaz si pa to vendar ogledam, če sem tudi sama med gospodi“, rekla je končno lepa žena.

Gospod Donelzon se je udal.

Gostilničar je stopil v klubovo sobo.

Stopil je pred zbrano družbo in naznanil:

„Vse je pripravljeno, prosim, sledite mi.“

Molče je šla mala družba po stopnicah gori.

Dospevši v zgornje nadstropje, odprl je gostilničar naglo neka vrata, ki so peljala v predsobo; druga večja vrata se držala v malo dvorano.

Ta je bila krog in krog obita s črnim suknom. Mnogo stolov je stalo pred nizkim poviškom, na katerem je bila črno pregrnjena miza.

Na nji sta goreli dve veliki voščeni sveči, med katerimi je bila postavljena mrtvaška glava.

Gospodje so se polagoma vsedli.

Donelzon se je vsedel s svojo ženo v prvo vrsto.

Dolgo je ostalo vse tiho, navzoči so se le šepetaje pogovarjali. —

Nakrat se je odgrnil zastor v ozadju dvorane.

Vitek, močan mož v elegantni obleki se je prikazal.

Počasnih korakov se je približal mizi.

Rujavi kodrasti lasje so pokrili lepo glavo, temne brke so mu obsenčile ustni.

Gornji del obraza je bil zakrit s črno baržunasto krinko.

A izpod te gledali sta dve očesi s tako demonsko nadzemeljskim svitom, da se je gospa Donelzon nehoté primaknila bližje k svojemu možu.

Ne da bi pogledal svoje goste, stopil je čudni mladi mož na povišek ter se ustavil za mizo.

Par minut ja vladala smrtna tihota.

Potem je začel skrivnostni s svojim globokim, prijetnim glasom:

„Velecenjeni gledalci! Akoravno si ne morem misliti, da bi bili seznanjeni z nepopolno uganjenimi vprašanji človeškega dušnega življenja, bi bilo vendar mogoče, da bi bili slišali o prečudni moči, katere izvršujejo preiskovaleci teh pojavov na osebe, ki so pristopne za tak vpliv.“

Dolga leta sem se trudil z ugibanjem teh skrivnostij, končno se mi je posrečilo, jih dovesti na stopinjo popolnosti, ki do sedaj še ni dosežena.

Morda ste tudi slišali, da so taki izkusi sleparija. Ker pa smem misliti, da se tu navzoča gospoda med seboj dobro pozna, bi posrečena skazovanja dokazala nasprotnost.

Izvolite, prosim, nekoga iz Vaše srede, morda dva ali tri gospode, kateri z menoj dvorano zapuste in me opazujejo. Potem skrijte tu v dvorani katerokoli malenkost, jaz jo bodem kmalu z zavezanimi očmi našel.“

Med povabljenimi gosti je nastal kratek nemir.

Končno sta bila zbrana Donelzon in Filips.

Skrivnostni tujec je ž njima zapustil dvorano.

V tem hipu je občutila gospa Donelzon, kakor da bi lahek dih obvel njeni lici.

Ko je pogledala kviško, videla je, da je zagonetni tujec uprl svoje oči s prebodljivim pogledom v njo.

V naslednjem hipu je bil izginil s svojima spremljevalcema. —

Zdaj je družba začela ugibati.

Od vseh stranij so se čula predlaganja.

„Nož, — robec.“

Končno se je odločilo:

„Iгла.“

„A kam jo skriti?“

Ogledovali so naokoli.

„Ali bi jo ne hoteli zabosti v svojo obleko?“ vprašal je nekdo gospo Donelzon.

Ta se je branila.

„Mene je groza pred tem tujcem“, rekla je tiho za-se.

„Zdi se mi, kakor da bi mi pretila nevarnost.“

Končno so se gospodje odločili za skrivališče.

Iglo so vtaknili mrtvaški glavi med zobe: le glavica je bila onemu spoznati, ki je to vedel.

Sedaj so se poklicali odposlani.

Peljan od obeh gospodov je mož s krinko stopil v dvorano: okolo glave mu je bila ovita bela ruta.

Dospel je v sredo sobe.

Zdaj je spustil roke svojih spremljevalcev in se je obrnil k enemu pred njim sedečih.

„Prosim, dajte mi Vašo roko?“

Ta je radovoljno vstal.

Tujec je prijel gospoda za člen leve roke in hitro šel po dvorani gori in doli.

Ob sedežih je hodil bolj počasi.

Nakrat se je ustavil kakor brez pomoči.

„Ne najde je, saj je nemogoče“, šepetali so si na uho.

Hipno se je maskirani obrnil in šel nekaj korakov proti mizi.

Na desno in levo se je obračal k svečnikoma, potem se je naglo pripognil čez mizo, vedno držeč roko svojega spremljevalca.

Potem je stopil nazaj in držal roko kvišku.

Igla je bila najdena.

Glasi „bravo“ je zadonel.

Mož s krinko se je priklonil.

Potem je vzel velik zvitek, ki je slonel ob steni.

Obesil ga je na žebelj in razvil.

Velik zemljevid Zjedinjenih držav pokazal se je pogledom navzočih.

Zopet je stopil maskirani naprej in ogovoril prisotne:

„Na isti način, kakor prej, skusil bom najti na tem zemljevidu katerikoli kraj. Prosim, izberite.“

Znova je zapustil dvorano s svojima spremljevalcema.

Družba je stopila k zemljevidu.

Na njem je bilo tisoč imen.

„Sedaj mu pa izberimo nekaj prav težkega“, klicalo se je od vseh strani.

„Gotovo, nekaj, česar ne bo mogel najti“, pristavil je nekdo. —

Najprvo se je iskalo po državah.

„Ah kaj, poglejmo si okraje“, predlagal je eden gospodov, „ne vzemimo nobenega mesta.“

„Ne, — ne.“

Končno so se odločili za majhno na pol suho jezero v okolici Arizona: Red Lake (rudeče jezero).

„Tako, tega gotovo ne najde, ime se komaj vidi na karti,“ se je zatrjevalo.

Gledalci so nestrpno pričakovali.

Skrivnostni se je vrnil s svojima spremljevalcema.

Znova je prosil nekega gospoda, da mu podari roko.

S tem je pristopil k zemljevidu.

Robec je zopet zakrival tujcu oči.

Trdno se je oprijel roke tovarišev, katero je čudno krožil na okoli.

Nakrat se je ustavil.

Bliskoma sta potegnili obe roki proti eni točki.

„Red Lake, teritorij Arizona“, oznanil je njegov glas zbranim gledalcem.

Robec mu je bil še vedno na očeh.

Klic občudovanja so se razlegali; vse je vpilo „bravo!“

„To je vendar nerazumno“, zašepetal je Donelzon svojemu prijatelju Filipisu.

„No, le počakajte“, zavrnil je ta, „sedaj pridete tudi Vi na vrsto.“

Donelzon se je stresel.

„Le kot žaba ne“, zdihoval je tožno, ter se ozrl po svoji ženi. —

Mož s krinko je sedaj odstranil robec izpred oči.

„Vse, kar sem do sedaj pokazal, je izvir, ki le deloma pojasni čudni vpliv dušnega življenja. Zato naj naslednji poskusi, s katerimi hočem pripravne osebe prisiliti, da mi brezvoljno ubogajo, dokažejo ves velikanski vpliv človeškega duha na možgane in živce. —

Vsekakor moram pripomniti, da se mi to ne bo pri vsakemu navzočih gospodov posrečilo, in zato hočem napraviti nekaj poskusov.“

Več gospodov, med njimi Filipis, se je prostovoljno ponudilo kot predmet temu skrivnostnemu ravnanju.

Donelzon se je previdno zdržal.

Zagonetni tujec je postavil nekaj stolov za povišek in je velel gospodom sestiti.

Potem je nekaj minut srepro gledal v oči gospoda Filipisa, kateri mu je sedel najbližje.

Poskuševalec je naredil par lahkih kretenj z roko, temu je sledil klic splošnega presenečenja.

Gospod Filipis je bil zaspal.

Od petih gospodov, ki so se možu s krinko postavili na razpolago, bili so trije dostopni skrivnostnemu vplivu.

Ležali so kmalu v smrti podobnem spanju.

Maskirani plemič je prosil vse prisotne, naj se vsedejo.

To se je zgodilo.

Potem se je nagnil k nepregibno sedečim postavam ter jim polglasno dal nekaj ukazov.

Gospod Filips naj bi bil po tem mislil, da vsa dvorana nima nobenega izhoda, ne oken ne vrat.

Njegovemu tovarišu se je reklo, da vlada v dvorani vročina najmanj 50 stopinj.

Tretjemu gospodu pa se je ugovorilo, da je toplomer v dvorani padel daleč pod ničlo.

Potem je čudni tujec zbudil tri gospode s parkratnim hitrim mahanjem z roko in lahkim dihanjem v obraz.

Pričakovanja polna tihota je vladala.

Vzbujeni so si meli oči in zmedeno gledali krog sebe.

Gospod Filips je prvi vstal s stola.

Začuden se je ozrl na vse strani.

„Kaj pa je to?“ zaklical je prestrašen, „kje pa sem?“

Gospod Donelzon se je obračal okoli.

„Ne vrat ne oken, moj Bog, kako pa pojdemo ven?“

Med tem časom je hitela druga žrtev k oknu.

Odpel si je suknjo in težko dihal.

„To je tropična vročina tu, zadušim se!“

Krčevito je odprl okno.

„Ali ste vražji!“ vpil je tretji sotrpina, „pri tem mrazu še okno odpirati.“

Zavihal si je ovratnik gori, roki vtaknil v žep in se oziral še po kakem oblačilu.

„Tu moramo vsi lakote umreti“, zavpil je gospod Filips obupno. —

Mož s krinko je pristopil.

Zopet so obviseli lepi njegovi očesi nad varanimi.

Potem je peljal vsacega posebej na svoj sedež nazaj.

Ubogali so ga na vsak migljaj.

V kratkem je pričalo njihovo dihanje, da so zopet trdno spali. —

Znova se je slišala glasna pohvala od vseh strani.

Občudovanje res nadnaravne moči čudnega tujca je bilo brezmejno.

Ta se je skromno zahvalil.

„Tudi ta na videz tako čudni postopek se lahko razjasni“, rekel je poskuševalec. „Duh v spanje prisiljenega je brezvoljen,

„Lepa gospa“ je šepetal maskovani mož „jutri zvečer, točno ob devetih, pridete na severni kolodvor; tam vzamete vožni listek v Benton in se peljete tja.“ — Po teh besedah je stopil nazaj in radovedno gledal spečo gospo, na katere lepem obrazu se ni ganila nobena žilica.

tako da misli, da je v resnici vse tako, kakor sem mu ugovoril.“ —

V tem trenutku je vstala gospa Donelzon.

„Kam pa pojdeš, otrok?“ vprašal jo je skrbno nje mož.

„Videti hočem, sem-li sprejemljiva za ta čudni vpliv“, mu odgovori.

Gospod Donelzon je bil vidno v skrbeh.

„Pusti to.“

„Ne, — ne, preveč sem radovedna.“

Lepa gospa je stopila k možu s krinko, ki je zopet stal pred negibno skupino.

„Hočete-li tudi z menoj poskusiti?“ vprašala je z mičnim posmehom.

Oči čudnega tujca so se svetile ko plamen.

„O, gotovo, prosim, milostna.“

Tudi gospa Donelzon je podlegla temu skrivnostnemu vplivu. —

V par minutah je trdno spala.

Mož s krinko je obstal za trenotek nepremično.

Skrivaj je gledal po ostali družbi.

Potem se je nagnil k trem spečim gospodom.

A sedaj ni govoril glasno. Zašepetal jim je tajne ukaze na uho, tako tiho, da ni nihče razumel besedice.

Kako bi se bili gospodje čudili, ako bi bili slišali besede tujca. —

Vsak teh treh gospodov je dobil isti ukaz:

„Pridite jutri zvečer v predstavo. Ves denar in vse vrednostne papirje, katere imate pri roki, morate prinesiti s seboj. Dalje se bodete kakor danes meni dali na razpolago in se podvrgli moji moči.“

Tako se je glasilo čudno povelje, katero so dobili gospod Filipis in oba njegova tovariša.

Maskirani je sedaj pristopil h gospej Donelzon.

Nagnil se k njeni glavi.

Njegove ustne so se skoraj dotaknile majhnega, rožnatega ušesa. —

„Lepa gospa“, šepetale so njegove ustne, „jutri zvečer točno ob deveti uri bodite na severnem kolodvoru, tam si vzemite vozni listek do Bentona in se peljite do te postaje. Dospевši tje, izstopite in ostanite v čakalnici, da pridem jaz.“

Polno pričakovanja je gledal speči v obraz; ni ena poteza se ji ni spremenila.

Zadovoljno je pokimal, potem še enkrat šepetal:

„Branite se jutri zvečer Vašega soproga spremite v predstavo, a silite ga, da pride on semkaj. Ves nakit in vse briljante, ki jih imate, prinesite s seboj in skrijte v majhni ročni torbici.“ —

Zloben smehljalj mu je zaigral okoli usten.

Nihče navzočih ni slutil, kakšne hudobne načrte je ta skrivnostni tujec imel.

Zopet je potegnil z rokama čez obraze spečih in na lahno dihnil v nje.

Ti so se zbudili.

Maskirani je stopil k mizi in rekel gledalcem:

„Zadnji in najimenitnejši izkus, h kateremu sem ravno vse potrebno ukrenil, bo krona vsega, kar ste videli. Naročila, katera sem dal trem gospodom, ki so se danes tako ljubeznjivo meni postavili na razpolago, se bodo ravno čez 24 ur izvršila. Vsploh boste spoznali v jutrajšnji predstavi.

Nasprotno se mi v mojo žalost ni posrečilo dame pripraviti v potrebno dušno stanje. Tudi moja moč ima svoje meje.

Do videnja!“

Lahek poklon — čudni gospod je bil izginil. —

Od vseh strani se je sedaj živahno govorilo in klicalo.

„Filips, he, — Filips!“ smejal se je Donelzon preglasno, „imenitni ste bili, ko ste hoteli lakote umreti in ste obupno iskali izhod.“

„Jaz ničesar ne vem“, zavrnil je ogovorjeni slabe volje.

„To je vendar čudno, — nerazumno.“ —

„Gotovo, — a na jutri sem še bolj radoveden. Pridemo seveda vsi.“

Gospodje so pritrdili:

„To je gotovo.“

„No, potem na svidenje, — lahko noč.“

Družba se je poslovila in potem razšla.

146. poglavje.

Rešena.

Helena je sedela v svoji sobici, ko je gostilničarka vstopila. —

„Ali Vas motim?“

Osupnjena je pogledala gostilničarko.

„Ne, ne.“

„Premislite, gospodična“, začela je zgovorna žena, „kaj se je včeraj zopet zgodilo.“

Helena jo je vprašujoče pogledala.

„V prvem nadstropju stanujejo Hopkinovi, saj jih gotovo ne poznate, — ne? — No, to nič ne de. Torej včeraj leti mali sinček na cesto, ko pridrdra voz; voznik ni mogel ustaviti in je otroka povozil; sedaj leži težko bolan. Upanja je malo, da bi okreval. Saj pravim, ti otroci.“

Heleni so se napolnile oči s solzami; mislila je na svojo majhno Lidijo.

„Da, ti otroci“, ponovila je žena, „letajo okoli, se povozijo, ali pa domu ne najdejo. Vsak hip se bere v časnikih, da se je našel kak otrok. Šele pred par tedni se je zgubila majhna deklica in stariši so se iskali.“

„Kje, — kje, — je bilo to?“ vprašala je Helena brez sape. —

Žena jo je presenečeno pogledala.

„Ti ljubi Bog, ne vem več natanko, je že nekaj tednov tega!“ —

Premišljevala je nekaj časa.

„Stojte, zdaj se spomnim, da, v Maryville so jo našli.“

Helena je postajala nemirna.

„Maryville, — Maryville je vendar večje mesto? V kateri državi pa je?“

„V Kolumbiji, gospodična.“

„V Kolumbiji!“ zavpila je Helena, „da, ona mora biti, Lidija, — moja Lidija!“

Gostilničarka jo je začudeno pogledala; vstala je in zmajevala z glavo.

Helena je bila kar iz sebe.

Gostilničarka je šla proti vratom.

„Torej otroka ima, in se tako drži. No, to naj razume, kdor more.“

Odšla je.

Helena je ostala sama v nepopisnem položaju.

Globoko zamišljena je zrla pred se.

Na vsak način mora v Maryville, — a če otrok ni bil Lidija? —

Grozna misel!

A morala se je sama prepričati.

Pa spomnila se je, da je navezana na pogodbo z gostilničarjem.

„Vezana po pogodbi, s predplačili, katere je dobila, ki so jo vedno bolj zakopali v dolg posestnika pevašnice.“

O, — bilo je strašno!

Tam njena majhna Lidija, — ki je po nji hrepenela, s katero so surovi ljudje morda grdo ravnali, in ki je koprneče razprostirala ročici po svoji ljubi, daljni materi.

In ona je bila navezana na ta kraj. Ona ni smela proč, bila je jetnica, sužnja.

Kje bi našla izhod iz trpljenja tega sveta?

Kaj ji pomagajo prošnje in solze; brezsrečni mož se bo trdovratno držal svoje pravice.

Ako bi bežala, jo bo gostilničar lahko brezobzirno zasledoval s policijo. — —

Zopet je onemogla.

In v eni uri mora nastopiti, s smrtno ranjenim srcem pesni peti in zabavati občinstvo.

Grozno, — grozno! — — — — —

Končno je bila prestana tudi ta muka.

Predstava je bila končana. —

Helena se je napotila domu.

Kakor po navadi, pričakoval jo je ob izhodu Irec Pati.

Molče jo je spremil.

Ko sta prišla mimo svetilke, je pogledal v žalostni obraz svoje spremljevalke.

Spoznal je, da se ji je nekaj pripetilo: a ni si upal vprašati kar naravnost.

Vendar se je ohrabril.

„Ali ste jokali?“ začel je končno Pati.

Helena je samo prikimala.

„Ali Vam je kdo kaj žalega storil?“ Glas mu je postal grozilen.

„Nihče me ni užalil; ne, kaj povsem drugega me žalosti.“

Helena je globoko vzdihnila.

„Ali mi nočete povedati?“

Pati jo je proseče pogledal.

Nekaj minut se je Helena borila sama s seboj.

Končno je zmagala potreba, da si olajša srce.

Z zadušenim glasom povedala je na kratko poslušajočemu svojo usodo.

Ko je končala svoje žalostno pojasnilo, je gledal Pati pred-sé. —

„No, potem je čisto dobro tako“, dejal je končno.

Helena ga ni razumela. —

Irec je znova začel:

„Ako imate danes malo časa za-me, gospica, potem pojdite malo naokoli, rad bi Vam nekaj povedal.“

Privolila je.

Šla sta po prazni cesti.

„Danes je zadnjikrat, gospodična, da me vidite“, rekel je nakrat Pati.

Helena ga je prestrašeno pogledala: kdo jo bode v prihodnje varoval?

„Da, danes Vas zadnjikrat popeljem domu“, ponovil je.

„Ali bodete zapustili mesto?“

„To ravno ne, a danes sem nekaj preskrbel, tako da me v prihodnje ne bodete več rabili.“

Za trenotek je obmolknil, a takoj zopet nadaljeval, ne da bi čakal njenega odgovora:

„Vidite, gospodična, ko ste me takrat, saj še veste, rešili pred fantini, ki so me hoteli spraviti na oni svet, sem se obljubil, da Vas varujem, kakor da bi bili moja sestra. To sem tudi storil, v kolikor je bilo revnemu rudokopu mogoče.“

Helena ga je hvaležno pogledala in mu podala roko.

Irec je bil vidno ginjen.

„Oni večer, ko sem predrznikom, ki so Vas napadli, nekoliko posvetil, sem morda majhen del svojega dolga odplačal, ali ne še vsega“, reče Pati.

„In ko ste mi pripovedovali, da Vas ima oderuški gostilničar v svojih krempljih in da se ga ne morete rešiti, vedel sem, kaj imam storiti“, nadaljuje rudečelasi dečko.

„Draga gospodična, niste mi samo takrat rešili življenje, nego naredili ste iz mene tudi poštenega človeka. Kar Vas poznam, se nisem več dotaknil žganja. Zadnjič sem šel celo v cerkev in to se imam samo Vam zahvaliti.“

„To me srčno veseli“, reče Helena ter mu na lahko stisne roko. —

„Tako, tukaj ste doma“, reče Irec čez nekaj časa, „in zdaj Vam hočem reči: z Bogom! Zdaj greste lahko iskat svojega otroka, ker sem šel k nekemu advokatu in mu vse potrebno naročil. Nisem si mogel misliti, kake obveznosti da bi imeli proti gostilničarju, saj ste mu vedno polnili njegovo barako. Sicer se pa takemu oderuhu ne drži nobena obljuba!“

Helena začudeno pogleda govorečega moža; komaj je razumela, kaj govori.

„Da, gospodična“, nadaljuje Irec s skoro svečanim glasom, „zdaj Vam ni več potrebno iti v ono hišo, kjer ste toliko zla prestali. Od zdaj naprej ste prosta in lahko storite, kar hočete. To uslugo lahko sprejmete od mene, ta denar je pošteno zaslužen.“ —

„Ne, — ne“, reče Helena ginjena, „Vaš tako trdo zaslužen denar, za božjo voljo, jaz ga ne morem sprejeti.“

„To Vam vse nič ne pomaga, gospodična, stvar je sedaj urejena. Dolgo nisem veroval v Boga, zdaj naj Vas on blagoslovi in Vam pomaga, da zopet najdete svojega otroka. Zdrava ostanite, zdaj sva se pobotala.“

Prime jo za roko, katero poljubi, potem zbeži, kakor da ga kdo podi.

Helenini klici so odmevali po temini; ali Irea ni bilo nazaj. —

S solznimi očmi in vendar neizrekljivo srečna stopi Helena v svojo sobico.

Jutri na vse zgodaj hoče se odpraviti, da potuje v Maryville —

Prešteje svoj mali imetek, — mogoče, da zadostuje do tja.

Bog, ki ji je že tolikokrat pomogel, pomagal bo še nadalje, si misli Helena in zaspi.

147. poglavje.

Nevarno početje.

V jedni elegantnih sob za tujce v hotelu mesteca Nasvila sedel je tajinstveni plemenitaš, ki je predstojnike mesteca tako zelo razburil.

Zdaj več ne pokriva maska njegovega obraza.

Pred nami stoji pustolovec, ki se ne boji nobenega sredstva, da ustreže svojim strastem.

Spoznamo v njem barona Falkenburga, Varena, Vermonta, Goulda, Severja. —

„Upam, da se mi vse posreči“, mrmra pred-se. „Sicer še nisem gotov te stvari, ali zaupam v srečo, ki se mi je že tolikokrat smehljala.“

Sever se globoko zamisli.

Že v M... su se je mnogo pečal s sugestijo, ko je zvedel za magično moč svojih oči. Zdaj mu pomaga ta vednost v pridobitev nadaljnjih sredstev.

Bil je to njegov prvi nastop. Iz tega vzroka si je tudi, pod pretvezo plemenitega rojstva, dodal masko in njegovo že na sebi pozornost vzbujajočo osebo obdal z neko tajnostjo.

In ne samo pridobitev novega premoženja, nego tudi ona mično zapeljiva žena, ki je včeraj zvečer tako globok utis naredila na njegovo srce, mu je zdaj v mislih.

Da, lepa je in ima lase in oči kakor — kakor — Helena! —

Na Heleno, na to plemenito ženo, je v pijanosti preobilenega življenja malokdaj mislil.

Zdaj stopi njena ljubka podoba zopet pred njegove oči.

Nikjer je ni bilo ženske, ki bi se mogla meriti s to grofovsko hčerjo!

„Gledati moram, da jo zopet najdem“, reče pred-se, „Joze me pričakuje z Bobom v L....iju. On je prebrisan dečko, njega pošljem na sled ponosne princezinje. Moja mora postati in če bi moral v pekel iti po njo. Do tja so mi druge dosti dobre.“ —

Misli tudi na Marijo.

Bob mu je naznanil, da še vedno sama zase živi v Novem Jorku; premišljal je že večkrat načrte, kako da bi se ji zopet bližal, a vedno jih je zopet zavrgel.

Treba je bilo največje pazljivosti, ker je njegovo sledilno pismo bilo v časopisih. Sicer je sled rane, ki je bila takrat samo narejena, že davno odstranil, a našlo se je še vedno dosti gotovosti za njegovo osebo.

Zato mu je prišla misel nastopiti v tajinstveni maski plemenitega gospoda.

„Kmalu bo čas“, zamrmra. „Le radoveden sem, če se mi je moj načrt posrečil. Denar, katerega sem imel na begu pri sebi, je pri kraji.“

Pustolovec vstane.

Mala potna torbica je ležala pripravljena na mizi. Plašč in klobuk sta bila pripravljena. Svoj račun je plačal že pred nekaterimi urami.

Še enkrat pogleda vozni red, potem gre k vratom. — —

Spodaj v črno pregrnjeni dvorani sedeli so gospodje kluba. Pogovarjali so se o skrivnostnem tujcu.

„Kje pa imate svojo ženo, Donelson?“ vpraša gospod Filipš. —

„Ostala je danes doma.“

„In Vas je pustila samega semkaj? Saj je bila vendar včeraj tako radovedna.“

„Ne, ni hotela z menoj“, godrnja Donelzon, „hotel sem že pri nji ostati, ker sem mislil, da je morda kaj bolna. Slabo je dosti izgledala, a skoraj mučila me je, da sem šel.“

Bil je videti zelo zamišljen.

Nastane premor.

Oči vseh navzočih so se pričakovalno ozirale na vrata, kdaj vstopi on.

„Ker ravno na to mislim, bom pa precej danes plačal letno najemščino za naš klub“, reče Donelzon, ki je bil ob enem tudi blagajnik kluba. „Ali mi zamorete menjati bankovec za tisoč dolarjev, Filipš?“

„Z veseljem“, odgovori ta in potegne listnico iz žepa, da bi menjal.

Gospod Donelzon se začudi.

„Blisk in grom, to ste pa dobro nabasali. Človek, kaj pa, če jo zgubite?“

„Bom že pazil“, odgovori Filipš mirno.

„Tiho, — tu je.“

Zagrinjala se odpro, mož z masko stoji v dvorani.

„Nje ni tukaj“, mrmra zadovoljno. „Kakor se vidi, se mi posreči, — ali zadnji čas je, vlak odpelje v pol ure.“

„Smem-li prositi gospode, ki so bili včeraj tako ljubeznjivi, da so se podvrgli moji sugestiji, da še enkrat sedejo na te stole?“

Filipš in njegova tovariša brez obotavljanja sedejo na označene stole.

V malo trenutkih so zaspali.

Mož z masko se obrne proti družbi.

„Imam čast, da Vam pokažem enega najčudnejših eksperimentov in Vas vse prosim, da si poiščete po hiši poljubno skrivališče. Ti trije gospodje, ki so tu v magnetičnem spanju, Vas bodo poiskali tudi v najskritejšem kotu; smem-li prositi?“ —

Smeje in šaleč se zapustijo vsi dvorano, da se poskrijejo.

Komaj je bil zadnji zunaj, ko gre tajinstveni tujec k vratom in jih zapahne.

Potem se obrne k spečim gospodom.

Bliskoma sežejo njegove roke po žepih njegovih žrtev; tam najde debelo listnico, tu bogato napolnjeno denarnico.

Konečno je bila vizitacija končana.

Ropar dene vse reči v ruto in naredi zveženj.

Potem gre zopet k pečim.

„Zapovem vam,“ reče z mirnim, a zapovedujočim glasom, „da spite neprenehoma do jutri zjutraj. Nobena človeška moč naj ne bo v stanju, vas zbuditi.“

Naglo vzame zveženj, hiti k vratom dvorane in odpahne zapah. —

V malo trenutkih je v svoji sobi.

Tukaj vrže plašč čez ramo in si potisne klobuk na oči. Masko skrije v svoj žep.

Še enkrat pogleda po sobi, potem gre po hodniku do zadnjih stopnic ter po istih navzdol.

Ko dospe na dvorišče, obstane in posluša.

Ničesar se ne čuje.

Urno se dvigne ob nizkem zidu dvorišča, previdno pogleda čez zid.

Sosedno dvorišče je kakor izumrto.

Njegova temna postava se splazi dol, potem hiti skozi sosedno hišo na cesto.

Medtem so gospodje iz kluba po dolgem iskanju našli skoraj nemogoča skrivališča.

Donelzon je čepel za umivalno mizo, drugi so ležali pod posteljami; še bedeci bi jih bil v veliki hiši težko našel.

„No, ali ne pridejo že kmalo,“ mrmra Donelzon jezno, „saj sem že ves trd od čepenja.“

Najmanj eno uro so gospodje izdržali, potem se polagoma prikaže eden in drugi.

Pogledovali so se nezaupno.

„Pri meni ni bil nihče.“

„Tudi pri meni ne.“

„Kakor se vidi, se ta stvar ne posreči vedno,“ meni Donelzon. —

„Pojdimo torej doli.“

„Da, gotovo, — tako dolgo to ne traja.“

Ko pridejo k dvorani, prisluškujejo gospodje najprvo pri vratih. —

Vse je bilo mirno.

Previdno odpro vrata.

„Tukaj ležijo še vsi trije,“ šepče Donelzon. „Kje je neki eksperimentier.“

Ali moža z masko ni bilo.

Gostilničar pride.

„Kje pa je tajinstveni tujec?“

„No, kaj ga ni tukaj?“ se začudi lastnik hotela.

Tudi gospodje so bili presenečeni.

„Saj vendar vidite, da ga ni tukaj.“

„Ali je morda šel v svojo sobo?“

Posljejo natakara gledat.

Čez nekaj časa se ta vrne.

„Potrkal sem nekolikokrat,“ pripoveduje, „ali nihče mi ni odprl.“

„Tako, no, potem pojdem pa sam,“ reče gostilničar.

Odhiti iz dvorane.

Gospodje so nestrpno pričakovali.

Oni trije na stolah so še vedno spali.

Nakrat se vrata hitro odpro in posestnik plane v dvorano. —

„Proč je šel, gospodje, proč!“

„Proč, — nemogoče!“

„Gotovo, njegovega plašča in njegove torbice ni v sobi; vse je proč.“

„No, potem pa vprašajte vratarja.“

Ali nobeden ni videl, da se je tujec oddaljil.

Vsem se je zdelo to čudna uganjka.

„Nazadnje je to bil sam peklenšček, ki je skozi okno odletel,“ se roga Donelzon.

Potem poruka svojega Filipsa za ramo.

„He, Filip, zbudite se!“

Ali gospod Filip je trdno spal; nemogoče je bilo, ga predramiti.

Nič bolje ni bilo z njegovima tovarišema.

Trudili so se gospodje na vse načine, da bi prebudili speče, a vse je bilo zaman.

Konečno so se prijatelji zbali.

Poslali so po zdravnika. —

Ta pride. —

Začudeno ogleduje kakor mrtve sedeče gospode in zmaje z glavo.

Na to se obrne k gospodom.

„Kdo je pa gospode hipnotiziral?“

„Kaj pa je to?“ vpraša Donelzon začudeno.

„No, to umetno spanje se imenuje hipnoza,“ odgovori zdravnik ravnodušno.

Vsi so obrnili svoje poglede v zdravnika.

„Tako — tako.“

„Da bi jih pač mogli zopet zbuditi,“ rečejo skrbni gospodje.

„Jaz jih že zbudim,“ meni zdravnik.

„Ali to morete?“

„Gotovo, čisto jednostavno; iznova jih hipnotiziram in s tem spravim v prvotno stanje,“ odvrne zdravnik.

Prijatelji se začudijo.

V tem trenutku se prikaže natakár.

„Gospod Donelzon, Vaša dekla Vas išče.“

„Kaj je tukaj?“ povpraša Donelzon.

„Da.“

Mlada deklica se prikaže pri vratih salona. Plašno gleda čudni prizor.

„Ah, gospod Donelzon, pridite vendar hitro domov,“ reče s skoro jokajočim glasom.

„Kaj pa se je zgodilo?“

„Milostljiva gospa je odpotovala.“

„Odpotovala!“

Donelzon je kakor okamenel.

Deklo so posilile solze.

„Da, — da, — ah, pridite vendar!“

„Ali moj Bog, govorite vendar, kako je pa to prišlo, kam se je pa peljala?“

„Milostljiva je bila že cel popoldan tako čudna,“ pripoveduje dekle jokaje. „Vse je pospravila, vso svojo zlatnino, — mi si nismo vedeli tega tolmačiti.“

„Zakaj pa niste meni nič povedali o tem?“ reče Donelzon ves iz sebe.

Dekla ga je ihte prosila:

„Ah, nikari ne bodite hudi, ali mislili smo, da sta se milostljivi gospod in gospa kaj sprla, saj to se katerikrat pripeti. — Ali precej odpotovati!“

„Kdaj se je odpeljala?“ kriči nesrečni soprog.

„Ob pol devetih. Vprašala sem milostljivo gospo, če jo spremim na kolodvor, a niti odgovorila mi ni. — O moj Bog, — o moj Bog, ta žalost!“

Obupno je vtila roke.

Donelzon plane kakor blazen iz dvorane. — — — —

„Kje pa sem, — kaj pa se je tu zgodilo?“

S temi besedami se prebudi gospod Filipis iz umetnega spanja.

Z največjo hitrostjo mu povedo, kaj se je zgodilo v zadnjih urah. —

„Nazadnje ni to bil nikak plemenitaž, nego navaden pustolovec,“ reče eden gospodov.

„Račun je plačal,“ reče gostilničar.

Zdaj gospod Filipis grozno vskrikne:

„Moja listnica, — moja listnica —!“

Vsi so osupnili.

„Ali je morda doli padla?“

„Moja denarnica in dragocena ura sta tudi proč, jaz sem okraden!“

„Kaj ste imeli veliko denarja pri sebi?“ ga vprašajo od vseh strani.

„Gotovo, 100.000 dolarjev!“

„Kako ste pa prišli na to, da ste toliko denarja utaknili k sebi?“ pozveduje zdravnik.

„Sam ne vem, kako sem prišel do tega. Naravnost gnalo me je, da sem danes toliko seboj vzela,“ pripoveduje Filipis stokaje.

„Brez dvoma, ta capin Vam je v spanji to ukazal,“ reče mu zdravnik.

„Kaj to gre?“

„Gotovo, ako Vam brezvestni človek ukaže, morate celo koga umoriti.“

„Grozno!“

V tem trenutku tudi Filipsova tovariša prestrašeno zavpijeta. —

Tudi onadva pogrešata listnice, denarnice in ure.

Večje svote so se nahajale v njih listnicah.

„Kje pa je Donelzon?“ vpraša Filipis še vedno iz sebe.

„Divjal je domu; žena mu je odpotovala.“

„Ah!“

„Morda jo je ta capin tudi odpeljal?“

„To je že mogoče,“ reče zdravnik.

„Ah, — ne govorite takih budalosti.“

„Ne mislim na to,“ odgovori zdravnik mirno. „Ali je bila gospa včeraj tukaj?“

„Da.“

„Tako, — hm, — ali je lepa, gospod? Oprostite to vprašanje, ali jaz ne poznam gospe Donelzon.“

„Jako lepa,“ zagotovi gospod Filips, „najljubkejša gospa v celem Nasvilu.“

„Je-li tudi gospo včeraj uspaval?“

„Gotovo.“

Zdravnik je zmajeval z glavo.

„No, potem ni za mene nikakega dvoma, da je Donelzon ogoljufan za ženo, posebno, ker ni bilo domačega prepira. — Ta capin vzel jo je seboj, da združi prijetno s potrebnim.“

„Ne, to ni mogoče,“ reče Filips. „Ob pol deveti uri je bil še tukaj. Zadnji vlak gre ob devetih; tako hitro ni mogel priti do Donelzonove precej oddaljene hiše in pregovoriti ženo, ki je obče znana kot jako krepostna, da ga spremi.“

„Saj tega tudi ni storil,“ reče zdravnik.

„No, kako pa je to učinil?“

Filips je nepremično zrl v obraz zdravnika.

„V spanji ji je včeraj najbrž dopovedal, da mora iti na kolodvor in ga tam počakati, ali pa kaj sličnega: — nič ji ni pomagalo, morala je iti,“ pojasni mu zdravnik.

„Ali je to mogoče?“

„Gotovo; pri osebah, ki tej moči podležejo, je vse mogoče,“ odgovori zdravnik. — — — — —

Na stopnicah reče Filips svojim tovarišem:

„Torej zato je povabil samo klub. Javno bi se ta stvar zvedela. — A tako se vedno zgodi, taki goljufi si vedno poiščejo —“

Obmolkne.

„No, le povejte naravnost,“ meni njegov tovariš divje, ker je bil tudi oropan. „Najneumnejše si izberite, lahko bi — sam sebi bi lahko dal zausnice.“

V tej noči so imeli policisti mesteca Nasvila vzrok, da prekolnejo moderno tajnoznanstvo.

Brzjav je neprenehoma deloval.

Vso okolico so preiskali.

Obupani gospod Donelzon se je vedel kakor zblaznel.

Celo službeno osebje zapodil je na oni nesrečni večer iz službe. —

A vse iskanje je bilo zastonj, ravno tako je bilo, kakor da je zemlja požrla zločinea in njegovo žrtev. —

148. poglavje.

Na begu.

Ko je Sever zapustil hotel, obrnil se je proti severnemu kolodvoru.

Urno je hitel po nočno tihih cestah; saj je bil pa tudi že skrajni čas.

Konečno dospe do kolodvora.

Hitro si vzame vožnji listek in skoči na vlak, ki se je ravno začel pomikati.

V kupeju ni bilo nikogar razun njega. Vzame zveženj iz plaščevega žepa in prešteje vsebino.

„Približno 400.000 dolarjev,“ meni konečno zadovoljno.

„Preje bi se bil smejal taki svoti.“

Mislil je namreč na milijone, katere je imel v M. su in kateri so na tako čuden način izginili.

Manuelita je svojo tajnost seboj vzela v smrt.

Zaškripal je z zobmi, ko je mislil na te velikanske svote. Bilo je okroglo 12 milijonov dolarjev. —

In zraven še premoženje lepe Meksikanke! Kar zblaznel bi od jeze!

Kje naj bi zdaj poizvedel, kje da so ostale te ogromne svote? —

Misel na Jozeja šinila mu je v glavo; morda da on poizve za to tajnost.

In potem je začel premišljevati o lepi gospej, katera, če se mu je posrečilo, se je peljala v istem vlaku kakor on.

Ali mu zamore lepa žena pri pustolovskem življenju kaj hasniti?

Gotovo! —

Vražja misel ga prešine, — zdaj je vedel, kaj mu lepa gospa lahko pomaga.

In mel si je zadovoljno roke.

„Da, tako se mi posreči,“ mrmra pred se. „Za to bo izborna! Potrebna sredstva tudi tukaj dobim, da si zaklad, ki mi je za zdaj iztrgan, zopet nazaj priborim.“

In dalje je predel svoje pustolovske načrte.

„Benton!“ se zasliši od zunaj.

Sprevodnik ponavlja ta klic.

„Že? Tem bolje. Kdo ve, če se dogodek v Nasvilu prekmalu ne izve; lahko bi me sicer na kaki postaji med potjo prijeli.“

Hitro zapusti kupej in počaka na peronu, da se vlak odpelje. —

Potem se poda v čakalni salon.

V jednom temnih kotov sedela je s pajčolanom zagrnjena dama v temnem potnem plašču; mala ročna torbica ležala je zraven nje.

„To je ona,“ si reče Sever.

„Zdaj je treba spretno ravnati.“

Hitro zapusti sobo in se vrne na peron.

Železniški uradnik se mu počasi približa.

„Prosim, ali ste v Bentonu dobro znani?“ ga nagovori Sever uljudno.

„Gotovo.“

„Je-li mogoče tukaj dobiti za dva dneva dobro in pripravno ekvipažo?“

„Da; sicer imate to veliko bolj prilično, če vzamete enega teh vozov, ki vedno stojijo pred kolodvorom, vzamete ga lahko na poljubni čas; ker posestniki sami vozijo.“

Na lahko se mu prikloni.

„To mi je jako ljubo, hvala Vam.“

Sever je šel skozi vežo.

V malo minutah se je zmenil z voznikom, da ga popelje v C. . . . o.

Ali zdaj je prišla nova težkoča; šlo se je za to, gospo Donelzon spraviti v voz.

To je bilo težje. Ker v trenutku, ko se ji približa, izgine njegova moč.

Lahko bi se pripetilo, da začne klicati na pomoč; on pa se je moral vsaki opozoritvi umakniti.

Konečno se je vendar odločil.

Mirno je šel nazaj v čakalno dvorano ter se je najprvo ozrl v oni kot.

Dama je še vedno sedela mirno kakor kip.

Vsede se k bližnji mizi, in večkrat pogleda tja na njo.

Njegov pogled jo je mučil, nemirno se je umikala sem in tja. —

Ali svojega pogleda ni mogla umakniti od njegovega.

Sever se je čutil varnega.

Zdaj je bilo dobljeno.

Počasi se ji približa; gostje, ki so bili v dvorani, niso pazili na nju.

Zdaj je videl skozi pajčolan, da so se njene oči zaprle.

Zadovoljno se je nasmehnil.

„Pojdite z menoj“, zašepeče.

Gospa počasi vstane, Sever vzame torbico in jo hitro pelje k vratom.

Voz jih je že čakal.

Sever vzdigne svojo lepo spremljevalko v voz; hitro se vsede zraven nje in zapre vrata.

Urno drdra lahki voziček naprej. — — — — —

Medtem ko so v Nasvilu vse mogoče storili, da bi ubeglega zločinca zasačili, dospelo je z nočnim vlakom, ki je prišel z juga, še nekaj tujcev, od katerih sta dva šla v hotel, kjer se je ta dogodek izvršil.

Posestnik hotela je bil še vedno v silni zadregi, ko je pozdravil došlega, visokega in postavnega gospoda, ki je ob roki vodil damo.

„Prosim jedno sobo za-se in jedno za mojo netjakinjo.“

„Takoj bo preskrbljeno. Ali želi gospoda morda še kaj večerjati?“

„Da.“

Gostilničar pelje pozne goste v jedilno sobo.

Bila sta sama.

Natakar jima položi na mizo knjigo za tujce.

Hitro, s krepkimi potezami zapiše gospod svoje ime v knjigo. —

Gostilničar pride ravno skozi vežo, ko pride natakar s knjigo iz jedilne sobe.

„Pokažite!“

In hotelir bere:

„Policijski polkovnik z netjakinjo Žaneto pl. Marpon iz Novega Jorka.“

„Škoda, da ni nekaj ur prej prišel. Sicer mu pa hočem ta slučaj povedati. Ali gospoda že jé?“

„Ne.“

Gostilničar stopi v jedilno sobo.

Polkovnik Rogers je bil blede, glavo je imel široko obvezano. —

Po nekaterih uvodnih besedah pričel je posestnik hotela kratko pripovedovati o dogodkih, ki so se pred nekaj urami tukaj dogodili.

Natančno je popisal zločinca.

Polkovnik je zamišljeno zrl pred-se.

„To je jako interesantno, tudi celo mogoče, da je ta tajinstveni marki identičen z nekim, od mene že dolgo iskanim zločincem. Jutri bom bolj natančno o tej stvari govoril z Vami.“

Gostilničar je uljudno odstopil.

„Kaj menite Vi, gospodična?“ vpraša Rogers med jedjo.

Nagovorjena zmaje z rameni.

„Na vsak način je mogoče. Iz M....sa je dosti hitro izginil. Mogoče je tudi, da so ga presenetili in da ni imel dovolj časa, da bi vzel večjo svoto seboj; škoda je le, da ni nihče videl njegovega obraza!“

Gospodična ga je pazljivo gledala.

„Seveda, seveda“, meni polkovnik. „Cela ta zadeva v M....su je tako zmedena, tako nejasna, da sam ne vem, kako naj si vse razjasnim. O, da pri oni parobrodni katastrofi nisem bil ranjen, bi ta capin bil že davno v mojih rokah.“

Žaneta pokima.

„Veliko sem Vam dolžan, ljuba gospodična“, nadaljuje polkovnik živahno. „Dvakrat ste mi rešili življenje; samo zbog Vaših izpovedb sem se odločil, da zapustim še pravočasno parobrod. Potem, ko sem se, zadet od težkega droga, nezavesten potapljaj, ste bili zopet Vi, ki ste me z zadnjo močjo držali toliko časa na prevrnjenem čolnu, dokler ni prišla pomoč.“

„Ali, gospod polkovnik!“

Deklica vroče zarudi.

„Stric me morate imenovati, to sem Vam že tolikokrat povedal, saj veljate vendar za mojo netjakinjo. Da, ljubim Vas kakor oče svojo hčerko in pozneje bom Vašo požrtvovalnost po svoji moči skušal povrniti.“

Natakar vstopi.

„Želi gospoda še kaj?“

„Hvala, priredite naše sobe; jaz se bom šele pozno vrnil domov, ker imara še neko pot. Recite to vratarju.“

„Prav.“

Natakar se je spoštljivo odstranil.

„Zdaj poslušajte, ljubo dete. Če je ta mož, ki je tukaj izvršil nov zločin, res Sever, potem mu pridemo kmalo na sled in rešimo zagonetko iz M....sa. Še vedno mi je nejasno, zakaj je ta zlodej ubogo gospo Blakburn umoril?“

„Mogoče, da je zvedel, da ga je gospa naznanila policiji.“

„To je seveda mogoče, da, skoro gotovo. Ali kje je gospa Blakburn zvedela, da je baron Falkenburg, kakor se je imenoval, identičen s tako dolgo iskanim Severjem?“

„Da, tu leži ravno tajnost. To je nekaj, česar moj razum ne ugame; kdo ve, morda je kje prisluškovala in je to tajnost zvedela“, reče Rogers živahno.

„Mislim, da sem našla sredstvo, da pozvemo, ali je ta mož, ki je bil tukaj, res Sever“, reče čez nekaj časa Žaneta.

„Radoveden sem.“

„O, to ni nič posebnega. Torej ta zločinec je neko gospo iz najvišjih krogov zvalil ali zapeljal; na noben način ne verujem, da je šla radovoljno ž njim.“

„Vi podcenjujete moč, katero ima Sever nad ženskami“, ji prestriže polkovnik besedo.

„Ne, ali v tem kratkem času ni bilo zločincu mogoče, si sree zveste žene pridobiti. Žena, ki ima bogatega, obče poznane in spoštovanega moža, ne gre kar s prvim pustolovcem.“

Gospodična je resno gledala v obraz polkovniku.

„No, Vi morate svoj spol bolje poznati kakor jaz.“

„Cela ta stvar se je takoj zvedela“, nadaljuje Žaneta. „Takoj so uporabili brzovoz in vsejedno niso ničesar našli, to dokazuje, da je iskani porabil navadni voz in da se nahaja še v bližini. Naslednje mesto je C....o, tja se je moral obrniti. Mogoče, da si je tam kje v bližini najel kako vilo, kjer se skriva, in le svojo žrtev pusti igrati kakor kako marijoneto.“

„Bravo“, zakliče Rogers. „Pri Vas se je zgubil tajni policist, dete!“

Žaneta zopet zarudi.

„Kako bi pa bilo“, reče deklica živahno, „če bi jaz poizvedela, kje se nahaja, pa bi se ponudila gospaj kot sobarica. Ker je iz višjih krogov, bo jedno potrebovala. Če imam to srečo, potem bom kmalu poizvedela, ali je iskani res Sever.“

Polkovnik premišljuje: nagne glavo.

„Ta misel je izvrstna, ali opraviti imate z jako lokavim, zvitim zločincem: nesrečen bi bil, če bi se Vam kaj pripetilo.“

Ali Žaneta ga samozavestno zavrne:

„Bodite brez skrbi, jaz bom že pazila.“

„Ali ne mislite, da bi Vas ta človek zopet spoznal?“

„Ne, prav gotovo da ne, še pred njegovim služabnikom Jozejem nimam nikakega strahu. Redkokdaj me je videl, medtem ko sem ga jaz čestokrat skrivaj opazovala.“

Sicer pa“, nadaljuje Žaneta z bliščečimi očmi, „imam tudi jaz spolniti svojo obljubo, namreč maščevati svojo ubogo prijateljico nad tem izvržkom.“

„Dobro“, reče konečno polkovnik, „pritrujem Vašemu načrtu, zdi se mi, da je izvedljiv. Samo ob sebi je umevno, da bom v Vaši bližini, da Vam na prvi migljaj prihitim na pomoč.“

Rogers je dolgo molče sedel, njegove oči so zrle temno in žalostno.

„No, kaj pa mislite?“ vpraša Žaneta prijazno.

„Na neko ženo, katero je tudi ta ničevrednik goljufal. Ker že tako dolgo nisem ničesar čul o njej, je mogoče, da je tudi

ona postala žrtev te človeške zverine, ki se ne ustraši nobenega zločina, samo da ustreže svojim strastem.“

Polkovnikove oči so se žarile jeze.

„Ali zdaj pojdite spat, ljubo dete“, pristavi hitro, „jaz pojdem še na policijsko postajo. Jutri na vse zgodaj slediva temu zločincu.“

Rogers poda Žaneti roko in zapusti sobo.

Deklica se je zamislila.

„Uboga, nesrečna Lujiza“, zašepeče, „tudi ti si svojo mlado življenje žrtvovala temu izvržku. Kaj še ne pride kmalu dan, ko bo ta nestvor svoje zločine plačal s smrtjo?“

149. poglavje.

Na Pacifik-železnici.

Čez brezkončne planjave, ki jih loči velikansko skalnato gorovje od vzhodnih dežel, divja kakor vihar, kakor kača se vijoč, ekspresni vlak Teksas-Pacifik-železnice.

Tak vlak, ki po več tednov potrebuje, da premeri velikansko daljavo med obema morjema, med atlantičnim oceanom in tihim morjem, je svet v malem. Tak vlak ima restavracijske in spalne vagone, tudi salone, ki so z najfinejšim razkošjem opremljeni.

V enem teh krasno opravljenih malih salonov sedele so tri osebe, en gospod in dve dami.

Zadnji sta imeli priproste, ali elegantne potne obleke, katere so se njih mladostno svežih teles le rahlo oklepale.

Prvi pogled na lepe obraze je takoj izdal, da so to naše stare znanke, Maja in Azuma.

Pili sta ravno svojo jutranjo kavo.

Juan Kaldera je sedel pri oknu in sanjaje zrl v daljavo.

V Litl-Roku so se potovalci za jeden dan zamudili, da so si kupili nekaj potrebnih reči. Potem so svojo pot nadaljevali.

Zdaj so imeli precej pusto vožnjo petih do šestih dni pred seboj, predno so se mogli zopet ustaviti.

Mladi deklici sta prve dneve veliko jokali radi izgubljene prijateljice.

Konečno sta se udali v svojo usodo, saj sta šli brezskrbnemu, srečnemu življenju naproti.

Juan Kaldera je bil v svojem obnašanju popoln žentlemen; bil je proti deklicama poln uljudnosti in postrežljivosti.

Tako je tudi Maja se kmalo zopet naučila smeјati.

Samo Azuma je bila kakor vedno tiha in resna.

Juan vstane zdaj s svojega sedeža.

Smehljaje gleda na krasno sliko, ki sta jo deklici kazali.

Maja se še vedno ni dobro počutila v moderni obleki, saj je bila navajena le lahke obleke.

Nasprotno se je Azumi krasno podajala.

Od svitlo sive potne obleke dvigala se je lepa glavica s krasnimi, črnimi očmi naravnost čarobno lepo; lepe dolge lase imela je moderno počesane.

Maja se je temu še protivila; imela jih je še vedno razpletene, kakor prej.

„No, moje dame“, vpraša Juan smehljaje, „ste li dobro spali?“

„O da“, odgovori Maja, „še precej dobro; v prvih nočeh mi je bilo popolnoma nemogoče.“

„To bo kmalu prestano“, tolaži Juan, „potem pridemo v Meksiko.“

Dami ga ljubeznjivo pogledata.

„Ali ni tam zelo mrzlo?“ vpraša Maja.

„Ne, ljubo dete, v Meksiki žari solnce kakor v Vaši ljubljeni indijski domovini.“

Majine oči se zasvetijo.

„Kaj bomo pa tam počele?“ vpraša Maja znova.

„O, v Meksiki je dovolj zabave, gledališče, plesi in koncerti, — ne bosta se dolgočasili.“

„Kaj mislite, gospod, da nas tam sprejmejo kot jednako-rodne?“ zakliče Azuma skoro divje: „nesrečnici sve, — zgubljenske — — —“

In strastno si pokrije z rokami obraz.

Tudi Majin obraz prošine žalost.

„Moje dame“, reče Juan skoro svečano, „dobro je, da ste to, meni tako neljubo stvar, same postavile v pogovor; jedenkrat Vam bom o tem odgovoril, potem naj mi za vedno izgine iz spomina.“

Za trenotek je prestal.

„Od Manuelite sem kratko izvedel vajino usodo; poznam vajine doživljaje.“ —

Maja in Azuma povesita oči.

„Vi stopite zdaj v deželo, drage dame, kjer vlada še stari španski duh, oni junaški duh, ki je v vojski proti Maurom ujete španske deklice rešil iz haremov mohamedancev.“

In s povzdignjenim glasom nadaljuje:

„Španski vitezi šteli so si v čast, takim deklicam ponuditi svojo junaško roko v zakon; nesreča jih je posvetila in jim dala mučeniško krono.“

In ta dežela, v kateri stanujejo potomci onih junakov, bo od zdaj naprej Vaša domovina, moje dame. Sprejeli Vas bodo kot enakorodne! Hotel bi poznati onega Španca, ki bi le jedno žal besedo Vam rekel; ne imel bi dovolj časa, da bi zadnje molitev izmolil.“

Maja se je hvaležnosti zjokala.

Azuma stala je visokozravnana pred njim, ter zrla na njegova usta, kakor da bi hotela vsako besedo že naprej vedeti. —

Ko je končal, zgrudi se mu pred noge.

„Za božjo voljo, gospodična!“ zakliče Juan prestrašeno. Ali Azuma ni tega slišala.

Prijela je njegovo roko: lepi obraz se skloni čez njo in njene ustne vroče poljubujejo njegovo desnico, ki jo Juan skuša odtegniti. —

Konečno se mu posreči, da jo vzdigne.

Ali pri tem ga zadene žarek njenih oči, tako hvaležno in strastno udano, da se na pol zmeden odvrne.

Vlak, ki je že nekaj časa bolj počasi vozil, ustavi se na neki mali postaji.

„Fulton!“ zakličejo kondukterji.

Čuje se tudi klie:

„Dosti časa za zajutrek!“

Mnogo potovalcev zapusti vlak. Tudi Juan hiti proti postaji, da bi poiskal nekaj okrepčil.

Ko se že vrača, priteče mu prodajalec časopisov naproti. „New-York Herald 10 vinarjev!“ kliče.

Juan si kupi časopis in se vrne k deklicama v salon.

A salon je bil prazen.

Deklici sta se umaknili v sosedno sobico; Juan jih sliši govoriti. —

Vsede se zopet k oknu.

Pozabiti ni mogel pogleda, s katerim ga je Azuma tako ljubeznjivo pogledala.

Bil je kar očaran.

Mehanično razprostre velik časopis.

Pregleda prve strani, potem ga zanima naslednja notica:

„Memphis, ministerijozen umor.“

Juan bere, — in bere — — —

Kakor v sanjah, — ni mogel verjeti, da bi bila ta grozovitost resnična:

Manuelita — — mrtva — — — — —

Z glasnim vsklikom se zgrudi. —

Pred njegovimi očmi nastane noč.

Vrata se hitro odpro.

Maja in Azuma planeta v salon.

A medtem ko je prva stokaje okoli begala, ni zgubila Azuma svoje zavesti.

Urno hiti v sosedno sobico in se hitro vrne nazaj, s steklenico krepčujoče esence v rokah.

Ž njo drgne onesveščenemu čelo in sence.

Juan odpre oči.

Azumini pogledi padajo z ljubeznjivo skrbnostjo na njegov obraz.

Počasi si pomane čelo z roko.

Tu leži časopis, torej ni sen, kakor je upal.

Zgubil je ljubico mladih let, komaj da jo je zopet našel.

V prvem trenutku mislil je na to, da se vrne v M.....s, a takoj zopet je opustil to nakano.

Ali kaj zdaj?

Ali je bilo sojeno, da umrje na cesti, ona, katere zibel je tekla v krasni grajščini in ki je svojo mladost preživela v bogastvu in sijaju?

Domisli se pisma, katerega mu je Manuelita izročila pri slovesu. —

Bled, prepaden gre omahujé proti svoji spalni sobici, da poišče pismo.

Boječe zreta deklici za njim.

Juan je kmalo našel pismo; bil je precej velik zavitek.

Vrne se v salon.

V tem pade njegov pogled na deklici.

V kratkih besedah jima pove o veliki izgubi.

Glasno jokaje se objameta Azuma in Maja.

V tem kratkem času, kar sta poznali Manuelito, se jima je silno omilila.

Juan strga zavitek.

Pismo pade iz njega in velika, s sodnijskim pečatom zapečatena pola.

Mladi Meksikanec vzame pismo in ga bere:

„Moj ljubljeni Juan!

Nekaj dni sem me mučijo žalostne slutnje: zdi se mi, kakor da ne bom več dolgo živela. Tako mi je tesno pri sreju; mislim, da kmalu umrjem. Mogoče, da se smeješ mojemu pisanju, saj sem po človeških mislih v malo dneh pri Tebi, Ti edino ljubljeni. — Da bo pa za vse slučaje jasnost, naredila sem včeraj svojo zadnjo voljo in priložila tem vrsticam prepis. Prosto lahko porabim svoje premoženje, moji sorodniki v Meksiki nimajo nikake pravice do njega, in ker Ti v svojem ponosu ne bi ničesar sprejel od mene, sem nesrečnice, ki Te spremljajo, imenovala svojim dedičem. Za slučaj moje smrti boš Ti uravnal mojo zadnjo voljo. Če bi ta slučaj nastopil, kupiš rudokop na ime teh treh deklic. Tvoja, meni predbro znana poštenost mi jamči, da se vse natanko tako zgodi, kakor si jaz želim. In zdaj ostani srečen, srečen za vedno!

Tvoja Manuelita.”

Njegovim tresočim rokam izpade listek.

„O, njena slutnja!“ zastoka Juan.

Znova vzame časopis v roke, še enkrat prebere strašno notico. —

Pri tem mu pade pogled še na drugo notico, ki je bila zraven umora tiskana:

„Nerazjasnen samomor.“

V malo besedah je bilo povedano o koncu Riharda in Priske. —

Juan Poljakinje ni poznal, a sklenil je koj, da zamolči deklicam smrt uboge prijateljice.

In v tej žalostni uri obljubi mladi mož, da hoče celo življenje posvetiti trdemu delu, da zaduši boleost nad prerano umrlo. —

Umakne se v sosedno sobo in sedi dolgo, glavo naslonjeno v roke, vtopljen v misli.

Kar zadoni večglasen vzkrik.

Prestrašen plane po koneci in hiti nazaj v salon.

Maja in Azuma stojita pri oknu.

Zgraženo gledajo Majine oči proti jugu.

Azumini obraz je bil nespremenjen, samo za trenotek se zgane, ko Juan plane v salon.

„Kaj se je zgodilo?“

Mesto odgovora pokaže Azuma v daljavo.

Njegov pogled sledi njeni roki.

Celo obnebje je bilo goreče morje, kakor stolp visoko se je dvigal plamen prerijskega ognja.

Grozen je bil tu pogled.

In vihar podi to goreče morje proti vlaku, ki neprenehoma hiti dalje.

Vrata se hitro odpro, kondukterji in pomagači hitijo v salon. —

„Hitro vsa okna zakriti z mokrimi pregrinjali!“ doni ukaz.

Pomagači prineso hitro mokra pregrinjala in preproge, katere obesijo pred okna.

„Paziti je treba na to, da ogenj ne pride v vlak“, razjasni višji železniški uradnik. „Od zunaj naj gorijo, to se kmalu pogasi, a v drugem slučaju se lahko pripeti, da se kdo zaduši.“

In vlak hiti dalje in vedno dalje.

Očividno je vodja vlaka hotel prehiteti ogenj.

Okna so bila zagrnjena in bilo je mračno, polutema v vagonu, samo rudeči svit ognja se je svetlikal smrtonosno skozi preproge.

Maja je padla na kolena; nje šibki život tresel se je bojazni. —

Azuma jo je dvignila in nesla na zofo.

Kakor junakinja stala je Azuma v uri smrtne nevarnosti.

Visokozravnana stala je njena sloka postava poleg rujava-vega otroka, katerega je s tihimi besedami tolažila.

In vedno hitreje je dirjal vlak dalje.

Nekaj uradnikov stalo je na stroju, da v slučaju nevarnosti pomorejo strojevodji.

Nikake možnosti ni bilo, prehiteti ogenj.

Vlak je moral peljati skozi plamen.

Pri tej grozoviti hitrosti, s katero hiti ogenj naprej, to ne bo dalje trajalo kakor nekaj minut.

Zadostovalo bo, da uniči vlak.

Juan pogleda skozi okno in se zgraženo zgane.

Celo železno utrjenega moža je spreletela groza, ko je videl plamen, ki je bil komaj sto korakov oddaljen.

Zdaj je bilo vse tiho, smrtno tiho: — le od zunaj se je slišalo brsketanje ognja.

Zdaj je vlak došel do ognja.

Slišalo se je sikanje ognja, pokanje goreče trave; že se vzpenjajo plameni preko voz. —

Velikanska vročina se začuti.

Azuma vzame veliko mokro ruto in jo položi čez Majo, ki leži nepremična.

Juan je še vedno stal pri oknu.

„Prosim Vas, gospod Kaldera, stopite rajši na severno stran voza“, reče Azuma tiho.

Mladi Meksikanec se obrne.

„Le pustite me tu stati“, reče mirno in prijazno, „za slučaj, da pade kako mokro zagrinjalo, je lahko takoj zopet nazaj obesim.“

Azuma mu ne odgovori, samo njen pogled je s strahom zrl na mladega moža.

Pokanje se zasliši. —

Nekaj šip se je v vročini zdrobilo.

Mladi Meksikanec skoči na nevarno mesto.

Azuma sledi vsaki njegovi kretnji.

Iz vseh vozov zadonijo klici na pomoč.

Te grozne minute se vlečejo kakor stoletja.

Še vedno se pelje vlak skozi plamen.

Zopet počí nekaj šip. —

Zagrinjalo pade in ogenj šine skozi okno.

Juan prihiti in v trenutku dvigne težko pregrinjalo, da bi je zopet obesil čez okno.

Na njegovi strani stoji Azuma in mu spretno pomaga.

„Bežite od okna, gospodična!“ kriči Meksikanec. „Proč, sicer ponesrečite!“

A Azuma se ne gane.

Goreča rudeča svitloba napolnjuje salon, novi plameni šinejo skozi okno ter zadenejo Juana.

Ta omahne, — in pade. —

Čez njega se vrže neka postava.

Juan čuti, da se življenja gorko truplo pritisne k njemu, da ga obvaruje nevarnosti. —

Potem se onesvesti.

150. poglavje.

Beračica.

Popoldansko solnce je žgalo po jednolični, skoraj brezsenčni deželni cesti, ki veže kraja Fajetevil in Stevenson.

Kakor daleč je segalo oko, ni bilo človeškega bivališča videti, krog in krog so se razprostirali bombaževi nasadi, ograjeni z gostim grmovjem.

Brezkončno dolga cesta je bila prazna.

Ne, — vendar ne; tam v senci drevesa čepi človeška postava. —

Brezgibno, — kakor človek, ki je že zelo utrujen, se vrže na tla, — brezbrizno za konec, tako je ležala tu.

Bila je — ženska.

Siromašna culica je ležala zraven nje, trudno je naslanjala svojo glavo na trdo drevo.

Nežna postava, lepa glava, sladki, blede obraz z milimi, temnimi očmi vzbujajo sočutje in usmiljenje.

Helena je, — nesrečna trpinka. — — —

Da, ubožica se je tu po dolgem potovanju zgrudila utrujena in izmučena.

Zdaj leži na cesti; nezmožna, da bi potovala dalje.

Že nekaj dni je bila na poti. Malo denarja, kar je imela, izdala je za železnico.

A denar, ki ga je imela, ni zadostoval za vožnjo v Marivil. —

In potem je vlak zapustila, in je dalje potovala, le sem in tja je vprašala kakega človeka, katerega je srečala, za pot.

Z milim ljubkim glasom prosila je za odgovor.

Prijazno so ji odgovarjali: celo najsurovejši delavci so imeli usmiljenje z nesrečnico, ki je s tako smrtno žalostnimi očmi iskala pomoči.

Zdaj se je že več ur nahajala na tej brezkončni poti.

Ali solnce je žgalo: le s silo se je pomikala dalje.

Usta so ji bila kakor izsušena, zastonj je gledala, kje bi dobila malo vode.

Nič, — nič, — nikjer je ni bilo.

Tudi glad jo je strašno mučil, saj od večeraj zvečer še ni ničesar jedla.

Bila je revna, beraško revna, niti vinar ji ni ostal, da bi si kupila košček kruha.

Kaj naj se ž njo zgodi?

Ali ji je sojeno, da tukaj na cesti stori zadnji zdihljaj?

Ona, katere zibelka je stala v grofovski palači, katere mladost je bila nepretrgana vrsta bogastva in bleska!

Kako sta skrbna mati, ponosni oče takrat varovala svojega ljubljence, edinega otroka; skrbna stara sta v svojih sanjah videla celo knežjo krono na glavi lepega dekleta.

In to je bil konec. —

V cestnem prahu leži danes, ona, dedinja milijonov roda Ostrovrškega, na pol mrtva gladu. —

In nikjer, — nikjer ni pomoči.

Samotno, smutno tiho je naokolu, samo brenčanje hroščev se čuje. —

Ali naj tu v bližini svojega otroka — umrje?

Umrje, — ne da bi malo bitje še enkrat videla, z grožno gotovostjo, da pusti ljubljenega otroka brez vsega varstva?

Ne, to ne sme biti, ona mora naprej, — potovati naprej.

Zaman se trudi, da bi vstala, — noge ji čisto odpovedo.

Čutila je, da se zdaj bliža njen konec.

Nežno truplo ne more zmagovati več te grozne bede in trpljenja. —

Helena sklene tresoče roke.

Če je Bog drugače ž njo sklenil, — če pa ne, se je morala udati v voljo Vsegamogočnega.

Udana zatisne oči; dolgo, — dolgo leži tako, ne da bi se ganila. — — —

Kar se ji dozdeva, da sliši v daljavi neki nejasni šum, ki ji udarja na uho.

Počasi vzdigne težke oči; nekaj temnega se bliža po cesti.

Bližje in bližje prihaja — lahek voz pridrdra proti nji.

Močnega, rujavega konja vodi bradat kočijaž.

Na prvem mestu voza sedeli sta dve dami, ena starejša in ena mlajša.

Obe se živahno pogovarjata.

Zdaj se je voz približal.

Dami nista opazili brezgibne postave, ki je čepela tam pod drevesom.

Zdaj se konj ustavi.

V istem trenutku tudi kočijaž potegne vajeti, voz se ustavi. —

Mož je zagledal siromašno ženo.

„Zakaj ste se ustavili?“ vpraša starejša gospa.

„Tam nekdo leži.“

Kočijaž pokaže na Heleno.

„Ah, ženska!“

„Glej vendar, mama, ta obraz“, zašepče mlada spremljevalka. „Ali si že kdaj videla kaj takega?“

„Da, lepa je“, bil je odgovor, „ali kaj pametnega gotovo ne bo, toliko beračev se klati tu na okrog.“

Njen obraz je bil resen.

„Ali mama, kaj jo pustimo, da naj tukaj obleži?“
Hčerka milo pogleda svojo mater.

„Naj jo morda vzameve seboj?“

„Ali poglej vendar, saj je bleda kakor smrt, gotovo ne more več naprej.“

Sočutno je gledala blede Heleno.

„Da, ali kaj poreče tvoj mož?“

„Ah, čisto nič, saj ima tako dobro srce. Saj nama je samó treba, da jo pripeljemo v Stevenson.“

Dami še vedno sedita na vozu; kočijaž posluša pogovor.

Ko je voz obstal pri Heleni, je ravno hčerka vzela iz torbice z maslom namazan kruh, da bi ga snedla, držala je kruh še vedno v rokah, medtem ko je govorila.

Poželjivo so zrle Helenine oči na ta kruh, — ponos je premagal boleči glad, — rajši umreti, kakor prosjačiti.

Mile oči gledajo neizrekljivo proseče, — nehote stegne svojo roko.

„O moj Bog, lačna je.“

Mlada žena skoči z voza in hiti k Heleni, ter ji ponudi kruh. —

Rudečica sramote oblije Helenino lice.

„Ne, — ne“, zastoka. „Rajši umreti, — kakor prosjačiti.“

„Saj to tudi ni potreba“, zakliče pomagalka. „Le vzemite.“ —

Helena stisne obe roki pred obraz.

„Tako daleč je z menoj prišlo!“ ihti v neizmerni bolesti.

„Ali bodite vendar pametni, mislite si, da sem Vaša sestra, ki Vam ponujam; prosim, vzemite.“

Helena se ni mogla več vzdržati: vzela je kruh in ga nesla k ustom.

Tudi stara gospa je pristopila; en pogled ji je rekel, da Helena ni cestna potepenka.

„Vzameve Vas s seboj, — to noč ste lahko pri nas, da se malo okrepite. — Kam pa ste hoteli?“

„V Maryville“, šepnila je Helena.

„Ali imate sorodnike tam?“

„Ne, iščem svojega otroka.“

Dama je občutila globoko sožalje z nesrečnico; poskusila je Heleno vzdigniti.

A ni ji bilo mogoče.

„Ernest“, zaklicala je starejša dama kočijažu, „priveži vajeti in vzdigni ženo na voz.“

„Takoj, milostna!“

Mož je skočil z voza in hitel k skupini, da bi pomagal nesrečnici.

Nagnil se je, da bi s svojima močnima rokama vzdignil trpinko. —

Odskočil je nazaj. —

„Moj Bog, — ali prav vidim, — — da, da, saj se je komaj spremenila, — za Boga, grofica Ostrovharjeva, kako pridete tu-sem?“

Mož je bil ves osupljen.

Helena je pokrila obraz z rokama ter zdihovala, kakor da bi bila smrtno ranjena.

Torej tu v največji bedi, ko je proseče stegnila roko po koččeku kruha, — tu je bila spoznana!

Ali še ni bilo dovolj trpljenja?

„Jezus, — Jezus“, vpil je kočijaž iz sebe, „grofica Ostrovharjeva in tu na cesti in — — — —“

Prestrašeno je nehal.

„In — prosi“, ihtela je Helena.

Nekaj trenutkov je vse molčalo.

Dama ni hotela verjeti svojim ušesom; vedela je, da je nje kočijaž, Slovenec, delj časa služil pri Ostrovharjevih.

In sedaj je tu — v tem obupnem stanju — našel svojo nekdanjo gospo!

Solze so ji stopile v oči.

„Grozna usoda“, mrmrala je. „Kaj je morala reva prestati, predno se je onemogla zgrudila?“

S pomočjo kočijaža je Helena počasi vstala in tavalala proti vozu. —

Najboljši prostor se ji je odkazal, potem je kočija drdrala naprej. —

Kočijaž je priganjal konja k hitrejšemu teku, sem in tje se je plaho ozrl nazaj.

„Da se mi mora kaj takega primeriti! Že večkrat sem obžaloval, da sem popustil dobro službo onkraj — in sedaj moram mlado grofico najti tu na cesti.“

Bič je udaril po hrbtu dobrorejenega rujavca, ki je nejevoljno majal glavo in s penastim gobcem grizel vajeti; tako slabo se že dolgo ni ravnalo ž njim.

Vže se je solnce nagnilo k zatonu, ko se je vstavil voz pred lepim poslopjem.

Na vratih je stala krepka moška postava, ki je začudeno ogledovala tujega gosta v vozu.

Mlada gospa je skočila z voza in šepetaje s kratkimi besedami poučila soproga o vsem.

Prikimal je sočutno.

„Pripravite ji malo sobo zadaj. Mir bo gotovo najbolj potrebovala.“

Pristopil je k vozu.

Potem je vzdignil Heleno z voza in jo s kočijažem počasi peljal v hišo.

Obe dami sta jima sledili in spravili onemoglo revico v posteljo. —

Šele čez nekaj časa sta se vrnili v sprednjo sobo, kjer se je posestnik razgovarjal s kočijažem.

Mlada gospa je pristopila k soprogu.

Ta jo je sočutno vprašal:

„No, kaj dela Tvoj varovanec?“

„Trdno spi, saj se je komaj vzdržala po konci“, odgovori mu ljubeznjivo.

„In lačna je bila gotovo tudi?“ pristavi skrbni soprog.

„Dale sva ji malo krepilne juhe, predno je zaspala.“

„Tako je prav!“

Obrnil se je zopet h kočijažu, ki je med tem pogovorom spoštljivo molčal.

„No, povej naprej, Ernest.“

„Da, Ostrovrharjevi so zelo bogati ljudje, razun gradu imajo še več hiš, pristav, malinov, bili so najimenitnejši cele dežele.“

„Torej meniš, Ernest, da je žena, katero smo našli, res hči grofa Ostrovharja?“ vprašala je mati.

„Tako gotovo, milostna, kakor je amen v očenašu; kdor je mlado grofico enkrat videl, je ne pozabi več; in jaz sem bil tri leta pri gospodi.“

„Zakaj pa nisi tam ostal?“

Kočijaž se je popraskal za ušesom.

„Jaz sem bil tudi eden onih, ki vedno mislijo, da človeku v Ameriki kar pečeni golobje v usta lete“, odgovoril je končno.

„Kaj pa naredimo sedaj ž njo?“ vprašal je posestnik.

Gospa se obrne skrbna k soprogu.

„Ali ne moremo pisati njenemu očetu?“

„Stvar je kočljiva, ženka, zanesi se. Kdo ve, kaj se je dogodilo, morda jo je oče zapodil: morda je kaj zakrivila.“

„Tega ne verjamem nikdar“, rekel je kočijaž odločno.

„Kdor je poznal grofico Heleno, bo vedel, da je kaj takega nemogoče. Ne, tu se je kaj družega primerilo.“

Posestnik je končal kratki razgovor.

„Saj je jutri še en dan“, dejal je končno. „Jaz bodem jutri sam ž njo govoril, potem bom že zvedel, kako je vse tako prišlo in potlej bomo dalje videli.“ — — —

Ko je naslednjega jutra žena stopila v Helenino sobico, bila je ta prazna.

Na mizi je ležal s svinčnikom napisan listek.

„Iskrena hvala za pomoč v največji bedi. Ne najdem besed, da bi se Vam primerno zahvalila za blagodušnost, saj ste me obvarovali smrti lakote. A preveliki sram, da je tako daleč prišlo z menoj, da sem morala beračiti za živež, ne dopušča mi delj časa tu ostati. Strašno bi mi bilo Vam pogledati v oči. Tisočkratna hvala za ljubeznjiv vsprejem. Ne zamerite mi, da zapustim Vašo hišo brez vsake besede. Naj Vam Bog poplača vse.

Vaša hvaležna

Helena S.

„Vidiš“, rekel je posestnik, ko je prebral listek, „menda sem vendar-le prav imel; kdo ve, zakaj je šla od doma.“

Žena je zganila z ramami in molčala.

Kočijaž Ernest pa je imel v naslednji noči zelo veliko opraviti. —

Pisal je namreč dolgo pismo, ki mu je provzročilo mnogo potú. —

A vendar je težavno delo dokončal. Pri naslednji vožnji je vrgel pismo v tružico na pošti.

Na naslovu je bilo brati:

„Grofu Ostrovthar-ju

Grad Ostrovrh.

pri B...n, Avstrija.

151. poglavje.

Juno.

Vzlic utrujenosti je bilo Heleni nemogoče, delj kakor eno noč ostati pod to streho.

Ko je napočil dan, je zapustila hišo.

Sedaj naj se beda začne znova!

Maryville, kjer je imela najti svojo Lidijo, je bil še zelo daleč. —

Več dni je morala še potovati.

A ljubeče materinsko srce ne pozna ne zaprek ne oddaljenosti. —

In Helena je korakala čvrsto naprej.

Cesta ni bila več tako opustošena kakor prejšnega dne, peljala je skozi majhne gozdičke.

Mnogo čednih naselbin je bilo ob cesti in daleč so se razprostirali nasadi bombaža.

Helena še ni bila lačna, akoravno je bilo blizu poludne.

V bližini neke farme se je vsedla v senco drevja, da bi se v najhujši vročini odpočila in zadobila novih močij za daljno potovanje.

Dolgo je zrla v lepo naravo krog sebe.

Nakrat se je stresla, čudni glasovi so ji prihajali na uho. Zdelo se ji je, da sliši votle udarce, sedaj — glasen krik se je razlegal po zraku.

Helena je odskočila in je hitela proti oni strani, od koder je prihajal klic.

Sedaj je slišala glasove prav v bližini.

Doneli so jezno, razkačeno.

„Vzemi vendar poleno — tu, Ben, in ji razbij glavo; saj se ne bo nihče jokal za tem spakom.“

Helena se je groze stresla.

„Prav imaš, daj mi ga sem.“

Zopet je strašno zavpilo.

Helena se je pririla skozi grmovje.

Tu je ugledala grozen prizor.

Na tleh je ležala se vijoča, črna, na pol naga postava, obdana od več delavcev, ki so srdito razbijali nad njo.

Ravno je vzdignil surovo izgledajoč človek težko klado, da bi udaril po njej. —

Helena je priskočila in surovežu ustavila roko.

„Stojte, — stojte!“ zavpila je.

Možje so odnehali.

Presenečeno so pogledovali tujko.

Helena je proseče dvignila roki.

„Prosim Vas, usmilite se nesrečnice“, prosila je s svojim milim glasom.

Mož, ki je prej zavihtel težko klado nad glavo na tleh ležeče, jo je vrgel sedaj iz rok.

Tudi tu je Helenina lepota, nje mila prošnja premagala surova srca.

„Dobro je, gospodična, Vam na ljubo jo hočemo še enkrat spustiti; zaslužila sicer ni, krade kakor sraka.“

Obrnil se je k ležeči ter jo sunil z ного.

„Glej, da se zgubiš! Če Te še enkrat dobimo, potem je pa konec s Teboj!“

Kakor senca je zginila postava.

Tudi Helena se je zahvaljuje napravila na pot, zasledovana od pogledov začudenih mož.

A ni ji bilo mogoče se vrniti na prejšnji prostor, šla je še malo dalje, da bi našla drugo mesto za počitek.

Po dolgem iskanju ga je vendar našla in se utrujena vsedla. —

Kmalu so se ji zaprle trudne oči in spanec jo je objel.

Ko se je čez nekaj časa zbudila, se je prestrašeno zganila. —

Tik nje je čepela čudna postava.

Ravno je hotela odskočiti in zbežati, ko jo je en pogled zopet pomiril.

Bila je ženska, — mlada zamorka, ki jo je neprenehoma gledala. —

Kratko krilce in umazana srajca, ki ni zakrila vratu in rok, je bila vsa njena obleka.

Helena jo je natančneje pogledala.

Mlada zamorka je bila visoke polne rasti, njena postava bi bila lahko služila kiparju kot vzorec. Nežno glavo so pokrivali temni kodrasti lasje, črni, krasni očesi sta razposajeno gledali v svet in pod smelo zavihanim ploščnatim noskom so se blesteli za rudečimi polnimi ustni najkrasnejši zobje.

Heleni je bilo neprijetno, da jo je zamorka tako v snomer ogledovala.

„Kaj pa hočeš od mene?“ vprašala je končno Helena zamorko.

„Misis — gledam“, odvrnila je ta v pomankljivem jeziku zamorcev.

„No, saj zdaj si me videla“, rekla je Helena veselo. „Le pojdi domu.“

„Juno nima domovanja“, je bil odgovor. „Juno prosta, — hoče slediti misis.“

Helena zamorkinih besed ni prav dobro razumela.

Niti za trenotek ni obrnila zamorka svojih blesketajočih oči od lepega Heleninega obraza.

„Ti mi hočeš slediti?“ vprašala jo je.

„Da, Juno bo misis sužnja“, — začela je zamorka znova. „Misis je za Juno prosila pri možeh; Juno ne gre več od nje.“

„A jaz Te vendar ne morem s seboj vzeti, otrok“, rekla je Helena milo.

„Zakaj ne, — Juno je prosta, gre lahko, kamor hoče“, odvrne zamorka.

Helena je bila sedaj v zadregi, kaj naj počne sè zamorko.

Seveda, lepa močna zamorka bi ji bila varstvo, a kako naj bi vzela služabnico s seboj, ko vendar sama ni imela ničesar za svoj prazni želodec.

„Jaz Te ne morem vzeti s seboj, Juno“, rekla je končno. „Jaz sem revna in nimam ničesar.“

Zamorka se je smejala.

„Juno bo že pomagala“, zavrnila je ta samoljubno, pojdiva.“ —

Helena je vstala in korakala naprej, zamorka ji je ostala na strani.

Tako je šla s svojo novo spremljevalko zopet dalje.

„Zakaj so Te pa hoteli možje tepsti, Juno?“ vprašala jo je Helena čez nekaj časa.

„So hoteli Juno ubiti, ker nič ne pomaga in Juno vedno krade.“ —

„Kaj si pa ukradla, Juno?“

„Tu, tobak.“

Ponosno je privlekla precejšen zavitek tobaka iz žepa svojega krileca.

„Juno vedno krade“, pristavila je. „Ljudje na farmi ne dajo Juni dosti jesti.“

„Juno, krasti je vendar prepovedano“, posvari jo Helena.

„Tako, kdo je prepovedal?“ vprašala je zamorka radovedno. —

„Bog je to prepovedal; ali ne poznaš njegove zapovedi?“

„Juno ne pozna Boga; kdo je Bog? Bo pač samo za belo-kožce, a ne za nas črne ljudi.“

Helena se je prestrašila, nevednost tega otroka narave je nadkrilila vse, kar je do sedaj doživela.

Molčé je šla naprej.

Postajala je lačna.

Juno se je nakrat ustavila; opazovala je Heleno pozorno.

„Misis lačna?“ vprašala je.

Predno je mogla Helena odgovoriti, prijela jo je Juno za roko in peljala obotavljajočo v majhen gozdiček, ki je bil blizu ceste. —

Za nekim grmom je velela Juno Heleni sestri in ji tiho zašepetala:

„Tu počakati, Juno prinese jesti.“

Helena jo je zadrževala.

Zamorka se ji je zdela sumljiva.

„A Juno, krasti ne smeš več, drugače grem sama dalje.“

„Ne, — ne“, zagotovila je zamorka naglo, „tu ni hiše, ne vrta, da bi kradla“.

Šla je do roba loga.

Tam se je Juno nakrat vrgla na tla in je izginila. —

Ni bilo dolgo in njena črna postava se je zopet prikazala.

Nesla je nekaj v roki.

Bili sta dve debeli prepelici.

Prihitela je k Heleni.

„To s kamnom zadela“, smejala se je Juno. „Cela tropa na njivi, — Juno tiho prišla, — tu jed.“

Helena se ni mogla dosti načuditi nad tako spretnostjo zamorke.

A kmalu se je morala še bolj čuditi.

„Misis ima žveplenke?“ vprašala je Juno Heleno, ki jo je opazovala.

Helena je zanikala.

„Tudi ne škoduje“, smejala se je zamorka, „ogelj takoj naredim.“

Odlomila je šibo od vrbi podobnega drevesca in vzela iz žepa klobčič.

V par minutah naredila je iz šibe in nitij majhen lok.

Radovedno jo je Helena opazovala.

Juno je odložila lok in pobrala nekaj koščkov suhe skorje, ki je ležala po tleh: potem je še donesla suhih drv.

Iz te suhljadi je izbrala precej ravno paličico, ovila tetivo loka enkrat okolo nje in je postavila en konec paličice na skorjo, ki je ležala na tleh.

Potem je prijela z levo roko zgornji konec palčice in je z desno roko, ki je držala lok, hitro vlekla naprej in nazaj.

Tako se je palčica vrtela.

Ni trajalo dolgo in skorja se je začela kaditi.

Kmalu so se pokazale tudi iskre in sedaj je skorja celó gorela. —

Hitro je vrgla Juno še nekaj vejic gori in ogenj je bil tu.

„To naša večerja“, rekla je zamorka. „Zdaj grem še po drugo jed!“

Zopet je zginila, a čez nekaj minut se vže vrnila.

Imela je v roki več vodenih dinj in koruznih storžev.

„Tega nisem kradla“, dejala je Juno na Helenin vprašujoč pogled. „Dinje, koruza — divje rasti.“

Ogenj je gorel svetlo.

Juno je zanetila še drugi manjši ogenj na nekem blizu ležečem plitvem kamnu.

Med tem časom je Helena zavžila eno izmed dinj.

Sedaj je začela Juno z rokama kopati po mokrih gozdnih tleh, da je nastala kaka dva čevlja globoka luknja.

Potem je odprla prepelici s pomočjo ostrega kamna in je spretno odstranila čeva ptic.

Prvi ogenj je skoraj dogorel.

S pomočjo velikih vej je Juno pomedla en del žarečega oglja v jamo, položila nanj nekaj zelenih vej, potem vrgla prepelici notri, pokrila tudi te z zelenimi vejami in vsula hitro ves ostanek žarečega pepela gori. Na vrh je natresla zemljo in jo poteptala.

Helena je začudeno ogledovala zamorko.

„Tako, v dveh do treh urah dobro za jesti“, zaklicala je Juno smeje.

„Jej vendar, Juno“, rekla je Helena ter pokazala na drugo dinjo. —

„Potem Juno jedla, — še to spekla“, odgovorila je ta.

Pomedla je tudi drugi ogenj sè skalce in položila nekaj koruze na vroči kamen, tako da je bila ta kmalu pečena in užitna. —

„Ti si vendar pripravno dekle“, hvalila je Helena. „Zelo sem Ti hvaležna.“

„Misis se ni treba prav nič zahvaliti, brez misis bi bila Juno sedaj mrtva. Juno je njena sužnja, ne bo misis nikdar, — nikdar zapustila.“

In uboga zamorka se je vrgla pred Heleno in ji je poljubila nogi.

Ta je Boga hvalila za pomoč, katero ji je poslal v nevarnosti. —

Blagosloвила je sklep, zapustiti gostoljubno hišo: tako je našla zvesto služabnico.

„Kam pojde zdaj misis?“ vprašala je Juno radovedno in uprla svoje oči v Heleno.

„V Maryville. Ali veš, kje to leži?“ vprašala jo je Helena ljubeznjivo.

Juno je zmajala z glavo.

„Ne, — vprašati“, — odvrnila je priprosto.

„Kdaj pa gremo dalje, Juno?“

„Sedaj! Zvečer in zjutraj hoditi, opoldne zelo vroče“, odgovorila je ta.

Helena je bila še od večerajšnjega napora utrujena.

Utešila je njeno lakoto, ugasila tudi žejo s čisto vodo bližnjega studenca.

Kmalu so se ji zatisnile oči.

Ko se je vzbudila, je Juno ravno odkopavala jamo.

Prepelici sta bili sedaj bolj podobni oglju kakor pečenima ptičema. —

Helena je imela v žepu majhen nož. Juno ga je vzela in spretno odstranila zažgano skorjo, tako da se je pokazalo slastno meso. —

Veliki listi so jima služili namesto krožnikov in Helena je morala priznati, da je bila čudno pripravljena pečenka prav izvrstna. —

Po končani večerji napotili sta se dalje in ko je solnce zatonilo, prehodili sta vže velik kos pota.

„Kje bodeve spali?“ vprašala je Helena.

„Juno mnogokrat na polju spala“, rekla je ta. „Iz koruznih stebel se delajo koče, so suhe in gorke.“

Zavila je od ceste v veliko koruzno polje, ki se je razprostiralo pred njima.

Z neverjetno spretnostjo upognila je zamorka deset čevljev visoka stebila in jih je spodaj zvezala.

Potem je zruvala vsa stebila, ki so še stala na tem prostoru in je iz njih perja naredila ležišče.

Seveda to ni bila postelja, — a vedno še bolje kakor trda tla. —

„Tako, misis“, dejala je Juno smešno, „sedaj spalna soba pripravljena, kakor misis ukazala.“

Helena se je morala nehoté smejati svoji črni služabnici.

Spomnila se je krasne sobe v grofovskem gradu, v koji poltemni dolbini je stala snežnobela postelja mladega dekleta.

Spomnila se je sobaric in strežnic, ki so vedno čakale izpolniti vsako željo mlade ukazovalke.

Tako je zaspala doma in hrastovi vrhovi so ji šumeli v dekliške sanje.

In sedaj? —

V velikem koruznem polju, daleč, — daleč, — od očevske hiše, bila je borna streha iz koruznih stebel nje spalna soba in suho listje je nadomestilo ležišče, na katerem je odpočila svoje nežne ude.

In strežnico je tudi imela, poldivjega otroka brez omike, a zvestega srca, ki je za drago ji zapovedovalko preskrbela celo potrebnega živeža.

Zunaj je postalo temno, na nebu so bliščale neštne zvezde. —

Le tihi klic črička se je oglašal in sem pa tje frfotanje kake osamele nočne ptice.

Helena se je ozrla po zamorki.

„Juno, kaj delaš tu?“

„Kadim, misis.“

Začudeno jo je gledala Helena.

„Kaj, Ti kadiš?“

„Gotovo, misis, — vsi zamorci kade, — tu Junino pipo.“

Pomolila ji je navadno glinasto pipo.

„No, kakor hočeš, Juno, jaz sem trudna in bom zaspala: lahko noč.“

„Lahko noč, misis.“

Kmalu jo je objel sladki sen in jo peljal hitro v njeno daljno domovino.

Juno je skadila svojo pipo.

„Jutri zgodaj vstati“, rekla je samoljubno in se vlegla k vhodu kočee.

Kmalu je ovadilo globoko dihanje, da je tudi ona bivala v deželi sanj.

152. poglavje.

Upanje in razočaranje.

„Misis. — misis, — tam je Maryville“, zaklicala je Juno. Helena se je stresla veselja, — vendar, — vendar je dosegla cilj. —

Ali bo našla tam svojega otroka?!

Da, upala je, prepričana je bila, da je njen ljubljenee tam.

Hvaležno se je spomnila previdnosti, ki ji je pomagala v največji bedi.

Potem je pogledala Juno, ki je veselo korakala poleg nje, majhno pipo v ustih; bila je dobre volje in vedno je našla kak nov pripomoček za nadaljevanje poti.

Kaj bi bila Helena počela brez June; gotovo bi se bila kmalu lakote in utrujenosti zgrudila in za kakim grmom končala svoje revno življenje.

Na pol divji otrok narave je povsod vedel svetovati; ona, ki je bila v gozdu in na polju doma, je našla vedno novih sredstev, svoji ljubi gospej olajšati težavno potovanje.

Pri vsej svojej nevednosti pa je bila tako dobre volje in vedela vse tako natančno soditi, da se ji je celó Helena mnogokrat smejala.

„Ali si že bila kdaj v tem kraju, Juno?“ vprašala jo je Helena. —

„Mogoče“, odvrnila je ta. „Juno je bila povsod naokoli, mnogo, — mnogo milj.“

„Kaj si pa počela na teh obhodih?“

Juno se je režala, da so se videli vsi zobje izza polnih usten. —

„Zmikala, misis“, rekla je.

„Kradla si, zakaj pa?“ poizvedovala je Helena.

„Juno je hotela tudi imeti lepe obleke“, odvrnila je zamorka. „Klobuk s šopkom, — solnčnik, — vlečko, — svilene čevlje —“

„To si vse kradla?“

„Ne, misis, — to ne, — obleka ne leži okoli; a kradla denar, da kupila obleko.“

„Ali si jo kupila?“ vprašala je Helena.

Juno je stisnila majhni roki v pest, in zavrnila:

„Ko Juno prišla v mesto, v prodajalno, — vprašal gospod:

„Kaj hočeš, zamorka? — Juno rekla: obleko kupiti. — Gospod se je smejal in vprašal: Imaš denar? — Juno pokazala denar; gospod pa divje upil: Prokleta kanalija, denar kradla! On vzel denar proč in vrgel Juno ven. — Sedaj Juno ni imela ni obleke, ni denarja.“

Helena se je morala nehoté smejati nad tem pripovedovanjem zamorke.

„Da, vidiš, Juno, ukraden denar nima blagoslova, sedaj si to pač opustila?“

„Ne, misis, Juno znova zmaknila, veliko, — veliko denarja; pa bolj zvito. Juno šla k delavcu, ki se ji na plantaži včasih prilizuje, mu dala denar in rekla, naj prinese iz mesta lepe obleke. On denar vtaknil in rekel: Da. — Ko v nedeljo pride iz mesta, on zelo pijan, — Juno šla k njemu, vprašala: kje je obleka? On vpil: prokl... črna mačka, kaj hočeš! Juno še bila tepena.“

Sedaj se Helena ni smejala.

Kdo je mogel zahtevati odgovornosti od ubogega, črnega otroka, da je segal za tujim blagom, ko se jo je iz mladosti vedno le suvalo okoli in slabo ravnalo ž njo; ni čuda, da je napovedala boj človeški družbi, ki jo je izključila. —

„Juna je pijanca dobro opraskala“, nadaljevala je zamorka, „vsi ga vprašali, — zakaj tako zgleda, — on rekel, — da je padel, — a Juno ga je ščipala in tepla.“

Med pogovorom sta potovalki dospeli do prvih hiš v Maryville.

Helena je poizvedovala za stanovanje mirovnega sodnika, katero se je lepi, blede ženi radovoljno pokazalo.

Juno je pustila v predmestju, da bi ne vzbudila pozornosti. —

Lepa hiša uradnika je ležala pred njo; srce ji je silno bilo. —

Kaj bo zvedela! — Ali je bil pred kratkim najdeni otrok res njena Lidija?

Ohrabrila se je in pozvonila.

Čedno opravljena dekla je odprla.

„Ali bi zamogla govoriti z gospodom sodnikom?“ vprašala je Helena skromno.

Dekla ji je prijazno odgovorila:

„Da, prosim, stopite bližje.“

Helena je sledila dekli v neko sobo, koje oprava je takoj dala uganiti, da je pisarna z delom obloženega uradnika.

„Prosim sedite, gospodična.“

Dekla je odšla.

Helena se je komaj vsedla, ko so se vrata odprla in je vstopil mirovni sodnik, starejši gospod z dobrovoljnim obrazom.

Povedala mu je, kaj išče.

Pozorno jo je poslušal.

„Hm“, dejal je uradnik, ko je končala. „Majhna deklica, kakor ste mi jo opisali, se je vsekakor našla.“

„Kje pa je, — za Boga, kje je?“ klicala je Helena proseče. —

Postajala je čim dalje bolj v nemirjena.

Sočutno je gledal sodnik razburjeno žensko.

„Če bi le bili osem dni prej prišli“, rekel je potem pomišljalno. —

„Ne prikrivajte mi ničesar, o Bog, ne varajte me!“ prosila je nesrečnica s pretresujočim glasom. „Vse, — vse hočem slišati in naj si bo najhujše, — le povejte mi, — ali je moj otrok mrtev?“

Zaihtela je.

Uradnik je pristopil k jokajoči.

„Pomirite se“, tolažil je prijazno. „Kolikor mi je znano, otrok še živi, je celo dobro preskrbljen. Le tu ga ni več.“

„Kje pa je, jaz hočem k njemu“, je vzkripela Helena in proseče dvignila roki.

„Poslušajte najprvo, kar Vam imam povedati“, pomiril jo je sodnik.

Vzdignila je svoje objokane oči z nepopisno ginljivim izrazom h govorečemu.

„Pred vsem“, začel je uradnik, „se morate prepričati, ali je najdena deklica v resnici Vaš otrok: dal Vam bodem naslov, kjer bode vse natančneje poizvedeli.“

Malo v zadregi je nadaljeval:

„Mene zadene pri vsej stvari očitanje, da nisem otroka k sebi vzel, kakor sem s prva nameraval. Ker sem pa rodbino, ki je vzela najdenko v začasno oskrbo, poznal kot vsega spoštovanja vredno, sem to opustil in moja popustljivost se je bridko maščevala.“

Helena je srepo gledala v sodnika, nje ljubki obraz je bil smrtno bled.

„Ni tako hudo, kakor mislite“, rekel je uradnik. „Pred nekaj dnevi sem hotel pozvedeti, ako se je kdo oglasil zaradi otroka; a v moje veliko začudenje in osupnenje se mi je povedalo, da je rodbina nakrat odpotovala in otroka vzela s seboj.“

„Kam pa so odpotovali vsi?“ vprašala je Helena brez sape. —

„V Salt-Lake City (mesto slanega jezera) v Utah“, je bil sodnikov odgovor.

Helena je prestrašeno padla nazaj v stol.

„O Bog; moj Bog, kako naj pridem tje?“

V naslednjem trenutku se je zopet ohrabrila.

„Zahvaljujem se Vam, gospod sodnik“, dejala je iskreno. „Bog, ki me je tolikokrat varoval, bo tudi našel sredstva, da pridem v oni oddaljeni kraj.“

Uradnik je naredil dvomljiv obraz.

Helena je to opazila.

„Izpeljala bom vendar moj namen“, rekla je odločno.

„Le bodite prav previdni, kadar dospete tje“, posvaril jo je resno. —

„Zakaj, — Vi mi nekaj prikrivate; bodite usmiljeni in povejte mi“, klicala je Helena.

Proseče je prijela sodnika za roke.

Uradniku se je smilila lepa žena, ki ga je tako žalostno pogledala sè svojimi solznimi očmi.

A moral je govoriti, — saj je bila to njegova dolžnost.

„Ako ste previdni in se ogiblujete vsakega hrupa, je skoraj gotovo, da dobite tam svojega otroka; rodbina, ki ga je vzela s seboj, je — — — —“

Obotavljal se je.

„Je?“ vprašala je hitro s srce pretresujočim glasom Helena. —

„Rodbina Mormonov. — Zvedel sem to sam šele, ko so odpotovali.“

To je bil smrtni udarec.

Helena je omahovala, uradnik jo je moral podpirati, da ni padla. —

Šele čez nekaj časa se je zopet zavedla.

Žalostno je uprla svoj pogled v uradnika.

„Torej v rokah Mormonov je moja preljuba Lidija?“ rekla je skoraj brez glasu. „V rokah onih ljudij, ki najsvetejšo božjo postavo teptajo z nogami; torej tudi to, — o, Bog, zakaj si mi to storil!“

„Morda pa to ni otrok, katerega iščete“, rekel je uradnik, da bi tolažil obupano.

„Da, čutim, to je moja Lidija“, odvrnila je Helena. „O, Vi ne verujete, kako me tepe usoda. Tudi tu, kjer sem bila tako blizu mojega izgubljenega zaklada, nas loči s kruto roko. — Še enkrat hvala Vam, z Bogom.“

„Stojte“, poklical je sodnik. „Tu je naslov, kam se morate obrniti.“

Mehanično je vzela Helena listek; obupana je zapustila hišo. —

Ni se smela udati bolesi, treba je bilo se takoj pripraviti. Morda se ji posreči, iztrgati Lidijo iz rok teh ljudij.

Na listku, katerega je njena roka krčevito zmečkala, čitala je: Jon Wilmigton.“

Sodnik ji je povedal, da je bila neka v Maryville živeča rodbina Wilmigton v daljnem sorodstvu z onimi, in da ti gotovo niso bili Mormoni.

To je Heleno napravilo, rodbino poiskati.

S trdnim sklepom, da vse poskusi najti svojo Lidijo, se je Helena podala k označeni hiši.

153. poglavje.

Apostelj Mormonov.

Rodbina Wilmigton je Heleno jako prijazno sprejela, ko je ta povedala njeno željo.

Mož in žena sta naredila prav prijeten utis.

Mož je dolga leta oskrboval neko trgovino in šel potem v pokoj; žena njegova pa mu je vidno zvesto pomagala.

Opazovala sta Heleno z očitnim sočutjem.

„Le skuhaj takoj dobro kavo, žena“, ukazal je Wilmigton.

„To bo že Alis pripravila“, odvrnila je njegova žena.

Mož se je obrnil uljudno k Heleni.

„Dobro, — dobro.“

„No, gospa Sever, sedite vendar na zofo k moji ženi, povedal Vam bodem vse.“

Trkanje na vratih ga je ustavilo.

„No, kdo nas pa sedaj moti? O, — gospod Wolston!“ zaklical je presenečen.

Visok, vitek gospod, resnega obraza je vstopil.

Zakonea sta mu šla naproti.

„To je lepo, da pridete; saj ostanete pri kavi tu, kaj ne, gospod Wolston?“

„Ljuba gospa Severjeva“ — je zaklicala Aliče in je zaupno objela Heleno — „tako sem vesela, da nas smete spremiti.“

„Ako dovolite?“

„Prosim Vas, Vi ste nam vedno dobro došli.“

Helena je vstala; vstopivši jo je vprašujoče pogledal.

Priklonila se je lahko.

„Gospa Sever — gospod Wolston“, hitel je Wilmigton predstaviti.

Vsi so se vsedli krog mize.

Helena je radovedno ogledovala tujca.

Imel je priprosto, črno obleko, ki je dobro pristojala njegovi vitki postavi; njegov obraz je bil videti otožen, njegove velike temne oči so gledale sanjavo; dolga, črna brada obdajala je obraz; segala mu je do prs in mu dala tako resen, pre-roški izraz.

Začuden je pogledal Heleno.

Sedaj je govoril z Wilmigtonom o vsakdanjih rečeh, in le zelo ostri opazovalec bi bil utegnil videti poglede, s katerimi je sem in tje skrivaj opazoval mlado damo.

Wilmigton mu je na kratko razodel usodo Helene.

„Kdo bi mogel to slutiti, da je moj bratranec sprejel Vašega otroka“, zaklical je živahno.

„Ali ste mojo Lidijo mnogokrat videli, ali je bila tudi res ona?“ poizvedovala je Helena boječe.

Wilmigton je zganil z ramami.

„Videl sem jo parkrat. Če ji je pa Lidija ime, ne vemo; ne moja žena, ne jaz nisva kedaj vprašala po tem.“

„Kakšen pa je bil otrok?“ vprašala je Helena razočarana.

„Ti ljubi Bog, kakoršni so otroci od 4—5 let, temni kodri in oči; Američanka deklica ni bila, govorila je komaj par besed in hotela vedno k materi.“

„To je ona!“ zavpila je Helena bolestno.

Helena je stavila še nekaj vprašanj prijaznima zakon-cema. —

Sedaj je bila za trdno prepričana, da je otrok njena Lidija. —

Gospod Wolston se ni udeležil razgovora; sedel je mirno v svojem stolu in je na videz hladnokrvno opazoval govoreče.

„Kje neki je vendar Alis s kavo?“ vprašal je nemirno Wilmigton.

„No, vendar.“

Vrata so se odprla, vstopilo je mlado dekle.

„Najina edina hči Alis“, rekel je Wilmigton Heleni.

Mlado dekle jo je prijazno pogledalo, potem pogrnilo bel prt čez mizo in pripravilo posodo za kavo.

Ko je bilo vse pripravljeno, sedla je k svojim starišem.

„Kaj bodete sedaj začeli, gospa Sever?“ vprašal je Wilmigton. —

„Edino, kar mi preostane, je, da grem v mesto Slanega jezera.“ —

„To je dolga pot in draga vožnja“, dejal je mož pre-mišljeno. —

„Jaz nimam ničesar, a Bog mi bo pomagal in me peljal tje“, rekla je Helena prepričana.

Gospod Wolston jo je pogledal, a molčal.

Helena, ki si je brisala z roboem solzne oči, ni videla, da sta se moža sporazumno pogledala.

„No, danes ostanete pri nas“, rekel je Wilmigton. „Jutri bomo skusili kaj za Vas storiti. Saj se vedno pravi: Dober svēt pride jutri.“

„Vendar ne morem sprejeti Vaše gostoljubnosti“, odvrnila je Helena.

„Zakaj pa ne, gospa Sever?“ zaklical je Wilmigton. „Le ostanite to noč pri nas. Alis Vam pripravi sobo, kaj ne?“

Helena je mislila na Juno, katero je bila pustila v pred-mestju. —

„Zamorko imam s seboj“, jecljala je malo v zadregi.

„Ali je Vaša služabnica?“ vprašala je gospa Wilmigton.

„Pridružila se mi je po poti, zahvaliti ji imam mnogo“, zavrnila je Helena.

„No, jaz sicer nimam zamorcev posebno rad, a to noč naj spi pri dekli“, odločil je Wilmigton. „Poslali bomo po njo.“

Helena je gospodarju imenovala kraj, kjer je bila pustila zamorko Juno.

Alis je vstala, da dá dekli potrebne ukaze, ki naj bi po-iskala zamorko.

Družba pri mizi je sedaj govorila o navadnih stvareh: Helena je bila v mislih pri njenemu otroku.

Ni trajalo dolgo, ko so se zaslišale težke stopinje; dekla se je prikazala na vratih.

„No, ali si našla zamorko?“ vprašal je Wilmigton radoveden. —

„Da, spodaj je v kamri“, odvrnila je nejevoljno dekla.

„A s to ne spim skupaj“, nadaljevala je takoj.

„Tako, zakaj pa ne?“

„Ker je preveč umazana“, odgovorila je razkačena dekla.

„Ko sem ji rekla, naj gre za menoj, prišla se me je pod pazduho in se režala kakor sam satan. Vsi ljudje, ki so naju srečali, so se smejali. Ko sem jo potem srečno imela v hiši in jo peljala v kamro, spila je mojo kavo, in ker nisem hotela tega dopustiti, dobila sem od nje klofuto, da sem kar zletela skozi vrata.“ —

Pokazala je pri teh besedah na oteklo lice.

Helena je bila v veliki zadregi. „Takoj grem doli“, rekla je ter vstala. „Prosim, odpustite ji zarobljenost, ona je še na pol divji otrok.“

Wilmigton je držal Heleno nazaj, ter se je smejal na vse grlo. —

„Le ostanite, gospa Sever, naši dekli to prav nič ne škoduje; ona odhaja čez nekaj dni in se je zadnji čas prav predrzno obnašala.“

Helena se ni pustila pomiriti, hitela je k Juni.

Zamorka je ležala v kamri na postelji. Poleg nje je stal prazni lonec. Lepi polni roki pod glavo, ležala je zadovoljno in se režala. —

„Juno, kaj moram o Tebi slišati?“ zaklicala je Helena očitaje. —

Zamorka je dvignila nežno glavo.

„Dekli prav zgodilo“, odvrnila je suhoparno.

„Ali moraš takoj udariti?“

„Juno ni udarila, dekla prva udarila. Juno videla kavo, — prosila deklo zanjo, — ona ji vzela in upila: Vražja zamorka, in Juno sunila, — dobila eno po glavi, — takoj bila zunaj.“ —

Alis je stopila v kamro.

„Pojdite, ljuba gospa Sever, jaz bodem vse uredila! Vaša soba je pripravljena, morda Vas bode počitek kaj okrepčal.“

Mlado dekle je bila ljubka prikazen. Debele zlatolase kite so krasile nežno glavo; velike, modre oči so imele prikupljiv izraz; rožnati obraz je popolnil mladostnosvežo podobo deklice.

Heleno je takoj pridobila za-se.

Tako je morala izgledati njena uboga Maud, ko je še v srečnih dneh hodila po gozdu in logu.

Alis je poprej s solznimi očmi poslušala usodo Helene. Polna sočutja spremila je ubogo trpinko v prijazno sobo, katero ji je pripravila.

V sobi so ostali gospod Wilmigton, njegova žena in Wolston skupaj.

Gospa Wilmigton je zapustila sobo, nje mož je vstal in zaklenil vrata.

„Tako je bolje, naju ne more nihče motiti“, dejal je.

Nekaj minut sta si sedela molče nasproti, vsak zatopljen v svoje misli.

„No“, oglasil se je končno Wilmigton. „Kaj menite k temu?“

Vprašani je pogledal na vrata: „Ali smo varni?“

„Da, moja žena je v kuhinji in Alis je peljala gospo Severgori; te dve bosta gotovo klepetali.“

Zopet je prešlo nekaj minut, predno je Wolston rekel:

„Povejte mi, a odkritosrečno, Wilmigton: ali je Vaš bratranec res vzel kakega otroka s seboj?“

„Gotovo“, odvrnil je ta začuden.

„Tem bolje.“

„Kako to, ne razumem Vas.“

„Pomagati hočem torej Vašemu razumu“, odgovoril je Wolston. „Povejte, kaka se Vam zdi gospa Sever, mislim po zunanosti?“

„Prav čedna, — da, gotovo, prav čedna.“

Wolston se je zaničljivo smejal.

„Torej samo čedna? No, Wilmigton, saj Vaša sodba tu nima daljnega vpliva.“

„Veste pa, kaj porečem jaz k tej ženi?“ nadaljeval je.

„No?“ vprašal je Wilmigton radovedno.

„Da je krasotica; ta postava, ta obraz, ponosna prikazen.“

„Jaz nisem mislil, da imate Vi kot apostelj našega sve- tega odeepka tudi občut za žensko lepoto“, rogal se je Wil- migton. —

Wolstonu so se svetile oči.

„Da, ona je angelj“, mrmral je. „Bog jo je poslal za na- šega preroka.“

Umolknila sta oba. — — — — —

V pojasnilo našim bralcem opišemo na kratko odecepek Mormonov, te najbolj čudne vseh verskih združb Severne Ame- rike. —

Ti takoimenovani „Svetniki sodnega dné“ tvorili so nji- hovo zvezo leta 1805. Ustanovil jo je Joe Smit, ki je spisal Mormonsko biblijo. Leta 1840. ustanovili so Mormoni mesto Nauvo v državi Ilinoia; to je razkačeno ljudstvo leta 1844. raz- djalo in pri tem ubilo preroka Smita. Na njegovo mesto je prišel nov prerok Brigham Young, ki je ustanovil mesto Sla- nega jezera v okraju Utah in je upeljal mnogoženstvo. Vlada Združenih držav tega ni hotela trpeti; prišlo je celo leta 1854. do vojnih spletk, a končno se je stvar poravnala v dobrem. Mormoni so, vzlic strogih postav, izpeljali svojo voljo in dan- danes šteje država Utah, brez pristašev v vzhodnih državah, kakih 230.000 Mormonov.

Wolston je bil eden takozvanih aposteljev, katere so Mor- moni sem pa tje pošiljali v vzhodne države, da so tam pridobili novih pristašev.

To pot pa je imel še posebne skrivne namene.

Wilmigton je bil že prej skrivni pristaš tega odeepka, medtem ko žena in hči nista vedela o tem ničesar.

Wolston je Wilmigtona lahko pregovoril, naj mu sledi v mesto Slanega jezera in pripelje svojo rodbino s seboj.

Nič sluteča Alis je bila od Wolstona izbrana za drugo ženo enega najvišjih mormonskih dostojanstvenikov.

Wilmigton je upal, da se bo hči, kadar bo enkrat tam, kmalu udala neizogibnemu, posebno ker ji je Wolston srečo, katera jo tam čaka, kar najmičneje opisal.

Wilmigton je rekel svoji rodbini, da je v Utah veliko zemljišče po zelo nizki ceni kupil.

Hiša v Maryville se je pod roko prodala in rodbina je hotela v naslednjih dneh z Wolstonom odpotovati.

V tem je prišla Helena. — — — — —

Po tem ovinku vrnimo se k Wolstonu in Wilmigtonu.

Wolston je vstal, šel parkrat po sobi gori in doli, potem se je ustavil pred Wilmigtonom.

„Moj sklep je gotov; gospo Sever vzamemo s seboj“, dejal je Wilmigtonu.

„Ako bo le šla“, dejal je ta.

„To je malenkost“, odvrnil je Wolston na pol zaničljivo. „Šla bo kot družabnica za Alis, saj pelje pot k njenemu otroku.“

„Da, prav imate, na to v trenutku nisem mislil“, vzkliknil je Wilmigton in skočil kvišku.

„Tiho, ne tako glasno; kadar jo imamo enkrat tam, potem je izpolnjen tudi drugi del mojega misijona.“

„In ta je?“ vprašal je Wilmigton radovedno.

„Naročilo, našemu preroku pripeljati novo soprogo.“

„Za Boga, saj ta jih ima že pet ali šest!“ dejal je Wilmigton, malo osupnjen.

Wolston ga je pogledal od strani. „To že, a te žene se starajo — —“

„Razumem, razumem“, kimal je Wilmigton.

„Da bi le policija ničesar ne opazila“, pristavil je. „Pravi se, da peklensko pazijo.“

„Da je le enkrat prerokova soproga in v njegovi hiši, potem je ni moči na svetu, ki bi jo speljala ven. Saj poznate prastaro geslo ameriškega meščanstva: „My house is my castle“ (Moja hiša je moj grad).“

Wilmigton je zrl pred-sé.

„Če se le posreči“, mrmral je.

„Se mora posrečiti“, dejal je Wolston z naglasom. „Za najhujši slučaj je naš prerok preskrbljen; velikanska, palači podobna hiša v Sonori, naši novi koloniji, je pripravljena ga sprejeti.“

„In zamorka, katero je gospa Sever pripeljala s seboj?“

„To pustimo tukaj, te ne moremo rabiti“, menil je Wolston zaničljivo.

„Ako se bo le dobrovoljno ločila od nje.“

„Hrepenenje po njenem otroku preмага vse.“

„Povejte mi, Wolston, ali bo moja Alis tudi v resnici tako sijajno bodočnost imela, kakor ste mi jo že tolikokrat opisali?“ vprašal je Wilmigton.

„Raj ni lepši ko usoda izbranih od gospoda“, odvrnil je Wolston resno.

„Prenagliti se ne smemo“, pristavil je. „Zemljišče, katero ste kupili, je v neposredni bližini mesta Slanega jezera; v Vaši hiši bo veselo, družabno življenje. Za stroške Vam ni treba skrbeti, dal Vam bom iz občinskega zaklada dovolj veliko vsoto na razpolago. Hrupu in pozornosti se bo treba na vsak način ogibati.“

„Kaj neki bo moja žena k temu rekla?“ omenil je Wilmigton v skrbeh.

„Se bo že privadila“, tolažil je Wolston.

„Da, Vi lahko govorite, vrag naj zaupa ženskam; da bi vsaj Alis postala prava žena! Ali se to ne da narediti?“

Wolston je zmajal z glavo.

„Ne“, rekel je odločno. „Postave vernih se ne dajo spremeniti; kakor je določeno, tako se mora tudi izpeljati.“

Pogledal je na uro.

„Čas je, da odidem, pozdravite ženo in hčer ter priporočite me gospej Sever.“

Wolston je zapustil hišo.

Nihče, kdor ga je videl mirno korakati čez cesto, bi ne bil slutil, da je bivala za tem visokim, mramornato gladkim čelom tako jeklena volja, ki je ravno odločila usodo dveh nedolžnih duš.

154. poglavje.

Prodana!

Ko je Helena proti večeru stopila v sobo, je bil samo gospodar navzoč.

„Ali ste se kaj odpočili, gospa Sever?“ vprašal je sočutno in zrl v vstopivšo.

„Jaz ne vem, kako bi se Vam zahvalila za prijazen sprejem“, odvrnila je Helena.

„Oh, to se samo ob sebi razume, ne govoriva o tem“, branil je Wilmigton. „Pogovoril bi se z Vami rad o neki važni zadevi.“

Helena ga je polno pričakovanja pogledala.

„Jaz bodem še te dni z mojo rodbino zapustil Maryville“, začel je Wilmigton.

„Kakor sem slišala, ste že dolgo časa tu naseljeni!“ rekla je Helena vmes.

„Res je, imel sem tudi namen moje življenje tu skleniti, a čutim se še krepkega in nečem že zdaj zasebnika igrati. V zahodnih državah je zemljišče po nizki ceni dobiti in to priložnost sem porabil ter nakupil večji prostor.“

Pogledal je Heleno, ki je molče poslušala.

„Z mojim bratrancem, ki se je tudi tje preselil in Vašo malo s seboj vzal, sem se prav dobro razumel: razun, no, saj veste, — kar se tiče njegove vere. Drugače je bil prav prijeten dečko. V mesto samo ne grem, a moje novo posestvo je le nekaj milj oddaljeno.“

Helena je težko dihala; Wilmigton je storil, kakor bi tega ne opazil.

„Če pa pride tako mlada stvarica, kakor je moja Alis na tako samotno farmo, jo veselost kmalu mine; mlada dekleta hočejo tovarišico imeti, kateri lahko razodenejo svoje majhne skrivnosti; zato sem se namenil, za Aliso vzeti družabnico.“

Helena je postala rudeča, potem zopet bleda, srce se ji je hotelo ustaviti.

„Ker ste pa že tu, gospa Sever“, rekel je Wilmigton, „in ker je moja Alis čedna, mirna deklica, hotel sem Vas vprašati, ako bi Vam bilo prav, z nami iti? Plačam vožnjo in živež. Onkraj se bo že vse drugo našlo. Vašega otroka potem zopet dobiti, je malenkost.“

Helena je vskočila.

Prijela je Wilmigtonovo roko in se vroče zahvalila za dobrotljivo ponudbo.

„O, Vi blagi mož“, ihtela je reva. „Bog naj Vam poplača Vašo dobrodušnost; čas mojega življenja Vam dolžujem večno hvalo.“ —

Wilmigton jo je potisnil nazaj v sedež.

„Le pustite, jaz in moja hči imava tudi korist od tega, da pojdete z nami; saj sorodnikov nimate tu, da bi Vas zadržali.“ —

„Ne, jaz sem popolnoma sama“, dejala je Helena.

Vsa beda zadnjih tednov je bila pozabljena, saj je imela sedaj upanje, najti Lidijo.

„Torej, zgovorjeno“, rekel je Wilmigton. „Do odhoda stanujete pri meni; za vse, kar bi Vam bilo potrebno, se bo skrbelo. Sedaj bodem ženi in hčeri naznanil to novico.“

Šel je k vratom, — a prišlo mu je zdajci nekaj na misel.

„Samo radi zamorke, katero ste s seboj pripeljali, je malo sitno. Odkrito rečeno, zamorejci niso posebno priljubljeni v Utah, tudi meni so zopni. Kaj menite k temu?“

Misel na Juno je Heleni težila srce. Zvesto dekle je res z ginljivo skrbjo za novo gospodinjo storilo vse, kar je moglo olajšati težavno potovanje; brez June bi ne bila prišla do cilja.

„Govorila bom ž njo“, zavrnila je končno Helena; „najbolje bo, da jo pošljem nazaj v njeno domovino.“

„Prav tako“, pritrnil je Wilmigton. „Potem je vse v redu.“ Zapustil je sobo.

Tudi Helena je vstala in odšla, da bi z Juno govorila o novem sklepu.

V veži ji je donel naproti vesel smeh zamorke.

Juno je sedela na dvorišču in metala majhne kamenčke v priklenjenega psa.

Razdražena žival je besnela in se s silo skušala osvoboditi verige, da bi popadla mučiteljico.

„Juno!“ poklicala jo je Helena. „Ti delaš vedno le neumnosti.“

Zamorka jo je prekanjeno pogledala.

„Psi na farmi, kjer Juno prej bila, — prosto letajo, — delavci jih ščuvali na Juno, — psi grizli Juno v noge, — zdaj pes privezan, — samo laja, — ne grize, — presmešno.“

„Poslušaj me, Juno“, začela je Helena stopivša pred njo. „Ločiti se morava.“

Zamorki so se blestele oči.

„Gospodinja sama, — ne, nikdar, — Juno gre tudi — kamor gospodinja.“

„A ne morem Te vzeti s seboj, Ti zvesta duša“, rekla je Helena žalostno in povedala zamorki, kar je ravnokar zvedela.

Juno je nekaj trenutkov premišljevala, potem se je glasno zasmejala.

„Dobro tako, — misis odpotuje, — Juno tudi.“

„A kako hočeš za mano priti?“ vprašala je Helena. „Ti niti ne veruješ, kako daleč je.“

„O, to nič ne dé“, zaklicala je zamorka. „Juno bo že prišla, je bolj zvita, brez skrbij, misis, — Juno ostala vedno pri Vas.“

Helena se je le na pol pomirila.

„Nič skrbeti, misis“, zagotovila je Juno še enkrat. „Odpotujate, kamor hočete, — Juno bo vedno sledila.“

Ko je Helena stopila v vežo, prišla ji je Alis vesela naproti. —

„Oh, ljuba gospa Sever!“ vzkliknilo je mlado dekle. „Jaz sem tako srečna, da nas spremite: papa mi je pred par minutami povedal.“

„Vašemu dobremu očetu sem veliko hvaležnosti dolžna“, je odgovorila Helena. „Njegova velikodušna ponudba mi je omogočila, da iščem svojega ljubljenega otroka.“

Alis je prijazno objela Heleno.

„Koj prvi trenotek, ko sem Vas videla, sem Vas že ljubila“, je pripovedovala mlada deklica. „Vaša nesrečna usoda mi celo noč ni dala spati. O moj Bog, če bi bilo meni kaj sličnega sojeno!“

„Ljubi Bog Vas tega obvaruj,“ reče Heleno resno.

„Da, ali je Vas obvaroval?“ vpraša Alis naivno. „Ravno Vi ste morali pasti v roke ničvredneža in zdaj begate po svetu, tako mlada, tako lepa — — —“

Helena je zarudela.

„Ne, — ne,“ odmaje skoro strogo.

„In vendar ste lepi,“ je zaklicala Alis. „Saj se Vas ne morem dosti nagledati. Najlepše tukajšnje dekle, neka Bridget VanTERS, se mora pred Vami skriti.“

Helena je molčala; mislila je na nevarnosti, katere ji je njena lepota že povzročila.

„Tudi jaz bi rada imela temne lase in oči,“ je nadaljevala Alis. „Jako lepo se mi to dozdeva.“

Z nežno roko je Helena pogladila zlatorumene kite Alisine, žalostno je zrla v modre, smijoče se oči mladega dekleta. —

„Taka kakor Vi bila je nekdanj moja Maud.“

Alis jo začudeno pogleda.

„Kdo je Maud?“

„Predraga prijateljica, ki mi je, predno sem jo zgubila, doprinesla velikansko žrtev; jaz upam, da sem jo v Vas zopet našla.“

Alis je srčno objela Heleno.

„Nadomestim Vam izgubljeno prijateljico!“ zašepetala je srčno.

Zvečer je Wilmigton videl priti aposteljna mormoncev.

„Šel je, da mu odpre vrata.“

„Je-li vse v redu?“ vprašal je Wolston tiho.

„Vse!“

„Dobro, potem se lahko kar tukaj vse potrebno dogovoriva,“ je menil Wolston.

„Da, pridite v mojo sobo, tam naju ne bodo motili,“ rekel je Wilmigton.

Moža stopita v malo gospodarjevo sobo.

„Gospa Sever se torej pelje z Vami v Utah?“ je vprašal Wolston.

„Gotovo, kot družica moje hčerke; saj upa, da najde tamkaj svojega otroka.“

„Ali ni ničesar sumila?“

„Niti najmanjšega, nasprotno, prijateljski se je oklenila moje hčerke.“

„To je izvrstno,“ odgovori Wolston. „Kaj pa bo z zamorko?“

„Gospa Sever jo pošlje nazaj,“ reče Wilmigton.

„Zdaj pa še nekaj kupčijskega,“ je nadaljeval Wolston. „Tukaj,“ — mož vzame zavitek iz svoje listnice, — „tukaj je nakaznica za potrebne stroške; skrbite za to, da dobi gospa Sever nekaj elegantne obleke, njena lepota bo potem dvojno mikavna.“

Wilmigton prikima.

„Skrbite tudi za to, da ne pridejo dame z nikomur v dotiko, ki pozna razmere v solnojezerskem mestu; imam za to važne vzroke.“

„Kaj se ne peljete z nami?“

„Ne,“ odgovori Wolston. „Nočem pozornosti zbudjati in se zato odpeljem dan preje kakor vi. Razljučenost proti mormoneem je prevelika. V Marivilu so morali gotovo prebivalci kaj lepega izvedeti o pripadnikih naše vere.“

Potem je vstal.

„Tudi to je celo bolje, da Vas več ne obiščem,“ je rekel apostelj mormoncev, ko se je poslavljal, „najmanjša nepazljivost in vse je izgubljeno.“

„Torej na svidenje v Salt-Lake-Citi.“

„Na svidenje!“ —

155. poglavje.

Junini potovalni doživljaji.

„Zdravi ostanite, — zdravi se povrnite, — na veselo svidenje!“

Tako se je čulo v mešanici glasov na kolodvoru v Marivilu. —

„Vstopite, — gospoda, — stopite!“ opominjal je konduktar.

Wilmigtonova rodbina se je srčno poslovila od svojih sorodnikov in prijateljev.

Helena je stala malo na strani ter se ozirala, če bi kje zagledala Juno.

Imela je priprosto, sivo potovalno obleko, klobuk in pajčolan; marsikateri radovedni pogled motril je preljubko ličece, katero je Helenina nada, da najde svojega otroka, oblila z lahko rudečico.

Zadnje znamenje se je čulo.

Žalostno je Helena stopila v voz.

„Uboga Juno! Gotovo je morala zaostati,“ mislila je žalostna in se še vedno ozirala po nji.

Misel, da zveste zamorke ne vidi nikdar več, jo je zelo žalostila.

Wilmigton ji je za potrebne izdatke dal majhno svoto denarja, prihranila si je pri tem toliko, da je tudi za Juno lahko kupila priprosto obleko.

Zamorke je obleka veselo iznenadila; opetovano je Heleni zatrjevala, da bo svoji gospej vedno sledila.

Vlak je hitel mimo prijaznih južnih krajev; le redkokdaj se je ustavil na kakih večjih postajah.

Kadar se je to zgodilo, je Helena vedno zapustila vagon, ter se skrivaj ozirala po svoji služabnici.

Zaman je pazila, — Juno ni bilo nikjer videti.

Ure so minevale, kmalo pridejo v Leksington, kjer presedejo na drugi vlak. —

V vozu s prtljago so jeli odpirati okna.

Nekateri uradniki, ki so imeli v poštnem vozu opravka, so se pripravljali, da za Leksington namenjeno prtljago položijo na stran, da se izognejo nepotrebneemu zadržanju na postajah. —

Potni koši, kovčegi, zaboji se krepkim rokam umikajo na vse strani. Še zadnjo prtljago, dva velikanska potna koša, ki sta stala popolnoma v kotu, je bilo pripraviti.

Kar plane uradnik nazaj.

„Strela božja!“ zakličite! Ukaj je nekaj živega!“

„Potem pa le pazi!“ zškriči njegov tovariš. „Onidan imeli smo v vozu zaboj s kačami; ta se je spotoma odprl; k sreči ni bilo strupenih kač med njimi; a imeli smo tri ure opravka, da smo jih zopet vjeli.“

Uradnika se odmakneta.

„To mora nekaj drugega biti,“ meni oni uradnik, ki je prvi zaklical. „Bilo je nekaj bolj velikega in temnega.“

„Neumnost, ta ne bi toliko časa čakal, marveč že zdavnej planil na naju. Nemogoče, da je kaki potovalec.“

„To se takoj pokaže.“

Previdno, oboroženi s palicami in gorjačami, so se ti junaki zopet približali kotu.

„Tu je, ali vidite,“ zakliče eden.

„Bogme, to je zamorec.“

Črna postava se prikaže na potovalnem košu.

Bila je Juno.

„Primojdunaj, to je čedna deklina,“ zakliče nekdo.

„Tako, kaj Tebi tudi zamorke dopadajo?“ mrmra starejši uradnik.

Sedaj stopi k nji.

„Kako si prišla tu notri? Odgovori!“ zarohni nad zamorko.

Zamorka navidezno začudeno gleda krog sebe.

„Juno se je zmotila, ko je prišla v ta voz. — zaspala, — odpeljala.“

„To Ti povej vragu; Ti moraš voznino plačati!“

„Juno nima denarja,“ reče zamorka lakonično.

Oster žvižg zadoni, vlak se pelje v Leksington.

„Če nimaš denarja, boš pa zaprta,“ upije razdraženi uradnik.

„Zapreti je čisto dobro, — najprej Juno imeti,“ bil je ravnodušni odgovor.

„Zanikrna svojat!“ upije razdraženi uradnik. „Čakaj, takoj Te bomo imeli.“

Skočil je naprej, ali Juno, urna kakor mačka, se je hitro skrila za košem.

„Pazi se!“ so upili kolegi napadalca. „Pazi, koš pade.“

V resnici je zamorka najvišji koš porinila doli, da je pribobnel na tla in pri tem uradnika močno udaril na nogo.

Udarjeni je proklinjal vsled bolečin in šepaje tekal po vozu; drugi so razdraženi lovili Juno.

Vlak se ustavi.

Začudeno so slišali postajni uradniki velikanski škandal, ki je bil v zaprtem vozu za prtljago.

„Kaj so ti ljudje danes od samega vraga!“ zakliče konečno eden čakajočih.

Nato odpre stranska vrata.

Temna postava pribeži kakor veter k vratom, znotraj so pa še divjali kakor blazni naokrog. —

„Vraga, ušla je!“

„Jaz sem ji saj še eno pošteno primazal“, meni eden zadovoljno.

„Da, mene si zadel, norec!“ se togoti drugi in si mane hrbet. — — —

Tu so imeli potniki pol ure premora, da jih južni vlak seboj popelje.

Ko je šla Helena skozi postajo, čutila je, da jo nekdo prime za roko.

Začudena se ozre in zagleda Juno, ki se je veselo režala. V naslednjem trenutku je zopet izginila.

Helena je ostrmela začudenja. Kako je le bilo Juni mogoče, da je prišla ž njo.

Vsejedno ji je pa bilo v tolažbo, da je imela zvesto zamorko v bližini. — —

Od daleč se je čulo bobnenje.

Južni vlak je prihrumel v postajo.

Potovalci so se gnetli, zadaj so nakladali prtljago.

„Le dobro pazite, dečki! Prej je bila taka črna babnica v vozu za prtljago; natančno vse preglejte!“

Konečno je bilo vse v redu.

Uradniki so se prepričali, da se ni nihče utihotapil v voz. —

Dalje je hitel vlak v daljavo.

Začelo se je temniti. —

V poštnem vozu so uradniki razvrščali pisma in zavitke.

„Idaho, — Omaha, — Kansas“, — donelo je v kratkih premorih.

„Kaj pa je?“ zakliče jeden poštnih uradnikov.

Vstopil je neki konduker.

„Strojvodja me pošilja“, odgovori konduker, „da bi vendar malo pogledali v poštnem vozu. Pravi, da se je nekdo utihotapil.“

Uradniki poskočijo raz sedežev.

„Kdo ve, kaj je ta stari tepec videl?“ se jezi eden.

A vkljub tej nezaupnosti so vendar natanko preiskali voz.

Nikjer ni bilo nič sumnega videti.

Prišli so končno še v mali oddelek, kjer so viseli plašči uradnikov.

Nakrat se čuje krik.

„Stoj, koga imamo tu, — ah, neka zamorka.“

Uradniki so bili neljubo presenečeni.

Upali so, da najdejo kakega roparskega glavarja: kaj naj bi počeli z mlado zamorko?

„Kaj pa naredimo z njo?“ vprašanje od vseh strani.

„Na prvi postaji jo izročimo policiji“, odloči najstarejši uradnik.

Strogo so pazili na Juno.

„To Vam vse nič ne pomaga“, se smeje črna razposajenka. „Juno se bo vse eno peljala do konca.“

„To bomo videli, ti črna potopenka“, upije razsrjeni uradnik, ki jo je prijel.

„Bodemo videli, — bodemo videli“, mu smeje odgovarja Juno in kaže bele zobe.

Brzovlak hiti naprej; ure minejo, predno se ustavi; ko-
nečno zabrlizga piščal.

„Belmont!“ upijejo kondukterji.

Helena je zaspano slonela v kotu kupeja; kliči so jo pre-
dramili iz spanja.

V motnih obrisih kazala so se drevesa in hiše. Na robu
gozda so se videle ostre črte plitve strehe.

Bila je to vila, v kateri je stanoval Sever.

Helenini pogledi so zrlí, kakor bi bili prisiljeni z magično
močjo, na to samotno hišo, nekaka tajna slutnja je napolnila
njeno dušo.

„Belmont, četrť ure obstanka!“ zakličejo kondukterji.

„Zakaj pa tukaj, na tej mali postaji?“ vprašajo nejevoljni
glasovi iz vozov.

„Na brzovlak iz C....o moramo počakati“, bil je odgovor.
Medtem so Juno nejevoljno porinili iz voza.

Dva močna uradnika sta jo držala na desni in levi roki;
tako so jo hoteli peljati v pisarno.

Zamorka je šla mirno ž njima, kakor udana v svojo usodo.
Samo za trenotek jo je eden spremljevalcev izpustil.

V istem trenotku je pa že tudi stokaje pokríl oči z roko.
„Držite jo!“ zavpije drugi.

Kakor senca je zamorka izginila.

„O, moje oči!“ stoka uradnik.

„Zakaj si jo pa izpustil?“ kriči njegov kolega.

„Saj je šla tako mirno; ta deklina je pravcati satan“, se
je jezil uradnik.

„No, le tiho bodi; porečeva, da sva zamorko oddala; saj
ne bo nihče vprašal po nji.“

„No, jutri bom lepo izgledal“, stoka prvi, „razpraskala me
je kakor mačka.“

Iz C....o sta se hitro bližali dve rudeči svetilki; kakor
žareči nestvor je prisopihal brzovlak mimo stoječega vlaka.

Ta se zopet jame pomikati.

V C....o naj bi bil le kratek postanek, ker so hoteli za-
mujeni čas nadomestiti.

Mesto je bilo le malo minút oddaljeno, zato je vlak le
bolj počasi vozil.

Kar se začuje žvižganje, rožljanje in bobnenje: potem se vlak ustavi.

„Kaj pa je že zopet?“ se je klicalo od vseh strani.

„Zapreka na relsih“, je bil kratek odgovor uradnikov.

Pri svitu blestečih vlakovih svetilk je strojevodja zapazil drevo, ki je ležalo čez progo.

Kletve in priduševanje donelo je od vseh krajev: kako lahko bi se bil vlak ponesrečil!

Hitro so drevo odstranili: pazljivo se je vlak pomikal dalje. —

Nihče pa ni zapazil temne postave, ki je s hitrostjo mačke splezala pri nekem vagonu navzgor.

Pri američanskih železniških vozovih se nahajajo na strehi male čuvajnice za kondukerje, ki so pa le samo deloma zasedene. —

V jedno teh praznih kondukerskih čuvajnic spleza temna postava. —

„C....o!“ kličejo kondukerji.

Kratek obstanek, potem zopet dirja vlak naprej v temno noč. —

156. poglavje.

Kako je prišla Juno v St. Luis.

Nočne ure so minevale.

Neutrudno dirja vlak proti severu: rudeči svetilki pri stroju sta kakor oči velikanskega nestvora žareli skozi temno noč. —

Konečno so obledevale zvezde, nastajati je jela svitloba, senčnato kazale so se vasi in gozdovi.

Jelo se je daniti.

V Parksonu je vlak obstal nekaj minut: potniki hitijo iz vagonov, da si preskrbe vroče kave.

Nekaj kondukerjev stalo je na peronu in v naglici pilo to poživljajočo pijačo.

Kar pristopi k njim neki nosač.

„Od kdaj pa ima železnica zamorce kot kondukerje?“ vpraša radovedno.

Začudeuo ga pogledajo.

„Zamorce! Kaj se Vam je zmešalo?“ bil je odgovor.

„Nikakor ne. Ali tu gori sedi zamorec“, meni nosač in pokaže na kondukerjevo čuvajnico.

„Tristo medvedov, tu je zopet ta vražja črna coprnica, pravi pravcati satan!“ donelo je v divjem kriku.

Kondukerji hité k vlaku.

Znamenje za odhod zadoni.

Vlak se pelje dalje.

Trije kondukerji stali so na postavku označenega vagona in se pomenkovali.

„Jaz pojdem po njo“, škriplje jeden.

„Rajši počakam do prve postaje in jo potem policiji izročim“, meni drugi.

„Da nam zopet uide in znova skoči v vlak?“ se posmehuje prvi govornik. „Ne, rajši vržem tega spaka na železniški tir, da si zlomi roke in noge; preje se je tako ne znebimo.“

„Da, gotovo, ven ž njo!“ upijeta še druga dva razsrjena. Sklenili so, da jo vržejo na tir.

Zdaj gredo vsi po malih železnih stopnicah, ki peljejo v čuvajnico.

Vrata so bila zaklenjena.

Uradnik je pogledal skozi malo okence v čuvajnico.

„Tu sedi!“ je kričal. „Ali greš precej ven, ti črni satan!“ Veseli obraz zamorce se prikaže pri oknu.

Konduker ruka pri vratih, a zastonj.

Juno drži vrata s krepko roko.

Druga dva kondukerja sta bila že nepotrpežljiva na uspeh svojega tovariša.

„Kako si pa notri prišla, zamorka?“ kriči ta togotno.

„Juno je zlezla notri, — nikogar bilo“, se mu veselo zasmije dekle.

„Ali ne boš odprla!“ divja konduker.

„Juno ne misli na to, — tukaj meni prav dobro.“

Uradnik je bil v zadregi.

„Otroci, pomagajte mi; sam ne morem odpreti vrat; ta vrag ima medvedove moči!“

Kondukterja težavno priplezata navzgor. Ozek prostor napravlja jim velike težkoče.

„Tako, zdaj primite, a pazite, da doli ne padete, — tako, zdaj!“ —

In močje z vso silo vlečejo pri vratih.

Kakor je bila Juno močna, zjedinjenim močem treh mož vendar ni mogla kljubovati.

Počasi so se odpirala vrata.

Zamorka se je branila z vsemi močmi proti napadalcem, grizla, praskala in tolkla je kakor divja okoli sebe.

„Dol ž njo!“ vpije kondukter razdražen.

Juno je padla.

A v padcu prijela je za neko vrv, ki je bila napeljana čez vagone.

Dolg, hripav žvižg, — vlak pomikal se je počasneje, — vsi zavori so delovali.

Zdaj obstane vlak.

Juno je prijela za pomočno vrv; zdaj skoči na tla.

Nepopisna gneča nastane v vlaku; vse plane iz vozov, vsak se boji kake nesreče.

Juno je bila sredi množice.

Vpila je kakor vsi drugi; pri tem je pa z ostrimi svojimi očmi gledala na vse strani.

Zdaj je ugledala svojo žrtev.

V bližini stala je neka posestnikova žena.

Vozni listek je držala v levi roki; bojazljivo je zrla v ospredje, kjer je pričakovala nevarnost.

Juno je bila v trenutku na njeni strani.

Hitro prime, in že iztrga ženi listek.

Ta se neizmerno prestraši.

„Moj vozni listek, — moj vozni listek!“ stoka ženica.
„Ukradli so mi listek!“

„Vsi vstopite!“ zadoni kondukterjev klic.

Množica se vrne v vozove.

Juno se je vrinila v oddelek, kjer je že bilo zbranih nekaj zamorcev.

Tukaj se je čutila varno.

Med severno-amerikanskimi zamorci se nahaja neka tajna sporazumljenost; zamorec nikdar ne izda zamorca.

Tako tudi tukaj.

Sicer so kondukterji preiskali vse vozove vlaka in zdihujoča žena je morala celo kazen plačati, ker je šele malo preje vstopila in ji nihče ni hotel verjeti, da bi ji kdo bil listek ukradel.

Zdaj so prišli tudi k vozu, kjer so sedeli zamoreci in pri katerih je bila Juno.

„Pokaži vozni listek“, se obrne kondukter k Juno.

Ta mu pomoli listek.

„Šeter“, meni kondukter kratko in gre dalje.

Ta postaja ni bila več daleč, bila je zadnja večjih postaj pred St. Luisom.

Helena je bila v mučni skrbi radi zamorkine usode; ali je bila zvesta zamorka še vedno v vlaku?

Konečno dospe vlak v Šeter.

Postali so le kratko časa.

„Poglej no!“ zakliče hipoma neki kondukter svojemu tovarišu, „ali ni to ona kreatura, ki je sedela v kondukterski hišici?“ —

„Mogoče“, mu ta odgovori: „kdo pa more to vedeti, zamoreci so drug drugemu podobni.“

„Le tja glej, kako si ogleduje vozove“, zakliče zopet prvi.

„Le pazi, ta se zopet utihotapi.“

„To bi pa vendar rad videl.“

Takoj se je razširila mej moštvom vlaka novica, da si hoče ta potovalka novo skrivališče izbrati.

Niso se upali jo spustiti iz oči; ker ni bilo policista na mali postaji navzočega, so vsi ostro na njo pazili.

„Holah, Bil, pazi, ona hoče v voz za prtljago!“ zakliče eden kondukterjev svojemu tovarišu.

„Brez vse skrbi; tukaj notri ne pride.“

Juno si na videz ni vedela pomagati, ko se je dalo znamenje. —

Vlak se je peljal iz postaje.

„Zdaj je vendar zaostala“, so se veselili kondukerterji.

Glasi smeh in šaljive opazke so se čule.

„Videl sem jo pri zadnjem vozu, ali fantje so vražje pazili na njo“, zatrjuje neki konduker.

„Hvala Bogu, da smo se je znebili!“

Vlak je zdaj imel prosto pot do St. Luisa.

Še tri ure hitre vožnje, pa je bilo doseženo glavno mesto Misurija.

Zdaj je hitel vlak skozi malo postajo.

Ko se je zadnji voz skozi peljal, zakričijo uradniki postaje. —

Živahno mahajo in skušajo kondukerterje na nekaj opozoriti. —

„Kaj neki imajo?“ vpraša eden.

„Morda se vleče za nami kaka veriga; ali s tem se ne moremo muditi“, bil je odgovor.

Živahni kliki in miganje ponavljali so se še na drugih postajah, skozi katere je vozil vlak.

Ali kondukerterji niso na nje več pazili in se niso brigali za te opomine.

Konečno naznanja dolgo pretresujoče žvižganje, da je vlak dospel v St. Luis.

Rodbina Wilmigton zapusti s Heleno kupej.

V St. Luisu so nameravali ostati nekaj dnij, da se poslovijo od nekaterih sorodnikov.

Helena je stopala zraven Alise.

Nemirno so iskale njene oči zamorko — ali nikjer je ni bilo videti. —

Mislila je za trdno, da je zamorka zaostala.

V bližini kolodvora stalo je nekaj hotelov in v enem teh našli so naši potniki prijazno postrežbo. — — —

Zamišljeno je Helena stala pri oknu sobe, v kateri naj bi stanovala skupaj z Aliso.

Tu, — ali se ne moti, — postava, ki stoji tam pod drevjem in nepremično zre proti hotelu, — ali ni to Juno?

Helena ni dolgo premišljevala.

Hitro si natakne klobuk in gre po stopnicah doli; hotela se je sama prepričati.

Hitela je čez prazni trg.

„Juno, — moj Bog — kaj si res ti?“

Zvesta črna služabnica, ki se smeje in joka veselja, hiti k Heleni. —

„Da, gospa — Juno tukaj — vedno šla z Vami.“

„Kaj si se vedno peljala z istim vlakom? Kako je pa to mogoče?“ se začudi Helena.

„Juno je vse mogoče“, se smeje zamorka, „Juno se je prav dobro peljala.“

Helena se je čudila.

„Ali povej vendar, to je neverjetno.“

„Čisto priprosto, gospa. — Juno se skrila v vozu za prt-ljago, — dolgo — dolgo se vozila, potem možje našli Juno; Juno jim vrže velik koš na noge, — mož upil: au, — au, in vedno skakal na okrog, preveč smešno, — potem so vsi tolkli na Juno, pa nič zadeli, sami sebe topli — ha, ha, ha!“

In zamorka se je smejala, da so ji solze tekle po lici; tudi Helena se ni mogla zdržati smeha.

„In potem, kako si prišla dalje?“

„Juno zlezla v drugi voz: tam jo hitro našli. Iskali so policijo: Juno zbežala, vlaku daleč, — daleč naprej, veliko drevo položila na tir, — vlak se je ustavil.“

„Za božjo voljo“, reče Helena prestrašeno, „saj bi nas bila lahko vse pomorila, če bi bil vlak s tira skočil.“

„Ne, gospa: Juno zraven stala, če bi vlak dalje peljal, Juno drevo doli vzela, tako bilo pa boljše: Juno zdaj zlezla v čuvajnico, — zgoraj na vozu, dolgo sedela, — potem me tudi videli, — pridejo možje in hočejo Juno ven vzeti, — me pri-mejo in doli vržejo.“

Helena se zgrozi.

„Juno se držala za dolgo vrv, spredaj je stroj brlitzgal glasno, — bums, vlak je stal. — Juno ulovi listek, pa se pelje dalje.“ —

Helena je komaj zadrževala glasen smeh.

Juno nadaljuje:

„Potem prišli možje k Juno in rekli: „Tukaj izstopiti“, pripoveduje zamorka. „Juno stala na železnici, ne more naprej, vsi gledajo na njo, ko Juno videli, — žugali s pestmi in vpili: Prokleta zamorka, zdaj ne prideš z nami, — Juno pa se le vozila.“ —

In zopet se je srčno smejala.

„Da, ali kako je bilo to mogoče?“ se začudi Helena.

„Ko je vlak peljal, šla Juno na okoli, — pazila, potem je Juno gori skočila in se peljala.“

„Kje si pa sedela?“

„Na puferjih sedela; do sem sem se peljala,“ se smeje Juno zadovoljno.

157. poglavje.

Dobljeno in zgubljeno.

Vrnimo se k Severju.

Kakor se naši bralci gotovo še spominjajo, peljal se je Sever z lepo gospo Donelzonovo, ki mu je pod uplivom njegove tajne moči sledila v C.... o.

Bila je temna noč.

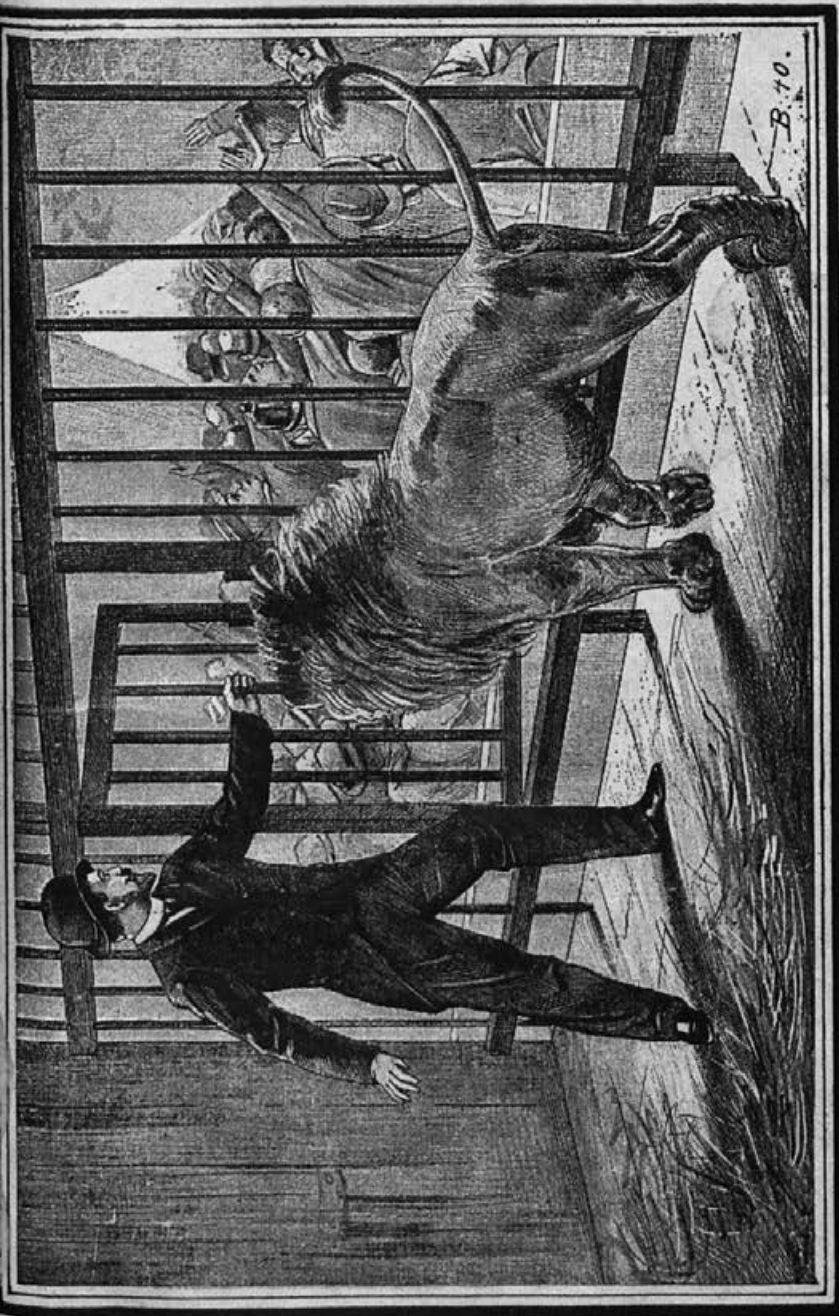
Voz je težko drdral po neravni cesti; močni sunki in stresanje voza je dokazovalo, da jarki in veliki kamni niso bili redki na ti cesti.

Sever je sedel na strani lepe žene.

Gospa je tiho, skoro brezgibno slonela v kotu voza; samo če je hotel prijeti njeno roko, zganila se je in ga jezno odrinila od sebe.

Dalje je drdral voz.

V daljavi so se prikazovale luči.

Nazaj — je zagrmel Sever — „sicer spustim leva.“
Ljudje so zavriščali strahu in kakor mogočna reka silili proti izhodu.

Pot postajala je vedno slabša, voz se je dvigal in padal, večkrat je bil celo v nevarnosti, da se prevrne.

Zdaj, — pokanje, — sunek —

Preklinjaje udriha kočijaž po konjih — ti se divje vzpenjajo, — a voz je stal.

Sever odpre vrata, skoči ven in hiti v ospredje.

„Kaj pa se je zgodilo?“ vpraša kočijaža.

„No, kaj bo“, mu odgovori ta nejevoljno. „Ojnica je zlomljena; cesta je polna jarkov; vrag naj tu vozi.“

„Ali Vam morem kaj pomagati?“ vpraša Sever.

„Da, lahko, le držite konje, da ojnico malo zvežem; do Majfilda potem že zdrži.“

Sever je stopil pred konja, kočijaž pa je v naglici za silo popravil ojnice.

„Ali je to kraj, ki leži pred nami?“

„Da, gospod.“

„Ali jaz hočem še to noč naprej. Ali ne morete ojnice zamenjati z drugo?“ vpraša Sever nemirno.

„To pač, ali kolar mi ne vstane, kadar ga pokličem; gostilna je tamkaj dobra, mirno lahko tam prenočite.“

Sever zacepta jezno z nogami.

Če ponudi vozniku svoto denarja, da naj pelje dalje, bi ta lahko kaj sumil; najbolje bo pač, da se uda v neizogibno.

„No, radi mene“, zakliče. „Ali skrbite za to, da se zgodaj popeljemo naprej.“

„Ob sedmi uri je voz že zopet v redu“, odgovori voznik.

„Potem je dobro, torej naprej!“

Sever se zopet vsede v voz; ki se počasi pomika dalje. V malo minutah dospeli so v mesto.

Voz pelje skozi nekaj ulic, potem se ustavi na trgu.

„Tako, zdaj bi bili tu“, doni s kočijaškega sedeža.

Nežno je prijel Sever gospo Donelzonovo za roko, a ona se mu je siloma iztrgala.

Zdaj je poskušal s pogledom jo umiriti, ali v temnem vozu je bilo to nemogoče.

Da, postajalo je čimdalje huje.

Očividno se je gospa Donelzon začela prebujati iz njenega sanjarskega stana.

„Kje sem?“ zakliče nenadoma.

Sever je bil v silni zadregi.

Gostilničar in natararji, ki so čuli drdranje voza, prišli so, da pozdravijo došle tujce.

„Pomirite se vendar, milostiva gospa“, prosi Sever boječe. Gospa se je plašno ozirala okoli.

„Za božjo voljo, kaj se je z menoj dogodilo!“ kliče prestrašena. „Pomagajte, pomagajte!“

Gostilničar in natararji stali so prestrašeni; ta prizor jim je bil nerazjasnljiv.

Sever je bil zdaj v največji zadregi.

Prekрасne žene ni hotel zgubiti; ali naj jo izda za umobolno, — da, — to pojde, — morda da se s tem reši iz nevarnega položaja.

Že je hotel skočiti naprej, da bi okoli stoječim natvezil to bajko, ko zakliče gostilničar ves začuden:

„Moj Bog, gospa Donelzon, kaj ste res Vi?“

„Rešite me, varujte me!“ prosi gospa Donelzon, ter skoči iz voza k gostilničarju.

Ko je Sever videl, da je vse zgubljeno, odpre hitro vozna vrata na drugi strani, zgrabi torbico z dijamanti in zgine v temjno. —

Za njim donijo klici jeze, — in groze.

Sever je bil jeze kar iz sebe, da se mu je nakana ponesrečila, da mu je bila lepa gospa zgubljena; ali zastonj je bila vsa njegova jeza, hiteti je moral, da pride iz mesteca.

Saj je bilo gotovo, da ga bodo preganjali.

Kmalo je prehitel mesteca.

Dospel je do zadnjih hišic.

Pred seboj vidi glavno cesto.

Hitro je šel po slabi posuti cesti, ki ga je vedno opominjala k največji pazljivosti.

Klei je polglasno, ko je hitel dalje v noč, in mu je večasih noga spodlevala; krčil je pesti in škripal z zobmi, kadar je mislil na dražestno gospo, katero je moral zapustiti.

Od časa do časa je boječe poslušal.

A vse je bilo tiho, ničesar se ni čulo v daljavi.

Če so ga preganjali, so morali gotovo biti še daleč.

In hitel je dalje in dalje, brez konca se mu je dozdevala ta strašna noč. — — — — —

Že se je jelo počasi daniti, in je Sever v temoti začel razločevati posamezne stvari.

Postalo je svitleje, — veselo vzdikne.

Pred njim je bilo neko mesto.

Zdaj so ga tudi začeli srečevati ljudje na cesti.

Bili so kmetski ljudje, ki so bili vsi bolj praznično oblečeni. —

Sever je hitro šel naprej, kmalo jih je nekaj dohitel.

„Ali mi morete povedati, kako se pravi temu kraju?“ vpraša uljudno.

„Paduca“, je bil začuden odgovor.

„Danes vendar ni nedelja; kaj pa je tam posebnega?“ vpraša Sever s pomembnim pogledom na praznično obleko nagovorjenega.

„Semenj!“ bil je kratki odgovor.

To je bilo Severju jako povšeči, v gneči semnja bi se še najlažje skril.

Novo upanje ga navdaja, zato pospeši svoje korake.

Kmalu je prišel v mesto ter povprašal po kaki boljši gostilni. —

Sever je bil od ponočne hoje popolnoma onemogel.

Odkazati si je pustil sobo, kjer se je hitro slekel in vrgel na posteljo, da bi se odpočil.

Čez nekaj minut je že trdno zaspal. — — — — —

Na trgu se je medtem razvilo živahno gibanje malomestnega semnja.

Okoli so stale barake z raznovrstnimi lepimi rečmi, pri katerih je gostoglava množica zijala prodajala.

Vmes se je čul hripavi klic kupčevalca, kateri je svoje blago ponujal in razgrinjal pred začudenimi kmoti.

Gosta množica obdajala je dvojno vrsto vozov, ki so bili s platnom prepeti, in so stali sredi trga.

To je vzbujalo največje zanimanje.

Kričeči lepaki kazali so mlado in bujno dekliško podobo, obdano z vsakovrstnimi zverinami, s katerimi se je brezskrbno igrala. —

Papige zibale so se v svojih obročih in morská mačka telovadila je neutrudno na svojem drogu.

Tam so se vzpenjale opice in grdo kričale.

Med dvema drogoma bilo je razpeto platno, na katerem je bilo z velikimi črkami napisano:

Gospodična Zenobija.

Mlada in lepa krotilka levov.

Množica se je trla in suvala, vse je hitelo v menažerijo, da si ogleda te redke prikazni.

Saj so kmetje imeli redkokedaj priliko, videti tujezemske zverine; in krotilka levov je bilo nekaj takega, da se je moglo o nji še po več let govoriti.

Zato je hotel vsak videti ta dogodek.

Kmalu je bil prostor tako poln, da bi se ljudje skoro zadušili. Vse je nepotrpežljivo čakalo predstave. —

Bilo je skoro poldne, ko se je Sever zbudil.

Zaspan si je mel oči: dogodki zadnje noči dozdevali so se mu kakor grozen sen.

Konečno se vzdrami, ter hitro skoči iz postelje.

Domislil se je nevarnosti, da ga dohité.

„O, jaz norec“, mrmra sam pred-se. „Kako lahko bi me bili moji preganjalci iznenadili, brez vsega odpora pal bi jim v roke.“ —

Hitro se obleče in hiti doli v gostilniško sobo.

Bila je prazna.

Sever si naroči zajutrek, kajti bil je zelo lačen, ker od večeraj popoldan še ni ničesar vžil.

Natakar mu prinese naročeno.

„Danes vlada tukaj izvanredno veselje“, meni Sever ter malomarno pogleduje natakara.

Čul se je notri v sobo semenjski šum.

„Da, danes je vse zgolj veselje“, odgovori natakara.

„Potem se pa čudim, da je tukaj tako prazno“, reče Sever.

Natakar zmaje z rameni.

„Semanje dni je to vedno tako; vse sili k štantom in barakam, posebno ker je lepa krotilka levov tukaj; ljudje so kakor zbesneli na njo.“

„Tako, tako“, reče Sever raztreseno.

„Tudi jaz bi rad šel tja“, nadaljuje zgovorni natakar. „Gospod mi bo to gotovo dovolil, tudi jaz bi rad videl lepo Zenobijo.“

„Lepo Zenobijo?“ vpraša Sever.

„Da, to je krotilka levov; pravijo, da je prekrasna deklica.“ —

Sever je malomarno poslušal, duh njegov imel je opravka z drugimi reči.

Natakar je stopil k oknu.

„Policije je danes tudi dosti tukaj“, pripoveduje čez nekaj časa. „Sicer je pa videti, kakor da nekoga iščejo.“

Sever se je na pol vzdignil, smrtno se je prestrašil. — Ali so mu bili že za petami?!

Navidezno mirno vstane in gre v svojo sobo.

Kaj naj zdaj počne?

Ostati ali bežati — oboje je bilo nevarno; v skrajni sili ga morda reši gneča na semnju.

Za vse slučaje vzame torbico z briljanti gospe Donelzone in skrije dragocenosti po žepih svoje suknje; poropani denar imel je tudi pri sebi.

Njegovo nadaljnje obnašanje bilo je odvisno od slučaja.

Ko je zopet vstopil v gostilniško sobo, se je že nekaj gostov zbralo.

Sever se je vsedel v kot.

Vzame velik časopis in navidezno ga prebiraje, je lahko zakrival svoj obraz in poslušal pogovore gostov.

Ti so se živahno pomenkovali.

„To je neverjetno, kaj se zdaj že vse pripeti“, pripoveduje eden jako živahno. „Danes na vse zgodaj prišla je policija iz Majfilda, da išče nevarnega zločinca; policijski uradniki so preverjeni, da se tukaj skriva.“

„Kaj je pa zagrešil?“ vprašujejo od vseh strani.

„Le malo gotovega sem izvedel“, odgovori prvi govornik. „Zločinec prišel je v spremstvu neke dame iz Majfilda.“

„Ah!“

„Ta dama je upila na pomoč, prihiteli so ljudje in spoznali v nji gospo nekega občeznanega meščana mesta Nasvila: ko je capin to zapazil, je hitro pobegnil.“

„In gospa?“

„Bila je vsa obupana; skoro gotovo jo je ta zanikrnež odpeljal, seveda se je takoj pod varnim spremstvom vrnila nazaj v Nasvil.“

Bilo je dobro, da je Sever skrival svoj obraz za časopisom; bil je smrtno bled, divja jeza ga je hotela zadušiti; mikavna žena bila mu je za vedno zgubljena.

Vrata gostilne se zopet odpro.

Težki koraki zadonijo, — sablje rožljajo.

Sever boječe pogleda izza časopisa.

A strašno se prestraši.

Množica policistov je stopila v sobo.

Gostilničar prihiti, za njim se gnetejo natakari in drugo radovedno gostilniško osobje.

Policijski vodja se obrne k gospodarju.

„Je-li po noči prišlo kaj gostov?“

„Ne“, odgovori vprašani. „Od včeraj zvečer ob 8. uri ni nihče prišel.“

Neki natakari hitro pristopi in šepne gostilničarju nekaj besedi.

„Da, čisto prav,“ reče gostilničar hitro. „Čisto sem pozabil, neki gospod je prišel danes zjutraj.“

„Danes zjutraj, — kje je?“

„Skoro gotovo na semnju,“ odgovori gostilničar.

Zopet pristopi natakari.

„Ne,“ zašepče gospodarju, „gospod sedi tamle v kotu.“

Sever je čutil, kako mu sili vsa kri v glavo.

Policisti prišli so proti njemu.

Spusti časopis. — Zdaj ga mora le največja drznost rešiti. —

„Oprostite, da Vas motim!“ reče uljudno policijski vodja. „Imate morda kake izkazne svedočebe pri sebi?“

Za tak slučaj bil je Sever pripravljen.

V listnici gospoda Filipsa našel je nekaj listin, ki so se glasile na njegovo ime.

Te listine odda uradniku.

Ta jih površno pregleda.

„Gospod Žen Filipš, posestnik rudokopov iz Nasvila,“ bere glasno.

Potem se naglo obrne k Severju:

„Oprostite, gospod.“

Mirno prejme Sever listine.

„Kaj, gospod Žen Filipš?“ se zdaj zasliši od drugih gostov. „Neumnost, kaj naj se to pravi?“

In neki mož hitro pristopi k Severju.

Policisti osupnejo.

„Jaz natanko poznam gospoda Filipsa iz Nasvila,“ razjasni gost. „Saj onega gospoda petdeset milj na okoli vsak pozna; tukaj nekaj ni v redu. — Ta gospod nikakor ni gospod Filipš!“

Sever je videl, da je izdan. Zdaj je za njega samo ena rešitev: najhitrejši beg.

Vrata so bila od gostilniškega osobja zaprta, hitro kakor blisk steče proti oknu.

Gostilniška soba je bila v pritličju, skok ni bil previsok. —

Predno so se policisti zdramili začudenja nad nepričakovanim razkritjem, odprl je Sever okno in skočil na cesto ter se spustil v dir.

„Držite ga, — držite ga!“ kričali so uradniki.

Nekaj policistov skoči za njim skozi okno.

Drugi so hiteli z osobjem gostilne in z gosti skozi vrata na ulico.

Divja gonja se je pričela. —

158. poglavje.

Razkrinkan.

Sever je bil le malo korakov pred svojimi preganjalci. Pred njim je bil mestni trg; med mnogobrojno gnečo ljudi upal je, da se zgubi.

A pomislil ni, da so bili večinoma le kmetje, od katerih se je elegantno oblečeni begun predobro razločeval.

Za njim so divjali preganjalci: njihovi klici so opozarjali množico na beguna.

Sever je bežal obupno dalje; preril se je skozi največjo gnečo ter iskal izhoda.

Ali to je bilo težje, kakor si je mislil.

Od vseh strani pritiskali so proti njemu, nekatere osebe so ga hotele celo prijeti.

Le njegovi izvanredni telesni moči se je imel zahvaliti, da ga že niso držali.

S svojo železno roko suval jo napadalec od sebe, ter si le stežka delal pot skozi množico.

Policistom so se ljudje radovoljno umikali; kmalu so bili tudi le malo korakov oddaljeni od zločinea.

Le še nekaj trenutkov, — in bil je ujet.

Kar zastavi vrsta vozov Severju pot.

Na desni, — levi, — za seboj preganjalce, — pred seboj pa zaprto pot.

Že so policaji stegovali roke.

Tu, — v zadnjem trenutku se vrže Sever na tla in smukne urno kakor veverica pod kolesa.

Policisti so se radovali, — zdaj je bil zločinec v pasti.

Sever je priplezal skozi ozko odprtino.

Redarji so vedeli, da se nahaja v sredini menažerija.

Hitro zasedejo vse izhode, potem pa usilijo še v menažerijo, ki je bila natlačeno polna.

Z velikim trudom preril se je Sever skozi malo odprtino —

Sever je čutil, da so stali ljudje kar natlačeno, le počasi se je zamogel zravhati.

„Heda, — tukaj se je nekdo vplazil!“ klicalo se je od vseh strani. „Tukaj je nekdo, ki ni plačal vstopnine!“

Sever se je komaj ganiti mogel, od vseh strani so ga suvali. —

Zdaj se pa že tudi oglasijo policaji od vhoda.

„Primate ga, — držite ga, — to je velik zločinec!“

Sever je čutil, kako so ga suvali naprej, čutil je tudi, da ga že držijo za roke.

Še enkrat zbere vse svoje moči in se jim divje izruje.

Klici, — kletve — zadonijo naokrog in hudodelec čuti se pehanega, porivanega.

Tolkel je kakor blazen krog sebe, — zaman — množici je moral podleči.

Kar začuti nekaj za svojim hrbtom; bile so nekake stopnjice. Od zadej stopil je na nje, še vedno se braneč napadalec. —

Obupno se brani Sever preganjalcev. —

Kar se stena za njim uda.

On pade nazaj, — ter sliši, kako so se neka vrata močno zaloputnila.

V trenutku je bilo v menažeriji tiho kakor v grobu.

Vseh oči so z grozo zrle proti mestu, kjer je zdaj ležal hudodelec.

Nahajal se je v levovi kletki.

Sever se je bil vsled močnega pritiska množice naslonil na vrata.

Vrata so se vdala in ko je Sever padel v kletko, zaprla so se zopet sama.

Samo malo trenutkov zavladata je ta grobna tišina, potem se zasliši glasneje kakor prej:

„Notri je, — pokličite strežnike, — kje je krotilka, — lev ga bo raztrgal!“

Sever je bliskoma poskočil; en sam pogled kazal mu je pretečo nevarnost, v kateri se je nahajal.

Lev, ki je od velikega šuma prestrašen čepel v kotu, je zdaj vstal.

Bila je krasna žival, izvanredne velikosti: velikanska griva pokrivala mu je prednji del gibkega života.

Oči so mu plamenele kakor žareče oglje in njegov rep je tolkel po tleh kletke.

Zagledal je svojo žrtev. —

Kakor daljno gromenje čulo se je iz mogočnih prsi, — potem pa pretrese grozovito rjovenje zrak. —

Sever je stal pri vratih, katerih ni mogel odpreti, njegovo oko zrlo je nepremično na grozovitega sovražnika.

„Kje so strežniki?“ kričalo se je od vseh strani.

Ti so pri strašnem pogledu hiteli v ozadje, da prineso železne palice in ž njimi odženo leva od svoje žrtve.

Policisti stali so med množico: otrpneli, brezgibni čakali so groznega konca hudodelca.

Zdaj lev počene —

Pripravljal se je na skok.

Mišice velikanske mačke se spotegnejo skupaj, veliko žrelo kaže preteče zobe —

Zdaj — zdaj bo ta nestvor skočil na Severja —

Kar se zgodi nekaj nepričakovanega, — tajnega.

Sever je nepremično zrl v levovo oko; vedel je, da je zgubljen, da pridejo strežniki prepozno.

Nevstrašeno je zrl v plamteče oko svojega krvoločnega nasprotnika.

In — ta ni skočil.

Plamteče oči je odmaknil od Severja.

K skoku skupaj skrčeni život se je počasi vzdignil, tiho cvilenje se je čulo.

Počasi se je vrnila ta velika zver nazaj v kot, iz katerega je preje prišla.

Množica se šele sedaj upa dihati, — začudena je bila od tega prizora.

Kaj je zver ukrotilo, da ni zvršila svojega strašnega namena, in ni hudodelca raztrgala.

Strežniki se prerijejo skozi natlačeno množico.

„Gospodična Zenobija takoj pride!“ kličejo proti množici.
„Potem lahko ta gospod zapusti kletko.“

In hiteli so proti izhodu.

Strežniki niso vedeli, da je oni mož v levovi kletki hudodelec; mislili so na kak nesrečni slučaj, — morda tudi na kako drzno stavo.

Sever se je nahajal v obupnem položaji.

Moč njegovega pogleda je sicer ukrotila leva, kadar pa pride krotilka, mora zapustiti kletko in potem pade policiji v roke. —

V tem trenutku največje sile šine mu rešilna misel v glavo. —

Pogleda tja proti levu.

Ta je še vedno čepel stisnjen v kotu in opazoval vsako kretanje svojega nasprotnika.

Hitro pogleda Sever na železna vrata kletke in vidi zapah, s katerim so bila zaprta.

Na to je zidal svoj načrt.

Znova pogleda s svojimi mogočnimi očmi na leva.

Ob enem pa odrine zapah in malo odpre vrata.

Policaji veselo vskliknejo; mislili so, da hoče Sever zapustiti levovo kletko.

Vse je sililo naprej, da bi hudodelca takoj prijeli.

Ali ta je stal nepremično, na pol zakrit od odprtih vrat. Njegov pogled zadene leva.

Ta se je plazil v stran, vedno pomežikaje zroč v oči svojega krotilca, da bi se odtegnil n premagljivemu svitu demoničnih oči.

Plazil se je ob ograji, zdaj pogleda velikanska glava skozi vrata.

„Nazaj!“ kriči Sever z gromovitim glasom. „Jaz izpustim leva!“ —

Grozni vskliki mu odgovore.

Grozovita gneča je nastala.

Kakor velikanska reka vdrla se je prestrašena množica proti izhodom.

Tudi policiste potegnili je s seboj.

„Rešite se, — pomagajte, — proč, — proč!“ kriče vsi vprek. — „Lev prihaja!“

Ženske, može in otroke poderejo na tla, čez nje hite preplašeni ljudje na prosto.

Lev jezno zatuli, zopet počene k skoku, to pot, da bi planil v bežečo množico.

Vhodi so bili zaprti, ker so vsi bežeči hoteli naenkrat zapustiti ta kraj strahu in nevarnosti.

Bil je grozen prizor.

S smrtno bledimi obrazi silili so bolj zadnji naprej, ne zmeneč se za grozno upitje množice.

Nekaj bolj gibčnim in urnim možem se je posrečilo, da so splezali ob vozeh navzgor in se tako rešili na prosto.

Še vedno je stal lev pripravljen na skok, neodločen, katero žrtev naj si izvoli.

Nepremično stoji Sever za vratmi.

Konečno se razmota gneča pri izhodih.

Hitro bežijo prvi na vse strani, da raznesejo to strašno novico.

Množica zapusti v divjem begu menažerijo.

Veliko oseb ležalo je ječaje na tleh, nekateri celo nepremični; poteptani so bili od preplašene množice, ki je brezobzirno hitela čez nje.

Lev si je poiskal žrtev, — zdaj vstane k skoku — —

Kar zadoni od vhoda čist, zvonki glas:

„Nazaj, — Jupiter, — nazaj!“

Divja zverina osupne, še enkrat divje zatuli, potem se godrnjaje vrne v kletko.

Pri vhodu menažerije prikazala se je deklica.

Bila je lepa krotilka Zenobija.

150. poglavje.

Krotilka živali.

S hitrim korakom gre gospodična Zenobija proti levovi kletki. —

Sever je stal kakor ostrmel za vratni kletke; pozabil je na svoj nevarni položaj in je le zrl v bajnokrasno osebo, ki se je bližala.

Gospodična Zenobija bila je v resnici izvanredna lepota.

Preje popisani dogodek se je zvršil ravno pred predstavo. Ko je preplašeni strežaj prihitel k nji s to grozno novico, bila je mlada deklica že v kostumu, v katerem je navadno nastopala in ki je njeno krasno postavo kazal še mičnejšo.

Okoli klasično lepega, bujnega života ovijal se je bogato vezan moderček, kateri je globoko izrezan kazal krasni rameni; meseno barven trikot oklepjal se je nog, nožice so bile obute v fine škornjice.

Ali vse to se je pozabilo pri pogledu na ljubeznjivo glavico, ki se je nagnila čez snežnobeke rameni; ljubko ličice, katero so obkrožali bujni temni lasje, rudeče otročja usteca, mali, fino upognjeni nosek in pred vsem velike, temne, milo zroče oči: — vse to je naredilo na gledalca trajen utisek.

Gospodična Zenobija držala je v mali desnici težki koročač, s katerim je požugala levu, ki se je tresoč stisnil v kot.

Potem se je obrnila lepa deklica proti Severju, ki je molče zrl na ta prizor; še vedno ni mogel svojega pogleda umakniti od lepe deklice.

„Zapustite kletko, gospod!“ zapove krotilka kratko.

Sever uboga.

Gospodična Zenobija zapre železna vrata in jih dobro zapahne.

„Kako ste prišli v levovo kletko?“ ga vpraša ostro.

Sever ji ne odgovori.

„Ali se gre za kako stavo?“

Sever pokima.

To vprašanje mu je bilo ravno prav.

„In zaradi Vašega tako neumnega početja stavite svoje in življenje tolikih ljudi v nevarnost!“ reče gospodična Zenobija zaničljivo.

„Radi Vašega nepremišljenega počenjanja, ste mi napravili veliko neprijetnosti,“ nadaljuje krotilka. „Vedela jih bom prenesti; zdaj pa takoj zapustite ta kraj!“

Niti pogledala ga ni več.

Mirno je šla proti zadnjemu oddelku.

Sever je dolgo zrl za njo, potem pa hitro zapustil menažerijo.

Zunaj na trgu je bil divji hrup, vse je drvilo križem, da ni moči opisati.

Na vseh straneh se je vpilo:

„Lev pride — ušel je!“

Prestrašena množica je brezobzirno tiščala naprej, barake so se podirale, iskala so se najbolj varna zavetja.

Drevesa na trgu so bila polna bežečih, veje so pokale pod nenavadno težo.

Zgoraj so sedeli ljudje, ki se niso vedeli spomniti, kako so prišli na drevo.

Smrtni strah je povzročil, da so debeli gospodje plezali po deblih kakor mačke.

Vsa bližnja poslopja so bila prenapolnjena, na strehah je sedela množica ljudi. —

A na drevesih se jim ni zdelo varno.

Vedeli so, da mačke dobro plezajo; lev pa spada v vrsto mačk; kaj, ko bi priplezal gori?!

Potem bi bili vsi izgubljeni.

„Bral sem, da lev ne pleza,“ oglasil se je nekdo in skušal pomiriti razburjene duhove.

„Kaj pomaga vse branje, če pa vendar gori pride,“ je bil strahu poln odgovor.

Modri govornik je molčal; — sevé, kaj je pomagala vsa modrost iz knjig, če pa pošast vendar plezati zna. —

Ljudje po strehah čutili so se razmeroma varne; odprtine so bile jako ozke, tam ni mogel skozi.

Vsi so torej s pričakovanjem gledali na barako z živalmi, kjer bi zamogel lev vsak hip skočiti ven.

„Morda je že notri koga umoril in ga še hitro požre,“ dejal je eden.

„Prav lahko mogoče,“ je bil odgovor.

„Le pogledjte, kakšno je na semnju pri posodi!“ klical je drugi. „Mislim, da ga ni enega celega kosa.“

V resnici, tam je žalostno izgledalo.

Cela tropa bežečih je hitela čez in je vse uničila, ne meneč se za ogromno škodo.

„Kje neki so vendar ostali vsi ljudje?“ vpraševalo se je skrbno po strehah.

Trg je bil prazen. —

„Večidel bodo po hišah, tudi po drevju jih je mnogo; pod podrtimi barakami se jih je skrilo vse polno,“ odgovorilo se je. —

„Leva še ni videti,“ oglasil se je eden.

„Morda je že sit,“ odvrnil je drugi.

„Neumnost, ta lahko požre ducat ljudi, pa ima še dober tek,“ oglasil se je nekdo.

Vse se je groze treslo.

Končno se je prikazalo nekaj postav ob glavnem vhodu v barako.

Bili so čuvaji.

Migali so ljudem in vpili: „Lev je v zverinjaku, vse je v redu!“

„Ali so pa tudi vrata dobro zaprta?“ vprašalo je vse.

„Gotovo, — seve,“ — zagotovil je čuvaj; „nikakor ne more uiti.“

Počasi so zapuščali prestrašeni varna zavetja.

Prinašale so se lestve, da so se izpraznila drevesa njihovih neprostopoljnih prebivalcev; ti so pač splezali gori, a se niso upali doli in so čepeli trdi od strahu na omahujočih vejah. —

Pod podrtimi barakami se je začelo gibati.

Povsod so se zdaj pokazale glave, ki so nezaupno gledale na vse strani.

Pohojeni so se pobrali.

K sreči ni bil nihče smrtno ranjen, le roke in noge so se mnogim polomile; na pol zadušene otroke in žene so zdravniki komaj spravili k življenju. —

Medtem je policija neumorno delala.

Uradniki so se pomešali med bežeče in se večjidel poskrili. Leva loviti se jim ni zdela njihova dolžnost.

Zaman so se preiskali vsi koti trga, hudodelca ni bilo mogoče nikjer najti.

Policaji so bili sedaj prepričani, da je bil mož v zverinjaku odpeljevalec gospe Donelzon in maskirani čarovnik iz Nasvila.

Brzjavijo ga natanko opisali; sicer se je pa tudi ovadil z legitimacijami gospoda Filipsa.

Semenj je bil razdjan, ljudje so trumoma zapustili mesto in bežali domov.

Ker Severja ni bilo najti, raztogotila se je policija nad nedolžno mis Zenobijo.

Nekaj uradnikov se je podalo z nekim ukazom policijske oblasti v barako.

Krotilka živalij je bila še v polni opravi; ovita z lahkim plaščem stala je pri zverinjaku in z laskavimi besedami mirila razburjeno žival.

Policaji so stopili k njej.

Seržant ji je vročil policijski ukaz; prebledela je, a trenila ni z očesom.

Mis Zenobija je razvila list in čitala polglasno:

„Ozirajte se na to, da se je kršil mir in red semnja radi uskoka divje zveri, ukaže se Vam mesto Paduca tekom dvanajstih ur zapustiti. Druge predstave se ne more več dovoliti.

Policijska oblast

v

Paduci.“

Krotilka je mirno odložila list.

„Izpolnila bom to povelje natančno,“ dejala je mis Zenobija mirno. —

„Prav za prav bi se moralo leva ustreliti,“ rekel je seržant. „Take bestije se morajo spraviti s sveta.“

Postala je smrtno bleda.

„Lev je moja edina dragocenost, gospodje; ukrotila sem ga, bil je v zaprtem zverinjaku. Moja krivda ni bila, da je zlobnež prišel vanj.“

„To je vse mogoče,“ odgovoril je uradnik. „Na to se je ozirala naša oblast, drugače bi ne imeli več te zveri.“

Odšel je, tovariši so mu sledili.

Mis Zenobija je zaostala.

Trenotek je gledala za uradniki, potem se je obrnila v šušajnico in ukazala začudenim, k takojšnjemu odpotovanju vse pripraviti.

Čez malo ur drdrali so vozovi iz mesta.

160. poglavje.

Poželjivost in čednost.

Bilo je nekaj dni po ravno opisanem dogodku.

Mis Zenobija je zapustila sè svojo vozečo lastnino negotoljubno državo in se je nastanila v nekem mestecu pri C o.

Lepo, neustrašeno dekle vzbujalo je povsod živo zanimanje; trumoma so hiteli ljudje k predstavam. — —

V baraki se je gnetla velika množica ljudij. Mis Zenobija je imela nastopiti čez par minut. —

Vse je nestrpno čakalo.

V tem trenotku se je razmaknila zavesa v zadnjem oddelku barake.

Mis Zenobija se je prikazala.

Burno ploskanje, katero jo je pozdravilo, pričalo je pri-
ljubljenost mladega dekleta, ki se je sedaj priklonila ljudstvu.

Potem je lahkih nog skočila na stopnice, — prijela za ključavnico in bila s spretnim skokom v velikem zverinjaku levovem. —

Veselo ji je priskakal naproti njega prebivalec, potem se vzpel v vsej svojej velikosti na dekletu kviško.

Težko je ohranila ravnotežje pod strašanskim životom, kateri jo je skoraj podrl; velike njegove tace so ležale na polnih ramah, strašanska glava zveri pa je daleč preseerala ljubko glavico Zenobije.

En migljaj in lev se je vlegel na tla; njegova ukazovalka je sedla nanj, — potem se je počasi spustila doli in potisnila lepo glavo v gosto grivo kralja živalij.

Krasna podoba!

Na tleh zverinjaka je ležala orjaška žival in na njej bujna dekliška postava, zaupno počivaje kakor nedolžen, neizkušen otrok.

Ljudstvo se je komaj upalo dihati.

Zenobija je vstala.

Dala si je vročiti goreče obroče v zverinjak; lev je lahko in spretno skakal skozi nje.

Krotilka je popolnoma vladala nad ponosno živaljo, ubogala je vsakemu migljaju kakor psiček.

Nazadnje je odprla velikansko žrelo leva. —

Množica se je zgrozila.

Mis Zenobija je brez strahu vtaknila svojo lepo glavo v strašno levovo žrelo. —

V naslednjem trenutku je stala z njenim levom ob okrižju zverinjaka.

Njena roka je objela njegovo velikansko glavo, lep život ji je malomarno slonel ob životu leva.

Potem so zarožljala železna vrata, krotilka Zenobija je bila zapustila zverinjak.

Med hrumečim ploskanjem navzočih je zapustila mis Zenobija prostor; prijazno je pozdravljala na vse strani.

Lev je stal pri omrežju in žalostno gledal za njo.

Gledalci so se počasi razšli.

Le en gospod se je obotavljal še par minut. Pogled mu je obvisel na zagrinjalu, za katerem je zginila krotilka.

Videti je bilo, kakor da bi nekaj čakal, — zaman, — nihče ni prišel.

Potem je tudi on zapustil barako; nerazumne besede predse mrmraje, odšel je naglo.

Bil je Sever. —

Oni dan, ko se je nahajal v zverinjaku v največji stiski, je bil Sever v začetku hrupa nezasledovan zbežal.

Ujel je na cesti nekega konja, ki je brez gospodarja begal okoli in ga zasedel.

Prestrašena žival je nesla Severja v kratkem času precej daleč; naslednjega dne je prišel v neko mestece, kjer se je namenil odpočiti nekaj dni.

Drugo jutro je dospela tje tudi mis Zenobija in je začela s svojimi predstavami.

Sever je ravno hotel mesto zapustiti, ko je pri nekem obhodu zagledal barako z živalmi.

To ga je pridržalo.

Lepo dekle je naredilo na hudodelca neizbrisljiv utis: hotel si je prisvojiti to mično bitje.

Sever ni mislil mis Zenobije privezati nase.

Mlado dekle mikalo ga je le k hipnemu užitku; potem jo je hotel vreči k drugim žrtvam.

Obiskoval je predstave, katere je dajala krotilka in skušal je vse, da bi si pridobil njeno naklonjenost.

Pod drugim imenom poslal ji je večkrat šopke.

Mis Zenobija jih ni sprejela.

Prinašalec je uljudno a kratko odgovorila, da ne bo nikdar sprejela darov tujih oseb.

Sever je bil ves iz sebe nad to odklonitvijo.

Poslal ji je majhen šopek z dragocenim prstanom v ke-lihu neke cvetke: blesteče darilo moralo je krotilki takoj pasti v oči. —

Tudi poslanec tega se je vrnil s šopkom; mlado dekle je odločno zavrnilo dar.

To se drznemu lahkoživcu še ni primerilo.

On, ki je bil vaju, da so se mu celo najlepše žene udale brez upora, videl se je prvokrat čisti dekliški duši nasproti, ki se je protivila vsem zvabam.

Ali naj bi bila vse to le hinavščina, — vse le zvito pre-računjeno vedenje, — da bi pridobila najvišje darilo?

Severju se je to prav mogoče zdelo.

Od umetnikov ni imel posebno dobrega mnenja; popot-nemu ljudstvu je mnogokrat nravnost le mala skrb.

Sklenil je torej s silo se polastiti trdnjave; uspeh mu je bil gotov.

A Sever se je zelo motil.

Njegovi listi, v katerih je prosil za sestanek, so ostali brez odgovora.

Sever se je trudil ter noč in dan premišljeval, kako bi prišel do cilja.

Končno je sklenil smelo postopati; upal je vse od njegove mične zunanosti.

Helena, Marija, Lujiza, Manuelita, vse so se mu udale brez upora.

Sedaj pa ga hoče ta mis Zenobija, navadna potujoča umetnica, zavrniti?

Nikdar!

Previdno je poizvedoval o vsem.

Mlado dekle je stanovalo v majhni sobici v mestu; stanovanje je bilo blizo barake.

Njeni hišni gospodarji so bili poljedelci in sedaj za časa žetve po ves dan na polju.

Na tem je sezidal prekanjeni Sever svoj nesramni načrt in upal na vseh.

Prvikrat, odkar je oropal gospo Donelzon njenih briljantov, vzel je v roke ono majhno ročno torbico in je pregledal njeno vsebino.

Našel je notri več dragocenih igel, prstanov, uhanov in družega lišpa.

Najdragocenejša je bila neka vratna verižica s celo vrsto ko grah velikih briljantov, ki so bili vsi enaki in so bili veličanske vrednosti.

Zadovoljno je Sever spravil torbico, vzel je iz nje krasno brožo. —

„Ti mi moraš pridobiti še mnogo src“, šepetal je s ciničnim posmehom.

Sever je sklenil drugi dan na vsak način obiskati mis Zenobijo.

Njenih hišnikov ni doma, lahko se bo torej z dekletom zmenil, ne da bi ga kdo motil.

Ako bo tudi s početka osorna in nepristopna, to ne škoduje; nasprotno, to naredi lepo krotilko še bolj mično.

Končne svoje zmage je bil Sever gotov.

151. poglavje.

Skušnjavec.

Mis Zenobija je stala v njeni sobici, ki se je odlikovala po svoji snažnosti od navadno nerednih stanovanj umetnic.

Vse je bilo na svojem prostoru, pri najmanjših stvareh spoznala se je rednost.

V kozarcih so stali priprosti šopki iz poljskih cvetic; mlado dekle je ljubilo te cvetke; bile so sveže in lepe kakor ljubko dekle, ki jih je ogledovalo.

Krotilka je ravno prišla od predstave domu.

Odložila je svoj plašč in stala v svoji svetli opravi, v kateri smo jo videli prvič.

Potrkalo je na lahko, — vrata so se odprla.

Nejevoljno se je Zenobija obrnila.

Sever, kateri se je seznanil ž njo pod tako čudnimi okoliščinami, je stal v sobi.

Njegov pogled je obvisel na krasni postavi dekleta, ki je hipno ostrmela.

A hitro se je zavedla in jezno zavpila:

„Kako se drznete nenapovedano tu vstopiti?“

„Občudovanje Vaših izvanrednih predstav napotilo me je k Vam“, odvrnil je Sever uljudno.

„Odrečem se temu občudovanju“, odgovorila je Zenobija kratko in resno.

Z ostrim pogledom je merila Severja.

„Zakaj pa; ali je to tako grozno, ako Vas kdo občuduje?“ je vprašal.

Mlado dekle je bilo razkačeno; prsa so se ji dvigala od hitrega dihanja.

Ubogi otrok ni slutil, kako očarujoče lep je bil v tem hipu razburjenosti.

Sever je željno gledal to krasno postavo.

Mis Zenobija je bila v mučnem položaju.

Vedela je, da njenih hišnikov ni bilo doma in ni hotela klicati na pomoč, da bi ne provzročila hrupa.

„Ponovim Vam še enkrat, odrekam se vsakemu občudovanju mojega dela; Vaše poskuse približevanja sem vedno odločno odbila.“

Potem še hitro pristavi:

„Druzega Vam nimam povedati.“

To je bilo jasno; a Sever ni bil mož, ki bi se umaknil brez vspeha.

„Pah!“ dejal je površno. „Povod k vzroku moje nemilosti mi je znan; odpustiti mi ne morete, da sem pred nekaj dnevi obiskal Vašega leva in se hočete maščevati — —“

„Motite se, gospod“, pretrgala mu je Zenobija besedo. „Vsekakor sem bila razkačena nad Vašim bedastim početjem, posebno še nad načinom, v kojem ste se igrali s človeškim življenjem in bi bili lahko provzročili nepregledno nezgodo; a ponovim Vam, motite se, ako menite, da se nad Vami hudujem od onih nesrečnih dni; sovraštvo mi je tuje.“

Ponosno vzravnanana je stala pred ničvrednejšem.

„Potem ne razumem Vašega obnašanja“, dejal je Sever ravnodušno.

„Moje obnašanje?“ zaklicalo je dekle začudeno. „Mar-li mislite, da bi se proti drugi osebi drugače obnašala?“

„Gotovo, to mislim“, je bil Severjev odgovor, ki ni obrnil svojega pogleda od nje.

„Dovolj!“ zavpilo je mlado dekle razburjeno. „Ne odgovorim Vam ničesar več!“

„Morda vendar!“ rekel je Sever zbadljivo.

„Odstranite se sedaj!“ ukazala je Zenobija ter mu pokazala vrata.

„Zakaj pa precej tako jezno?“ rekel je Sever pomirljivo. „Saj hočem samo malo kramljati z Vami.“

„Zahvalim se za to“, zaklicala je Zenobija s plamtečimi očmi. —

„Kakor Vaš lev“, dejal je Sever mirno. „Sploh Vas pa občudujem; taka izjema se mi je med ženskami, s katerimi sem se jaz seznanil, le redkokedaj primerila.“

„Kdo ve, v katerih krogih našega spola ste občevali?“ je bil bridki odgovor.

„O, v najvišjih krogih: tam, kjer naj bi se našla čednost, skromnost, penos, skratka vse, kar diči dekleta. Le škoda, da nisem ničesar o tem našel.“

„Ako ste obsodili ves ženski spol po nekaterih zgubljenih dušah, potem obžalujem to. Moje mnenje mi ostane neomajljivo“, rekla je Zenobija tužno.

Sever se je, ne da bi ga bila mis Zenobija k temu povabila, že davno vsedel.

Njegovih očij ni zmaknil od krasne dekliške postave, ki je jezno stala pred njim.

„Pustimo to nedoločeno“, rekel je Sever končno. „Gotovo pa je, da se takih izjem ne najde v Vaših krogih.“

„V katerih krogih, kaj mislite s tem?“ vprašala je Zenobija hitro.

„No, jaz menim med glumači, umetniki, plesalci, ali kakor se še imenujejo“, odgovoril je zasramovalno.

„Tudi to ni res; vsekakor je v našem poklicu marsikaka ženska, ki je radi nesrečnih okoliščin ali drugih slučajev pozabila na vzvišeni poklic ženstva, a splošno zavrnem tudi to očitjanje odločno.“

Temna rudečica je pri teh besedah pokrila njeno lice.

Ko je tako zmedena tu stala in smelemu zasramovalcu svoj odgovor vrgla v obraz, bila je Zenobija, vzlic njeni opravi, podoba užaljenega devištva.

Sever ni trenil z očesom, akoravno mu je bila vsa notranjost skrajno razburjena.

„Vi še ne poznate sveta, jaz imam druge dokaze mojih trditev“, odvrnil je mirno.

„Ne, Vi nimate nikakih dokazov, Vaše obdolžitve napram našemu spolu so le izmišljene, — jaz ne verjamem Vašim besedam, — vse, — vse, — je zlagano. Jaz ne dam nič na to, kar ljudje o nas govore.“

Hladno jo je Sever gledal.

„Če tako mislite, zakaj se pa ne lotite tako imenovanega poštenega zaslužka?“ vprašal je mirno.

Krotilka mu ni odgovorila.

„Menite li“, — pogledal je njeno opravo, — „da taka prikazen zmanjša obrekovanja?“

Zopet je oblila rudečica deviškega sramu ljubki obraz užaljene Zenobije.

„Naj ljudje mislijo o meni, kar hočejo“, bil je nje stano viten odgovor. „Jaz dobro vem, zakaj sem postala krotilka živalij in nič drugega. Ne da bi se pred Vami opravičevala.“

ampak da Vam pokažem zaničevane umetnice v drugi luči, hočem Vam povedati, zakaj sem se oprijela tega nevarnega zasluzka.“

Za trenotek je prenehala.

Sever jo je s poželjivimi pogledi opazoval.

„Vi govorite od takozvanega poštenega zasluzka“, nadaljevala je skoraj britko: „pozabite pa pri tem, da pri takem zamore dandanes dekle komaj za-se zaslužiti vsakdanji kruh. Morala sem postati umetnica, da sem več zaslužila in s tem preskrbela osebe, ki so mi ljube in drage.“

„Lev, moja edina dragocenost, katerega bi bila vsled Vaše hudobije kmalu zgubila, je bil moj soigralec od mladih nog; jaz sem ga vzredila, krotila. Ž njim zaslužim toliko, da mi je mogoče preživeti mojo drago mater, ki je mnogo let hroma in mojega starega deda, ki ne more več delati. Bedo in skrbi sem poznala že v prvi mladosti; srečna otroška leta — meni niso evetela nikdar!“

Ko je umolknila, imela je lepe oči polne solz.

„Ginljiva povest sicer, žal le, da ni resnična, — a vendar dobro izmišljena“, rogal se je Sever.

„Gospod!“ — zaklicalo je mlado deklo.

Pogled ji je plamtel.

„Gospodična!“ zavrnil je Sever hladnokrvno.

„Ne prepirajva se“, pristavil je. „Saj ne mislim tako hudo. Moje skušnjje so bile po tem, da sem postal takega mišljenja.“

Zenobija ni dala odgovora.

„Ako ste torej sami tako npravni“, vprašal je Sever prežeče, „kako pa morete nastopiti v taki opravi?“

Zenobija se je spomnila svoje pomanjkljive oprave.

Njen pogled je iskal po sobici.

Ali ni bilo nikjer nobene rute, da bi zakrila svoji golirami pred poželjivimi pogledi sovražnika?

„To spada k moji službi“, odgovorila je odločno.

„Morda imam samo jaz to smolo, da me osrečite z Vašo jezo“, dejal je Sever predrzno. „Ali ste bili napram drugim gospodom vedno tako zdržni kakor zdaj?“

„Poberite se ven!“ zavpila je Zenobija.

„Nesite tega človeka v krčmo, kjer stanuje“ — je krotiteljica ukazala strežaju. — „Ta lopov je siloma vdrl v mojo sobo in ubranila sem se ga tako, kakor divjih zveri.“

„Ne vpijte tako glasno“, zasmehoval jo je. „Pomislite, da bi se Vas lahko slišalo, lahko bi kdo prišel in našel gospoda v sobi čednostne Zenobije.“

Zaihtela je glasno.

Hudobnež je imel prav; ako bi sedaj kdo prišel, bi bila ob njeno dobro ime.

„Hvalite Boga, da ni mojega zaročenca tu, on bi me vedel varovati“, rekla je Zenobija s trudom.

„Torej nevesta?“ smejal se je Sever glasno. „In potem še igrate prevzetno, to je smešno!“

„Kako se upate mojo zaroko vzeti v predmet takemu sklepu!“ togotilo se je mlado dekle.

„Mirno, — le mirno, — moj lepi otrok“, rekel je Sever. „Takoj Vam razložim, zakaj sem se poslužil tega izraza.“

Naslonil se je prijetno v stolu.

162. poglavje.

Povračilo.

„Vidite, gospodična“, pričel je Sever, „zaroka v krogu umetnikov je neka posebna stvar; nikar ne mislite, da sem v tem nevednež, nabral sem mnogo izkušenj. Takoimenovane zaroke so vendar le sredstvo za konec, tu se gre za to, kateri častilec zamore svoji dami največ podariti.“

„Ne razumem Vaših besedij, kaj menite s tem?“ vprašala je Zenobija brez sape.

„A, gospodična, Vi ste, — ne zamerite mi izraz, — vendar malo okorni. Pravite, da ste zaročeni, poznam to, zaradi mene recite tudi, da je Vaš zaročenec bogat, to ne škoduje nič; menim, da bodem gospoda vse jedno premagal.“

„Moj zaročenec ni bogat“, odvrnilo je lepo dekle, „reven je kakor jaz.“

„Reven?“ čudil se je Sever. „Kaj pa je?“

„Umeteljni jezdec.“

„Aha, to je kaj družega; a končno se tudi nad takim romantičnim razmerjem ni treba spodtikati.“

„Razmerjem? Jaz ljubim mojega zaročenea: on je priden, zvest človek; dolgo je porabljal svoj denar v oskrbo nekega zvestega dobrotnika njegove žalostne mladosti. Sedaj hrani, da me kmalu popelje v lastni, če tudi skromni dom.“

Sanjavo je zrla Zenobija pred-se; njene misli so letele k ljubljencu.

„Res ginljivo, — pred sto leti je bilo enkrat tako“, smejal se je Sever.

A ona mu je odločno odgovorila:

„Vaše zasmehovanje me ne more užaliti“, odvrnilo je mlado dekle. „Nikdar mi ne vzamete vere v mojo skromno srečo. Sedaj Vas prosim, da me zapustite; predolgo sem že z Vami govorila.“

„V resnici?“ vprašal je Sever neverno. „Tu poglejte sem.“ Potegnil je iz žepa škatljico in jo odprl.

Krasna broža je bila v njej.

Svetloba luči se je tisočero zrealila v biserih, s katerimi je bil lišp opremljen.

„Jako lepo“, rekla je Zenobija mrzlo ter brožo komaj pogledala. —

„Mislite vendar, ko bi Vi kot mlada žena imeli tako dragocenost?“ vprašal je zapeljivec.

„Prav nič mi ni za njo!“ odvrnila je krotilka, „kaj pomaga ves lišp, ako manjka sreča.“

„Sreča pride sama“, dejal je Sever nepotrpežljivo. „Uslišite me in ta broža z drugimi dragocenostmi vred bo Vaša last! Kako bi se ti biseri podali Vašemu vratu?“

Vstal je.

Zenobija se je umaknila.

„Opetovano sem odbila Vaše darove in prosim Vas, da me nikdar več ne žalite z enakimi ponudbami.“

„Žaliti?“

„Da: ako hočete dekletu, ki nima družega ko svoje neomadeževano ime, take stvari darovati, je to žalitev; ker Vi računate na nasprotno dokaze, katerih nikdar ne dobite.“

„In zakaj ne?“ zaklical je Sever.

Pogled na tega lepega dekleta ga je popolnoma zmedel, da se je le težko zatajeval.

„Ker nočem, — ker Vas sovražim, zaničujem!“ zavpila je Zenobija iz sebe.

Sever se je porogljivo zasmeljal.

„Vse je hinavščina, — poznam to! Dobro, mogoče, da Vam ta dar ne zadostuje za Vašo naklonjenost. Obdržite brožo tu, jutri se vrnem z darom, ki je vreden kraljice.“

Hitel je proti Zenobiji ter ji stisnil brožo v roko.

„Ničesar ne maram od Vas!“ vpila je Zenobija razkačeno.

Dvignila je roko in z vso jezo vrgla Severju brožo pod noge. —

Lišp se je razdrobil, kosci so se trkljali na vse strani.

„Le pustite ležati“, dejal je Sever, ko se je Zenobija naglo pripognila za njimi, „pah, — taka malenkost.“

„Nič, — nič ne maram od Vas v mojem domu“, reklo je mlado dekle in hitrih rok pobiralo kosec.

Sever je stal poleg nje.

Goreči pogledi so obviseli na snežnobelem tilniku krotilke, ki je še vedno klečala na tleh.

Počasi je položil svojo roko na njeno polno ramo.

Kakor tiger je skočila kvišku.

„Nesramnež, — kako se drznete — — —!“

„Nič Vam ne pomaga, ljubica“, je smelim glasom rekel Sever. „Moj cilj bom vendar dosegel.“

„Bog ma obvaruj!“ — dejala je Zenobija ter se plaho umaknila.

Kje je ostala Severjeva hladna premišljenost!

Pogled na to krasno dekliško postavo naredil ga je kar blaznega.

Šel je proti nji.

Prestrašeno je stopila Zenobija nazaj.

„Ako ne zapustite takoj moje sobe, kličem na pomoč!“ vpilo je dekle.

„Tega nihče ne sliši“, rogal se je. „Vaših hišnikov ni doma, nikogar ni tu. Bolje je, ako se udaste radovoljno.“

„Nikdar, ničvredni hudobnež!“ zavpila je Zenobija obupana. —

Tresla se je jeze.

„Ali me hočete uslišati?“

„Ne, — ne, raje umrem!“ kričala je krotilka polna strahu. „O, slutila sem to, ko sem Vas prvikrat videla; občutila sem neizrekljivo grozo; kdo ve, morda ste zločinec, — morda —“

„Molči!“ hreščal je Sever.

Bil je že kakor divja zver.

„Uslišite me, prosim Vas zadnjikrat. Izpolnim Vam vsako željo, — dam Vam celo premoženje, le bodite moja.“

„Nesramni lump!“ vpila je Zenobija. „Sramota nad Vas! Hočete-li rabiti silo?“

„Ne, ako izpolnite mojo prošnjo.“

„Nikdar!“

„Potem Vas prisilim k temu“, vpil je Sever divje in hitel proti bežeči.

„Če nočeš drugače, — torej —“

Ubogo dekle je glasno zavpilo. —

Sever jo je zgrabil surovo.

Strastno jo je potegnil k sebi, njegovi žareči ustni sta se pritishnili na njeni rožnati lici.

Zadonel je obupen krik, kakor do smrti preganjane živali. —

Zenobija je zgrabila surovega napadalca s svojo lepo, polno roko ter ga z močjo pahnila od sebe.

Znova je planil na svojo tresočo žrtev, ki se je s trudem vzdržala na nogah.

V tem je začutila do smrti preplašena neko stvar pod rokami. —

Pograbila je. —

Težki, s svincem napolnjeni bič, s katerim je Jupiterja primorala ubogati, bil je v njenih rokah.

Zopet je zadonel krik, — a sedaj od moškega glasu, — krik poln bolesti in jeze.

Sever ga je izustil.

Krotilka ga je z vso močjo udarila z bičem čez obraz.

Omahoval je, — z roko se je prijel na mestu, kamor je priletel udarec.

Sledil je mah za mahom.

Zenobija ni videla več, da je stal pred njo človek, — pred njenimi očmi je mrgolelo, — saj to ni bil človek, — menila je imeti pred seboj Jupiterja, leva, ki je v svoji mladosti, mnogokrat s svojimi močnimi tacami udaril po svoji mladi ukazovalki, — potem ga je kaznovala, dokler ji ni cvileč lezel pred nogami.

In mlado deklo je udarjalo.

Ves srd, — sovraštvo proti zlobnežu, ki ji je hotel najsvetejše poteptati z nogami, se je s temi udarci odvalil od sreča.

Sever je ležal na tleh, — komaj da se je mogel premikati. —

A razkačeno deklo si še ni ohladilo svoje jeze.

Vedno še so padali težki udarci biča na krvaveči mu obraz, — na njegov se vijoči život.

Utrujeno je končno deklo prenehalo.

Sever je ležal kakor mrtev pred njenimi nogami, le tiho jéčanje pričalo je, da je bilo še življenje v njem.

Zenobija je stala poleg na tleh ležečega kakor kraljica, ki je kaznovala puntarja.

Rešila je svojo čast, — strašna je bila sicer obsodba — a popolnoma pravična!

Rahlo je potrkaló na vrata.

Zenobija je odprla.

Čuvaj je stal zunaj: ljudstvo je čakalo: predstava se je imela začeti.

„Pridite notri“, ukazalo je deklo.

Obotavlja je stopil mož čez prag sobice.

Prestrašen je odskočil nazaj, — pogled na pretepenega je bil grozen.

„Pojdite na trg, drugi čuvaj naj pride z Vami: potem nesite tega hudobneža v gostilno, kjer stanuje; lump se je vrinil v mojo sobo; pomagala sem si, kakor, — kakor moram to storiti z divjimi živalmi.“

In ponosna kakor kraljica je Zenobija zapustila sobo.

Prevarano upanje.

„Gospa Sever, oh — gospa Sever, — nekaj novega!“

S temi besedami prihitela je Alis Wilmigton v hotelsko sobo, v kateri je v St. Louis-u bivala s Heleno.

Helena jo je začudeno pogledala.

„Le pomislite“, rekla je Alis brez sape, „moj strije je tudi tu, ravnokar sem ž njim govorila.“

„Vaš strije?“

Helena ni razumela, kaj dekle misli.

„Moj Bog, strije Karol, ki je Vašega otroka k sebi vzel; on je tu in odpotuje šele čez nekaj dni.“

Helena je prebledela, — to veselo poročilo jo je preveč iznenadilo.

„Takoj grem tje“, dejala je končno, ko se je zopet zavedla. —

„Da, gotovo“, je radostno rekla Alis, „jaz grem z Vami, — kako se veselim na svidenje.“

Helena se je hitro pripravila za odhod, pokrila klobuk in z Aliso naglo odšla. —

Na poti so se vzbudili v Helenini duši tužni dvomi.

Če je bil oni otrok res njena Lidija, ali ga bo pa tudi mormonec hotel dati?

Ona ni imela pri sebi nikakega dokaza, da je bil otrok v resnici njen.

Helena je sklenila, se takoj obrniti na policijo, ako bi se branil ji otroka izročiti. —

Kmalu sta dospeli v hotel, kjer so stanovali Wilmigtonovi sorodniki.

Heleni je srce slišno bilo, Alis je morala podpirati omahujočo. —

Zaročenca sta bila v hotelu.

Natakar je peljal dami do sobe.

Obotavlja je Helena prestopila prag.

Sorodniki Alise so bili priprosti ljudje.

Helena si je morala priznati, da si je naredila napačno podobo od mormonov.

Mislila je, najti zagrizene fanatike, ki jo bodo neprijazno zavrnil.

A to ni bilo videti tako.

Alis je njenemu strijcu že pri prvem snidenju povedala, da je mati najdenke v St. Louis; mož torej ni bil iznenaden, ko je Helena prišla.

„Poglej, mati“, rekel je po prvih pozdravih svoji ženi, „to je dama, katere hči je menda naša mala.“

Obrnil se je proti Heleni.

„Otrok se nam je zelo priljubil, a če je Vaša hči, potem seveda radi odstopimo.“

Helena je bila zelo razburjena.

Šel je k drugim vratom in zaklical:

„Pridi notri, Emi!“

S široko odprtimi očmi in glasno bijočim srcem je Helena čakala.

Na pragu priležne sobe se je pokazalo majhno dekletce. Krik prevare je zadonel. —

Premagana od prevelike razburjenosti je padla nesrečna Helena kakor mrtva v stol.

Otrok ni bil Lidija. — — — — —

Helena je obupana zapustila hotel.

Tolažilnih besed Alise ni poslušala.

Nema — onemogla je tavalja po mestu dalje, — tako razočaranje je bilo pregrozno.

Le ena misel jo je navdajala.

„Nazaj — nazaj, — in dalje iskati!“

V hotelu jo je pričakoval Wilmigton.

Alis je očetu na kratko vse razodela.

Wilmigtonu to tudi ni bilo po volji.

„A pojedete vendar z nami?“ vprašal je Heleno na videz v skrbeh.

„Prosim Vas, pustite me, da se vrnem“, rekla je Helena obupno. „Vem, da Vam mnogo dolžujem, a delala bodem, da poravnam moj dolg; samo dovolite, da se vrnem.“

Proseče ga je gledala.

Poleg stoječa Alis jo je s tožnimi pogledi opazovala: smilila se ji je zelo.

„To ne gre“, odvrnil je Wilmigton osorno.

„Zakaj pa ne, papa?“ posegla je Alis v razgovor.

„Gospa Sever je bila pripravljena kot Tvoja družabnica z nami potovati, imel sem razne stroške: kje naj dobim tu pripravno osebo? Ne, — ne, — žal mi je, a zahtevam, da gospa Sever izpolni obljubo!“

„Za Tvoje stroške pripomorem jaz, papa“, zaklicala je Alis. „Gospa Sever ne bodeš zadrževal.“

„Vse jedno“, je resno zavrnil oče. „Zahtevam, da se pelje gospa z nami!“

Helena je obupno vila roki.

„Ali nimate nikakega usmiljenja z menoj?“ zavpila je v največji razburjenosti. „Premislite, ko bi se Vam zgubil Vaš otrok, Vaša Alis! Prestavite se v moj grozni položaj!“

Wilmigton ni odgovoril.

Alis je stopila k Heleni.

„Pomirite se, gospa Sever“, prosila je milo. „Jaz bodem papa pregovorila.“

Wilmigton je bil slabe volje.

On ni imel nikake koristi, ako bi Helena šla z njimi; bila je to le usluga prijatelju Wolstonu.

S silo pa ni mogel Helene pridržati.

„Naj bo“, godrnjal je nejevoljno, „siliti Vas nočem, za Aliso bom vzel koga drugega: škodujete le sami sebi, take priložnosti ne dobite vsak dan tu v Ameriki.“

Zapustil je sobo.

Druzega jutra je zapustila Helena s srčnim slovesom hotel.

Wilmigtonova hči je pregovorila očeta, da ni zahteval povrnitve stroškov.

Helena ni hotela tega sprejeti in je prosila za Wilmigtonov naslov; kakor hitro mogoče mislila je povrniti vsoto.

Slutila ni, da je bil ta denar en del njene kupne cene; da jo je le božja previdnost rešila strašne usode.

Na cesti je stala Juno, ki je željno pričakovala svoje gospodinje.

Nosila je majhno torbico, v kateri so bile Helenine premožnosti in je stopala, veselo klepetajoč, poleg mlade dame.

Alis je pri slovesu skoraj s silo vročila Heleni nekaj denarja in se potem ginljivo poslovila od drage prijateljice.

Helena je imela sedaj sredstva, da se je z Juno lahko peljala vsaj do C. . . . o, potem ji je preostajala še majhna vsota, katero je mislila uporabiti za daljnje iskanje.

Dospeli sta do kolodvora.

Kmalu sta sedeli obe v vlaku, ki je vozil proti jugu.

„Povej mi vendar, Juno, kako si se preživela v Louis?“ poizvedovala je Helena.

Juno se je veselo zarežala.

„O, to je bilo prav lahko“, zagotovila je.

„Ali pač nisi kradla?“ vprašala je Helena v skrbeh.

„Kradla, — ne, — ni bilo treba. Juno imela vedno dosti jesti in piti.“

Helena se ji je čudila.

„Tako, kje si pa bila?“

„Juno šla po cesti, — prišel mož. Pogledal je Juno, — rekel, pojdi z menoj, — mnogo jesti in piti — tudi denarja.“

Zamorka je privlekla iz žepa nekaj novcev.

„Kak mož pa je bil to?“ vprašala je Helena. „Ali je prišla Juno v slabe roke?“

„Ne vem!“ odvrnila je zamorka. „On peljal Juno v veliko dvorano, tam dosti mož, — vsi pisali, — Juno na mizo stopila z rokami kvišku, — tako stala dolgo — dolgo, — možje vedno pisali in Juno gledali.“

„Potem Juno oblekla dolgo krilo, tesno ob životu“, nadaljevala je zamorka, „zopet stala dolgo — dolgo, — postala trudna, — skočila z mize, — vsi zavpili: Stoj — stoj, — Juno morala zopet na mizo, — vsi zelo smejali.“

Helena je pogledala na bujen život zamorke: vsekakor je bil nje krasni stas kakor ustvarjen služiti kot vzorec za lepe oblike.

Mlada gospa se je pomirila.

„Ko možje odšli, — dali Juno mnogo jesti. — Juno vse pojedla. Možje stali okoli, — vsi smejali, da Juno toliko sne.“

Helena se je smehljala; poznala je Juno. — — —

Vlak je dospel v C . . . o.

Helena je z zamorko izstopila.

Šla je naglo skozi ninožico; nakrat se je s strahom umaknila nazaj.

Kaj je bilo to?

Ali niso bile to Severjeve oči, ki so s plamtečim pogledom obvisle na njej?

Ozrla se je na vse strani.

Nikjer ga ni bilo videti. — — —

164. poglavje.

Novi načrti.

Sever je več dni preležal na pol nezavesten v grozних bolečinah.

Zdravnik, ki ga je lečil, je bil ves prestrašen nad sledovi strašne kazni, katere je imel Sever po životu.

Hudodelec je mrmral nekaj o potepuhih, v kojih roke je po nesrečnem slučaju padel.

Danes je prvokrat zapustil posteljo; s trdom se je privlekel do ogledala.

Prestrašil se je.

Ali je bil ta na vse strani obvezani, zatekli obraz v resnici njegov?

Obupno je zastokal. Ali bo moral vse življenje nositi te znake?!

Komaj se je upal kaj takega misliti.

Z divjim srdom se je spomnil krotilke, katera ga je tako strašno razmesarila; a upal se ni maščevati se nad pogumnim dekletom.

Sicer je mislil Zenobija že davno zapustila mesto; slediti se ji ni upal; z grozo se je spominjal.

Kosce brože je našel v žepu svoje suknje. Zenobija jih je gotovo vtaknila notri, hotela ni ničesar od njega. —

To je bilo prvokrat, da je bil lepi mož zavržen, on, — kojemu so se vsa lepa in bogata dekleta skoraj ponujala; Lujiza, Marija, — Helena.

Da, Helena tudi, slovenskega grofa hči, — njena podoba je stala čista in neomadeževana pred njegovo dušo.

Taka kakor ona vendar ni bila nobena; ona je bila najlepša ženska, kar jih je videlo njegovo oko.

Kje neki je ostala?! — — —

Sever je v svojem razmišljanju preslišal, da so se vrata odprla.

Prestrašil se je silno, ko je nakrat stala pred njim neka postava.

A pogled na njo je pomiril hudodelca.

„Joze!“ zaklical je iznenaden.

„Moj Bog, gospod, kakšni pa ste?“

Joze ga je začudeno gledal.

„Le pusti, — nesrečen slučaj, — pretep z razbojniki, kmalu bom zopet okreval.“

Sever ni hotel resnice povedati.

„Kako si me našel?“ vprašal je potem slugo.

„Slučajno, prav slučajno. Sledil sem Vam in zgubil v Nasvilu Vaš sled; pred nekaj dnevi zdelo se mi je, da sem Vas tu videl in sem previdno preiskal gostilne.“

„Dobro; kaj se v Nasvilu o meni govori?“ vprašal je Sever radovedno.

„Vse mesto je še razburjeno,“ pripovedoval je Joze. „Zvedel sem vse, to je bilo izvrstno.“

„Ali je ona žena, katero sem odpeljal, zopet pri svojem možu?“

„Da, obdal jo je s celo tropo služabnikov, da se mu to še enkrat ne zgodi.“

Sever se je nasmehljaj.

„Lahko je brez skrbij, mesto me ne vidi več. Kaj si drugače novega zvedel?“

„Mnogo; saj Vam smem vse natančno poročati?“

„Da, — sedi.“

„Torej najvažnejše,“ rekel je Joze počasi. „Polkovnik je blizu, treba je največje pazljivosti.“

Sever je skočil kvišku.

„Kaj, zopet polkovnik Rogers, mislil sem ga vendar že davno mrtvega!“

„Ne, čil je in zdrav,“ odvrnil je Joze. „Sedaj se nahaja v Paducah.“

Severja je ta novica zelo vznemirila.

„No, jaz mu že uidem, saj me skoraj ni spoznati.“

„Gotovo,“ menil je Joze smehljaje.

„Nadaljuj,“ velel je Sever skoraj ostro. „Kaj si še zvedel važnega?“

„Kaj ne veste več, gospod, da sem imel poizvedovati po Vaši ženi Heleni?“

„Da, — da!“ zaklical je Sever z zanimanjem. „Kaj si zvedel o nji?“

„O, zvedel sem mnogo.“

„Govori vendar,“ priganjal je Sever.

„Dolgo sem moral iskati, da sem našel njen sled; končno sem slišal, da leži v nekem mestu bolna v bolnišnici, potem je nekaj časa nastopala kot navadna pevka.“

„O!“

Severjeve oči so se svetile.

„Popustila je svojo službo in dolgo tavela po cestah, pozneje so jo videli z neko zamorko.“

„Z zamorko?“ zaklical je Sever začuden.

„Da; končno je prišla v Maryville in tam pozvedovala po njenem otroku; tisti se je menda tam našel.“

Sever je meril slugo z ostrimi pogledi.

„Žal, da je rodbina, ki je sprejela otroka, vže odpotovala,“ nadaljeval je Joze svojo povest: „Vaša žena se je s sorodniki one rodbine tudi odpeljala.“

„Kam?“ vprašal je Sever brez sape.

„Tega nisem mogel poizvedeti,“ rekel je Joze.

„Škoda, — škoda,“ mrmral je Sever. „No, sedaj imamo vendar sled, po katerem lahko dalje iščemo.“

Premišljeval je.

„Za nekaj tednov se bodem umaknil,“ rekel je končno. „Pri tem napadu so me grozovito zdelali. Meseci bodo pretekli, predno bo moj obraz popolnoma zaceljen. Ali mi veš predlagati kak primeren kraj, — saj me razumeš, — kako mesto, kjer bi bil varen?“

„Gotovo,“ odgovoril je Joze po kratkem razmišljanju.

„Poznate Belmont, gospod?“

„Ne, kje leži ta kraj?“

„To je mesto vil pri C o, tam ste popolnoma varni pred zasledovalci.“

„Dobro; dal Ti bodem vsoto, da najmeš zame vilo; le previden bodi v izberi.“

„Zadovoljni boste z menoj, gospod,“ zagotovil je Joze.

Ob vzhodnem pobočju gričev, ki obdajajo mesto C o, leži v krasni legi naselbina vil glavnega mesta Belmont.

Griči so bili gosto zaraščeni.

Ob robu gozda je stala samotna, razkošno opremljena, a delj časa prazna vila.

Poslopje je bilo po vsej okolici na slabem glasu.

Učenjak, ki je hotel zadnja leta svojega delavnega življenja v tihoti preživeti, je bil sezidal to vilo in malo časa v nji prebival.

Neko jutro našli so ga umorjenega v postelji; storilec se ni dobil.“

Pozneje je neki trgovec kupil hišo od dedičev umorjenega. —

A tudi njega je doletela ista kruta usoda, kakor njegovega prednika; bil je umorjen.

In ko se je še tretjemu prebivalcu vile isto zgodilo, ostalo je poslopje prazno.

Od čudne hiše pa so se pripovedovale najbolj skrivnostne pravljice.

Pravili so, da se sliši ponoči hoditi, stokati in zdihovati. Celo pogumni možje se niso upali po noči iti v vilo.

Začudenje prebivalcev v Belmontu je bilo torej veliko, ko so zvedeli, da je vila z nova prodana.

Joze je dospel v Belmont.

Takoj je spoznal to hišo kot varno zavetje za Severja ter jo kupil.

Potem se je hudodelec, ki je bil po svoji obvezi popolnoma nepoznan, peljal v Belmont.

Na kolodvoru je spoznal Heleno.

Hitro je poklical Jozeja k sebi in mu pokazal svojo nekdanjo soprogo.

„Pazi natanko, kje bo stanovala; kadar boš to zvedel, pridi mi povedat.“

Joze je pokimal in je zginil med množico.

165. poglavje.

Čudno dopisovanje.

Helena je s pomočjo June najela v C. . . . o majhno sobico. —

Vedela ni, kam bi se obrnila, da bi našla svojega ljubljenega otroka.

Več oznanil v časnikih je ostalo brez uspeha; morala je zaupati slučajju.

Nekega večera je sedela sama v sobi.

Vrata so se odprla.

Juno je priskočila notri.

„Tu, mis, pismo, — Juno ravno dal.“

„Kdo Ti ga je dal?“ vprašala je Helena začudeno.

„Ne vem, mis, — Juno stala, — nakrat pismo v roki imela, — presmešno.“

Helena je odprla pismo in prebledela.

S tresočim glasom je brala:

„Zvedel sem za Tvoje bivališče in pričakujem, da se prostovoljno vrneš k meni. Krasna hiša Ti je na razpolago in vanji najdeš Tvoj največji zaklad, najinega otroka. Pri meni je in hrepeni po

svoji materi. — Pridi k meni, srečni bodemo vsi in vse preteklo pozabili. — Pričakujem, da mi še danes odpišeš; daj list Tvoji zamorki in jo odpošlji ž njim ob 10. uri. Zaupna oseba bo pismo sprejela. Na veselo svidenje!

Artur Sever.

Heleni je roka s pismom padla v naročje; srepro je gledala pred se.

Da je bil Sever v njeni bližini, da jo je opazoval in zahteval, naj se k njemu vrne, vse to je zginilo pred mislijo: on ima tvojega otroka, tvoja Lidija je pri njem.

Ali je bil to samo izgovor, ali jo je hotel s tem prisiliti, da gre k njemu?

Severju je bilo vse zaupati.

Nasprotno pa je bilo vendar tudi mogoče, da je Sever našel Lidijo.

Kri se ji je ustavila v žilah pri tej misli.

Vzela je pero in pisala:

„Tvoje pismo sem prejela, a ne morem pod nobenim pogojem izpolniti Tvoje zahteve. Ako bi mi ponudil vse zaklade sveta, bi se vendar nikoli ne vrnila k Tebi, k možu, ki me je onesrečil, katerega sovražim in zaničujem. Pišeš, da je moj otrok pri Tebi. Ne verujem Ti, prevečkrat si me varal in se mi zlagal, Tebi ni nič svetega: Ti bi hladnokrvno tudi po krivem prisegel, da bi le prišel do cilja. Ako je Lidija, kar pa naj Bog obvaruje, pri Tebi, mi bo Vsemogočni, ki mi je tolikokrat pomagal v urah nevarnosti, tudi omogočil, da Lidijo zopet pritisnem na moje srce. Vzemi si k sreči besede: Vsaka krivda se maščuje na svetu! — Raje sem vse življenje revna, ko da bi ob Tvoji strani živela v razkošju. To je moj odločen sklep!

Helena.“

Vtaknila je pismo v zavitek in poklicala Juno.

„Vzemi pismo in pojdi počasi po cesti, 10. ura bo kmalu.“
Juno prikima.

„Neki mož bo zahteval to pismo od Tebe!“ nadaljuje Helena. „Natanko si oglej tega moža, da mi ga lahko potem popišeš.“

In Juno je šla.

Helena je ostala v nepopisni razburjenosti; kakšna nesreča je pripeljala Severja vedno zopet na njeno sled?!

Ni ga hotela več videti, sovražila je zločinca.

Čista žena čutila je, da ga samo zbudjena poželjivost vedno in vedno pripelje k nji nazaj.

Kaj, če se je Lidija res nahajala pri njem?

V nepopisnih mukah vila je roke.

Boječe je prisluškovala, če se Juno že vrača.

Ali dolgo je morala čakati, predno se je zamorka vrnila.

„Ali Ti je kdo vzel pismo, — kako je izgledal?“ pozveduje Helena hitro in boječe.

Juno se je smijala.

„O, gospa, — Juno šla, — dolgo, — dolgo, — naenkrat stal mož zraven nje in vprašal: Imaš pismo, zamorka? Juno reče: Da, — hočem najprej moža pogledati, kakor rekla gospa. — Imel je velik plašč krog sebe, tudi plašč čez glavo. — Juno mu reče: Pokaži tvoj obraz. — Sune me stran in reče: Daj pismo. — Juno skoči k njemu, — odtrga klobuk, zdaj vidi obraz, — rujav kakor indijanec. — On Juno tepel, — oba sva se ruvala, — preneumno, — nazadnje Juno mu da pismo, — hitro je stekel stran in upil: Prokleta zamorka, — drugič zavijem ti vrat.“

Zamorka se je smejala na vse grlo.

„Je že dobro,“ reče Helena. „Zdaj pojdi spat; kdo ve, kaj mi prinese drugo jutro.“

Dolgo je ležala Helena na postelji in premišljevala. Spati ni mogla.

Konečno je našla tolažbo v vroči molitvi, in trudne oči zatisnile so se v lahkem spanju.

Drugo jutro, ko je Helena še ležala v postelji, priskače Juno v sobo s posebnim veseljem.

V povzdignjeni desnici držala je pismo, ter ga vihtela kakor kak prapor.

„Tu, gospa, — že zopet pismo.“

Helena je bila presenečena.

„Kaj je bil sel tukaj?“

„Ne, gospa, — pismo preletelo samo skozi okno, — Juno vsa prestrašena bila; — od kje prišlo pismo?“ —

Hitro raztrga Helena zavitek in bere:

„Ti se braniš priti k meni: dobro, potem slušaj moj odlok:

Lidija je pri meni, prisegam Ti, ako ne prideš danes k meni, umorim otroka; poznaš me in veš, da izvršim svoj namen. — Pridem Ti naproti ter Ti hočem vse ustmeno povedati; v ta namen hočem Ti povedati kraj, kjer se snideva. Jaz bom sam tam in pričakujem, da tudi Ti sama prideš, sicer me ne boš našla in otrok je izgubljen. Pojdi torej danes zvečer ob deveti uri po glavni cesti proti Blakleju; pri prvem križpotu vidiš na desni strani stati visoko platano, tam Te bom pričakoval. Računam za gotovo, da prideš. — Misli na otroka!

Artur Sever.“

Tako se je glasilo strašno pismo, katero je Helena držala v tresočih se rokah.

Da, ta hudoba v človeški podobi držal bo svojo besedo, poznala ga je; spominjala se je onega strašnega dneva, ko je Sever parobrod peljal proti skalam, ko je s samokresom streljal na njo. — Bil je tudi tega zmožen, da njeno nedolžno Lidijo umori; to skalnato srce ni poznalo usmiljenja.

Vendar, — še je bilo eno sredstvo, — če se ona sama žrtvuje.

Srce ji obstane pri teh groznih mislih.

Da reši svojega otroka, — mora pasti v roke tega zaničevanega človeka.

Kje najde izhod iz te sile!

Njen položaj je bil strahovit — grozen.

Če bi le vedela, ali se Lidija res nahaja pri tem krutem zavržencu.

Prisegel je, ali ona je malo dala na njegove prisege: saj je ta capin najsvetejšo prisego tako ničvredno prelomil.

Morda je pa to le bilo sredsvo, da jo zvabi k sebi.

Zopet se Helena globoko zamisli. — — —

Medtem se je nahajala Juno na dvorišči, kjer je ni nihče mogel opazovati, ter se bavila s čudnim delom.

Okoli leve roke imela je več ko 30 metrov dolg, tanek jermen; desnica držala je konec tega jermena, ki je končal z zanjko.

Bil je laso, grozno orožje meksikanskih pastirjev.

Na koncu dvorišča utaknila je Juno dolg in tanek količek v zemljo.

„Hočem vendar videti, — če zna Juno še vedno metati,“ šepeče tiho pred se.

Gibčni život pripogne se nazaj, kakor senca zleti zanjka čez dvorišče: — potegne, — in količek visi izruvan v zadrgnjeni zanjki.

Juno zadovoljno pokima.

„Tako dobro, — čisto dobro, — če mož zopet pride, — ne bo več strani stekel, — Juno ga vjame.“

Skrbno si zvije Juno laso okoli života.

„Juno — Juno!“ zakliče Helena skozi okno.

„Tukaj, gospa, — Juno precej pride,“ odgovori zamorka in hiti v hišo.

Po grozni duševni borbi odločila se je Helena, — poiskati Severja, — morda se ji posreči, preprostiti ničvrednika, da ji izroči otroka.

Juni ne pove ničesar o svoji nakani, odločila se je, da to nevarnost sama prestopi.

Zamorka je ostro opazovala svojo gospo. —

Otroku divje narave ni ušlo, da ji Helena nekaj prikriva, — niti trenutek je ne izpusti iz oči.

„Gospa hoče nekaj storiti, kar Juno ne sme vedeti,“ mrmra zamorka. „Juno zelo zvita, — stori, kakor da nič ne ve, — ali skrivaj pojde za njo, — čisto skrivaj, — bom že videla, — kaj gospa hoče.“

Dan je prešel.

Mučni nemir, ki je Heleno ves dan trafil, postajal je od minute do minute večji, čas zdel se ji je, da preteka s svinčeno počasnostjo.

Konečno pride tako zaželjeni, kakor z bojaznijo pričakovani večer.

Helena ogrne svoj plašč in pokliče Juno.

„Imam še nekam hitro iti in se kmalo zopet vrnem. Ti se lahko vležeš spat in ni Ti treba na mene čakati.“

„Čisto dobro tako, gospa,“ odgovori zamorka. „Tukaj ostanem in počakam, da gospa zopet pride.“

Helena hiti v noč.

Ali kakor senca sledi ji zvesta zamorka.

V senci hiš se skrivaje ni niti za trenotek izgubila osebo ljubljene gospe iz oči.

Konečno dospe Helena na glavno cesto proti Blakleju.

Tiho je bilo in samotno.

Urno je stopala mlada žena dalje.

Kar se njena noga ustavi.

Čez glavno cesto je tekla druga pot.

To je moral biti označen križpot.

Zrla je na desno in levo, — res, tu se vidi v jasni noči velikansko drevo.

Bila je iskana platana.

Urno hiti Helena proti nji.

Srce ji bije kakor da ji hoče počiti.

Za trenotek obstane. —

Kar se zgane, bilo ji je, kakor da sliši lahek šum za svojim hrbtom.

Hitro se obrne, — ničesar ni bilo videti.

Juno, ki je sledila svoji gospej, ležala je brez giba na tleh; njene ostre oči zrle so skozi temoto tja proti Heleni.

Helena se je zopet pomirila, mislila je, da se je motila.

Platana bila je samo še kakih petdeset korakov oddaljena.

Zopet Helena obstoji.

Brezsapno zre proti drevesu.

Tam ni bilo ničesar videti.

Hiti naprej.

Samo še nekaj korakov je oddaljena od drevesa, ko stopi neka temna postava iz sence.

„Ali si Ti, Helena?“ vpraša Severjev glas.

„Da,“ šepne ona.

Mož in žena si stojita nasproti.

166. poglavje.

Zakonca.

Helena je le nejasno zamogla spoznati Severjev obraz; videlo se je, kakor da ima širok zavoj nad očmi.

Precej časa stala sta si brezglasno nasproti.

Konečno reče Sever:

„Dolgo se nisva videla, Helena.“

Ona molči.

On ji ponudi roko.

Helena je ni hotela opaziti.

„No,“ vpraša Sever, „ali prideš k meni?“

„Ne,“ odgovori Helena trdno.

„Ti nočeš? — Spomni se, da je Lidija, najin otrok, v moji oblasti.“

„Ali je to tudi res?“ vpraša Helena.

„Res!“ — odgovori Sever zategnjeno. „Kaj Ti tega nisem prisegel?“

„Ni v prvič, da si po krivem prisegel,“ bil je Helenin resni odgovor.

„Pisal sem Ti, kaj se zgodi z otrokom, — in zgodilo ze bo, če ne izpolniš moje prošnje.“

„Tega ne moreš storiti: kateri oče zamore lastnega otroka umoriti!“

„Jaz to storim,“ reče Sever resno. „Jaz lahko vse storim.“

„Da, Ti se ne zbojiš najgroznejšega, to vem.“

„Vidiš,“ reče Sever zmagonosno. „Zdaj me poslušaj; hočem Ti povedati, kaj da sem sklenil, kadar boš zopet postala moja žena.“

„To se nikdar ne zgodi, nikoli!“ zakliče Helena z odločnim glasom.

„Isto si mi že takrat na broderski ladiji povedala,“ odgovori Sever mirno. „Takrat je bil polkovnik Rogers v Tvoji bližini, zapustil Te je, kakor vsi drugi.“

„To ni res!“ kliče Helena. „Polkovnik Rogers niti ne ve, kje da sem, sicer bi bil že davno na moji strani.“

„Mogoče,“ reče Sever suho. „Samo dovoli, da dvomim o tem.“ —

„On je dober in plemenit.“

„Polkovnik Rogers bi si morda vendar premislil, povzdigniti nekdanjo šansonetno pevko za svojo soprogo,“ reče Sever mrzlo. —

„Od kod to veš, capin?“ zastoče Helena.

„Jaz vem vse,“ odgovori Sever. „Vem celo to, da si se z neko zamorko po glavni cesti klatila.“

Lahko pokanje se zasliši v temini.

Sever posluša.

„Ali si pa tudi sama prišla?“ vpraša ostro.

„Gotovo, jaz sem sama!“

„Ali je to tudi res?“

„Jaz se ne lažem, to prepustim drugim!“ odgovori Helena zaničljivo.

Sever se pomiri.

„Ali imam prav ali ne, da si — no, kakor kaka ciganka se okrog vlačila?“

„Kdo me je pahnil v to revščino?“ zavpije mučena žena.

„Kaj me nisi Ti zvabil iz hiše starišev, me nisi brezčutno izročil obupu, mene in lačnega, bolnega otroka?“

Sever ji na to ne odgovori.

„Da, Ti si bil, ki mi je življenje zastrupil. Radi Tebe je tako daleč prišlo, da sem bolna in lačna ložala na glavni cesti, ter proseče stegala roke za košček kruha. Kako hočeš vse to pred večnim sodnikom zagovarjati, kar si meni zlega in hudega provzročil?“

„Zakaj se nisi takrat vrnila k meni, — življenje, polno sreče in bogastva bi Te čakalo, na rokah bi Te bil nosil.“

„Življenje polno sreče?“ ponavlja Helena. „Sreče na strani moža, ki je najsvetejšo postavo, zakon prelomil, zločinca, čigar življenje je samo vrsta hudodelstev?“

„Vem, da sem grešil, — vem,“ bil je Severjev odgovor.

„Ali nikdar ne bi bilo prišlo do tega, če bi Ti bila na moji strani. Glej, še je čas, pridi k meni, bodi moj dobri angelj in vodi me na boljšo pot.“

„Ne morem,“ stoče Helena. „Zadnja iskra ljubezni, ki sem jo gojila za Tebe, je že davno, — davno umrla v mojem sreču.“ —

„Misli na Lidijo,“ opominja Sever.

Helena se zgane.

„Jaz tega ne verujem!“ vpije obupano. „Ti nimaš otroka, to je le pretveza, da bi šla k Tebi.“

Sever se kratko nasmeje.

„Veruj, kar hočeš, — Lidija je pri meni, — ona umrje, če Ti ostaneš pri svojem sklepu.“

„Nebeški Bog, varuj mojega otroka!“ prosi Helena.

„Odloči se!“ sili Sever.

„Kaj pa hočeš od mene?“ stoka Helena zmučena. „Jaz bi Te ne mogla več ljubiti, vedno bi se z gnusom in sovraštvom odvracala od Tebe.“

„Ali jaz Te hočem zopet imeti,“ reče Sever jezno. „Ali misliš, da bom ženo Tvoje lepote prepuščal komu drugemu?“

„Kaj me nisi pahnil v revščino in bedo, — nisi sklenil novega zakona, — mene izdal pogubi?“

„Jaz nisem mogel živeti v revščini in v bornih razmerah,“ odgovori Sever. „Pozabil Te nisem nikdar!“

„Če bi bila umrla, bi bil vesel. Zadnja zapreka bi bila potem odstranjena,“ reče Helena grenko.

„Ne, to ni res, ljubil sem samo Tebe, nobene druge. Vse druge žene so mi bile samo za kratek čas; nikdar nisem za nobeno globokeje čutil.“

„Druge žene?“ se začudi Helena. „Kaj si jih še več pahnil v pogubo?“

Sever se ugrizne v ustne.

„Govoril sem le tako v obče,“ se zmedeno oprusti.

„O, mene ne boš več goljufal!“ kliče Helena. „Saj poznam Tvojo črno dušo! Moj Bog, katere nesrečnice si med tem pahnil v pogubo!“

„Hrani svoja domnevanja,“ odgovori Sever rogaje. „Jaz govorim v najini zadevi.“

Helena molči.

„Kaj mi res ne moreš odpustiti?“ vpraša Sever čez nekaj časa. —

„Odpustila sem Ti že davno,“ odgovori Helena milo. „V zadnjih mesecih nahajala sem se večkrat v položaji, da sem morala pripravljati na smrt. V svojem kratkem življenju sem

morala veliko prestati; veliko jih je bilo, ki so me sovražili; odpustila sem vsem, tudi Tebi! — Upam, da mi večni sodnik tudi moje grehe odpusti.“

Sever je hitel proti Heleni.

„Nazaj!“ zakliče Helena. „Nikari se me dotakniti, ničvrednež!“

„Saj si mi odpustila!“

„Da, — ali najina pota se ločijo na veke. — Daj mi Lidijo in pozabi na mene.“

„Ne, — nikdar!“ zaupije divje.

„Daj mi vendar otroka,“ prosi Helena z milim glasom.

„Kaj Ti pomaga Tvoj strašen čin; če umoriš otroka, tudi jaz umrjem. Dete je še edino, kar me veže na življenje.“

„Rajši Te vidim mrtvo, kakor v rokah drugega,“ reče Sever divje.

„Nobeden me ne bo imel,“ odgovori Helena tiho.

„To naj veruje, kdor hoče,“ se posmehuje Sever. „Jaz imam rajši gotovost, — torej pridi, — Lidija Te pričakuje.“

„Ne, — ne,“ zdihuje Helena.

„Tvoj otrok umrje!“ preti Sever.

„Umori me vendar, nestvor!“ zaupije Helena. „Porini mi orožje v prsi, saj se ne morem braniti — v Tvoji oblasti sem! — Reši me vendar teh bolečin!“

„Ne boš umrla!“ zakliče Sever, „živela boš, — za me živela!“ —

„Ne, — ne, nikdar!“

„Vprašam Te zadnjikrat, — ali hočeš iti z menoj? —

Premisli si, to je moja zadnja beseda.“

Helena se je kruto borila s seboj.

„Ne,“ odgovori konečno odločno.

„Dobro, svaril sem Te, — nasledke si imaš sama pripisati.“ —

Obrnil se je, da bi šel.

„Še je čas,“ reče že blizu drevesa.

„Ne, — nočem,“ zdihne Helena.

Tudi ona se je obrnila, da bi šla.

Zdaj se sliši žvižganje.

Sever plane proti nji.

Neka druga možka oseba hiti za njim.

Oba naskočita prestrašeno mlado ženo.

„Če nočeš prostovoljno iti z menoj, — torej si s silo vzajem, kar je moje,“ škriplje Sever.

„Pomagajte, — pomagajte!“ vpije Helena v smrtnem strahu. —

Zastonj, nihče ni slišal njenega upitja.

167. poglavje.

Še enkrat utekla.

Moža vlečeta obupno se branečo Heleno proti neki gošči, ki se je za platano razprostirala.

Tam je stal voz, v katerega sta Heleno vzdignila.

Sever je stopil k nji in hotel Heleno zvezati: Joze, njegov tovariš, hotel mu je pomagati.

Kar se zasliši klic:

„Gospa, — gospa, — Juno je tukaj!“

Vidi se, da se neka oseba bliža.

„Prokleta!“ zaškripje Sever. „Hitro skoči na voz, Joze, in proč, — kar morejo konji teči, zamorka je tu!“

Joze skoči na voz in kakor blazen bije po dirjajočih konjih. —

Z največjo hitrostjo dirja voz od tod.

Juno teče za njim.

Če ravno teče zamorka kakor zajec, vendar zaostaja čedalje bolj za vozom.

Tekla je kakor da je blazna, — zastonj; voz ji kmalu zgine izpred oči.

Za trenotek bila je zvesta zamorka v veliki zadregi.

Potem hiti z isto hitrostjo po glavni cesti naprej, — saj je še slišala drdranje voza, — ali tudi tu je kmalu zamrlo daljavi.

Nakrat Juno vesela zavriska.

„Misli, kar hočeš“ — se je smejal Sever — „Lidija je pri meni in mora umreti, če ostaneš pri svojem sklepu.“
„Bog čuvaj moje dete“ je ihtela Helena.
„Odloči se“ je silil Sever.

Glavna cesta je naredila velik krog.

Hitro kakor blisk skoči čez cestni jarek in hiti čez široko polje. —

Voz jel je počasneje voziti, — ona si je pa velik kos pota prikrajšala.

Kakor srna hiti čez polje.

Zdaj že lahko vidi voz.

Še vedno je precej hitro vozil, — morala je zbrati vse moči, da se mu je bližala.

Z očmi premeri daljavo, in obupano zakriči, — voz je moral prej mimo priti, predno je prišla na cesto.

Potem je peljala cesta v dolgi ravni črti, in njena gospa je zgubljena!

Kar se Juno hipoma ustavi.

Hitro si odvijte laso, — zdaj ga drži priročno v roki.

Zopet hiti dalje.

Cesta leži pred njo.

A v istem trenutku, ko pride vpehana zamorka do ceste, že pridrdra voz mimo nje.

Če le trenotek odlaša, bila je njena gospa zgubljena!

Voz se je peljal dalje.

Juno skoči od strani za njim.

Zdaj se ustavi, — zamahne z roko. — potegne.

Grozen vzklik se sliši.

V visokem krogu zleti temna postava raz voza, — bil je Joze. —

Junin laso ga je dosegel, zanjka ga je prijela za vrat in zadrgnila.

Hropeč je ležal na cesti.

Konji so prestrašeno stekli na stran, — potem so se ustavili.

„Kaj pa je to?“ kriči Sever z voza. „Pelji dalje, Joze, — pelji dalje!“

Ali Joze mu ni odgovoril.

Sever je držal Heleno.

Branila se je ničvredneža, kakor obupana.

„Joze, — Joze!“ kriči Sever.

Temna oseba se prikaže pri voznih vratih.

„Zakaj se je pa voz ustavil?“ kriči Sever jezno. „Ha, kaj pa je to?“

Čutil je, da ga primejo trdne roke.

„Juno te učila, gospo krasti,“ udarilo mu je na uho.
„Precej gospo izpustiti, — precej —“

Sever je bil kakor blazen krog sebe.

Njegova roka seže v žep.

Kar se zabliška strel. —

„Čakaj, zlodej!“ škriplje Sever. „Tebe sem se znebil.“

Helena obupno zavpije.

Ali je bila njena Juno mrtva.“

„Gospod, šele zadeti mora,“ se zasmije zamorka.

Z velikansko močjo iztrga Severju samokres.

„Tukaj, gospa, — orožje za streljati vzeti, hitro, — hitro,
— teči proč, — Juno pride za Vami!“

Mehanično prime Helena za orožje, — potem hitro skoči iz voza.

Sever se je obupno branil zamorka, ki mu je kakor divja mačka sedela na vratu.

Komaj se je mogel ubraniti divje napadalke.

„Čakaj, Juno bo gospodu pokazala, — kaj ona zna!“ upije zamorka in tako davi Severja, da je mislil, da ga gotovo zaduši. —

Konečno ga zamorka izpusti.

„Tako, zdaj imaš dosti, — zdaj pa hitro proč k gospej.“

Na cesti ležal je še vedno Joze, hropel je pod zanjko, ki mu je še vedno stiskala vrat.

Juno vzame zopet laso in parkrat udari s pestjo v obraz pred njo ležečega.

„Stokaje se Joze zgane.“

„Gospa, — gospa!“ upije Juno.

„Tukaj sem“, odgovori Helena, ki je stala na cesti.

Zaman je nekajkrat zaklicala proti vozu, v svojem strahu je že hotela nazaj steči.

„Pojdi, gospa, hitro!“ zakliče zamorka. „Kje je za streljati orožje?“

„Tukaj“, odgovori Helena in da zamorki samokres.

Juno si je laso medtem zopet ovila krog života; zdaj vtakne samokres v zanjko.

„Tako, zdaj hitro priti. — Gospa in Juno se skriti.“

Urno hitita nazaj po cesti.

Kmalu zagledajo ostre zamorkine oči gosto grmovje. S Heleno jo zavijeta s ceste in se skrivajeta v varno skrivališče.

„O, Juno“, zašepeče Helena, „kako naj se Ti zahvalim?“

„Nič se zahvaliti, gospa, — tiho, — tiho.“

Obe prisluškujeta.

Sever je vzdignil Jozeja, ki se je kmalu vzdramil iz svoje onemoglosti.

„Kaj si padel z voza?“ vpraša ga Sever.

„Ne, ta črni zlodej me je s svojim lasom potegnil z voza; skoraj bi se bil zadušil.“

„Ali še imaš svoj samokres pri sebi; zgubil sem svojega.“

„Tukaj, gospod.“

Joze potegne orožje iz žepa.

„Zdaj pa hitro pridi, kmalu jih dohitiva“, reče Sever škripaje.

Skoči v voz, — Joze obrne konje.

Mesec je predelil oblake, jasno je razsvitljeval okolico, — daleč se je lahko pregledalo cesto.

„Na cesti nista!“ zakliče Joze raz voza.

„Postoj“, reče Sever, „tam-le je goščava, — hočeva jo preiskati.“

Joze ustavi in priveže konje k drevesu.

Sever stopi z voza.

„Pridi!“ se obrne k svojemu služabniku. „Prepričan sem, da se v tej goščavi skrivata.“

„Jaz tudi tako mislim, gospod.“

„Potem hočeva to goščavo natanko preiskati. Ako ju najdeva, vzameš Ti mojo ženo in jo neseš v voz; jaz pa ukrotim zamorko; kakor steklega psa jo ustrelim.“

Sever je krčevito stisnil pesti in zaškripal.

„Le pazite se“, svari Joze svojega gospoda, ter si mane vrat. —

„Bodi brez skrbi, v gošči ne more rabiti zanjke.“ — —

Helena in Juno, ki sta čepeli v grmovju, slišali sta ves ta pogovor.

„Juno oba ustreliti“, šepeče zamorka Heleni, „Juno prav dobro zadeti. — gospa, boš videla.“

„Ne, tega nočem“, odgovori Helena. „Nujno Te prosim, nikar nikogar ne ubij radi mene.“

Ubogljivo vtakne Juno orožje zopet za pas.

„Kaj pa storiti, — če naji zli možje najdejo?“

„Bog nama bo pomagal“, tolaži Helena.

Kar se zamorka na tihem zasmeje.

„Juno ima izvrstno misel, — gospa se boš čudila.“

Sever in Joze sta dospela do razprostrtega grmovja; zdaj se ločita ter iščeta na levi in desni.

„Gospa, pojdi za Juno“, zasepeče zamorka, — tiho, — prav tiho.“

Goščava razprostirala se je skoraj do ceste, — Juno lezla je proti nji, Helena pa za njo.

Preganjanke dospeli sta do ceste.

„Tukaj morata biti!“ zakliče Sever nejevoljno. „Natanko sem slišal neko šumenje, le dobro pazi, Joze.“

„Da, gospod“, odgovori Joze in preišče vse skrivališče.

„Kaj pa hočeš začeti, Juno?“ zasepeče Helena bojazljivo, „tu je cesta, kmalu naju vidita.“

Dospeli sta do voza.

„Ne, gospa, — le tiho, — tiho.“

Zamorka prime Heleno.

„Zdaj pa hitro vstopi, gospa“, zasepeče Juno. „Hitro, — hitro.“ —

Predno je zamogla Helena odgovoriti, porinila jo je zamorka v voz.

Konji so postali nemirni, ko je prišla Juno k njim in prijela za vajeti: z gladenjem in nekaj prijaznimi besedami je kmalo potolažila razburjene živali.

V trenutku sedela je Juno na vozu.

„Dobro se imeti, gospod“, zakliče porogljivo, „zdaj vidite, če nas vjamete, — zdaj v gospodovem vozu se peljati domov, — ha — ha — ha, presmešno.“

Konji potegnejo.

Besen vzklik največje togote odgovoril je na zamorkino zasmehovanje.

Brezsapno prihitita Sever in Joze.

Zastonj je Sever izstreljal svoj samokres: streli so le konje še bolj naganjali.

Juno je sedela na vozu kakor da je iz kamna, z močno roko vodila je konja.

„Prav lepo se peljati, gospod!“ kliče nazaj, „Juno se še nikoli tako dobro peljala, — pridite za nami, če Vas veseli!“

Zastonj sta tekla Sever in Jože za vozom, — kmalu jima je zginil izpred oči.

Helena slonela je v kotu; imela je sklenjene roke in vroča molitev vzdigovala se je k nebu.

Kmalu so dospeli v C o.

Juno skoči z voza in odpre vrata.

„Izvolite, gospa, izstopiti“, reče zamorka in se globoko prikloni. „Srečno prišli, — Juno čaka na daljna povelja.“

In zamorka se na vse grlo zasmeje.

168. poglavje.

Novo podjetje.

Drugo jutro sedela je Helena žalostna v svoji sobi.

Živo so ji stali dogodki pretečene noči pred dušo; celo v spanji je še enkrat preživela strašne doživljaje in čutila grozo, ki jo je imela, ko jo je Sever vlekel s seboj.

Ali je groznež izvršil svoje pretenje in umoril njenega otroka, ali pa so bile vse njegove besede le laž?

O, ko bi le mogla dobiti za to kako gotovost, s svojo srčno krvjo bi plačala to novico.

Juno vstopi v sobo.

Helena se prestraši.

„Vse dobro, gospa“, zakliče zamorka, „voz so odpeljali, moža videla.“

„Katerega moža?“ vpraša Helena plašno. Mislila je na Severja, — ali je bil on tukaj?

„Moža, katerega Juno vjela, — krog vrata, — on tudi videl Juno, — ji žugal, — Juno se mu smijala, — prijela za

laso in mu upila: Juno še enkrat ujeti, — on hitro zbežal, — presmešno.“

Helena je zamorko naprosila, da v bližnji gostilni ustavi voz in ostro pazi na ono osebo, ki se oglasi kot lastnik voza.

Očividno je bil voz Severjeva last, ker so ga brez okoliščin izročili Jozeju.

„Dolgo si izostala, Juno“, reče Helena, „bala sem se že za te.“ —

„Gospa nič se bati, — Juno zelo premetena, — ona šla za možem z vozom, — ona zdaj ve, kje mož pride.“

Helena se zgane.

„Res? — Ali si to zvedela?“ vpraša razburjeno.

„Juno vse zvedela, — mož, katerega Juno vjela, stanuje z možem, ki je naredil bumbum, ne daleč, — Juno hišo pozna.“

Helena vstane, razburjenost ji zarudi lica.

„Ali mi hočeš izkazati veliko uslugo, ljuba Juno?“

„O, ne eno, — veliko, veliko usluge za gospo, — Juno vedno pripravljena.“

„No, dobro, Ti zvesta duša; poizvedi, ali se moj otrok nahaja v oni hiši.“

„Da, gospa“, reče Juno vesela. „Juno pojde precej, — bo že zvedela, če je otrok od gospe tam.“

„Bodi le prav previdna“, prosi Helena. „Ti ne veš, kako zna biti ta človek grozen.“

„Juno se nič bati“, bil je zamorkin odgovor. „Mož zvit, — Juno še bolj zvit.“

Večer se je bližal.

Juno se je napravljala na pot.

V nepopisni razburjenosti ostala je Helena doma.

Ali je ta človek res izvršil svojo grožnjo in umoril otroka? Potem je bilo vse zgubljeno.

Ali tega ni mogla Helena verjeti; Sever je bil preveč prebrisan, da uniči zadnjo vez, katera ga je vezala s Heleno.

Z burno utripajočim srcem je torej pričakovala, da se zamorka vrne. — — — — —

Zamorka je zelo previdno začela svoje delo. Naredila je velik krog in se Severjevemu stanovanju bližala z mestne strani. —

Sever je s svojim služabnikom najel nekaj sob, ker je hotel biti v bližini Helene.

Vila v Belmontu mu je bila preveč oddaljena; Juno je služabniku srečno sledila in natanko zvedela za njihovo hišo.

Začelo se je temniti; nebo je bilo oblačno, vse je kazalo na bližajočo se nevihto.

Kakor mačka priplazila se je zamorka v senci hiš ter našla v nekem nerabljenem hlevu varno zavetišče.

„Tako, zdaj videli, — če zamorka ni bolj prebrisana kakor beli mož“, mrmra Juno.

Več ur čepela je v temnem kotu in prisluškovala na glavo, ki so sem in tja doneli iz hiše.

Konečno so ti utihnili in je zadnja luč ugasnila; vse je bilo v trdnem spanji.

Juno vstane, poskusi laso, vtakne trdneje samokres za pas in zapusti svoje skrivališče.

Tiho se priplazi čez dvorišče.

Kar se začuje neko renčanje.

„Ah, pes“, mrmra zamorka, „čakaj, Juno te bo precej imela.“ —

Hitro odvijte laso in se ozira po psu, ki je ravno rožljaje z verigo zapustil svojo kočo, da bi pregledal okolico.

Laso prereže zrak; zanjka pade psu krog vratu.

Pes je hotel lajati, a zastonj, zanjka zadrgnila mu je vrat.

Zamorka trdno potegne za jermen, pes se davi in hrešči, potem se stegne.

Bil je mrtev.

Zamorka pazno prisluškuje na vse strani, če ni morda kdo čul hropenja živali.

V hiši ostalo je vse tiho.

Juno hiti k pasji koči, sname od vratu zadavljenega psa svoj laso ter si ga zopet ovije krog pasu. —

Zdaj je stala pred vratmi, ki so vodila na dvorišče; — ali ta so bila zaklenjena.

„Nič ne škodi“, zašepče zamorka. „Juno zna plezati kakor mačka.“ —

Pazljivo obkroži hišo; iskala je primerne kraja, kjer bi lahko plezala navzgor.

Konečno zapazi v prvem nadstropji odprto okno.

Hiša je bila bolj majhna; na prednji strani ovijala se je divja trta dolgih palic. Te so bile kaj pripravne za plezanje.

Počasi in oprezno pleza zamorka navzgor, dospe do odprtega okna in se zavihti skozi njega.

Globoka temina obdajala je zamorko.

Le tipaje pomikala se je dalje.

Čutila je nekaj vrat, katera je poskušala odpreti, a vsa so bila zaklenjena.

Juno se pripogne k ključavnicam in prisluškuje tako dolgo, da se je prepričala, da v sosednih sobah ni žive duše; ker bi sicer fino uho zamorke takoj zaslišalo sopenje spečega.

„Tukaj ni ničesar, — tukaj nobeden“, mrmra vedno znova. Naenkrat se zgane. —

Iz špranje pri nekih vratih zapazila je slabo svetlobo, da celo glasove je slišala.

Okna so bila gotovo zagrnjena, ker na dvorišču ni Juno nikake luči videla.

Pazljivo je zamorka poslušala pogovor, katerega je lahko razumela.

„Ah“, zašepeče tiho. „Juno ljudi pozna, — to so tisti, ki so hoteli ukrasti gospo.“ —

„To je, da bi zblaznel“, sliši Severja reči: „Zdaj ne moreva s silo naprej, ker je posvarjena.“

„Potem pojde z lokavostjo in z zvijačo“, odgovori Joze. „Jaz imam že načrt gotov.“

„Torej povej ga!“

„Ne, gospod, zdaj mi je v mojem načrtu še marsikaj nejasno; kakor hitro pa vse dobro prevdarim, Vam hočem natančno povedati.“

„Če bi le imel otroka“, reče Sever škripaje, „potem bi prišla sama k meni; ali tako mi nič ne zaupa ter mi ne verjame. Sam ne vem, kako bi zopet dobil Heleno v svojo oblast.“

„Otroka nima“, si misli zamorka. „Velika novica za gospo.“ —

Tiho se splazi od vrat.

„Gospa rekla, mož veliko laže, — on mogoče ima otroka“, modruje zamorka po kratkem premišljevanji.

V zgornjem nadstropji je že vse pregledala, v podstrešji hiše ni nihče stanoval; torej ni imela Juno družega za preiskati kakor še pritličje. Ako tudi tam ničesar ne najde, potem gotovo ni bilo otroka v hiši.

Hitro hiti Juno po stopnicah doli.

V pritličju se najprvo splazi k hišnim vratom, ki so bila od znotraj zapahnjena.

„Lepo“, mrmra Juno, „zdaj še zapah nazaj pomakniti, — potem lahko ven grem, — prav lepo.“

Znova prične pri različnih vratih prisluškovati, nikjer ni bilo ničesar slišati.

Kakor je bilo videti, sta bila Sever in Joze edina prebivalca hiše.

Konečno pride do zadnjih vrat, tudi tu se pripogne in posluša. —

Tu, — ali ni to sopenje spečega. —

Gotovo; Juno se ni zmotila.

Previdno pritisne na kljuko in skoraj bi bila veselja zavrisnila. —

Vrata so bila odprta.

Tiho po prstih splazila se je zamorka v sobo.

Bila je mala sobica, zraven nje bila je večja; obe sobi vezala so odprta vrata.

Iz večje sobe zaslišalo se je močno smrčanje, tam je torej ležala odrasla oseba; zato je tipala Juno po mali sobi, ker tudi tukaj se je čulo dihanje.

Njena roka otiplje nekaj mehkega, tiplje dalje in dalje; skoraj bi vzkliknila veselega iznenadenja.

V postelji ležalo je dete.

Juno je natančno začutila glavico in ročice.

„Človek vendar lagal“, mrmra zamorka razsrjena. „To je moje gospe — otrok.“ —

Že je hotela zapustiti sobo, ko si nenadoma nekaj domisli. —

169. poglavje.

Zamorkina zmota.

Zamorka se je hotela hitro vrniti k Heleni in ji povedati, da se mala Lidija res nahaja pri Severju.

A hipoma se ustavi; njeno črno lice žarilo je veselja.

„Gospej precej prinesem otroka, — ona se zelo veseliti, — o Juno je zvita.“

Kakor hitro si je zamorka to izmislila, šla je drzno na izvršitev.

Najpoprej si je morala poiskati nekaj obleke in odeje, da bi zavila otroka in če bi bilo potreba, zadušila njegovo vpitje.

Previdno je zamorka tipala v temini in preiskala z največjo pazljivostjo vso sobo, ker bi jo najmanjši šum lahko izdal.

Konečno je imela, kar je želela, par velikih, volnenih odej ter hitro šla nazaj k postelji.

Varno vzdigne otroka in ga hitro zavije v odeje; potem prisluškuje, če speči v drugi sobi ni ničesar slišal.

Zamorka se je bala, da bo otrok začel jokati in je pre-skrbela tudi za ta slučaj; k sreči tega ni bilo potreba, ker mala stvarica je spala kakor ubita.

Tiho zapusti zamorka sobo in hiti s svojim plenom proti hišnim vratom.

Ko je dospela tja, položi varno otroka na tla in previdno potegne zapah nazaj.

Razposajena, ker se ji je posrečil plen, bila je zamorka pripravljena na vsakovrstne neumnosti.

„Čakaj, lopov“, zašepeče, „ti gospe kradel otroka, — dam tebi družega otroka, — ti se veselil, — ha, ha.“

Odpre vrata, ter hiti k pasji koči in vzdigne mrtvo žival.

„Tako, ti zdaj otrok, — mož se bo čudil, bo prišel gledat otroka gospe, pa videl tebe, — škoda, da Juno ne biti poleg.“ —

Zamorka gre s svojo težo v hišno vežo, kjer je otrok v svojih odejah še vedno mirno spal.

Juno še enkrat odpre vrata v malo sobico in nese psa k postelji, kjer ga tako močno odene, da se ni videlo družega izpod odeje, kakor njegov črni gobec.

Potem zadovoljna zapusti kraj svojih nočnih del in hiti s plenom odtod. —

Ceste so bile prazne. Nihče ni srečal zamorke, ki je hitela s svojim bremenom naprej.

Kmalu je prišla k hiši, kjer jo je Helena težko pričakovala: slaba svitloba bila je opaziti v sobi njene gospe.

„Ah, gospa še ne spi, — to je dobro“, reče si zamorka zadovoljno. „Kako gospa vesela, — če Juno prinese otroka.“

Hitro gre po stopnicah in potrka.

Helena odpre vrata in začudeno zre na zavitek, ki ga ji zamorka izroči.

„Kaj pa je to, Juno, — kaj si pa prinesla seboj?“

„Sama gledati“, se smeje zamorka, — „sama gledati, — zelo se veseliti.“

Njen obraz je žarel veselja.

Odgrne odeje, — otročja glava se prikaže.

Tuje zre Helena na otroka, ki ji je bil popolnoma neznan.

„Ali, Juno, kaj naj pa bo otrok tukaj, — kje si ga pa našla?“ obrne se Helena k zamorki.

„To ne otrok gospe?“ odgovori zamorka nejevoljno. „Juno mislila, da to otrok gospe. — Vzela od moža, — ki je hotel krasti gospo.“

Hitro pripoveduje nočne dogodke in tudi pove, kaj je slišala v Severjevem stanovanju.

„Ta ničvrednež“, reče Helena tiho pred-se, „o, saj se mi je dozdevalo, da nima moje male Lidije: s to lažjo me je le hotel zopet privabiti na svojo stran, ker je vedel, da bi prstovoljna nikdar ne prišla k njemu.“

Ali bo Sever od svojega načrta odjenjal?!

Poznal ga je, in vedela, da bo zdaj napel vse moči, da bi jo dobil zopet v svojo oblast.

Družega ji ni preostajalo, kakor da s svojo Juno nagloma zapusti C o; samo tako se lahko reši njegovim nadaljnim zanjkam.

„Položi otroka na mojo posteljo“, reče zamorki. „Jutro ni več daleč; nesti ga moraš zopet nazaj.“

„To Juno težko storila“, odgovori zamorka v zadregi.

Dogodek s psom je svoji gospe previdno zamolčala.
„Sama ga tudi ne boš tja nesla, Juno“, reče Helena,
„dala Ti bodem nekaj denarja, s katerim lahko najameš po-
šteno osebo, ki otroka ponese starišem.“

Zamorka se glasno nasmeje.

„Gospa, — o gospa — preneumno, — otrok niti ni de-
klica, — mali dečko je!“

Helena se žalostno nasmeje.

Mislila je na svojo ljubo Lidijo, katero je komaj še upala
kedaj najti.

Bilo je še zgodaj zjutraj, ko je Juno z otrokom zapustila
Helenino stanovanje in se vrnila na kraj svojih nočnih do-
godkov. —

Kakor včerajšnji večer, posrečilo se ji je, da je neopažena
prišla na dvorišče hiše in v zapuščenem hlevu našla varno za-
vetišče. —

Ali v hiši ni bilo tako tiho, kakor pri prvem obisku:
zamorka je natančno slišala kričeč ženski glas, ki je jadiko-
vaje upila:

„Moj otrok, — moj Bobi!“

„Aha, — že zapazili“, mrmra Juno.

Vpitje in jadikovanje postajalo je vedno huje.

V sosednih hišah odpirali so okna in zaspani obrazi sku-
šali so zvedeti vzrok nenavadnemu nemiru.

„Kaj pa je, — kaj pa se je zgodilo?“ vprašalo se je rado-
vedno od vseh strani.

Ženska glava se prikaže pri oknu hiše, v kateri je za-
morka zvršila svoj plen.

„Moj otrok, — moj mali Bobi!“ kriči žena v smrtni bo-
jazni. „Ukradli so mi ga po noči!“

Zdaj je bila stvar sosedom interesantna; vse je hitelo iz
hiš k jadikujoči materi.

„Otrok Vam je ukraden?!“ kričali so. „Kako pa je to
mogoče, kdo pa naj bi bil to storil?!“

„Jaz ne vem“, toži žena. „Danes zjutraj hočem pogledati
in se čudim, da je tako tih. Ker je po noči vedno tako jokal,

dela sem ga v sosedno sobo spat. — O Bog — o Bog! — začne zopet kričati.

„Kje pa je ostal?“ vprašajo sosedje radovedno.

„Zjutraj grem torej k postelji, bilo je še na pol temno, — tih je bil ko miška, — jaz primem tja, tu je nekaj čisto mrzlega. — Zdaj zavpijem in prižgem luč, — tu leži naš pes, Hektor, ki je bil vedno na verigi, v postelji, in Bobija ni nikjer.“ —

„Morda ga je pa Hektor požrl“, ji tolažljivo odgovorijo.

„I, Bog obvaruj!“ zavpije žena, „saj je bil pes mrtev. — Moj otrok, — ah, moj otrok!“

Jokaje in stokaje hiti žena proč od okna.

Juno je videla, da je skrajni čas, da odda zopet otroka, zato se pazljivo ozira na vse strani.

Med zijalasto množico, ki je bila pred hišo, stala je tudi deklica kakih štirinajstih let, ki je ravno hotela teči domov, da bi tam povedala veliko novico.

„Pst“, zakliče zamorka iz hleva.

Deklica se ozre.

„Pridi hitro semkaj“, zasepeče Juno. „Hočeš zaslužiti nekaj drobiža?“

Deklica pokima in vtakne denar, ki ga ji da zamorka v žep. —

Juno ji hitro položi otroka v naročje.

„Ga našla“, reče zamorka hitro. „To je Bobi, hitro moraš nesti materi.“

Deklica pokima in hitro steče z otrokom proti hiši, medtem ko se zamorka neopažena splazi proč.

Že precej daleč zasliši veselo vpitje, s katerim je bil pozdravljen najdeni Bobi.

Brezsapno hiti v Helenino stanovanje in pove svoji gospe, da je otroka že izročila njegovim starišem.

„Potem se pa pripravi“, odgovori Helena, „v jedni uri greva odtod.“

„Da, gospa, — zopet z železnico?“

„Ne, Juno“, reče Helena žalostno, „potovati bova morali peš: imam le malo denarja in moram ž njim varčevati.“

„To nič ne de, gospa“, zakliče Juno zadovoljna. „Bova pa tekli kakor prej, — Juno lovila ptiče, — za gospo zidala hiše, — zopet skrbela za vse, — kaj ne?“

Helena zarudi, ko se spominja življenja, katero je že enkrat živela z zamorko.

„Ne, Juno, tako hudo kakor takrat, mislim da zdaj ne bo; zdaj se gre le zato, da uideva najinim preganjalcem in da dalje iščeva po otroku.“ —

Kmalo zapustita hišico in se obrneta proti jugu.

Ali hipno odpotovanje ni ostalo brez opazovalca; preganjalec bil jima je na sledu.

V kmetski obleki, klobuk globoko pritisnjen na obraz in z drugo brado predrugačen, sledil je Severjev prekanjeni služabnik Joze bežečima ženama.

170. poglavje.

Na potovanji.

Bilo je še zgodaj, ko sta Helena in zamorka pustili zadnje hiše C... a za seboj in urno korakali dalje.

„Kaj neki imaš, Juno, zakaj se pa v enomer oziraš; kaj nama kdo sledi?“ vpraša Helena boječe svojo služabnico, katera je sem in tja zrla za seboj.

„Juno ne prav vedeti, — kaj držati od moža, ki vedno teče za nami“, odgovori zamorka.

Helena se obrne in vidi v bližini nekega kmečko opravljenega moža, ki je šel mirno po cesti.

„Ali Juno, saj to je vendar kmet, ki se vrača iz mesta; obraz mi je popolnoma tuj.“

„Obraz Juno tudi ne pozna“, odgovori zamorka. „Ali mož mi vendar znan zdi, — gotovo ga že kje videla.“

„Strahove vidiš, Juno“, odgovori Helena. „Le pojdi, ta človek se nič ne zmeni za naji.“

Nekaj časa gresta molče dalje po cesti. — —

„To je res škoda, — da ne greva kakor prej potovati“, opomni Juno. „Tukaj vse bolje kakor takrat.“

Zamorka pokaže na polje, ki se je razprostiralo na obeh straneh.

„Tu je polno jerebic, tam-le divjih rac in tam zadaj na drevji divji purani, — so prav dobri za jesti, — o, Juno pozna to od prej, — naj Juno hitro enega ulovi?“

„Le pusti to, Juno“, ukroti Helena zamorkino gorečnost, „zdaj se pravi, tako hitro ko mogoče precej pota prehiteti, da naji preganjalci tako hitro ne najdejo.“

Juno se ozre po potovalcu.

„Še vedno je tukaj“, mrmra za-se. —

Solnce je prihajalo višje in višje: žareče padali so njegovi žarki na glavno cesto.

„Tu hiša!“ zakliče Juno. „Zdaj se odpočiti.“

Tudi Helena je pozelela počitka in obe hitita proti hiši.

Bila je gostilna: prenočišče za kmete in voznike, kateri so po tej cesti občevali.

Hiša je bila videti zapuščena.

Šele po večkratnem trkanju se prikaže postaren mož s surovimi potezami, ki godrnjaje vpraša, kaj da hočeta.

Helena naroči za-se in Juno nekaj jesti, na kar se gostilničar godrnjaje umakne v sosedno sobo.

Ni dolgo trajalo, ko se zunaj začujejo stopinje.

Potovalec, ki je zamorko vznemirjal, je prišel.

A ni vstopil v gostilniško sobo, nego se je vsedel k mizi, ki je bila pred hišo.

Juno skrivaj gleda skozi okno.

„Gospa gledati, — hitro, — hitro!“

Helena stopi k zamorki in opazi, da stoji gostilničar zraven tujca, kateri mu nujno nekaj pripoveduje.

„Ta nič dobrega mislita, — vedno semkaj k nama gledata“, meni Juno.

„Le dobro pazi, — da te ne vidita!“ jo svari Helena.

„Tu, — mož gostilničarju nekaj dal!“ zakliče na enkrat zamorka. „Gostilničar hitro spravil in pokimal, zdaj zopet pogledal semkaj. — Mož vstal, — zdaj šel proč.“

Res se tuji potovalec odpravi, in hitro gre nazaj po cesti, od koder je prišel.

Tudi Helena postala je boječa.

Kaj so ji že zopet bili za petami, ali se je le zmotila. In ves ta dogodek bi jo nič ne brigal?!

Zopet se odpro vrata.

Neka dekla prinese naročeno jed.

Hitro končata Helena in Juno z jedjo: hoteli sta tako hitro kakor mogoče zapustiti to neprijazno hišo.

Gostilničar stopi v hišo.

Helena vstane in prime za svojo denarnico.

„Kaj sem dolžna?“ vpraša.

„To bodo že drugi plačali“, odgovori gostilničar godrnjaje. „Le počakajta, dokler ne pridejo.“

„Kdo drugi, ne razumem Vas!“ vpraša Helena prestrašena. —

„Ne vem: Vi imate toliko časa tu ostati, dokler ne pridejo po Vas!“ odgovori gostilničar.

Helena stopi k možu, srce ji tolče hitro in bojzljivo.

„Zdi se mi, da vlada tukaj neka zmota“, odgovori s prisiljeno mirnostjo. „Jaz nikogar ne pričakujem in tudi nočem tukaj dalje ostati; povejte mi torej svoto, ki sem jo dolžna, — jaz hočem iti.“

„Če hočete iti, je to meni vse jedno“, se roga gostilničar. „Jaz Vam ne dovolim, Vi ostanete tukaj.“

Helena prime v denarnico in položi dolar na mizo.

„Tu, vzemite, s tem je jed dovolj plačana: pridi, Juno!“

Helena se obrne k vratom.

„Vi ne smete iz hiše“, vpije krčmar divje. „kaj niste slišali, kaj da sem ukazal?“

„Meni nimate ne Vi, ne kdo drugi ukazovati“, odgovori Helena ponosno in gre proti vratom.

V tem trenutku se zadnja vrata odpro in dekla radovedno pogleda v sobo.

„Zakleni vrata, Marta“, zapove krčmar.

Dekla uboga.

Čulo se je, kako se je zunaj ključ obrnil.

Krčmar odpre prednja vrata in hoče ven iti, ko začuti, da ga nekdo zagrabi za roko in potegne nazaj.

Jezno se ozre: Juno ga je popadla.

„Ali boš spustila, črna kanalija!“ vpil je. „Udarim Te z bičem, da Ti bo mrgolelo pred očmi.“

„Misis hitro ven iti!“ zaklicala je zamorka Heleni. „Juno takoj za Vami.“

Gostilničar je hotel priti do vrat, a posrečilo se mu ni.

Zamorka ga je zgrabila s svojima močnima rokama in ga pahnila v sobo nazaj.

Helena je šla hitro čez prag in je zapustila hišo, da bi zunaj čakala na Juno.

V sobi je besnel gostilničar kakor obstreljena zver in zaman iskal bič, da bi izpolnil svojo grožnjo.

Juno je stala pri vratih in čakala toliko časa, da je mislila, Helena je zdaj v varnosti.

V tem je mož zavriskal veselja.

Vrata v ozadju so se odprla in dekla mu je s hudobno blestečimi očmi ponudila samokres.

„Čakaj, črna bestija!“ hreščal je gostilničar. „Sedaj je pečen Tvoj zadnji kruh.“

A predno je še mogel izprožiti svoje orožje, priskočila je Juno z naglostjo in spretnostjo divje mačke.

Pod ruto je imela skrit laso in v njegovi zanjki je še tičal samokres, katerega je iztrgala ono noč Severju.

Predno se je še gostilničar prav zavedel, čutil je mrzlo orožje na svojem čelu.

„Tako, hočete sedaj orožje proč vreči?“ zaklicala je Juno. „Hitro, drugače ustrelim!“

„Gostilničar se je tresel jeze po vsem životu, medtem ko je dekla naglo izginila.

„Juno šteje do tri“, rekla je zamorka, „potem gostilničar mrtev, — ena. — dve —“

Ropotaje je padel samokres na tla; Juno ga je hitro pobrala. —

„Tako, sedaj zginite“, smejala se je zamorka. „Hitro, — drugače — ena, — dve —“

Gostilničar je bil vže zunaj.

Juno je vtaknila oba samokresa k sebi in šla veselo po stopnicah dol.

Helena je stala pred vratmi in tresoč pričakovala zamorko.

„Pridi hitro!“ zaklicala ji je, „zlobnež nama lahko sledi: kdo ve, kaj namerava z nama.“

„Nič bati, misis,“ odvrnila je zamorka, „Juno ga požene, — on hotel streljati na Juno.“

„Za božjo voljo!“ zaklicala je Helena prestrašeno in se plaho ozrla nazaj na hišo.

„On ne pride,“ tolažila je zamorka. „Juno bolj hitro ko on, — samokres mu pritisnila na glavo. — on — bums — izpustil njegovega, — Juno ima sedaj dva, — presmešno.“

Razgrnila je ruto in pokazala Heleni obe orožji, kateri je imela v zanjkah lasa.

„Juno,“ rekla je Helena, „Ti izgledaš, — kakor —“

„Kakor ropar, misis,“ smejala se je zamorka. Solnce je stalo v zenitu.

Helena in Juno sta se veselili, ko sta v majhnem lesovju našli zavetje pred grozno vročino.

Utrujeni potovalki sta kmalu zaspali.

Čez nekaj ur sta zopet nastopili svojo pot in pogumno korakali dalje.

Sem pa tje sta srečali kak voz, in Juno je vprašala nekega starega voznika, kako daleč je še do najbližnjega kraja.

„Ali hočete še danes tje priti?“ vprašal je mož začuden.

Zamorka je pritrdila.

„To ne bo lahko mogoče; jaz sem se danes zjutraj odpeljal iz Leasburga, do tje ni hiše ne dvora, in ako tečete vsa noč, vendar do tje ne dobite bivališča.“

„O, nič ne dé,“ odvrnila je Juno.

„Tako,“ dejal je kočijaž in se ozrl po Heleni, ki je šla malo naprej. „V gozdu vendar ne morete prenočiti; čez ure hodá se vže prične lesovje in se razprostira do Leasburga.“

„Bomo videli, kako iti skozi,“ smejala se je Juno in hitele za Heleno.

Voznik je zgnajal z glavo, udaril po konju in se odpeljal dalje. —

Juno ni Heleni ničesar povedala o tem, kar je zvedela, ker se je na tistem veselila zopet eno noč na prostem preživeti.

Gozd ni bil nevaren, v tej državi ni bilo divjih zveri; tu je bilo veselje bivati pod velikanskim drevjem.

Čez dobro uro sta Helena in Juno dospeli do gozda, skozi katerega je vodila široka državna cesta.

171. poglavje.

V gozdu.

Preteklo je nekaj ur.

Začelo se je mračiti.

„Meni se zdi, da danes ne prideva več iz gozda,“ začela je Helena boječe. „Daleč na okoli ni videti nobenega človeškega bivališča.“

Juno se ji je nasmejala.

„To nič ne de,“ odvrnila je. „Prenočile v gozdu, — prej že dostikrat spale zunaj.“

Helena je vzdihnila.

Divje življenje ji je malo ugajalo, a kaj je pomagalo; morala se je udati.

Juno je gledala na desno in levo.

Gozd je bil precej redek; videlo se je skozi drevje, kako se je od strani zemlja vzdignila in spremenila v nizke griče, ki so bili gosto porašeni z visokimi drevesi.

„Tam dobro zavetje,“ zagotovila je Juno, ter zapustila državno cesto.

Helena je sledila zamorki, katera jo je peljala na bližnji hribček.

Dospeli sta na vrh.

„Tu prav dobro!“ zaklicala je zamorka. „Gospa, pridite in glejte!“

Griča se je držal drugi grič, tako da je bila med njima vzvišena dolina, ki je bila dobro zavarovana proti hladni nočni sapi.

„Sedaj Juno zidala gozdne ute,“ smejala se je Juno. „O, prav dobro, prav suho — gospa dobro spala notri!“

In hitro se je odpravila na delo.

Kakor mačka je plezala po drevesih.

Kmalu so padale veje, katere je zamorka z močnimi pestmi odlomila.

Juno je porabila smreko, koje veje so se daleč stezale, kot hišno oporo, vtaknila je veje v zemljo in pokrila tako narajeno priprosto utico z vejicami, da tudi močno deževje ne bi moglo skozi.

Zadovoljno je pregledala delo svojih rok.

„Tako, sedaj hiša gotova, — še posteljo narediti, potem jedi iskati.“

Z veliko naglostjo prinašala je zamorka mah in listje ter napravila za-sé in za Heleno dve mehki ležišči.

Najbolj zavarovano je bilo za Heleno.

Juno je pognila ruto čez naravno posteljo in pripravila plašč, s katerim bi se imela Helena pokriti.

„Tako, vse gotovo,“ rekla je zadovoljno, in se smejala, „sedaj večerjo preskrbeti!“

V par minutah je napravila majhen lok.

Helena se je spomnila, kako je Juno naredila ogenj, ko sta prvikrat skupaj potovali.

„Če hočeš ogenj narediti, Juno, potem ni treba te truda-polne priprave, jaz imam žveplenke s seboj.“

„Juno tudi,“ rekla je zamorka. „Lok za kaj družega rabim,“ pristavila je pomenljivo.

Potegnila je iz žepa nož in zrezljala iz ravne veje nekaj pušic, v kojih konce je vtaknila peresa, katera je po poti pobrala. —

„Tako, gospa, sedaj čakati, — Juno se vrne takoj!“

Hitrih korakov je odšla.

Helena je radovedno gledala za njo.

Zamorka je šla previdno po malem klancu navzdol proti nekaterimi vrbam, v kojih vrhovih je Helena vzlie teme razločila več črnih stvarij.

Zamorka se je ustavila.

Helena je videla, kako je Juno dvignila lok, potem je padel z drevesa ptič, medtem ko so drugi frfotaje odleteli daleč proč.

Juno je prišla nazaj in nesla v roki velikega ptiča.

„Tu, divji puran!“ zaklicala je veselo, „prav ukusen, veliko, veliko tukaj, — Juno dostikrat jedla.“

„To bo pa dolgo trajalo, predno bo pečen,“ odvrnila je Helena.

Ni se mogla načuditi zamorkini spretnosti.

„Ne, gospa, le malo časa, — samo prsi pečem, — prav dobre.“ —

Hitro je zamorka purana odprla, odrezala nekaj dobrih kosov, katere je osolila.

Potem je naredila majhen ogenj, vtaknila poleg plamena dve palčici navskriž in pritrdila puranove prsi na drugo palčico, katero je položila počez nad oni dve in jo pridno okrog vrtila. —

Kmalu se je razširil prijeten duh po pečenem mesu, da je Heleni vzbudil slast in je nestrpno pričakovala večerje.

Kakor že pred nedavnim časom je veliko drevesno listje tudi zdaj nadomestilo krožnike, a vendar je jed ugajala in je Helena pohvalila Junino kuho.

„Ali so tu volkovi, Juno?“ vprašala je Helena.

„Ne, gospa, — tu le veverice, srne, sove, — nobena žival, ki bi nam mogla škodovati.“

Helena se je pomirila; mislila je na pražozd v Kolumbiji, kjer so ji nasproti stopile divje zveri.

Nakrat je Juno pazno poslušala.

„Pst, — tiho,“ šepetala je. „Juno nekaj sliši!“

Helena je prisluškovala, a ničesar čula razun šumenja listjâ, katero je gibala nočna sapa.

Juno je skočila kvišku in se vlegla na zemljo; potem je hitro vstala.

„Jezdecî pridejo,“ rekla je, „natanko slišala, dva do tri.“

„Ali se ne motiš?“ vprašala je Helena neverno.

„Ne, gospa, — Juno dobro sliši, takoj grem gledati. —
kaki jezdec so.“

„Pusti vendar,“ branila je Helena. „Gotovo so potniki, ki
jezdijo po cesti.“

„Ne, — ne, — jezdec jaha po počasi, se vedno ustavlja,
— to nekaj pomeni, — gospa čakati, — Juno se kmalu vrne.“

Naglo je šla proti deželni cesti, ki je bila le par sto ko-
rakov oddaljena od njenega skrivališča.

Kmalu je dospela do nje.

Bilo je še na pol mračno in Juno je videla daleč ter dobro
razločila posamezne stvari.

Ni se bila motila.

Iz mesta, od koder sta prišli Helena in ona, bližali so se
trije jezdec.

Juno je nepremično ležala v zatišju nekega grmovja in je
opazovala tujce, ki so se počasi približevali.

Nakrat so pognali konje v dir in so bili kmalu na mestu,
kjer je ležala Juno skrita.

Zamorka se je stresla, spoznala je jezdec.

Veliki mož tam na živem vrancu s široko obvezo nad
očesom je bil oni, ki je hotel ukrasti njeno ljubo gospo, poleg
njegov sluga in kot tretji, gostilničar one nesrečne gostilne.

Juno je sedaj slišala glasove jezdec in je natanko ra-
zumela njihove besede.

„Verujem Ti, Joze,“ slišala je globok moški glas, „veru-
jem Ti, da tudi ponoči najdeš sled onih dveh; a jaz slutim, da
sta hodili pozno v noč.“

„Mogoče, gospod,“ odvrnil je ta: „a bolje je, da grem za
njihovim sledom naprej. Odtis majhnega damskega čevlja in
bosa noga zamorke se dobro razločita.“

„A jaz se nočem muditi,“ rekel je prvi govornik, „eno
uro jezdimo zdaj naglo, potem lahko dalje iščeš. Jel sem čislati
Tvoje indijanske zmožnosti.“

„Kakor ukazete, gospod,“ dejal je Joze in pognal konja.

Druga dva sta sledila njegovemu izgledu in jezdec so
zginili izpred Juninih oči.

„So prav premeteni,“ mrmrala je zamorka, — „a Juno
še bolj, — nobenega sledu ne bodo našli, — Juno jim bo za-
solila — ha — ha.“

Hitela je nazaj k svoji gospodinji ter ji na kratko razodela vse.

Helena se je silno prestrašila.

Poznala je zmožnost teh mešancev, kakoršen je bil Joze: od svojih indijanskih pradedov so podedovali sposobnosti, a pri tem tudi slabe lastnosti tega plemena.

„Kaj nama je početi, Juno?“ vprašala je Helena boječe in uprla svoje oči v zamorko.

„Gospa hitro z mano iti, — četrť ure še hoditi, potem nas božje gotovo ne najdejo.“

Ne da bi bila kaj odgovorila, vstala je Helena in sledila zamorki, ki je zopet hitela proti cesti.

Ob njenem robu se je Juno ustavila.

„Sedaj gospo en trenotek nesla,“ rekla je tiho. „Juno vse potem povedala gospej, sedaj ne govoriti.“

Zamorka je hitro dvignila Heleno v naročje ter jo nesla na cesto.

Za hip je gledala zamorka okoli sebe, potem je Heleno previdno postavila na tla.

„Sedaj iti,“ šepetala je, „hitro, — hitro.“

Obe sta tekli po cesti, a Juno se je pazno ogibala odtisov konjskih kopit, katere so jezdecı zapustili.

Po preteku kakih deset minut se je zamorka ustavila, znova vzdignila Heleno na svoje močne roke in jo nesla, a sedaj na levo v tihi gozd.

„Tako, sedaj pridemo nazaj,“ šepetala je zamorka.

Kmalu sta se vrnili k izhodnemu mestu in sta tekli počez deželno cesto.

„Tako dobro, — sedaj gospa v uto iti, — Juno pride kakej.“ —

Zamorka se je hitro odstranila.

Helena pa je obstala in radovedno gledala Juno, ki se je sedaj z veliko vejo, na kolenih plezaje vrnila na cesto ter tam mirno gladila.

Na ta težavni način se je zamorka zopet obrnila nazaj in se podala s Heleno v gozdno uto.

„Sedaj mi pa povej, Juno,“ prosila je Helena, ko sta dopeli v uto, „kaj vse to pomeni?“

„To prav priprosto,“ odvrnila je zamorka. „Vaši in moji sledovi vodili so s ceste na desno v gozd, torej naju mož lahko našel, Juno pa zvita, nesla gospo na cesto, — tam kjer smo šli v gozd, — hodili dalje četrt ure; — mož mislil, da smo šli dalje, potem mi na levo v gozd, — oni bodo tam iskali za nama, — a na gozdnih tleh sledovi slabo videti, — iščejo in iščejo, — nas ne najdejo.“

„A naše stopinje, ki so se poznale na desno v gozd,“ omenila je Helena plašno.

„Te je Juno zbrisala z vejo, — vse proč, — ni nič videti, — možje nas ne najdejo.“

Helena se je le malo pomirila, a priznati je morala, da je bila zamorka vse storila, kar je bilo videti potrebno v njenem položaju.

„Tako, gospa, sedaj spati, — Juno bo čula in poslušala, če možje jezdijo nazaj, — potem jutri zjutraj dalje iti,“ opominjala je zamorka.

Helena je šla v uto in se vlegla na mehko posteljo; dolga pot jo je utrudila in vzlic vsem poskusom, da bi čula, objel jo je kmalu dobrodejni spanec.

Sanjala je o hudih napadih Severja.

Zamorka je sedela pred uto in zrla v ugašujočo žrjavico ognja. —

Njenemu izkušenemu posluhu ni odšel ni eden glas ponočnega gozdnega življenja.

Iz svojih prejšnjih obhodov je poznala živali, ki so bile ponočnjaki in tako je zamorka pazno poslušala, ako bi se čul v gozdu kak nenavaden glas.

A nič sumljivega ni bilo opaziti; oglašale so se le nočne ptice in od daleč se je slišal debeli glas velike sove.

„Najlepša Vam hvala za Vaš pogumni nastop“ je rekla mlada gospa presrečno.

„Ali, prosim, milostiva; to ni vredno, da se omeni, saj sem le storil svojo dolžnost“ je nekako v zadregi odgovoril marki Roland.

172. poglavje.

Napad.

Bilo je proti jutru, ko je Helena čutila, da se je je nekdo na lahko dotaknil.

Prestrašena se je zdramila.

Zunaj je bila temna noč.

„Pst, — tiho, — hitro ven,“ slišala je Junin glas.

Hitro je zapustila Helena ležišče, oblekla plašč in ognila ruto. —

Potem je stopila pred uto.

„Gospa, poslušati — a prav tiho, — nič govoriti,“ šepetala je zamorka.

Helena je zadrževala sapo in nepremično stala ob strani June, a slišala in opazila ni ničesar razun rahlega pihanja nočne sape.

Iz daljave je zadonel votel klic: vump, vump — v globokih, dolgo zategnutih glasovih.

„Kaj je to, Juno?“ vprašala je Helena s strahom.

„To nič ne pomeni, — tako vpije sova, — velika sova, — sedi daleč, — daleč na drevesu.“

Znova se je zaslišal enak klic: bila je to menda druga sova, ki se je oglasila bližje.

„Slišite to, gospa?“ vprašala je Juno.

„Da, menda je to druga sova,“ odvrnila je Helena.

„To ni sova,“ rekla je zamorka tiho. „Juno pozna klic sove dobro, — to je mož, ki jo posnema, — prav podobno, — a vendar ne more Juno prevarati.“

Znova se je začul isti klic; slišalo se je, kakor da bi prihajal bližje.

Juno je hitela v uto in se vrnila čez par minut s Helenino prtljago.

Prostor, kjer je stala uta, je bil obdan od gostega drevja in je ležal v temi.

Redki del gozda pa je razsvetila luna, koje svetloba je dala prizorišču nekako strašljivo podobo.

„Vse imam,“ rekla je Juno. „Sedaj, gospa, hitro z menoj iti, — hitro, — hitro!“

Prijela je prestrašeno Heleno za roko ter jo naglo vlekla s seboj.

Tekli sta po klancu navzdol, mimo vrbovja, kjer je Juno ustrelila purana in potem na drugi klanec gori, ki je bil malo višje. —

Juno je s svojim bistrim pogledom predrla temoto; hitela je s Heleno naprej.

Kmalu sta bili na tretjem griču, ki je bil višji od prvih dveh. —

Tam se je Juno ustavila in počenila s Heleno v senco velikanskih smrek.

Iz svojega vzvišenega prostora je pregledala velik del od lune razsvetljenega gozda.

V prepadu, kjer je bila njuna uta, ni bilo ničesar razločiti: močna drevesa niso pustila svetlobe skozi.

Boječé sta poslušali zasledovani skrivnostne klice, ki so vedno bližje in bližje prihajali.

Nakrat je Juno zgrabila Heleno za roko.

„Tam, — tam,“ šepetala je, „gospa, vidite?“

Helenin pogled je švignil čez razsvetljeni del gozda.

Dve temni postavi sta lezli pod drevjem, kmalu zginili v senci in se zopet prikazali v luninem svitu.

„To so možje, — so vendar zviti, so našli sled, — bodo kmalu pri uti.“

Helena se je stresla.

Ako bi ne bila Juno čula pred uto, bi bila sedaj gotovo v Severjevih rokah.

Možje so zdaj zginili v senci klanca.

Prešlo je nekaj minut.

Potem je znova zadonel klic sove.

Zamorka se je obrnila k Heleni.

„Zdaj so našli uto, nič notri, — ne morejo iskati dalje, — čakajmo, kaj bodo počeli možje, — ko se naredi dan, — bežimo.“

„Ako naju le potem ne bodo našli,“ šepetala je Helena v skrbeli. —

„Juno bo vže pomagala,“ tolažila je zamorka, „sedaj tiho biti, — nobenega glasu, — čakati, da bo svetlo, — ne bo več dolgo trajalo.“

Potem sta sedeli nepremično in sta pazno poslušali, če se bližajo zasledovalci.

A nič se ni genilo, — vse je ostalo tiho, — celo daljni klic sove je utihnil. — — — — —

Končno so začele zvezde obledevati.

Jutranja sapa je šumela po gozdu skozi gibajoče se vrhove drevja. —

Dan je napočil.

Lahka meglica je ležala na gozdnih tleh in se je počasi kakor nevoljno umikala naraščajoči dnevni svetlobi.

Zamorka in Helena sta vstali iz njenega skrivališča ter gledali za svojimi zasledovalci.

Videti ni bilo ni ene človeške duše; le veverice so hitro plezale po drevesih, srne so prihajale iz grmovja ter s svojim zaupanjem dokazale, da zasledovalci niso bili v bližini.

Naglo sta šli po klancu doli.

„Ali greva zopet na cesto?“ vprašala je Helena.

„Ne, gospa, vedno v gozdu, — dolgo, — dolgo, — da bomo dosti daleč od mož, potem šele greva zopet na cesto,“ je šepetala.

Juno je iskala vedno bolj skrite poti; porabila je vse ovinke in skrivališča hribovite zemlje ter tako prehodila s Heleno precej dolgo pot.

Nakrat je zadonel glasen žvižg.

Bežeči sta osupnili.

„Prepozno, — videli so nas,“ zaklicala je Juno. „Gospa hitro iti, — tam varno zavetje.“

Helena se je silno prestrašila.

Veliko drevesno deblo je ležalo pred njima.

Zamorka je hitela tje in velela Heleni, naj se vleže za njim. —

„Kaj hočeš storiti, Juno?“ poizvedovala je Helena.

Juno je segla pod ruto.

„Braniti se,“ odvrnila je kratko. „Sedaj zvijača nič več ne pomaga.“

Helena je molčala, malo da se ni onesvestila.

Deblo je ležalo pred strmim prepadom, ki je bil z grmovjem gosto poraščen; od zadaj torej ni bilo mogoče zasledovane napasti; Juno je zato obrnila vso pozornost na pred njo ležečo zemljo. —

Ni trajalo dolgo, ko je ugledala Juno postavo, ki se je kakor kača po tleh vila proti njej.

Spoznala je Jozeja.

Zamorka je vstala in vrgla laso.

„Sem gledati!“ zaklicala je slugi. „Še enkrat ujeti?“

Strel je odgovoril na ta poziv.

Helena je strahu zakričala.

„Nič bati, gospa,“ mirila je zamorka. „Mož strelja slabo, — Juno zna vse drugače, — potem tudi pride vrsta na njo.“

Zamorka se je zopet skrila za deblo.

Sluga je bil zginil.

Prešlo je nekaj minut. —

Zdaj se je zaslíšal peket konjskih kopit.

„Aha, — zdaj pridejo jezdeci,“ rekla je Juno. „Zdaj resno, — pozor, — gospa prav mirno ležati.“

Helena se je groze tresla po vsem životu.

Pod drevjem so se prikazali oni trije jezdeci in so dirjali proti deblu.

„Nazaj!“ zavpila je Juno; „nazaj!“

Sever se je satansko zasmel.

Obrnil se je k Jozeju.

„Ne preostaja nam družega, nego da jezdimo čez črno bestijo; nagnite se na vratove, da laso ne zadene svojega cilja: zamorki ne prizanašajte, ustrelite jo!“

Gostilničar in Joze sta se hudobno smejala, slutila nista, da je znala Juno tudi z orožjem ravnati.

„Helena!“ zavpil je Sever na vse grlo, „še enkrat Te vprašam z dobrim namenom, hočeš sedaj k meni priti, ali naj Te s silo odpeljem?“

A v tem se je Juno brž oglasila:

„Ne odgovoriti, gospa, — nič ziniti, — Juno bo vse naredila.“ —

Helena je molčala.

„No, potem naprej!“ zaklical je Sever v divji jezi, „pazite na laso!“

Jezdeci so pognali; — konji dirjali naprej.

Mirno, kakor doslužen vojak je Juno potegnila samokres in naslonjena na deblu ga pripravila za streljanje.

Tla so zabobnela pod dirjajočimi konji.

„Gostilničar je spredaj, — pride prvi,“ mrmrala je zamorka. „Čakaj, lump, — še štirideset korakov, še trideset — tako —“

Nad deblom se je zabliskalo.

Razlegal se je pok, — potem glasen klic.

Bil je smrtni krik.

Sever in Joze sta videla svojega tovariša prekueniti se visoko čez konja.

Potem je težko truplo padlo na zemljo.

Zopet je počilo izza debla.

Severjev konj se je zgrudil in je vrgel svojega jezdeca iz sedla. —

Joze je videl, da je bilo vse izgubljeno: skočil je hitro raz konja.

To je bila njegova sreča; ker v naslednjem hipu zažvižgala je nad njim tretja krogla.

Skrivajoč se za svojim konjem, šel je sluga previdno k nepremično ležečemu Severju.

Hitro je vzdignil nezavestnega ter stopal z njim previdno naprej proti varnemu drevju, za katerem je kmalu zginil.

Junu je stopila k Heleni, ki je še vedno na pol v nezavesti ležala za deblom.

„Tako, gospa, — sedaj imamo mir, — tako kmalu jih ne bo — pojdiva dalje.“

Podpirala je Heleno, da je vstala in jo hitro odpeljala z bojišča.

Helena je plaho pogledala mrtvega konja: prestrašeno se je umaknila nazaj, ko je zagledala ustreljenega, v krvi ležečega. —

„Kdo je to?“ vprašala je s tresočim glasom.

„Mož, ki naju ni hotel pustiti naprej, — gostilničar, — on kar divje hitel sem, — Juno ni mogla pomagati, — bums, — tu leži, — mrtev.“

Helena se je stresla in hitela z zamorko na cesto.

V daljavi sta opazili jezdeca, ki je počasi jahal nazaj
v C . . . o.

Bil je Joze, ki je nesel svojega ranjenega gospoda.

Prazen konj mu je sledil; bil je to oni ustreljenega gostilničarja.

Juno in Helena pa sta ste ognili jezdecu, ter hiteli na nasprotno stran proti mestu Leasburg.

173. poglavje.

V kopališču.

Velikansko mesto Čikago ima ob jezeru Michigan elegantno kopališče, v katerem se v poletji zbira odlična družba, ki pred žarečim solncem zapadne metropole beži v ta hladni kотиček.

Poletna doba se je bližala koncu; začelo se je misliti na vrnitev.

Akoravno je morala okolica krasno ležečega kraja vsakemu prijatelju narave ugajati, vendar ni mogla zadovoljiti razvajeno družbo, ki je le našla zadovoljnost v šumu in veselju velikega mesta.

Skušali so si preganjati dolgčas s skupnimi izleti, z vožnjo po jezeru in z zabavnimi večeri, pri kateri priliki se je vzlic neznosne vročine prav pridno plesalo.

Le malo oseb se je oddaljilo od vesele družbe; prav za prav le dve: ena dama in en gospod, ki se nista nikdar udeležila skupnih zabav.

Dama je bila gospa Jana Vatzon, mlada soproga podnamestnika države I . . . , bleščeča prikazen, — bogata, imenitna, — otrok sreče.

Njen soprog, ki jo je nepopisno ljubil, ni mogel pri nji ostati, ker mu je bolezen deželnega poglavarja, njegovega

neposrednega predstojnika, nakopala toliko dela, da se je moral čez malo tednov vrniti in torej svojo ženo za čas ostale dobe samo pustiti.

Ves svet je poznal bogastvo gospoda Vatzona, ki mu je dovolilo tudi v oddaljenem kopališču svojo ženo obdati z vsem razkošjem: lastno kočijo, družabnico, sobarico, mnogo služabnikov in krasno ležečo vilo. Za vse to je skrbel ljubeznjivi mož in s tem ustvaril iskreno ljubljeni ženi prijetni dom v prijaznem kraju.

Vsekakor je moral vsak, kdor je videl gospo Jano Vatzon, priznati, da je zaslužila svojo srečno usodo.

Bila je edini otrok bogatih starišev in je veljala za eno prvih krasotic; nežna glava je komaj nosila močne zlatolase kite in iz ljubkega rožnatega obraza je gledalo sanjavo dvoje temno modrih očes.

Nje postavi pri vsi nežnosti ni primanjkovalo bujnosti in ponosnega držanja, ki jo je odlikovalo in je dalo podobo kneginje. —

Skratka, gospa Jana Vatzon je bila lepa, o tem so si bili tudi tesnosrčni presojevalci v Vitehalu svesti: svojega moža je ljubila nepopisno in njeno ime je bilo brez najmanjšega madeža.

Družba jo je poznala in akoravno so se nekateri jezili nad zdržnostjo mlade dame, vendar to ni zmanjšalo občudovanja in nihče ni zinil slabe besedice o njej.

Tembolj pa se je med seboj govorilo o gospodu, ki je pred nekaj dnevi dospel, in vzlje večkratnim poskusom približevanja dosledno le sam ostal.

Bil je lep mož kakih petintridesetih let.

Njegov blede obraz je obdala kratka, polna brada, pod visokim čelom je svetlo gledalo dvoje velikih, temnih očij, katerim se je poznalo, da sta včasi tudi divje vsplamтели.

Od levega očesa čez čelo do desnega lica videla se je ozka rudeča črta, o kateri je neki natakár iz hotela, v katerem je tujec stanoval, zagotovil, da se v razburjenosti sveti kakor ogenj. —

Gospod se je imenoval marki Roland ter naznanil, da je potomec starih francoskih plemičev.

Naši čitatelji pa bodo uganili, da je bil to Sever, ki je tu ob bregu jezera iskal novo pozorišče za njegove hudobije.

Široka proga na čelu, katero je hudodelec zaman skušal skriti z raznimi mazili, je bila večen spomin na lepo gospico Zenobijo, ki je svojo čast z bičem branila proti surovemu napadalcu.

Pri svojem zadnjem ponesrečenem poskusu, Heleno dobiti v svoje roke, se je pri padcu z ustreljenega konja poškodoval in zdravnik mu je svetoval kopališče Vitehal.

Temu svetu je tem rajši ubogal, ker se v C....o ni nikakor več varnega čutil.

Kdo bi mu zagotovil, da ne bo Helena njegovega bivališča izdala policiji?

To bi bilo izvrstno sredstvo se na veke iznebiti zasledovalca.

K temu je prišel še drugi vzrok, vsled katerega je bilo potrebno, da se je Sever podal v druge kraje.

Denar, katerega je v Nasvilu kot hipnotizer dobil, je bil potrošen: v svoji blazni zapravljenosti je Sever tudi te vsote v kratkem času porabil.

Biserov gospe Donelzon si ni upal prodati, da bi ne vzbudil pozornosti policije. Zato je prodal vilo v Belmontu za majhen denar in se peljal v Vitehal, da bi tam okreval, in, ako mu bo sijala sreča, si nabral novih bogastev.

Sever, ali kakor ga hočemo tu imenovati, marki Roland, je na svojih izprehodih videl lepo gospo Vatzon in po previdnih poizvedbah tudi večkrat slišal o neizmernem bogastvu njenega soproga.

Nato je zidal smeli pustolovec zopet svoj predrzen načrt.

Pridobiti je hotel ne samo ženo, ampak tudi, — to mu je bila glavna stvar, — bogastvo njenega moža.

Najprvo je bilo treba seznaniti se z mlado ženo, da bi večkrat mogel ž njo občevati.

Ako se mu to posreči, potem je upal, da si s svojo zunanostjo pridobi lepo ženo.

A tako približevanje je bilo dosti težje, nego si je predrzni marki predstavljal.

Gospa Vatzon je bila absolutno nepristopna in se ni za nikogar več brigala, kakor je to zahtevala dolžnost uljudnosti.

Bližal se je konec sezone.

Marki Roland je bil že obupal, da se mu posreči njegov predrzni načrt.

A pomagal mu je slučaj.

Zamišljen je jahal nekega dne na svojem konju ob bregu jezera, ko je nakrat za seboj zaslišal glasen krik iz ženskih ust. —

Hitro je obrnil konja in ne daleč od sebe zagledal kočijo gospe Vatzon.

Ona in njena družabnica sta sedeli v vozu.

Iskra konja sta se splašila in nepazljivemu kočijažu iztrgala vajeti iz rok; nevarnost je bila, da ne uideta.

Hitro odločen spodbodel je marki svojega konja in dospel v par sekundah k pihajočima konjema.

Z jekleno roko zgrabil je vajeti in je držal konja, da jih je kočijaž zopet dobil v svojo oblast.

Potem se je marki uljudno odkril, pozdravil prestrašeni dami in oddirjal.

Veselil se je.

Prvi zaželjeni korak je bil storjen, sedaj je bilo treba paziti na vse koristi, katere bi mogel donesti ta dobrodošli slučaj.

Drugo jutro je šel marki počasi po široki promenadni poti, ko je nakrat zaslišal srebrnočist glas.

Začuden je pogledal kvišku.

Gospa Vatzon, v svetli poletni obleki, je stala pred njim kakor jasni dan.

„Jaz se Vam včeraj niti zahvaliti nisem mogla; saj ste takoj izginili izpred oči!“ rekla je s prostodušnostjo Amerikanke markiju.

„Jaz sem gospa Vatzon in se moram sama predstaviti,“ nadaljevala je takoj potem s čarobno ljubeznjivostjo.

„Marki Roland,“ odvrnil je ta z globokim poklonom.

„Najsrečnejšo zahvalo za hrabro pomoč,“ rekla je mlada gospa s srčnim glasom.

„A prosim, milostna, vsa zadeva ni vredna besedice; storil sem samo, kar je moja dolžnost,“ odvrnil je marki navidezno v zadregi.

„To ni bila malenkost. Jon je zgubil vajeti, primerila bi se bila lahko največja nesreča,“ zaklicala je gospa Vatzon.

Marki je zmajal z glavo.

„Spravite me v največjo zadrego, milostna: srečen sem, da mi je bilo mogoče pomagati in ne zahtevam nikake zahvale.“

Šel je ob njeni strani in skrivaj opazoval ljubki obraz lepe žene.

„Ali ste bili že večkrat v Vitehalu, gospod marki?“ vprašala je gospa Vatzon.

„Prvikrat sem v tem kopaljšču“, odvrnil je ogovorjeni; „a obžalujem to, ker drugače bi bil morda že poprej tako srečen, se z Vami seznaniti.“

Zarudela je.

„Jaz sem bila vsako leto v Vitehalu: poprej v družbi mojih starišev, sedaj nekaj let v spremstvu mojega moža: a živimo le za-sé, meni ne ugajajo ta površna razveseljevanja kopaljščnikov.“

„Ravno isto smem trditi o sebi“, odvrnil je resno marki. „Jaz sem tukaj tuj in živim kakor puščavnik.“

„Oprostite, da se sedaj poslovim, gospod marki“, pretrgala je gospa Vatzon. „Tam pride moja družabnica, njej sledi več kopaljščnikov, — jutri govore vsi o našem srečanju. — Z Bogom, še enkrat srčna hvala.“

Priklonivši lepo glavo je hitro odšla.

Zamišljen je korakal marki proti domu.

Najtežje je bilo premagano.

Gospa Vatzon je sama storila prvi korak in mu je prišla naproti, vsekakor le, da se mu zahvali na uslugi. A kdo se je mogel njemu, lepemu, interesantnemu možu na dolgo protiviti?

Obraz mu je zatemnel; mislil je na gospico Zenobijo, katera ga je na veke zaznamenovala.

Sedaj je hotel biti bolj previden in svojo žrtev vjeti v tako fino nastavljene zanjke, da bi se ne mogla izviti.

Krasota mlade žene mikala je njegovo poželjivost in mislil je, da bo z lahkoto njegova. Potem mu bo tudi preskrbel denar, zaradi katerega je smeli pustolovec postal hudodelec.

Brez usmiljenja je šel čez trupla svojih žrtev in hlastno pograbil zaklade.

Hitro kakor jih je pridobil, je bogastva tudi zapravljal.

Zopet se je podal na lov za blestečim zlatom: lepa gospa Vatzon naj bi mu ga doprinesla brez truda.

174. poglavje.

Predrzen sklep.

Na večer je ves Vitehal vedel novico, da je gospa Vatzon, nepristopna, ogovorila markija Roland in ž njim prav živahno klepetala.

Vzrok tega približanja ni bil znan in razširile so se najčudnejše govorice.

Skrivno se je šepetalo, da bi bil marki nekdanji ljubimec gospe Vatzon: morda je bilo njeno samotarstvo le izgovor, da je tem lažje občevala z lepim možem!

Mlada gospa ni zvedela ničesar o tem hudobnem sumničanju, ker ni z nikomur občevala in prej ko slej živela le za-sé.

Le zjutraj, kadar se je gospa Vatzon sprehajala s svojo družabnico, ni nikdar opustila z markijem par prijaznih besed spregovoriti.

Srečevala sta se v velikem drevoredu, ki je služil kopalniščenikom v zjutranjo promenado, a je bil le malo obiskovan.

Marki je prišel damama naproti, z globokim poklonom dvignil klobuk ter šel potem ob strani gospe Vatzon parkrat po drevoredu gori in doli.

Razumel je duhovito govoriti in mlada gospa ga je vedno raje poslušala.

V svoji nedolžnosti je tudi mislila, da to občevanje nikogar ne bo zbadalo v oči.

Danes se je gospa Vatzon sama sprehajala, ker je bila njena družabnica nekaj obolela in je zato ostala doma.

Marki ji je prišel naproti.

„Danes sami, milostna?“ vprašal je po pozdravu. „To je redkost.“

Zelo se je veselil, da bo zamogel enkrat sam govoriti z lepo ženo.

„Moja družabnica je obolela“, odvrnila je gospa Vatzon.

„Potem smem danes pač delj ostati poleg Vas?“

S poželjivimi pogledi se je večkrat obrnil k lepi gospej.

„Vaše spremstvo mi je vedno prijetno“, rekla je mlada žena, „a ne pozabite, gospod marki, da je tu v Vitehalu tudi najbolj nedolžno občevanje pod ostro kritiko; tu se opazuje vsaka beseda, vsako kretanje, vsaka poteza v obrazu ter se potem sovražno razlaga.“

„O, to odkritosrčno obžalujem“, odvrnil je marki navidezno osupnjen. „A upam, da naše občevanje ne da nikakega povoda h kaj enakemu.“

„Kdo ve“, je šaljivo rekla gospa Vatzon. „Vi še ne poznate takih govoric v Vitehalu: izgubljen je, kdor jim enkrat pripade.“

„Take ljudi se mora kaznovati z zaničevanjem“, dejal je marki.

Gospa Vatzon je molčala.

„Morda bi bilo bolje, ako mi zvečer žrtvujete eno urico, milostna“, nadaljeval je marki obotavljaje.

„Ne, — ne, to je nemogoče, gospod marki“, je naglo zavrnila mlada gospa.

Bila je videti vznemirjena.

„In zakaj ne, če smem vprašati?“

„Pomislite, da sem omožena in popolnoma samotarno živim; tu v Vitehalu me pozna vsak otrok in ako bi se naju videlo zvečer na promenadi, bi jutri vsi o meni govorili.“

„Dobro, kakor velevate, odzval se bom torej vsako jutro.“

„Da, to Vam dovolim, a za danes, — z Bogom.“

Pozdravila ga je s čarobnim posmehom in odšla.

Marki je bil besen.

Na tako resen upor ni mislil; ali mu je postala sreča, ki se mu je toli in tolikokrat smehljala, nezvesta?!

Ali bo on, blesteči zmagovalec, sedaj doživel poraz za porazom? —

Kopališčna doba bo kmalu pri kraju, potem se bo odpe-
ljala gospa Vatzon, in on ji ne more in ne sme slediti.

Tu niso pomagala njegova staroslavna sredstva; navidezno hladnosrčnost in prezirljivost bi mlada gospa povračala z istim zadrževanjem.

Marki je sklenil postati skrajno predrzen.

Treba je bilo neprestano nadlegovati, jo z vročo strastjo prositi, da naj postane njegova.

In ako ga razkačena pahne od sebe, — kaj potem?!

Marki je zaupal v svojo zunanost, ki je vsplamtela že marsikatero žensko srce. Njemu, finemu opazovalcu ženske duše, dozdevalo se je, kakor da bi se gospa Vatzon vzlic vsej vzdržnosti vendar bolj živo zanimala zanj. Na to je stavil svoj predrzni načrt.

Najprvo je bilo treba najti prostor, kjer bi lahko mirno govoril z lepo ženo.

V njeno vilo stopiti ni bilo mogoče zaradi mnogih služabnikov, sobaric in družabnice.

Zaman je premišljeval marki; pomoči ni vedel. — —

Nekega jutra je srečal družabnico samo na promenadi.

„Ali gospe Vatzon danes ne bo, gospica?“ vprašal je marki začudeno.

„Mislim, da ne, hotela je pisati pisma in urediti več priprav za odpotovanje.“

To je markija osupnilo.

„Kaj bodele vže odpotovali?“ odvrnil je.

„Da, le nekaj dni ostanem še tu, doba se itak bliža koncu.“ —

Marki se je še bolj prestrašil.

„Jaz sem redkokedaj videl damo, ki bi tako samotarno živela, kakor gospa Vatzon“, dejal je navidezno miren.

„Ona ne ljubi šumnih zabav“, potrdila je družabnica.

„Ali je gospod Vatzon sedaj v Čikagi?“ vprašal je marki.

„Da, nekaj časa je bil v Vitehalu, potem so ga nujni opravki poklicali nazaj v Čikago; kot namestnik glavarja ima toliko posla, da mu ni mogoče po svojo ženo priti.“

„Ah!“

Marki se je oddahnil: mislil je, da je vsak dan pričakovati soproga gospe Vatzon.

„Gospa Vatzon gotovo ljubi samoto?“ vprašal je malomarno. —

„Ona ljubi svojega moža iskreno in v svojem zakonu najde največjo srečo tega sveta“, odgovorilo je mlado dekle. „Samoto tudi ljubi: tu v Vitehalu je dosti priložnosti, da se človek uglobi v svoje misli.“

„Na sentimentalnih izprehodih v mesečini, kaj ne?“ šalil se je marki.

„Skoraj ste prav uganili, gospod marki“, smejala se je družabnica. „Gospa Vatzon rada zvečer sedi v svoji uti ob bregu, da sanjavo gleda valove.“

„Uta ob bregu, — to mi je nerazumno“, rekel je marki radovedno.

„O, to je uti podobna hišica, ki je sezidana na našem vrtu tik brega. — v resnici idilsko bivališče“, odvrnilo je dekle.

„Tu gotovo delate gospej zvesto družbo in skupno sanjariate v krasnih mesečnih nočeh?“ nagajal je marki.

„Ne, jaz grem le redko kedaj tje“, rekla je družabnica brez slutnje, „jaz rajše igram na klavirju ali berem, — taka zabava ni tako dolgočasna.“

Marki se je ustavil.

„Izročite gospej Vatzon moj poklon“, rekel je, se poslovivši. „Obžalujem zelo njeno današnjo odsotnost in upam, da jo jutri vidim. — —“

Komaj je prikriil svoje veselje.

Ko je od zgovorne družabnice zvedel, kje je dobiti gospo Vatzon na večer, bil je njegov sklep gotov.

Hotel jo je iznenaditi: tam bi ji lahko vse razodel; bati se ni bilo, da bi ju kdo zasačil.

Previdno je hodil okoli vile.

Gradu podobno poslopje je imelo velik vrt, kojemu so mnoge skupine dreves dale podobo parka.

Vso razprostrano zemljo je obdajalo od treh strani nizko zidovje, ob četrti strani je bilo obrežje.

Tam je našel marki v najbolj oddaljenem kotu, tik zidu, lopo, ki je bila precej daleč od vile.

Zid je bil ondi, kjer je segal do brega, malo vzdan v vodo; preplezati ga tudi ni hotel, ker bi se ga lahko imelo za latu. —

Marki se je torej odločil, vzeti ladjo in zvečer veslati na jezero. —

V mraku bi se peljal proti lopi; tam bi pod grmovjem skrito pritrtil ladjo in čakal, da bi gospa Vatzon prišla v uto.

Ako bi se to tudi ne zgodilo prvi večer, upal je marki, da bo mlada gospa v naslednjih dneh gotovo prišla na pri-ljubljeni ji kraj.

Potem se bo pokazal, in ko jo bode pomiril zaradi svo-jega prikazanja, razodel ji bo svojo ljubezen.

Da bo le enkrat njegova, potem pride vse drugo samo od sebe, potem bo kmalu našel priložnost, zadovoljiti svoje hrepenenje za bogastvom.

To je bilo zanj skrajni čas.

Njegov račun v hotelu je znašal vže veliko svoto in nje-govega denarja je bilo konec.

Ako si ga tu ne bo mogel preskrbeti, potem mu ni dru-gega pričakovati, kakor da ga aretirajo.

Ako se tej nezgodi umakne in zbeži, je bila njegova uloga doigrana in daljno občevanje z gospo Vatzon bi bilo nemogoče.

A on je bil mož, ki si je še v hujšem položaju vedel pomagati; zanj je bilo le eno geslo: drzni se in dobil boš!

Strast in dolžnost.

Bila je krasna mesečna noč.

Voda v jezeru se je blesketala v srebrni svetlobi, majhni valovi so se svetili v čudežnem svitu, videti ni bilo ni ene človeške duše in samo pluskanje rib se je čulo skozi smrtno tihoto. —

Tudi v vili Vatzon je bilo vse mirno: le nekaj razsvetljenih oken je pričalo, da so prebivalci še čuli.

Po razsvetljenih potih obširnega parka je počasi stopala ženska postava.

Bila je to Jana Vatzon, ki je šla proti uti, da bi tam mirno užila krasoto večera. —

Nekaj dni je bila mlada žena sama s seboj v nekakem razporu. —

Mislila je na preljubega soproga, ki je hrepeneče pričakoval njeno vrnitev.

A njene misli so se delile, tuja postava se je vrnila in motila sladki mir njene nedolžne duše.

Marki je naredil globok vtis na gospo Vatzon.

Lepi, elegantni kavalir s svojim duhovitim govorjenjem je postal skoraj potreben.

Z nekako otožnostjo se je spomnila, da se bode morala kmalu ločiti od njega in pri tem jo je obšla želja, da bi tudi nadalje mogla občevati z njim.

Mlada gospa je sedaj prišla do ute.

Stopila je vanjo in sedla v stol, ki je stal pri odprtem oknu. —

Njene lepe oči so občudovale igro svetlih valov, ki so se izgubljali v nedogledni daljavi. —

Zdaj, — ali se ni varala, — ni bila to stopinja na skripi pajočem pesku?

Vstala je na pol. —

Temna postava se je prikazala med vrati.

Gospa Vatzon je zavpila.

„Ne ustrašite se, milostna“, slišala je trepetajoč glas onega, ki je stal med vratmi.

Marki je stal pred njo.

Mlada gospa mu je stopila nasproti.

„Kako pridete tu sem, — ob tej uri, — je-li to kavališko?“ zaklicala je razkačena.

„Poslušajte me, predno me sodite, milostna“, prosil je marki. „Peljal sem se za kratek čas po jezeru, ko sem Vas ugledal na vrtu in sem tu ustavil, da bi z Vami govoril nekaj besed.“ —

„Jaz Vas nisem opazila“, odvrnila je gospa Vatzon nevrno. —

„Moja ladja leži tu ob grmovju“, odgovoril je hitro marki. „Prosim, odpustite mi.“

„Kaj, če Vas je kdo videl“, rekla je gospa Vatzon s strahom.

„Tega se ni bati; na bregu ni bilo daleč naokoli nikogar videti; še enkrat prosim za odpuščanje.“

„Odpustim Vam pod pogojem.“

„In ta je?“

„Da takoj odidete, gospod marki“, odvrnila je mlada gospa kratko in odločno.

„Olajšajte vendar to obsodbo“, prosil je. „Le malo besed, potem Vas zapustim.“

Gospa Vatzon je omahovala. —

Bala se je, da ju kdo zapazi. Ako bi kdo videl markija, potem bi bila nedvomno ob svoje dobro ime.

„Ne“, rekla je skoraj osorno. „Mislite na moje ime; zapustiti me morate takoj!“

Marki je stal nemo kakor obsojen.

„Saj je itak bolje, da se več ne vidiva“, nadaljevala je gospa Vatzon. „Pojutrajšnjem zapustim Vitehal in se vrnem v Čikago.“

Prestrašil se je močno.

„Kako, — ali prav slišim, — Vi hočete kopališče zapustiti, — in jaz naj Vas nikdar več ne vidim, milostna?“

Mlada gospa se je borila sama s seboj.

„Ne, — tako je bolje“, izbruhnila je končno. „Z Bogom, gospod marki; zahvaljujem se Vam še enkrat za lepe ure, katere ste mi žrtvovali, — z Bogom, — na veke!“

Glas se ji je tresel pri zadnjih besedah; pozorno poslušajočemu to ni odšlo.

„Rotim Vas, milostna!“ zaklicel je bolestno, „ne pojdite tako od mene, ne naredite me največjega nesrečnega!“

Gospa Vatzon je bila ginjena; a svoji dolžnosti ni smela nezvesta postati.

„Razburjeni ste, gospod marki“, rekla je milo, „a ponovim Vam, bolje je, da se danes ločiva: obljubim Vam, Vas ohraniti v prijaznem spominu.“

„O neusmiljena, Vi me uničite“, stokal je marki. „Ali me hočete pahnuti v nesrečo, mene, ki bi Vam na migljaj položil vse pred noge, kar imam?“

„Ničesar nočem od Vas, gospod marki“, rekla je mlada gospa. „Ločiva se kot dobra prijateljica; zakaj hočete prijetne ure, katere sva doživela, kaliti?“

„Ah, Vi me nočete razumeti“, rekel je marki z zamolklim glasom. „Nikdar se me ne bodete spomnili.“

„Motite se, gospod marki“, odvrnila je gospa Vatzon. „Bodite uverjeni, da Vas ne pozabim.“

On ni dal odgovora.

„Vrniti se moram“, šepnila je mlada gospa. „Z Bogom, gospod marki, mislite name, kakor bodem tudi jaz mislila na Vas.“ —

Hotela je naglo mimo njega.

Začutila je prijeto se za roko, — smrtnobled je stal marki poleg nje.

„Izpustite mojo roko, gospod marki!“ zakliče gospa Vatzon nejevoljno.

On jo izpusti, a zastopi ji pot.

„Pojdite mi s poti“, reče mlada gospa užaljeno. „Kaj naj si o Vašem vedenju mislim?“

„Ne zadržujem Vas“, jo prosi, „samo za trenotek me poslušajte, — prosim Vas tega!“

Gospa Vatzon se za korak umakne, — a on ji sledi.

„Sprejmite torej mojo izpoved“, reče zamolklo, „jaz ne morem živeti brez Vas!“

„Gospod marki“, odgovori gospa Vatzon mrzlo, „pozabljate, da stoji pred Vami omožena žena, — zapustite me!“

Njen glas se je tresel razburjenosti.

„Ne morem“, zastoka marki. „Kruta žena, pustite, naj umrem pred Vašimi nogami, ali ne pahnite me od sebe!“

„Gospod marki, prepovem Vam — —“
Gospa Vatzon se prestrašena zgame.

Marki je klečal pred njo, njegove demonično lepe oči zrle so proseče v njen obraz.

„Uslišite me“, prosi milo. „Imejte usmiljenje z menoj, ki Vas tako vroče in srčno ljubim.“

Mlada žena je komaj razumela, kaj se ž njo godi; tega izbruha žareče strasti ni pričakovala.

„Vstanite, gospod marki, prosim Vas.“

„Ne, ne umaknem se prej, da me uslišite, dokler ne postanete moja“, prosi znova marki.

„Vi me žalite“, reče gospa Vatzon užaljena.

„Kako Vas more moja ljubezen razžaliti; kaj ne čuti Vaše srce nikakega usmiljenja z menoj in z mojo neskončno boleščjo? Samo žarek upanja mi dajte, saj hočem potrpežljivo čakati, dokler Vas ne morem osvojiti.“

„To se nikdar ne zgodi!“ odgovori gospa Vatzon odločno. „Ljubim svojega soproga in ne pozabim nikdar svoje dolžnosti kot žena. Vstanite, gospod! Vse Vam odpustim, kar ste z menoj govorili, ali danes sva se zadnjikrat videla!“

Visoko vzravnana je stala mlada gospa pred klečečim.

Svetla mesečina jo je obdajala in v tem trenutku je bila bolj podobna vili, kakor človeškemu bitju.

Marki je zrl s pobožno udanostjo nanjo; njegove oči zrle so v prekrasen obraz; njegov pogled je padel na zlatorumene bujne lase, ki so obdajali prekrasno glavico. —

Tam se sveti in bliska izvanredno krasen briljant, ki je bil vdelan na zlato pšico za lase.

Dragoceni kamen svetil se je v mesečini v raznobojnih žarkih; dozdevalo se je, kakor da je padla zvezda na lase prekrasne gospe.

Še vedno je klečal marki pred ljubko ženo.

Stisnil je glavo v svoje roke in krčeviti jok pretresal je njegovo postavo. — — —

Mlada žena rahlo položi svojo nežno roko na njegovo ramo. —

„Pomirite se, gospod marki“, reče nežno, „pozabite me: možu kakor Vi cveté obilo cvetic, trdno sem prepričana, da še postanete srečen! Ojačite se, — odpustim Vam.“

„Kaj naj mi bô življenje, če se Vas moram ogibati, — o, zato mi je ostala ljubezen do sedaj tuja! — In zdaj, ko sem Vas, edino, — oboževano našel, pahnete me mrzlo nazaj v ničevost! — Brez usmiljenja, — brez sočutja sunete me v nepopisno bolešt!“

In skoraj sesedel se je bolečin.

Gospa Vatzon je čutila globoko usmiljenje z obupanim, a trdno je bila odločena: niti najmanjše iskrice nade mu ni mogla dati. —

„Zdravstvujte“, šepne in hoče mimo njega.

Marki skoči pokonci.

Čutila je, da jo je prijel.

„Če hočete mojo smrt, potem pojdite“, reče odločno, „jaz vržem to življenje od sebe: kaj naj mi bo to mučno življenje, ker Vas ne smem imeti! — Ó, Vi imate kamen mesto sreče!“ zavpije hipoma, „niti iskrica pomilovanja ne živi v Vas, — za mene — reveža — nesrečnika!“

Gospa Vatzon se jezno izvije njegovi roki.

„Ne, jaz Vas ne pustim!“ zavpije marki divjè, — „jaz ne prenesem več teh besedi, — o, uslišite me, Vi neusmiljenka! —“

„Bodite moja!“ zavpije divje.

Poskusil jo je objeti.

Z jeznim vzklikom se mu gospa Vatzon izvije.

„Ali moje zaupanje tako povračujete? Ne, nikdar Vam ne odpustim, gospod marki, — bridko sem se varala o Vas!“

In kakor srna beži po stezah parka.

Kmalo mu je izginila izpred oči.

Ali marki niti mislil ni na to, da bi ji sledil.

Nepremično je stal v paviljonu in ogledoval bliščečo stvar, ki se je v mesečini lesketala.

Bila je briljantna igla, katero je imela gospa Vatzon prej v lasih.

„Tako, to bi bilo začetno plačilo“, meni zadovoljno, „en prijem in igla je bila v mojih rokah. — Kaj je ta stvar približno vredna? — No, to že tudi še na vrsto pride!“ —

Marki jo hitro vtakne v žep.

„Odletel sem sicer, ali ne tako hudo, kakor izgleda; ženske pač hočejo, da se jim zelo dvori in ta tukaj je ena najhujše vrste. Gotov sem, da sem naredil vtis; zdaj se še nekoliko brani, ali dolgo ne bo in ta trdnjava se mi uda na milost in nemilost.“

Počasi gre proti čolnu, ki je bil skrit v senci goščave.

Drugo jutro hoče zopet govoriti z gospo Vatzon; če se prav zataji, ne pusti se odsloviti.

To pot se hoče oprostiti, skušati njeno jezo, utolažiti in ob enem glavni namen izvršiti, namreč dobiti večjo svojo de-
barja. —

Potem hoče krasni ženi slediti v Čikago in tam nadalje-
vati staro igro — ponavljati svoje zločine.

Konečno se mora vendar udati njegovi vroči ljubezni in kadar bo tako daleč, potem je vse drugo malenkost. Nova žrtev je bila vendar že najdena, katero misli šele izpustiti, ko bo že čisto izžeta.

Marki stopi v čoln in odrine od obrežja.

Ko se pripogne, pade mu listek papirja iz prsnega žepa v vodo, ter se ziblje na valovih.

„Ha, ta misel!“ zakliče. „Da, tako pojde, verjela mi
bode. — — —“

Sladko spavaj, moja krasna ljubica, — na svidenje, —
jutri!“ —

In z močnimi rokami zapelje čoln v mesečno svitlo je-
zero. —

176. poglavje.

Nova žrtev.

Drugo jutro vladalo je v vili Vatzon mrzlično gibanje.

Vsi služabniki imeli so opravka s spravljanjem. V veži stali so kovčegi drug nad drugim.

Vse je kazalo na bližnje odpotovanje.

Gospa Vatzon hotela je drugo jutro na vse zgodaj s parobrodom odpotovati v Čikago, kjer je nje soprog nestrpno pričakoval oboževano ženo.

Gospa Vatzon je bila zelo bleda; obvladal jo je neki nemir, katerega sicer ni poznala.

„Ali nisi videla moje igle, Ana?“ vpraša sobarico, ki je spravljala dragocenosti svoje gospe.

„Ne, milostljiva gospa, tukaj je ni; ali ste iglo včeraj imeli?“ —

S strahom je zrla sobarica v spremenjeni obraz svoje gospe. —

„Dozdeva se mi, natančno ne vem“, odgovori gospa Vatzon. „Mogoče, da je že spravljena; zgubljena vendar ni; darilo je mojega soproga.“

„Mogoče, da ste položili v drugo kaseto, milostljiva gospa“, meni sobarica.

„Da, — da, — to je že mogoče, ne zadržujte se z iskanjem: imamo še dovolj opravka.“

Služabnik vstopi in se bliža gospej.

„Prosim, milostljiva gospa, — gospod čaka.“

Hitro vzame gospa Vatzon posetnico s krožnika in jo hipoma pogleda.

„Recite gospodu, da nikogar ne sprejemem“, zakliče kratko in jezno pogleda proti vratom.

Služabnik odide. —

V kratkem času se zopet vrne.

„Gospod se ne dá odvrniti, — prosi v nujni zadevi za trenotek posluh!“

Nejevoljno se obrne gospa Vatzon.

Sijajna in bogata obleka je Helenini lepoti pomagala do popolne veljave; zdaj je bila podobna čarovnemu bitju, poslanemu na svet, da s svojimi čari osreči ljudi. Zamorka je kar strmela in radosti tlesnila v roke.

Ali predno je še mogla svoj ukaz ponoviti, prikazal se je marki v odprtih vratih.

V prvem trenutku hotela je gospa Vatzon usiljencu pokazati vrata.

Ali premislila si je, ter ukazala služabniku in sobarici, da jo pustita samo z markijem. —

Prepričana je bila, da bodo služabniki začudeni, zato je sklenila, da ga kar najostreje okara.

Obrnila se je k markiju in ga motrila z ostrimi pogledi.

„Imela sem Vas prej za plemiča, za kavalirja, gospod marki; obžalujem, da moram svojo sodbo premeniti; — kako pa pridete k temu, da skoro siloma uderete v mojo sobo?“

Marki se globoko prikloni pred ljubko in mlado gospo, ki je preteče kakor boginja osvete stala pred njim.

„Odpustite, milostljiva gospa“, prosi s tihim, tresočim glasom, „prišel sem samo, da Vas prosim odpuščenja radi mojega včerajšnjega vedenja. Prosim Vas, odpustite mi, čutim, da sem se obnašal kakor blaznik.“

Nje nejevoljni pogled se nekoliko omili.

„Dobro, odpustim Vam, ali samo pod pogojem.“

„In ta je?“ vpraša marki brezsapno.

„Zahtevam od Vas, da nikdar ne spregovorite besedice z menoj, ki bi segala čez konvencionelno znanje; ali mi to obljubite?“

„Srce mi bo počilo“, odgovori marki, „ali ubogam.“

„Dobro, torej hočem pozabiti, kar se je včeraj med nama zgodilo.“

„Da, včerajšnji večer bil je najnesrečnejši mojega življenja; bil celo v dvojnem oziru“, odgovori marki.

„Kako to mislite, ne razumem Vas?“ vpraša radovedno gospa Vatzon.

„Ah, le mala nesreča, nič družega, ne govorimo dalje o tem.“ —

Gospa ga je začudeno pogledala.

„Kaj ste imeli s čolnom nesrečo?“

„Ne, — ne“, jeclja marki kakor v zadregi, „izguba zadene le mojo osebo.“

„Ali sem jaz vzrok tej nesreči?“ vpraša gospa Vatzon.

„Za božjo voljo, — ne, milostljiva gospa, cela stvar je komaj besedi vredna; ali konečno ni to nobena tajnost. — Izgubil sem namreč svojo listnico.“

„Listnico — v parku?“

„Ne, v čolnu, ko sem se pri veslanju pripognil, padla mi je listnica čez čoln in zginila v valovih.“

„O, to mi je žal; ali je bila vsebina velika?“

„Le nekaj malovažnih pisem in denarna svota“, odgovori marki.

„Je bila svota velika?“

„Ne, — ne, — samo kakih 50.000 dolarjev.“

„50.000 dolarjev? — Moj Bog, saj to je celo premoženje!“ zakliče mlada gospa prestrašeno.

„Zame ne“, reče marki mirno.

Gospa Vatzon se začudi.

Ta marki mora biti neizmerno bogat, da se za tako veliko svoto tako malo briga.

„Neprijetno na celej stvari je to, da je bila ta svota namenjena za tukajšnje bivanje“, dostavi marki malomarno.

„Torej pridete radi te izgube v zadrego?“ vpraša gospa Vatzon. —

„No, kakor se vzame“, reče marki mirno. „Takoj brzo javim, ali vseeno mine eden do dva tedna, predno pride nova denarna pošiljatev na me.“

Gospa Vatzon premišljuje.

„Slučajno imam tukaj neko svoto, gospod marki; nočem da bi bili v zadregi; ali Vam jo smem ponuditi?“

Navidezno prestrašen poskoči marki.

„Za Božjo voljo, milostljiva gospa, ne, ne morem in ne smem!“ —

„Zakaj pa ne?“ vpraša gospa Vatzon. „Saj mi denar lahko vrnete, to je le za trenutno potrebo, ki se lahko od prijateljev sprejme.“

Marki globoko vzdihne.

„Kupičite mi žarečo žrjavico na mojo pregrešno glavo“, zakliče hvaležno. „Prišel sem, da odpuščenja izprosim; a ne samo, da mi odpustite, nehvaležniku še pomorete v svoji dobroti, — o, kako naj se Vam zahvalim.“

Prijel je njeno roko in jo vroče poljubil.

Odtegnila mu jo je, a ne tako hlastno kakor sicer.

Bilo je to neko čudno čustvo; tega lepega moža imeti pred seboj, ko ponižno prosi. — —

Gospa Vatzon odpre zaboječek in vzame iz njega zavitek bankovcev.

„Tu, gospod marki, je 10.000 dolarjev, upam, da Vam bodo za prvi hip zadostovali.“

„O, še enkrat presrečna hvala, milostljiva gospa“, zašepeče marki in vtakne bankovce v žep. „Povrnem Vam denar v Čikagi.“ — — —

„No, naš naslov se lahko najde“, se gospa Vatzon nasmeje. „Podgoverner Vatzon, 10. česta.“

„In Vas smem obiskati?“ vpraša pohlevno.

„Ne, to se ne bo lahko zgodilo; najlažje me dobite, ako občujete v centralnem klubu, tam je veliko veselje in jaz sem malokdaj odsotna.“

„Torej tam Vas zopet vidim?“ zašepeče marki kakor omanljen sreče.

„Da, — ali ne pozabite, kar ste mi obljubili.“

„Našli boste v meni vedno le kavalirja, — milostljiva gospa“, zagotovi marki.

„Torej, zdravstvujte, — na svidenje v Čikagi!“

„Na svidenje!“ — — —

Marki zapusti vilo in gre počasi proti svojemu hotelu.

Njegov načrt se mu je zopet posrečil.

Računal je sicer na večjo svoto, ker, kaj mu je bilo 10.000 dolarjev, — pivnina, — malenkost, — za katero se v srečnejših dneh niti zmenil ni.

Najprvo je bilo potrebno, da ta kraj takoj zapusti in se v Čikagi gospej Vatzon zopet bliža.

Tam lahko z izmišljenimi pripovedkami večje svote dobi od ničluteče žene in nadaljuje svoje blesteče in zapravljivo življenje. — — —

Ko je stopil v svojo sobo, pal mu je pogled na račun, ki je bil, pozornost vzbujajoč, tja položen.

„Aha, — hotelski račun, — ljudje postajajo nepotrpežljivi; zdaj je to že tretjikrat, da najdem račun; skrajni čas je že bil, da sem dobil denar. — Koliko iznaša svota, — nekaj čez 2500 dolarjev, — no, to hočemo takoj poravnati.“

Pozvoni. —

Natakar pride.

Marki malomarno vrže tri bankovce po tisoč dolarjev na mizo. —

„Tu“, reče ošabno. „Pustite potrditi račun, in si ostalo obdržite kot napivnino, — potem mi pošljite hišnega slugo, danes zvečer odpotujem.“

Natakar se globoko prikloni in zapusti sobo.

„Ta dela debele oči“, se smeje marki. „Ti ljudje so gotovo mislili, da jim hočem ubežati, — saj so celo poizvedovali, če je res konj moja lastnina! — No, — za nekaj časa sem preskrbljen; upam, da mi hudomušna boginja sreče ostane zvesta.“

Zadovoljno se nasloni na zofo. — — — — —

Če se mu potem njegov satanski načrt posreči in bo svojo žrtev popolnoma oropal, zanašal se je zopet na nov dobitok.

Od Boba, katerega je poslal v Novi Jork, izvedel je, da njegova druga soproga, Marija, tamkaj živi čisto le zase.

Večjidel mudila se je na njenem posestvu v bližini Albanije in tam občevala le z malo osebami.

Vedel je, da je Marija zelo bogata, zato si je izmislil neki pogumen načrt, ki mu je zagotovil odpuščenje svoje žene in mu pridobil novo velikansko premoženje.

Demoničen posmeh, ki je sem in tja igral krog njegovih ust, kazal je, da se mu posreči izvršitev peklenskega načrta.

Hišni služabnik vstopi in uljudno vpraša po ukazih gospoda markija.

Ta pusti hitro kovčege naložiti in ukaže hotelskemu služabniku, naj mu preskrbi vožni listek na prvem parobrodu, ki se pelje v Čikago. — — — — —

Zvečer zapusti marki Vitehal in se pelje na mesto novih svojih činov, proti velikanskemu mestu Čikago.

177. poglavje.

Motena veselica.

Srečno sta prišli Helena in Juno v Leasburg.

Tukaj poizve Helena za skromno gostilno.

Pokazali so ji malo hišico, katero so obdajale krasne palače in je stala na trgu.

Helena si vzame sobo, ker je bila utrujena od dolgega pota in si je hotela v Leasburgu nekoliko odpočiti.

Juno je bila zelo vesela, da so bila okna male sobe na trg; po cele ure sedela je na stolu pri oknu in opazovala mimo-idoče. —

„V oni veliki hiši se godi nekaj velicega“, reče Heleni, ki je ležala na zofi. „Veliko ljudi pride in gre, — gotovo velika veselica.“ — — —

In zopet je nepremično zrla proti omenjeni palači.

„O, gospa, le semkaj pogledat!“ zakliče Juno čez nekaj časa. „Ljudje tečejo kakor blazni, — vsi glave skupaj stikat, — tečejo notri in zopet ven, — mahajo z rokami, — tukaj se nekaj zgodilo.“

Helena vstane z zofe in stopi k Juno, ki je smeje zrla v živahno gibanje.

Nasproti gostilne bila je krasna palača, pred vhodom premikala se je velika gneča ljudi; posamezne osebe hitele so v vežo, in se hitro zopet vračale ter se pomešale med razburjeno glasno množico.

Helena, ki je pazljivo zrla na to množico, si vzroka tej nenavadni razburjenosti ni vedla raztolmačiti.

„Pojdi, Juno“, reče konečno svoji služabnici. „Lačna bodeš, poldan se bliža; hočeva doli iti v gostilnično sobo.“

„Juno vedno lačna“, zagotovi zamorka goreče. „Jesti prav lepo, — samo če kaj imeti.“

Helena se milo nasmehne, — njen imetek se je bil že precej skrčil. —

Ko obe vstopita v gostilniško sobo, je bila prazna, a pogrnjena miza je dokazovala, da so bili gostje navzoči.

Iz veže čulo se je glasno govorjenje.

Helena se vsede k bližnji mizi in pošlje Juno v sobo za posle. —

Poznala je predsodke Amerikancev proti zamorcem, namreč da so bili prvi užaljeni, če bi se zamorec vsedel k njihovi mizi. —

Heleni ni bilo treba dolgo čakati.

Vrata se odpro, in cela kopica živahno govorečih ljudi se vsnuje v sobo.

Tudi gostilničar in njegova žena sta bila med njimi in vsi so obračali svojo pozornost nekemu služabniku, katerega so od vseh strani nagovarjali in izpraševali.

Bil je tak šum, da se lastne besede ni moglo razumeti.

„Prosim za mir, gospoda!“ zakliče konečno gostilničar z močnim glasom. „Saj sicer ne zvemo ničesar, če vsi tako vprek kričimo.“

Služabnika potegne iz gneče.

„Torej, zdaj povejte zaporedoma, kaj da se je pripetilo. Pride ali ne?“

„Ne, ona ne pride“, reče vprašani.

„Ne?“ zakličejo vsi.

„Ne; brzojavili so ji in jo najvdaneje prosili; ali ona noče. Najprvo je odgovorila, da je zbolela, potem pa sploh ni dala nobenega odgovora več.“

„No, lepa reč“, izbruhne gostilničarka. „Dobrodelni koncert pade v vodo.“

„Tako je“, pritrdi služabnik. „Brez prve pevke je koncert nemogoč.“

„Kaj pa hočejo zdaj odborniki storiti?“ vpraša gostilničar.

„Gospodje si ne vedo pomagati, — koncert hočejo odpovedati.“

„Danes, nekaj ur pred koncertom, — to ne gre, — občinstvo bo zdivjalo.“

Služabnik zmaje z glavo.

„Ne gre, pa ne gre,“ zagotovi odločno.

„Meni je cela stvar nejasna, — za kaj se pa prav za prav gre?“ vpraša neki gost.

„V našem mestecu je že dlje časa neka razburjenost,“ razjasni gostilničar uljudno. „Prvaki Leasburga sestavili so

KROJ

odbor in hočejo kakor povsodi v večjih mestih, napraviti za siromake dobrodelni koncert. Po neizmernem trudu posrečilo se je odboru pridobiti za ta koncert najslavnejšo pevko Zjedinjenih držav; dama je hotela nastopiti, a danes, nekaj ur pred koncertom pa je brzojavila, da ne more priti.

„Na ta način bo ubogi odbor za vse odgovoren,“ odgovori gost.

„Seveda,“ dostavi služabnik. „Župan je do cela zgubil glavo, in če bi njegova žena ne bila tako odločna gospa, bi se gotovo skrila v najtemnejši kot.“

Helena je molče poslušala; neka misel se ji vzbudi.

Saj je pevka, morda bi lahko ona vstopila mesto one, ki je tako grdo prelomila svojo obljubo. — Ali je pa zmožna, da zadovolji gotovo visoko napeta pričakovanja?

Še je omahovala, — kaj, če ne bo imela uspeha, — če bi jo zasramovali, — se ji smijali?

Na drugi strani pa se domisli siromakov, ki bi zastonj pričakovali pomoči od koncerta. —

Mogoče, da bode občinstvo prizanesljivo neznanki!

Helena vstane, odločila se je.

Obrne se k gostilničarki, ki jo prijazno pozdravi.

Helena odzdravi.

„Ali bi ne mogla govoriti z gospo županjo?“ vpraša plaho. —

„Z gospo županjo?“ odgovori gostilničarka začudeno. „Ti ljubi Bog, ta bo danes v tej zmešnjavi in razburjenosti imela polno glavo.“

„Gre se za koncert, kateri naj bi se danes vršil, imam o njem županji nekaj povedati.“

„Tako, — tako,“ meni gostilničarka in zre skozi okno na trg.

„Vidite onega postavnega, debelega gospoda, ki gre ravno z neko damo čez trg?“ vpraša Heleno.

Ta pokima.

„To sta mestni župan in njegova žena,“ odgovori gostilničarka.

„Predno se bo tukaj jedlo, preide še gotovo pol ure; do tja se lahko zopet vrnete.“

Helena zapusti sobo in hiti čez trg.

Župan in njegova žena sta samo še nekaj korakov oddaljena od Helene, ter gresta živahno se pogovarjajoč proti svojemu stanovanju.

Obraz postavnega mestnega očeta je bil temno rudeč razburjenja; komaj je prikrival svojo boječnost.

Tudi njegova žena je bila očitno razburjena in se je zamaš trudila, da bi pomirila svojega moža.

„Sam ne vem, kaj naj počnem,“ stoka župan. „Kako naj pomirim občinstvo, — zdaj, — malo ur pred koncertom, — ljudje me ubijejo, če izvedo to nesrečo.“

„Ali pomiri se vendar, saj Ti ne moreš nič zato, če pevka v zadnjem trenutku odpove,“ tolaži ga županja.

„Za to nihče ne povpraša; jaz sem celo stvar začel, zato bom jaz za vse odgovoren! — O, da bi mi nihdar ne prišel ta nesrečni koncert na misel!“

Županja molči.

„Ali vsega tega si Ti kriva,“ nadaljuje razburjeni soprog. „Ti si mi toliko časa prigovarjala, da sem skupaj spravil odbor. — O Bog, — kako se bo to končalo?“ — — —

„Oprostite, ako motim,“ se zdaj začuje ljubki glas. „Smem prositi za nekaj trenutkov posluha?“

Župan in županja se začudena ozreta.

Helena je pristopila.

Župan malo privzdigne klobuk, — začudeno gleda v prekrasno, blede lice Helene.

„Slišala sem o Vaši zadregi,“ reče Helena plaho. „Jaz sem pevka, morda lahko vstopim za damo, ki je ravnokar odpovedala?“

Županja se začudeno umakne.

„Vi ste pevka, po poklicu, — kako je Vaše ime?“ vpraša hladno.

„Ne bi rada, da se imenuje moje ime,“ odgovori Helena. „Pevka po poklicu nisem, — v Filadelfiji pela sem pred veliko izbrano družbo, — morda zadostuje moja skromna ponudba.“

Županja je bila v velikih skrbeh.

„Pevka, ki nam je žalibog odpovedala, je pevka prve vrste. — Občinstvo pričakuje kar največ mogoče! — stavilo bo največje zahteve; ali si upate zadostiti?“

Helena obmolkne.

Župan potegne svojo ženo na stran.

„Za Božjo voljo, sprejmi ponudbo,“ zašepeče. „Če le nekoliko poje, potem že pojde; ker je lepa, se bo občinstvo zadovoljilo; — le poskusi.“

„Dobro, gospodična, hvaležno sprejem Vašo ponudbo,“ reče županja odločno k Heleni. „Ali zdaj mi dovolite še eno vprašanje. Kako je z obleko?“

Helena zarudi.

„Na to seveda nisem pripravljena,“ reče tiho.

„O, to nič ne de,“ reče živahno županja. „Pošljem Vam obleko, katere še nisem nikdar imela; šivilja takoj pride, da popravi, če bo kaj potrebno. — Kje stanujete?“

„Tu v gostilni,“ odgovori Helena.

„Hvala Vam, v eni uri je šivilja z obleko pri Vas.“

Helena se lahko prikloni in gre nazaj v gostilno.

Župan in njegova žena nadaljujeta svojo pot.

„Ustregla sem Tvoji želji,“ reče županja udano k svojemu soprogu.

Zamišljeno pokima župan.

Redkō kedaj se je pripetilo, da je njegova žena ustregla njegovim željam.

„To bo lepa blamaža nocoj,“ stoka županja. „Če že stane v taki gostilni, to gotovo ni nič posebnega. Mogoče, da je nekaj pesmic pela, kdo ve, v kaki družbi in pred kakim občinstvom, in zdaj si domišljuje, da lahko zastopa tako izborna pevko!“

„Le pusti,“ tolaži jo župan. „Glavna stvar je ta, da se koncert zvrši. Tudi jaz mislim, da se blamira, ali potem se prva leza izlije na njo in na mene pride le še konec, in s tem je že veliko pridobljenega.“

„Ali mož, premisli vendar blamažo, če ne zna prav dobro peti!“ —

„Glavna stvar je, da imamo nadomestek za slavno pevko in da je tujka lepa: če nima občinstvo ničesar za uho, ima vsaj nekaj za oči.“

Županja jezno pogleda soproga.

„Kaj nisi vsega videl na nji, — k temu treba še malo več. — Ali radi mene, umijem si roke, če slabo izpade. Sam si hotel tako.“

„To je tudi prvič, da meni odjenjaš,“ si misli župan; ali to je previdno zamolčal.

„Zakaj neki ni imenovala svojega imena?“ reče glasno proti ženi.

„Kdo zna, kaj ima vse skrivati!“ se jezi županja. „Zdaj se pa hitro vrni in nadaljnje provzroči, med tem pošljem tujki obleko.“

Župan se hitro vrne k palači, kjer naj bi se vršil dobrodelni koncert.

Ravno je nekaj služabnikov hotelo pribiti velik plakat, odborniki stali so potrti v bližini.

„Ne nabiti!“ kliče župan brezsapno. „Velika novica, gospodje, — koncert se bo vršil!“

„Ali pride pevka?“ vprašajo radovedno gospodje.

„Ne, ali neka tuja pevka nastopi mesto nje, — ravnokar sem govoril ž njo.“

„Kdo je, — kako se piše?“ vprašali so vsi.

„Pst, — to je velika tajnost, dama noče, da se jo imenuje. — Ali nekaj vam lahko povem, gospodje, lepa je, prekrasna, očarujoča!“

„Nikari, da Vas sliši Vaša gospa,“ meni eden gospodov. Župan je bil kakor spremenjen samega veselja.

„Samo to sem zadovoljen, da se koncert sploh lahko vrši,“ reče gospodom od odbora.

„Saj ste vendar vsi točni tukaj, gospodje?“

„Sigurno,“ ga vsi zagotovijo, „ob sedmih smo vsi tukaj zbrani, zanesite se nato!“

In vsi gospodje hiteli so z novico domov, z novico, da bo nepoznana tujka nadomestovala slavno pevko. —

178. poglavje.

Dobrodelni koncert.

Bilo je okoli sedme ure zvečer, ko je nekaj odbornikov prišlo v malo gostilno in vprašalo po tuji pevki.

Helena, katero je Juno spremljala, pride gospodom naproti. —

Ogrnila je svoj dežni plašč, potegnila kapuco čez glavo in obraz ter tako bila obvarovana radovednih pogledov.

Helena, ki je odklonila županovo ponudbo, da bi ji poslal voz, hotela je, da se umakne nepotrebni pozornosti, teh malo stopinj peš iti.

Molče šla je zraven gospodov, spremljana od Juno, čez mestni trg.

Do začetka koncerta bilo je še pol ure časa, zato se Helena z Juno umakne v stransko sobo, katero so ji radovoljno odkazali.

Na pozdrave odbora je le kratko odgovorila; zdaj je bila vesela, da je bila sama z zamorko.

Srce ji je burno utripalo, saj je bilo treba zadovoljiti občinstvo, ki je gotovo zahtevalo najkrasnejše petje.

Skoraj je zgubila pogum. Ali je tudi zmožna ustreči zahtevi občinstva.

Misel na siromake vrne ji zopet pogum in moči; hotela je vse sile napeti, da zadovolji zahtevanemu užitku.

Bilo je precej gorko v sobi; zato odloži Helena svoj plašč. —

„Gospa vendar zelo lepa!“ zakliče zamorka. „Juno se ne more nagledati.“

In v resnici je bila Helena prekrasna.

Ko bi jo samotni potovalec videl na kaki morski obali, bi gotovo mislil, da je morska deklica prišla iz zelenih valov, da bi očarala potovalca.

Obleka iz težke morskozelene svile obdajala je krasni život Helene, ter pustila samo fine roke in snežnobeli vrat videti; dragocenosti ni imela nobene. Ali kateri gledalec bi iskal bliščeče bisere in drage kamene, ko je vendar ljubki obraz z

velikimi temnimi in tožnimi očmi najlepši kras, ki vse drugo zatemni.

Bliščeča družabna obleka povzdignila je Helenino nenavadno lepoto do polne veljave; izgledala je kakor bajno bitje, ki se samo prikaže, da osreči ljudi s svojo lepoto.

„Nikari me vedno tako ne glej, Juno,“ reče prijazno Helena.

„Da, gospa reče, Juno jo ne gledati, — to Juno ne more storiti, — vedno jo gledati, o, kako lepa je gospa, — zelo lepa!“

In zamorka debelo pogleda na Heleno in veselo ploska z rokami.

Helena vzame nekaj not, ki so ležale na mizici: bile so pesmice, katere si je izbrala. — — —

Zunaj na hodniku stali so odborniki v skupini.

„Pripovedujte vendar,“ zakliče eden, „kako pa izgleda, ali je res tako lepa, kakor čenča župan?“

„Imela je kapuco čez glavo in obraz potegnjeno, veliko se ni videlo, ali to malo je bilo prav fletno,“ odgovori eden gospodov.

„Če bi le enkrat ven prišla!“ zakliče drugi.

„Kaj, če bi pogledali skozi ključavnico?“ predlaga nek mlad predrznež.

„To se je že davno zgodilo, ali videti ni bilo ničesar, ker je ključ v ključavnici.“

„Potem moramo počakati,“ odloči neki hladnokrvnež. „Saj bo že ven prišla, kadar bo pela.“

„Kako pa je program, kdaj pa pride tujka na vrsto?“ vpraša nekdo.

„Najprvo igra gospod I . . . solo na goslih, potem pojeta sestri L . . . , vse domača gospoda; potem poje tuja pevka.“

„In se seveda blamira,“ dostavi drugi.

„Tako, odkod pa veste to?“ zakličejo nekateri.

„Kaj mislite, da bo boljša pevka stanovala v oni mali gostilni? Sicer pa tako ni pevka po poklicu, samo v nekaterih vzhodnih mestih je v družbah pela. Torej nikari preveč ne pričakujte, gospodje!“

Gospodje se spogledajo.

Potem hiti vse na svoja mesta. — Bila je sedem ura in prvi vozovi so se pripeljali k palači.

Velika slavnostna dvorana bila je natlačeno polna.

Vsi prvaki in bogataši mesta Leasburg in okolice so prišli; ime izostale pevke bilo je daleč na okrog znano, nihče ni hotel zamuditi, da bi je ne slišal.

Radi so plačali drage vstopnice; saj se je družila dobrodelnost s prijetno zabavo.

V dvorani je vladal velik nemir.

Novica, da slavna pevka ni prišla, da je odpovedala, razširila se je bliskoma med občinstvom.

Razljučeni so bili na odbor, ob enem pa tudi radovedni, kdo bo zastopal slavnoznano pevko.

Tudi novica, da se je neka dama sama ponudila, da nadomesti izostalo pevko, se je hitro raznesla.

Županovo veselje je že davno minilo, mrzel znoj stal mu je na čelu, ko je stal v sredini odbora in boječe poslušal na razburjeno govorjenje po dvorani.

Pogledal je na uro in nekako bojazljivo dal znamenje za začetek.

Godba mesta Leasburga igrala je overturo, ali zvoki orkestra niso mogli udušiti naraščajočega nemira in razburjenosti poslušalcev.

Župan se je bojazni tresel po celem životu; razburjenost prihajala je vedno večja.

Njegova soproga je pogumno izdržala zraven njega.

„Pomiri se vendar,“ mu zašepeče. „Saj stojiš tu kakor polomljen; ljudje se Ti že smejejo!“

Siloma se obžalovanja vredni župan malo pomiri.

„Tako hudo si nisem predstavljal te stvari,“ reče bojazljivo. „Če tujka ne zna peti, sem izgubljen.“

„Ah kaj,“ ga tolaži pogumna soproga. „Glave Ti ne bodo kar takole odtrgali.“

Overtura je bila končana.

Solo na goslih se je pričelo.

Mladi gospod igral je samo srednje dobro in pri tem bil še strašno plah in sramežljiv, a vse jedno ga je občinstvo mirno poslušalo. Saj je bil sin imovite prvaške rodbine, pri tem se je že lahko kaj spregledalo.

In zato so tudi pazljivo poslušali nesrečnega godca, ki je komaj in vedno slabše doigral svoj komad.

Ploskali so in klicali „dobro“.

„Hvala Bogu,“ mrmra pohvaljeni in hitro izgine z odra. Znova se začuje hrupno govorjenje, govorilo se je o tuji pevki. —

„Kje pa je, — ali zna peti, — ali je mlada?“ tako je vršelo in šumelo med množico.

Zopet je postalo tiho.

Dve mladi deklici sta v blede rudečih, svilenih oblekah boječe nastopili na oder.

Če je nesrečni goslač preje igral samo srednje, potem se je petje mladih dam komaj moglo tako imenovati: obtičali sta — potem napačno začeli in očitvidno sta olajšano dihali, ko sta bili pesmici končani.

A vsejedno zadonela je glasna pohvala, saj je donel le visoko glasečim se imenom, in ne petju boječih deklic.

V programu je bil kratek odmor naznanjen.

Zdaj je moral imeti župan trudapolno pripravljeni govor in občinstvu naznaniti, da je slavna pevka izostala.

Šel je k nekemu prijatelju, ki je tudi bil v pripravljalnem odboru.

„Bodi vendar tako dober in pripravi družbo, jaz tega ne morem, grlo mi je kakor izsušeno,“ ga prosi milo župan.

Ta ga debelo pogleda.

„Da me razburjena množica raztrga,“ meni prestrašen. „Ne, sam si juho nadrobil, zdaj jo pa tudi sam snej: zahvalim se za tako ponudbo.“

Drugi odborniki prihitijo k županu.

„Hitro, gospod župan, skrajni čas, stopite na oder,“ rečejo in porinejo ubogo žrtev siloma na oder.

Župan je bil bolj mrtev ko živ, a nič mu ni pomagalo, moral je začeti.

„Spoštovana družba,“ začne jecljaje. „Žal mi je, da vas moram obvestiti, da je bila slavna pevka, gospodična B . . . zadržana, in ni mogla svoje obljube držati.“

V dvorani nastala je grobna tišina.

„Neka pevka, ki se mimogrede nahaja v Leasburgu, a noče biti imenovana, bila je tako ljubeznjiva, da nadomesti gospodično B... V kratkem času, ki ji je ostal, je bilo seveda daljše pripravljanje nemogoče, zatorej Vas prosim, častita gospoda, da radi dobrega namena kolikor mogoče potrpite.“

„Hvala Bogu“, si je mislil župan, ko je zapustil oder.

Ali šum postajal je večji kakor preje.

„To je lepo iznenadenje, — gotovo kaka pritepena pevka, — stanuje neki v mali gostilni, — izžvižgati, — nobena primera k pevki“ — donelo je med razburjeno množico.

Pripravili so nekaj lovorjevih vencev za gospodično B..., te so previdno postavili v kot.

Na noben način naj tujka ne dobi tega priznanja.

„Kaj naj pa naredimo z lovorjevimi venci?“ vpraša neka dama, ki je prinesla pravega velikana s seboj.

„Listi se lahko porabijo pri pečenih svinjskih glavah, milostljiva gospa“, odgovori neki dobrovoljnež.

Predno je tujka nastopila, bili so v dvorani edini, da sprejmejo njeno petje z zasmehovanjem in sikanjem.

Razdraženo občinstvo hotelo je svojo jezo radi izostale pevke izliti na docela nedolžno tujko.

Odborniki obkrožijo župana, ki je preplašen poslušal nejevoljne vzklike.

„Skrajni čas je, — tuja pevka mora nastopiti, — kdo gre po njo?“

„Saj že grem“, reče župan z obrazom kakor vojak, ki vidi smrt pred svojimi očmi. — — —

Helena je sedela z Juno v prej omenjeni sobi: le slabo se je slišala godba iz dvorane,

Skoro da se je kesala svoje ponudbe. Če njeno petje ne ugaja?

Zdaj se je potrkalo na vrata.

Juno hiti, da jih odpre. —

Župan stoji na pragu.

„Ah!“ vzklikne začudeno.

„Smem prositi, milostljiva, čas je že“, dostavi župan

Galantno ponudi Heleni roko in jo pelje proti dvorani

„No, ti bodo gledali“, si je mislil.

Nekaj gospodov od odbora jima je hitelo nasproti, ali začudeno so se umaknili bajnokrasni prikazni.

Županovi pogledi govorili so razločno: „No, kaj sem preveč govoril?“

Župan pelje Heleno na oder, potem ponosno odstopi. — Pevka stala je zdaj sama.

Šum v dvorani je utihnil, samo neko tiho šepetanje se je čulo povsodi.

„Saj to je lepota prve vrste, — velikansko, — prava vila“, šepetali so gospodje med seboj.

Glasovi klavirja zadonijo. —

Tiho, skoraj boječje začne Helena in poje prve glasove s skoraj slabim glasom.

Ali s pogumom vrnil se je tudi glas.

Čisto kakor zvon donel je njen glas na uho iznenadenemu poslušalcu in je zamrl tiho in ljubko kakor slavčevo petje.

Helena pela je dalje.

Njen glas je naraščal velikansko, zdaj tiho tožeč, zdaj zopet mogočno vladajoč, prisvojivši si takoj srea vseh.

Prva pesem je bila končana, — vladala je smrtna tihota.

Župan hiti na oder.

Helena se prikloni in zapusti oder.

Za trenotek so bili poslušalci kakor očarani, potem pa zadoni tako ploskanje, kakor ga ta dvorana še ni slišala.

Klicali so, vriskali, ploskali z rokami, z eno besedo, družba obnašala se je kakor blazna.

Vedno in vedno zadonela je glasna pohvala; poslušalci so bili očarani!

Županovo lice je kar žarelo veselja; to je bil najlepši dan njegovega življenja.

Konečno zopet nastane mir. —

Helena prične z drugo pesmijo.

Zopet očarajo sladki glasovi poslušalce; nepremagljivi glasovi lepe pevke omamijo vse.

Helenin glas imel je čistost in moč, kakor ga imajo le najslavnejše pevke. Bila je ponosna namestnica slavne pevke, da, če je ni celo prekosila.

Družba je bila vsa iz sebe, malo je manjkalo in vse bi bilo hitelo na oder; pohvala je bila omamljajoča.

V prvih vrstah je sedelo več znanih godbenih kritikov, med njimi eden, katerega so se vsi bali, in katerega sodba je bila stroga in pravična. Imel je samo eno napako, namreč to, da mu ni nihče mogel narediti prav.

„Kaj pravite k tej pevki?“ vprašali so ga od vseh strani.

„Zadovoljen sem!“ bil je starčev odgovor.

Bil je zadovoljen!

Taki slučaj se je le redkokedaj pripetil, zato so si po celi dvorani šepetali, da je veliki kritik vendar nekoga našel, s katerim je bil zadovoljen.

Lovorjeve vence, katere so postavili v kot, prinesla je oduševljena množica ter jih izročila zarudevajoči Heleni; obraz se ji je svetil, v tem trenutku je bila bolj podobna angelju kakor posvetnemu bitju.

Velikanske šopke, prekrasne cvetlične košarice so ji od vseh strani podajali; bila je iznenadena.

Kako bi si tudi mislila tak uspeh!

Medtem so župana obkolili člani odbora.

„Pa kaže ta navihanec, kakor da se boji velikanske bla-
maže in ima zavratno skrito pevko prve vrste, — no, počakajte,
stari hinavec, — tako potajenje, — veš z besedo, kdo je ta
pevka?“ klicali so gospodje.

Zmagonosno stal je župan med svojimi prijatelji.

„Res ne vem, kdo da je, svojega imena ni povedala“,
reče veselja žareč.

Tudi Helena stala je v gostem krogu, katerega so naredili oduševljeni prijatelji godbe.

Na nadaljevanje koncerta ni bilo za trenotek misliti.

„Saj je prišla z neko zamorko, kje pa je ta?“ klicali so
gospodje odbora. „Njo hočemo izprašati.“

„Da, to je dobra misel!“ vriskajo drugi in hitijo proti
sobi, kjer je preje bila Helena.

Juno je stala med vratmi, ko prihrumijo gospodje.

„Reči, deklica, kdo je ta tvoja — gospa, kako se pa piše?
— Tu, — tu, — tu“, od vseh strani stiskali so zamorki denar
v roke. —

Juno je vtaknila vse v svoj žep, potem je vprašala ne-
dolžno:

„Kaj hočete vedeti, gospodje?“

„Ti nam povej, kdo je tvoja gospa pravzaprav“, kričali so člani odbora.

„To je velika tajnost, — Juno ne sme povedati, — gospa že veliko pela, — v vseh mestih pred princem, — grofom, — knezom.“

Gospodje odpirali so oči in ušesa.

„Gotovo noče, da se izve njeno ime“, meni eden. „Zato tudi stanuje v mali gostilni.“

„Gotovo, tako bo. Kje pa je bila nazadnje tvoja gospa?“ vprašali so zopet zamorko in zopet je kar deževalo napivnine, ki je našla svojo pot v roke presrečne zamorke.

„Nazadnje Novi Jork, — Boston, — Novi Orlean, — St. Luis“, se laže Juno.

„No seveda, to je prikrita zvezda, ali mi že še to povzemo“, zatrjevali so si radovedni gospodje.

„Zdaj pojdi pa z nami“, obrne se eden gospodov k zamorki, „idi po vence in šopke, katere je dobila tvoja gospa.“

Zamorka gre veselo se smeje ž njimi.

Pri vratih dvorane izročili so ji vence in šopke.

Drage volje pomagali so zamorki prenesti jih v sobo in vedno so izpraševali zamorko po njeni gospej.

Juno je jako previdno odgovarjala ter vedno več zahtevala napivnine, ki se je vsipala v njen široki žep; lagala je na vso moč, ter označila Heleno kot višje bitje, ki je samo zato prišlo na ta pregrešni svet, da osreči ljudi s svojim nebeškim petjem. —

V dvorani je postala razburjenost še večja.

Helena je bila v krogu prijateljev umetnosti in takih, ki niso ničesar razumeli; ali vsi so se prekašali v poklonih in laskavih izrazih o njenem krasnem petji.

Župan pohiti k svoji soprogi, ki je ravno prišla iz kroga prvaških dam.

„No, kaj praviš k moji misli?“ vpraša ves srečen.

„Ne pozabi, da je to bila moja misel“, odgovori županja ostro. —

Župan jo osuplo pogleda.

„No, radi mene“, reče konočno. „Glavna stvar je, da občinstvo ni bilo varano v svojih pričakovanjih.“

„Nasprotno, še prekošeno“, odgovori županja ponosno.

„Če bi le mogel zvedeti, kdo da je pravzaprav?“ reče njen soprog. —

„To nič ne dé pri celi stvari in jo dela le še bolj interesantno“, bil je njen odgovor.

„Prav imaš, kakor vedno“, reče župan in zopet hiti k odbornikom.

179. poglavje.

Slavljena pevka.

Konečno se poleže razburjenost toliko, da se koncert lahko završi. —

Ali občinstvo se je malo brigalo za nadaljne umetnike, ki so se pošteno trudili in tudi še dosti dobro prednašali; vsi pogledi viseli so na lepi pevki v zeleni svileni obleki, ki je sedela med županom in njegovo soprogo.

Zdaj je bil napovedani program končan, ali družba je mirno obsedela na svojih prostorih in je pričakovaje zrla na župana. —

Ta se nagne na stran in zašepeta Heleni nekaj besedi, katerim ta pokimaje odgovori.

Z vzradoščenim obrazom vstane mestni oče in glasno zakliče v pričakujočo družbo:

„Visoko spoštovana gospoda! Naša slavljena pevka je na mojo prošnjo privolila, da poje še eno pesmico; v imenu navzočih izrečem slavljeni pevki mojo najpristrčnejšo zahvalo na tej ljubeznjivosti.“

Nepopisno veselje odgovorilo je njegovim besedam.

To pot sa Helena ni bala, pela je pristrčno in globoko občuteno pesem, in ljubko kakor glasovi angelske harpe plaval je nje mili glas po veliki, smrtno tihi dvorani in zamrl v tihih, sladkih, opojnih glasih.

Helena je končala. —

Ali skoro da se je prestrašila nevihte glasne pohvale, ki je njeno petje provzročilo.

Kje so ostali hladni, trezni in pametni Amerikanci? Nihče bi jih ne bil iskal v tej vriskajoči, oduševljeni množici.

Vse je drlo na oder in župan je komaj v zadnjem trenutku zamogel rešiti Heleno pred navalom oboževalcev.

Vedno znova je zadonela glasna pohvala, in godbe, ki je ravno končavala svoj komad, ni nihče slišal.

Koncert je bil končan.

Prvaki mesta Leasburga, na čelu odbor, priredili so slavnostno pojedino, ki naj bi se vršila precej po koncertu.

Župan, katerega so njegovi najboljši prijatelji komaj spoznali, se približa Heleni in jo pelje, ponosno kakor kralj, v jedilno dvorano, medtem ko mu vsi drugi povabljeni sledijo.

Heleno so posadili na s cveticami bogato okinčani častni prostor; župan in njegova soproga sedela sta zraven nje na desni strani.

Ostri kritik sedel je na levi strani Helene ter motril ljubko sosedo z zadovoljnimi pogledi.

Stari gospod je domneval, da je Helena velika pevka, ki iz katerega koli vzroka ni hotela, da se imenuje njeno ime.

Imel je toliko takta in obzira, da je o tem popolnoma molčal. —

„Naredim Vam svoj poklon!“ reče Heleni. „Napravili ste mi danes nepopisen užitek.“

„Ko ste peli prvo pesem“, nadaljuje, „bil sem začuden, pri drugem zadovoljen, tretja pesem me je navdušila, in to hoče veliko reči, ker jaz sem zelo razvajen.“

Helena nagne zarudeli obraz in se s tako ljubkim posmehom zahvali, da je staremu gospodu postajalo kar gorko krog srca.

„Postave je kakor boginja, obraz kakor kak angelj in ta nebeški glas“, si misli stari kritik, „paziti moram le, da mi ne uteče.“ —

Stari gospod se je navduševal za svojo prekrasno sosedo, on, čigar usta so malokedaj koga pohvalila, zašel je v hvalestanje. —

Njegovi prijatelji, ki so ga opazovali, so kar strmeli nad hipno spremeno; poznali niso več strogega kritika od prej.

Župana je komaj brzdala njegova odločna soproga; bil je sposoben k največjim budalostim in ni odvrnil očesa od Helene.

Zdaj svečano vstane, potrka na polni kozarec, da nastane tihota. —

„Slavna gospoda!“ prične župan.

„Današnji dan mi ostane nepozabljiv. Nepozabljiv zato, ker sem dobil strašno vest, da pevka, ki je zagotovo obljubila svoj prihod, nam v zadnjem trenutku hladno odpove in proti naš tako dolgo in s trudom pripravljeni koncert za siromake mesta Leasburg onemogočiti. Tu, v največji zadregi, ko sem bil že na pol obupan odredil, da naj se današnji koncert odpove, prišla mi je rešilna pomoč. Prečastita gospoda, ali naj Vam popišem vtis, ki ga je na mene naredilo to prekrasno petje, ki je kakor iz drugega sveta donelo? Jaz tega ne morem, ker je nemogoče. Naša slavljenja pevka, ki nam je tako nesebično priskočila na pomoč, nam ostane nepozabna. Ne morem si kaj, da ji v imenu odbora, ki je ta koncert sprožil, izrečem svojo najsrčnejšo zahvalo, zahvalo, katere ne morem z besedami označiti, kajti, kateri govornik bi bil v stanu izraziti vsa čutila, ki so me pretresala pri tem užitku. Naj ji bo prijazna pomoč, katero nam je tako ljubeznjivo ponudila v največji zadregi, tisočkrat povrnjena. S to željo dvigam svoj kozarec in pijem na zdravje naše slavljenje pevke, ona naj živi! — Živela, — živela!“

S hrupnim pritrjevanjem vstanejo gostje in kličejo: „živela!“ —

„Iz tega kozarca naj nihče več ne pije!“ zakliče navdušeni župan in vrže kozarec s tako silo na tla, da se razleti na sto kosov.

„Ali mož, Ti si kar iz sebe“, zašepeče županja svojemu možu, katerega je komaj še poznala.

Od vseh strani so prihiteli gostje k Heleni, da bi z njo trčili in če prav le samo za trenotek zrl v nje mili, lahko zarudeli obrazek.

V sosedni sobi stala je zamorka med lovorjevimi venci in šopki; obdana od radovednežev, ki so jo vedno izpraševali o vseh mogočih rečeh.

Zamorka je bila radosti iz sebe in je napela vso svojo domišljijo, da bi dajala najbolj čudežne odgovore, koje so verni poslušalci pobožno poslušali.

„Brez dvoma“, šepetal je eden najpametnejših, „diva je prelomila svojo pogodbo in se tu skriva, da se ogne sitnostim; zamorka je dobro podučena, ona ne izda besedice.“

„Meni pa je povedala, da je pevka pred kratkim pela pri neki odlični osebi, bržkone pri predsedniku samem. — Moral sem pa dati črni vrani nekaj dolarjev, — da mi je to povedala, ona je jako potrebna denarja.“

„To je gotovo, malenkostij ne bo vajena“, je bil odgovor. — — —

Helena je za trenotek zapustila dvorano, da bi pogledala za Juno.

V tem je zaslišala za seboj šumenje obleke; županja je hitela za njo.

Obe dami sta stopili v prazno priležno sobo.

„Odpustite, gospica“, rekla je gospa županova, „jaz se Vam moram tudi v imenu odbora zahvaliti, ker so se tudi dame udeležile prireditve koncerta. Ta zahvala pa je tudi zveneča, to je častna nagrada, katero Vam tu vročim, — prosim.“

Županja je podarila Heleni majhno, lepo izdelano skrinjico. —

Pevka se je branila.

„Zahvalo ženskega odbora sprejem“, odvrnila je Helena tiho, „a častno nagrado moram odločno zavrnuti; jaz sem se prostovoljno ponudila in pela le na korist revnim. Prosim, odpustite mi, da to zavračam, a ne morem drugače ravnati.“

„Saj to je le častni dar, ne plačilo“, ugovarjala je županja.

„Dobro, potem ga sprejem“, rekla je Helena. „A ob enem Vas prosim, da uporabite vsebino te skrinjice za revne mesta Leasburg.“

Županja je bila iznenadena.

„Oprostite eno vprašanje. Gotovo ste zelo bogati, da brez pomisleka tak dar odkazete revnim?“

Helena se je otožno nasmehnila.

„Prosim, oprostite mi odgovor; ponovim le, da nisem pevka po poklicu; veseli me, da sem Vam mogla pomagati s svojimi slabimi zmožnostmi.“

Županja ni bila ravno preobčutljiva narava, a radodarnost te mlade dame ganila jo je skoraj do solz.

„Ali ostanete še kaj časa v tem mestu?“ vprašala je.

„Čez malo dni odpotujem“, odgovorila je pevka.

„Potem mi izpolnite vsaj eno prošnjo, bodite v tem času naš velespoštovani gost, prosim Vas za to.“

Helena se je pritrdivši zahvalila in hitela k Juni, medtem ko se je županja s skrinjico vrnila v dvorano.

Zamorka je sedela v sosedni dvorani in se veselo režala nasproti svoji gospodinji.

Radovedneži, ki so bili zbrani okoli zamorke, so ob Heleninem vstopu dvorano zapustili. —

Globoko ginjena je Helena pripovedovala zvesti zamorki o svojih uspehih.

„Juno prav vesela je“, odvrnila je ta. „Vsi ljudje pridejo in vprašajo Juno: kdo je Tvoja gospa, — Juno vse mogoče povedala, — in vedno denar dobila, — mnogo, — mnogo. — Juno zelo bogata.“

Zamorka je segla z roko v žep in zažvenketala z novci.

„Ti si gotovo ljudem lepe pravljice natvezila?“ rekla je Helena smeje.

„O seve, mnogo, — mnogo, — kadar ljudje zopet pridejo, bo Juno rekla, da je gospa princezinja, — samo preoblečena, — vsi bodo verjeli; — Juno vedno znova vprašajo, — in vedno denar dajo, — presmešno.“ — —

Pevka se je vrnila v dvorano, kjer so jo vsi težko pričakovali.

Ko se je vsedla, vstala je županja:

„Kot predsednica ženskega odbora se moram tudi jaz naši cenjeni pevki iskreno zahvaliti. Častni dar 5000 dolarjev, kateri se je podal slavljenci, je naša prečastita diva odklonila v prid ubogim mesta Leasburg. Tako čisto in visoko kakor njeno petje je tudi njeno blago mišljenje. Dar, za katerega se v imenu ženskega odbora presrečno zahvaljujem, oddam v ubožni zaklad in pozivljam Vas, cenjeno občinstvo, da z mano zakličete nesebični darovalki: živijo, — živijo, — živijo!“ —

Radost, ki se je sedaj vnela, je bila nepopisna.

Gosti so obkrožili pevko; župan pa je le z največjim trudom zamogel rešiti svojo varovanko pred pritiskajočimi.

Komisija revežev, ki je bila tudi med povabljenimi, je bila skrajno presenečena in se je opetovano zahvalila v imenu revežev za bogati dar.

„Povabila sem jo“, zašepetala je županja svojemu možu. „Nekaj dni ostane pri nas.“

Župan se je le težko premagal, da ni vskliknil radosti.

„Ali so sobe v redu?“ vprašal je hitro.

„Seveda“, odvrnila je soproga. „Jaz sem takoj poslala domu in ukazala, da se vse pripravi za sprejem.“

„Vstanimo kmalu izza mize“, rekel je župan. „Naša diva bo itak utrujena.“ — — —

Bližala se je končno vendar ura odhoda.

Župan je komaj odpeljal Heleno iz kroga, ki se je nabral okoli nje.

Hitro si je ogrnila svoj dežni plašč in se poslovila od gostov, ki so ji vsi napovedali svoj poset.

Župan je naročil dva voza; v prvega je vstopila Juno z njenimi venci in šopki.

Množica ljudij se je kar trla pri vratih.

Radovedneži so po več ur čakali, da je pevka prišla.

Nepopisno veselje je nastalo, ko je Helena z županom in njegovo soprogo stopila v voz.

Ljudje so kar tiščali v kočijo, da bi dobili vsaj en pogled slavljene pevke.

Kočijaž ni vedel kaj storiti, odpeljati se mu ni bilo mogoče; konja nista mogla prestopiti ni za korak.

„Sami jo peljemo tje!“ zavpil je gromovit glas. „Izprežite konja!“ — — —

Župan je zaman skušal pomiriti razburjeno množico.

Vse je bilo zastonj; kakor ogenj se je raznesla vest o prekrasnem petju in o blagosrčnosti pevke.

V hipu sta bila konja izprežena.

„Živijo!“ vpila je množica, „živijo, — živijo!“

Silno vriskanje je odgovorilo, potem je voz hitro od-drdral. —

„Jezus, da nas le ne prevržejo“, zdihoval je prestrašeni župan. „Cesta gre navzdol, lahko se zgodi največja nesreča.“

Ljudstvo je obdalo voz kakor zid, neprestano so se slišali radostni vskliki.

Končno je bila vendar divja vožnja pri kraju.

Voz je drdral v odprta vrata krasne vile, v kateri je prebival župan.

S težavo so zabranili služabniki, da množica ni vdrla notri in nesla Heleno v hišo.

Vrata so se zaprla in ljudstvo se je razšlo.

Županja je peljala Heleno v prvo nadstropje, kjer je bilo nekaj razkošno opremljenih sob za njo pripravljenih; majhna sobica je bila odkazana Juni, ki je veselo pričakovala svojo mlado gospo.

Županja se je poslovila.

Helena je bila sama z Juno.

„Srečna sem, da je konec tega dneva“, rekla je Helena zamorki. „Zelo sem utrujena, nenavadna razburjenost je popolnoma zdelala mojo moč.“

„Da, tudi slavljen biti ima svojo senčno stran“, smejala se je zamorka. „Gospa mora zdaj iti spat, — to drugačna postelja, ko v gozdu.“

„Da le moji zasledovalci ne zvedó, da sem tu“, šepnila je Helena s strahom.

„Nič bati, gospa“, tolažila je zamorka. „Juno je tu, — Vas vedno varuje, — lahko mirno spavate, če je Juno pri Vas.“ —

Zvesta služabnica je spremila svojo drago gospo v spalno sobo. —

180. poglavje.

V Čikagi.

„Ali ste v resnici Vi, milostljiva? Skoraj sem obupal, da Vas še kedaj vidim.“

S temi besedami je pozdravil marki Roland gospo Vatzon, ki je s svojim soprogom prisostvovala neki svečanosti centralnega kluba v Čikagi.

Mlada gospa je bila v svetli plesni obleki videti kakor nerazevelni popek.

Prijazno je dala markiju roko in ga vprašala, kako se počuti. —

„Moj mož je imel mnogo opravila, šele sedaj se lahko malo oddahneva in izpolniva naše zamujene dolžnosti napram družbi; — Vi se bodete vendar tudi udeležili naših zabavnih večerov, gospod marki?“

„Kako vprašanje, milostna, to je samo ob sebi razumno, ako mene, grešnika, sprejmete.“

„Tiho — mislite na Vašo obljubo in pojdite sedaj, da Vas predstavim mojemu možu.“

Gospod Vatzon je bil še mlad, čeden človek; njegov resni obraz je obdala ozka brada, velike, sive oči so ostro in presunljivo gledale.

„Moja žena mi je že pripovedovala o Vas, gospod marki“, rekel je ljubeznjivo k priklonivšemu se. „Upam, da Vas še mnogokrat pozdravim v moji hiši.“

„Ne bom opustil, Vam napraviti moj poset in se bom hvaležno ravnal po Vaši dobrotljivi ponudbi“, odvrnil je marki.

„Dovolite, da naslednji ples plešem z Vašo gospo soprogo“, pristavil je.

„O, prosim“, je bil prijazni odgovor. „Jaz ne plešem in moram mojo soprogo priporočiti milosti gospodov.“

Marki je peljal gospo Vatzon v plesno dvorano.

Ta trenotek je hotel porabiti za svoje nadaljnje spletko.

„Ali tudi veste, da sem zelo nesrečen?“ zašepetal ji je.

„Gospod marki, Vaša obljuba —“

„Ne verjamem Vam več“ — je rekla gospa Watson s pojemajočim glasom. „Dali ste mi častno besedo, da mi danes vrnete onih 50,000 dolarjev, sedaj pa zahtevate novo, silno svoto. Kaj naj mislim o Vas?“

„To držim; — nesrečen sem zaradi nekaj drugega.“

„Ali imate morda kako nesrečno ljubezen?“ šalila se je gospa Vatzon.

A ta glas ji ni prihajal iz srca.

„Ne, tudi to ne, a saj veste, milostna, vsota, katero ste mi dali v Vitelalu.“

„Oh, ne govorite o tej malenkosti“, rekla je gospa Vatzon ter olajšano vzdihnila.

Imela je za lepega moža bolj globoko zanimanje.

„Le pomislite mojo nesrečo“, dejal je marki navidezno začuden. „Notar, ki je za časa moje odsotnosti oskrboval moja posestva na Francoskem, mi je pisal, da je porabil veliko vsoto za nakup nekega novega posestva, obžaloval je seveda mojo izgubo in mi je hotel takoj večji znesek preskrbeti. Danes sem zopet dobil pismo, v kojem mi notar naznani, da je prišel na ovire; meni torej ne preostaja družega, nego da se hitro vrnem na Francosko in sam uredim mojo zadevo.“

Gospa Vatzon se je zelo prestrašila. „Ali se potem vrnete — k nam?“ vprašala je.

„To je popolnoma odvisno od okoliščin; — mislim, da ne bo lahko mogoče.“

Lepa gospa ni odgovorila.

Misel, da potem ne bo več videla lepega markija, ji je bila neprijetna.

„Prosim Vas, povejte mi naslov kake zaupne prijateljice“, nadaljeval je marki, „da Vam takoj po mojem prihodu pošljem prijazno posojeno vsoto.“

„Ne govorite vendar o tej malenkosti“, pretrgala mu je gospa Vatzon besedo. „Ali nas hočete v resnici zapustiti?“ vprašala je še enkrat.

„Moram, milostna, ne preostaja mi družega. Denarja nimam več ko za vožnjo; lahko preidejo tedni, da, meseci, predno dobim kako novo denarno pošiljatev.“

Gospa Vatzon je zamišljeno zrla pred-se. —

Potem je vzdignila lepo glavo in sočutno gledala v resne poteze markija.

„Ostanite“, prosila je tiho. „Ne odtegnite nam Vašo družbo; vsako vsoto, katero rabite, Vam dam na razpolago.“

V očeh markija se je zmagovalno zablistalo. —

Vendar je dosegel svoj cilj.

„A, milostna“, prosil je, navidezno osupnjen, „kako morem to sprejeti? Ne, pustite me, naj odpotujem, morda se kmalu vrnem.“

„Pa če Vas vendar prosim, da ostanete“, zavrnila je šepetaje. „Ali načete izpolniti moje prošnje?“

„Vse, — vse, — velevajte mi, naj grem v smrt, ubogati hočem, a Vaše ponudbe ne morem sprejeti.“

„Tiho! — Ako ne vzamete denarja, užalite me“, šepetala je gospa Vatzon. „Ali me hočete ujeziti?“

„Ne, — ne“, stokal je marki. „A pomislite, v kakem položaju sem napram Vam, — komaj se upam kvišku pogledati.“

„Torej, izpolnite mojo prošnjo?“ vprašala je mlada gospa ljubeznjivo.

„Da, kakor mi je tudi težavno, ubogal bom“, odgovoril je marki. — — —

Ko se je poslovil od gospe Vatzon, rekel je sam zase:

„Tako, zdaj si moja, — in denar imam.“

Od tistega časa je bil marki stalen obiskovalec Vatzonove hiše.

Glavarjev namestnik, ki je imel toliko opravila, je bil vesel, da je elegantni kavalir zabaval njegovo mlado ženo in ji pomagal prenašati dolgočasne večere, v katerih je moral uradnik do pozno v noč v uradu ostati.

Nesrečnež pač ni slutil, kak zlodej se je vrnil v njegovo mirno domovanje, — demon, ki je le čakal, kedaj mu bo mogoče brezmejno nezgodo nakopati nanj in na njegovo ženo.

Popolnoma neopazno je zadobil marki zaupanje lepe gospe Vatzon. —

Skoraj ni minul večer, da bi se ne nahajal v njenem salonu in pomagal dami s svojo duhovito zabavo kratiti samotne ure. —

Polagoma se je drznil uporabljati bolj zaupen glas, in ker to pot ni bil tako osorno zavrjen, kakor v Vitehalu, šel je

marki korak za korakom dalje; počasi, skoraj neznatno je prišel do cilja. —

Neizkušena žena mu je sčasoma vročila večje vsote, katere je srečelovec, kakor vedno, hitro zapravil. Njegova strast za igro, dragi konji in druga razveseljevanja pospravila so v neverjetno kratkem času premoženje, katero je dobil od gospe Vatzon. —

Pri tem je bil vedno najljubeznjivejši družabnik, in mlada, lepa gospa je komaj pričakala večera, da je prišel marki.

Gospod Vatzon je bil redkokedaj doma; če se je pa to slučajno primerilo, potem je bil marki v svoji zabavi še bolj živahen in zanimiv.

Mlada žena pa je od dne do dne bolj izgubljala svojo prejšnjo veselost in svežost; pobito je lazila po hiši in izogibno odgovarjala na vprašanja skrbečega soproga.

Mnogokrat je obvisel njen pogled očitajoče na markiju; ta pa tega menda niti opazil ni.

Živel je potratno prej ko slej in denar gospe Vatzon je pojemal kakor sneg pred pomladanskim solncem. —

Marki je prihajal nekaj časa bolj po redkim; gospa Vatzon mu je še enkrat vročila neko vsoto in pristavila, da je to zadnji denar, s katerim sama razpolaga.

Marki je bil dobil sedaj od nje 100.000 dolarjev in je bil obljubil, da ji vrne vse tekom nekaj tednov.

Gospa Vatzon se je bridko nasmehnila in tiho dejala, da se za vrnitev ne mudi. — — —

Od tega časa je prešlo nekaj dni.

Gospa Vatzon je sama sedela v svojem salonu; ker je nje mož zopet v uradu delal.

Utrujeno je naslonila lepo glavo nazaj; na rožnatih licih so se poznali sledovi solz.

Sobariea je vstopila in oznanila markija.

Mlada gospa je počasi vzdignila glavo.

„Prosim gospoda, naj vstopi.“

Marki je bil videti bled in zmeden; malomarno se je vrgel v naslonjač in tožno zrl pred-se.

Dolg premolk je nastal.

Nihče ni hotel začeti razgovora.

Končno je rekla gospa Vatzon:

„Danes ste čemerni, gospod marki; ali se Vam je kaj dogodilo?“

„Uganili ste“, odgovoril je zamolklo.

Mlada gospa je prislušala.

„Pa vendar nič hudega?“

„Kakor se vzame“, je bil hladni odgovor.

„Ustrašite me. — Ali mi nočete razodeti, kaj se Vam je zgodilo? — Videti ste zmedeni, ali ni res?“

„Da, Vi imate pravico vprašati“, odvrnil je marki. „Moja vroča kri me je zopet zapeljala.“

Ona je naglo vstala.

„Dvoboj?“ izbruhnila je.

„Ne, a igral sem — in — izgubil.“

Gospa Vatzon je padla nazaj v stol.

„Igrali, — časten dolg?“

„Da“, odgovoril je votlo. „Tekom 24 ur moram plačati 50.000 dolarjev.“

Gospa je osupnila.

„Za Boga, gospod marki, kako ste mogli tako nepremišljeni biti?“

Pogledal jo je nekam čudno.

„Ne pomaga nič“, rekel je, „vsoto moram imeti, drugače sem zgubljen.“

„Za božjo voljo, kaj hočete storiti?“ zavpila je gospa Vatzon prestrašena.

„Edino, kar mi preostaja, — pomagati si na oni svet.“

Molčala je, — a solze so ji kapale po rožnatih licih; okoli ljubkih ust pokazala se je poteza globoke žalosti.

Tako zamišljena je sedela delj časa.

Ali si je imela gospa Vatzon, zvesta, žrtvovalno ljubeča soproga kaj očitati? Ali njeno ime ni bilo nedotakljivo? Kaj se je v zadnjem času ž njo zgodilo?

„Dala bi Vam vsoto, gospod marki“, rekla je gospa Vatzon po mučnem premolku, „a nimam ničesar več; ves moj denar je v Vaših rokah.“

„Vrnem ga Vam, zanesite se“, odgovoril je v stari kavalijski spretnosti. „Za slučaj moje smrti sem vže vse potrebno ukrenil, da ničesar ne izgubite.“

Ona je vila roke v bridki tugi.

„Moj Bog, — moj Bog“, ihtela je. „Jaz ne vem pomoči.“

Marki je mrzlo gledal svojo žrtev.

„Ali bi ne mogli dobiti denar od Vašega soproga, milostna?“ začel je obotavljaje.

„To je nemogoče“, zdihovala je. „A obrnite se sami do mojega moža, morda Vam da potrebno vsoto“, pristavila je polno upanja.

„Ne, tega ne morem storiti“, odvrnil je marki. „Gospod Vatzon mi je že posodil 20.000 dolarjev, drugo prošnjo pa mi je, sicer jako uljudno, odbil, zato sem tudi v zadnjem času bolj redko prihajal.“

„O, moje slutnje“, tarnala je nesrečnica.

„Da bi imel le še osem dni časa“, zaklical je marki in potegnil iz žepa nek list. „Tu je pismo mojega notarja, v kojem mi sporoča, da dobim do takrat 100.000 dolarjev, potem bi bil iz vseh zadreg.“

„Ali se plačilo častnih dolgov ne da preložiti?“ vprašala je gospa Vatzon.

„Ne za minuto čez določen čas, drugače sem izgubljen.“ Oba sta molčala.

Končno je vendar-le začel marki:

„Ali mi ne morete preskrbeti denar, milostna?“

„Za Boga, kje naj ga vzamem“, tarnala je gospa Vatzon, „saj nimam nič več.“

„To je hudo“, dejal je marki. „Premislite, če bi se moral usmrtiti! Povedal sem Vam že, da sem vse uredil. Smrt marsikaj spremeni; morda bi ne dobili Vašega premoženja nazaj, potem bi Vaš mož vse zvedel.“

„O Bog, molčite nesrečnež, ne trpinčite me tako“, stokala je gospa Vatzon.

Marki jo je opazoval s prežečimi pogledi.

„Vaš soprog ima gotovo denar; morda bi mi utegnili od tega dati potrebno vsoto? V osmih dneh Vam vse vrnem.“

Gospa Vatzon je skočila po konci.

„Gospod marki, Vi menite, da naj — kradem?“ zaklicala je užaljena.

Solze so se ji vlile iz lepih očij.

„A čemu ta beseda, milostna?“ odgovoril je mirno. „Saj je samo pomoč, v osmih dneh položite denar zopet v skrinjico, Vaš mož niti opazil ne bo.“

„Jaz se čutim zelo slabo“, šepetala je gospa Vatzon. „Prosim, zapustite me, gospod marki. — Kedaj morate poravnati častni dolg?“

„Jutri zvečer ob 10. uri!“

„Dobro, pridite jutri k meni, skusila bom, Vam denar preskrbeti, — a obljubiti ne morem ničesar.“

Poljubil ji je roko, katero mu je hitro iztrgala, ter je z zlobnim posmehom zapustil sobo.

181. poglavje.

Žrtev zapravljiveca.

Bilo je drugega dne dopoludne, ko je gospa Vatzon, blede ko smrt, vstopila v sobo njenega moža.

Ta je bil že zgodaj poklican na glavarstvo in je svojo vrnitev napovedal šele za pozno večer.

Mlada gospa je tavala k stolu, ki je stal pred pisalno mizo ter se je na pol onesveščena zgrudila vanj.

Njene lepe oči so bile medle, njen pogled srep kakor pogled blaznega človeka.

Gospa Vatzon je imela za seboj noč polno dušnega trpljenja; kakor v mrzlici je ležala in okusila muke k smrti obsojenega. —

Ona naj bi okradla moža, katerega je tako srčno ljubila; saj je marki to skoraj zahteval od nje!

Bridko je obžalovala trenotek, ko je na promenadi v Vittehalu ogovorila demonsko lepega moža in se mu zahvalila za majhno kavalirsko dejanje.

Kaj so bile posledice tega prvega srečanja!

Stresla se je, ko je na to mislila.

Včeraj zvečer ji je marki celo grozil, če tudi prikrito! —

O, kako se je varala v tem možu; kaj, če niti to ni bil, za kogar se je kazal! — — —

Tresoč je posegla v skrivno predalo pisalne mize, kjer so bili ključi njenega moža.

Pritisnila je na skrito pero in predalo se je škripaje odprlo. —

Tu je ležal zvezek ključev; njen mož ga ni vzel seboj, kakor je na tihem upala.

Vzela je ključe in tavalala k denarni omarici, ki je bila skrita za neko zaveso.

Hitro jo je odprla in odklenila notranji tresor.

Gospod Vatzon je moral biti silno bogat; v omarici je bila spravljena velikanska vsota.

Mlada žena je vedela, da je njen mož le redkokedaj pregledal svoj denar. — Z delom preobloženi uradnik je imel važnejše posle ko denar preštovati.

Vedela je, da primanjkljaj 50.000 dolarjev gotovo več tednov opazil ne bo.

Vzela je bankovce ven, — bilo jih je majhen povezek, — ter jih zdihujoč položila na mizo.

Ali naj bi vsoto dala markiju?!

Ako tega ne stori, bi morda uresničil njegove besede in si končal življenje, — morda bi nje mož o tem zvedel.

Zgenila se je, misleč na to.

Obupana je vila nežni roki. — Kje bi našla pomoč iz te nadloge?

Odločila se je.

Namenjena je bila markiju vročiti teh 50.000 dolarjev, a le pod tem pogojem, da se zaveže, jih tekom 8 dni vrniti.

To naj bi bilo zadnjikrat; rajše bi mu pustila svoje premoženje, kakor da bi se še enkrat lotila tako nevarnega podjetja. —

Zaklenila je omarico in hitro šla nazaj v svojo sobo.

Ob 8. uri zvečer se je že marki dal po slugi naznaniti. Gospa Vatzon je sedela bleda in oslabela v svojem salonu. —

Z nevidnim pokimanjem je odvrnila uljudnemu pozdravu markija.

Ta se je v notranjem veselil svoje zmage. Vedel je sedaj, da je imela njegova žrtev pripravljen denar in je pričakoval marsikako očitaje.

Vsedel se je poleg dražestne gospe ter jo pogledal v obraz, ki je v zadnjih tednih popolnoma izgubil svojo rožnato svežost. —

S hinavskim sočutjem jo je nagovoril:

„Ali ste bolni, milostna, ali Vam je moja zadeva naredila morda skrbi?“

„Več skrbij, kakor mislite, gospod marki“, odvrnila je mlada žena očitaje.

Markijev ogovor jo je razdražil.

„Poslušajte me. — Vsoto sem dobila, tu je“, nadaljevala je gospa Vatzon.

„O hvala — tisočkratna hvala!“ zaklical je marki. „Rešili ste mi življenje!“

„To je bil zame važen nagib“, rekla je gospa Vatzon polglasno. „A izročim Vam vsoto le pod dvema pogojema.“

„Izpolnjena sta, predno jih izgovorite“, odgovoril je naglo marki. —

„Vrniti moram teh 50.000 dolarjev v 8 dneh“, rekla je gospa Vatzon resno, „pričakujem torej, da do tega dne izpolnite tudi Vi Vašo obljubo vračanja. Za naprej Vam pa v moje obžalovanje ne morem več pomagati; nemogoče mi je, Vam še enkrat preskrbeti tako vsoto.“

„Nič lažje kakor to!“ zaklical je marki. „Ne bojte se, milostna, v 8 dneh Vam ne vrnem samo to vsoto, ampak tudi

en del poprej posojenega denarja; zanesite se na to; dam Vam častno besedo v zastavo.“

Gospa Vatzon se je žalostno nasmehnila; mislila je na svojega soproga. —

O, ko bi on slutil, zdrobil bi jo. Poznala ga je dobro, bil je ljubeznjiv mož z dobrim sreem, in je oboževal svojo lepo ženo; a vedela je tudi, da razkačen vsplamti v nepopisni jezi.

Marki je pretrgal njeno razmišljanje.

„Za danes se pač smem posloviti, milostna. Grem namreč v klub, da poravnam moj častni dolg: če količkaj mogoče, pridem jutri zvečer k Vam.“ — — —

Ko je marki zapustil hišo, smejal se je hudobno predse. Sedaj je imel oslepljeno v svojih rokah; držal jo bo, da mu izroči zadnji dolar soproga.

Sedaj se lahko razkrinka in se ji prikaže v pravi podobi.

Izdati ga ne sme, strah pred soprogom mu jo sili pod noge; bila je njegova sužnja, ki mu daje vroče zaželjene zaklade, ki mu naslaja življenje in katero bo potem brezbrizno pahnil k drugimi žrtvami.

Premoženje, katero mu je dala polna zaupanja, je že davno napravil. Skrajni čas je bil, da je dobil novo vsoto, ker je bil povsod zadolžen in je svoje upnike le z dobro izmišljenimi lažmi odvrčal.

Igla gospe Vatzon, kakor lišp gospe Donelzon bili so že davno v rokah oderuhov, on ni imel ničesar več, celo dragi konji so bili zarubljeni.

Marki je posebno rad občeval v slaboglasni hiši, kjer se je visoko igralo.

Lepa, a lahkomišljena dekleta služila so kot vabnice ter so oropala nesluteče obiskovalce s čudapolno spretnostjo.

Marki je bil tam znan in priljubljen; saj je razmetaval zlato s polnima rokama.

Tudi danes je obrnil svojo pot proti temu dvomljivemu in zapeljivemu kraju.

Ko je vstopil, pozdravila ga je z radostnimi klici cela tropa razuzdanih deklet.

„O, marki, — hitro, — koliko buteljčk šampanjca smemo naročiti, — danes sem vendar Vaša dama, ne?“

Marki se je naglo otresel te divje druhali in je šel naravnost v igralno sobo.

Nenadoma sta ga objeli dve mehki roki.

Obrnil se je in začuden pogledal v pikanten obraz z gorečimi očmi.

Bujna krasotica je vlekla markija s seboj.

„Potem še vedno lahko igrate, sedaj ste moji“, kujala se je. „Zakaj Vas pa kar nič več ni blizu; skoraj bi si bila izbrala družega ljubimeca.“

Udaril jo je šaljivo na rudeči lici. —

„Nikari ne bodi tako nepotrpežljiva, otrok, v zadnjih dneh sem imel mnogo opravila, ni mi bilo mogoče k Tebi priti.“ —

„Saj ste me vendar hoteli peljati na dirkališče“, prilizovalo se je dekle.

Marki se je zamislil.

„Jutri je zadnji dan, vzemite me vendar s seboj, moja obleka je taka, da se Vam ne bo treba sramovati.“

„Dobro“, odvrnil je marki, „jutri zjutraj pridem po Tebe; pa nikar se preveč čudno ne obleci, da mi bodeš delala čast; sedaj me pa pusti, moram v igralnico.“

Dekle je radostno plosknilo z rokama in odhitelo. — —

Marki ni imel sreče v igri. —

Ko se je pozno v noč z vročo glavo vrnil v svoje stanovanje, je bil večji del vsote, katero je danes prejel od gospe Vatzon, izgubil.

Človeška hudoba.

Za temi dogodki je bil pretekел teden.

Marki se je ogibal Vatzonove hiše; poslal je listek ter se oprostil z majhno boleznijo.

Gospa Vatzon je bila blede ko lilija in je v začudenje služabnikov tavalala po hiši vsa raztresena.

Njen mož tega ni opazil; imel je več dela ko kedaj poprej, ker je bil glavar, njegov predstojnik, še vedno bolan in je vsa teža uradnega delovanja ležala na njegovih ramah.

Kmalu po obedu je prišel marki.

„Vendar“, zašepetala je gospa Vatzon in olajšano vzdihnila, „vendar drži svojo obljubo.“

Marki je s površnim pozdravom pristopil.

„Kako se počutite, milostna?“ vprašal je uljudno. „Bledi ste, ali ste bolni?“

„Ne“, odvrnila je gospa Vatzon in s pričakovanjem gledala markija.

Ta pa je navidezno v zadregi gledal na preprogo.

„Pričakovana denarna pošiljatev je žal izostala, jaz sem ves iz sebe nad to zamudo.“

Gospa Vatzon je prebledela.

„Da, stvar mi je jako neprijetna“, nadaljeval je marki. „Jaz sem danes zopet pisal in prosil, da se denar takoj odpošlje; morda pride že v naslednjih dneh; v dveh do treh tednih pa ga imam gotovo.“

„A za Boga!“ zaklicala je gospa Vatzon, „obljubili ste mi vendar, da mi danes gotovo vrnete denar; dali ste mi — častno besedo!“

„Da, to sem storil“, odvrnil je marki, „a kako naj si pomagam proti tej lahkomišljenosti mojega notarja, saj pridem s tem tudi sam v največjo zadrego.“

Gospa Vatzon je menda preslišala zadnje besede.

„Da, v največjo zadrego“, ponovil je marki ter vsako besedo povdaril in ostro gledal na gospo.

„Verujem“, šepnila je ta.

„In v tej zadregi se zopet zaupno obrnem do Vas!“ rekel je marki krepko.

Gospa Vatzon je vskipela.

„Do mene, — kaj naj to pomeni, pojasnite mi!“

„O, gotovo“, odgovoril je marki mirno. „Še enkrat sem Vas hotel prositi za prijaznost — — —“

Ustavil se je. —

Gospa Vatzon je planila razburjena kvišku in hitro stopila pred njega.

„Ali naj Vam morda preskrbim še kako vsoto, gospod marki?“ vprašala je ostro.

„Ako hočete biti toli ljubeznjivi, jaz bi Vam bil zelo hvaležen“, odvrnil je marki mirno.

Gospa Vatzon je omahovala; morala se je prijeti za stol, da se ni zgrudila.

„O Bog, zaslužila sem to kazen“, šepetali sta nje tresoči ustni. —

Marki je težko pričakoval odgovora.

„Vašo obljubo inam, da ne bodete od mene več zahtevali denarja; tudi Vam ne morem ničesar dati“, odvrnila je gospa Vatzon z nekako čudnim mirom.

„Samo še enkrat, milostna. — Prosil bi pač za večjo vsoto.“ —

„Za večjo vsoto?“

„Da, 100.000 dolarjev bo zadostovalo“, bil je predrzni odgovor tega zapeljivca.

Gospa Vatzon mramornato blede obraz je otrpnil kakor mrliču. —

„Mislim, da je najin razgovor končan, gospod marki“, rekla je ledeno in se je obrnila, da bi zapustila salon.

On je hitel za njo in ji zastavil vrata.

„Jaz moram imeti denar“, rekel je mirno. „Jutri zvečer pridem po njega.“

„Ukazala bom slugam, da Vas ne puste notri“, odgovorila je mirno gospa Vatzon.

„Tako, — ali naj se morda obrnem na Vašega gospoda soproga?“ vprašal je marki porogljivo.

„Storite, kar hočete“, rekla je gospa Vatzon z odneha-
jočim glasom.

Marki je spoznal, da je šel predaleč.

„A saj dobite vsoto v par tednih nazaj, milostna“, dejal
je, da bi pomiril zbegano.

„Ne verujem Vam več“, rekla je z bolestno tresočim
glasom. „Dali ste mi častno besedo, da mi danes prinesete onih
50.000 dolarjev nazaj, katere moram jaz takoj vrniti; namesto
tega zahtevate novo velikansko vsoto. Kaj naj mislim o tem?“

„Lahko se trdno zanašate“, zagotavljal je marki. „Naj-
kasneje v 14 dneh vrnem Vam vse.“

„Žal mi je“, odvrnila je gospa Vatzon. „Ne morem Vam
ničesar več dati.“

Marki je temno zrl predse, medtem ko je mlada gospa
prestala peklenske muke.

Mislila je na svojega moža, katerega je goljufala. S kakim
strašnim trpljenjem je morala reva poplačati svojo zмотo!

„Torej hočete, da Vaš mož zvé o vsem?“ vprašal je po-
časi. —

Stresla se je.

„Jaz tega ne morem preprečiti“, vzdihnila je. „Morda je
bolje tako, potem bo vsaj konec trpljenja.“

Marki je zlobno pogledal trpinko.

Ali se je varal, zmotil v vseh svojih računih, ne, to ni
smelo biti, — hotel jo je imeti v svoji oblasti, — mora mu
dati denar.

Najbolje je, da jo zapusti in ji reče, da pride jutri zvečer
po vsoto, — potem si bo premislila in se zopet udala, — in
vedno znova, — da bo vsega zmanjkalo.

Ali se je morda vendar motil? Ali gospod Vatzon ni bil
tako bogat, kakor se je splošno mislilo, no, — to bo kmalu
zvedel. —

„Morda sem Vam vendar delal krivico, milostna“, rekel
je porogljivo. „Premoženje Vašega soproga je gotovo izčrpano?
V tem slučaju mi bo pozneje veselje, enako z enakim vračati.“

Ta zvijača je bila sicer okorna, a gospa Vatzon je bila
tako razburjena, da je iz nje čula le zasmeh, s katerim jo je
žalil slehern dan.

„Motite se, gospod marki“, rekla je mrzlo. „Moj mož je zelo bogat, a prisežem, da ne bodem ni vinarja več vzela od njegovega denarja.“

„Ah, onih 50.000 dolarjev ste torej vendar vzeli Vašemu možu?“ zaklicala je marki veselo.

Mlada gospa se je močno prestrašila. — Izdala se je bila. A še enkrat se ji je vzbudil ponos.

Z blestečimi očmi je stopila pred tega satana v človeški podobi, ki je hladnokrvno opazoval njen obup.

„Jaz Vam ne dolžujem nikakega odgovora za moje delovanje, gospod marki“, rekla je častitljivo.

„Morda vendar!“ odgovoril je zasmehljivo.

„Ne!“ zavpila je obupno, „nočem se več udati Vaši volji, ker Vaše obnašanje ni kavalirsko. Prelomili ste častno besedo, ne verujem Vam več. — Vi ste ničvrednež!“

Razkačen je skočil marki k nesrečnici.

„Ne drznite se mene dotakniti!“ kričala je in prijela za zvonec. „Ali naj pokličem slugo?“

„Ne poskusite“, siknil je z gorečimi očmi.

„Zapustite me!“ zarohnela je. „Zlorabili ste moje zaupanje, s surovo roko uničili mir moje duše in srečo mojega zakona: vse sem Vam žrtvovala, kar sem imela, celo — — — —“

Glas ji je odrekel.

Markiju so se hudobno zasvetile oči, žrtev se je jela udajati. —

„No, potem mi vendar izpolnite še to edino željo“, prosil je. —

„Nikdar!“ zaklicala je gospa Vatzon. „Kar sem rekla, tega se držim; ne trudite se, bilo bi zaman, od mene ne dobite ni enega vinarja več.“

„O, vendar, lepa gospa“, rogal se je marki. „Danes zvečer ob 9. uri bom zopet tu in trdno pričakujem, da mi pripravite 100.000 dolarjev; ako se to ne zgodi, boste sami odgovorni za posledice.“

Vzel je klobuk in šel k vratom.

A obrnil se je še enkrat.

„Torej danes zvečer ob 9. uri, ne pozabite, milostna.“

Ona ni odgovorila in tudi ne pogledala, dokler ni zapustil sobe. —

Potem se je zgrudila.

Silen izbruh bridkosti pretresel je njeno šibko telo; čutila je vse muke pekla.

Da, padla je hudobi v kremplje, iz kojih se ni mogla rešiti; hudiču, ki jo je neusmiljeno zasledoval in vporabil svojo moč, da jo popolnoma uniči.

Kje bi našla pomoč iz te nadloge, — ni je bilo, — čutila je, da je bila izgubljena.

Kaj, če bi nje mož pogrešil onih 50.000 dolarjev, — kaj potem?!

Zavpila je od strahu in skočila kvišku; morala je to vsoto zopet dobiti; nje mož ni smel zvedeti, da ga je njegova toli ljubljena soproga — okradla.

Mislila je na svoje stariše, ki so stanovali v M.....e. Ali naj bi jim pisala in jih prosila za denar? —

Gotovo, oče bi ji te, za njegove razmere majhne vsote ne odrekel, a potem bi prišlo do pojasnil in temu se je hotela izogniti. —

Končno ji je prišla rešilna misel.

V Čikagi je stanoval strije, ki jo je srčno ljubil; stari gospod je bil vdovec, brez otrok, imel je veliko premoženje, katero bi nekoč ona podedovala.

Namenila se je k njemu iti, mu potožiti svoje gorjé: vedela je, da bi ji vsoto takoj dal in o vsem molčal.

Potem bi položila denar nazaj v omarico njenega moža in bi bila vnaprej markiju tuja in nepristopna.

Ko bi potem prišlo do najhujšega in bi morala smrti prednost dati pred sramoto, bi vendar njen mož ničesar o tem ne zvedel, ker marki bi moral molčati.

Vročé solze so se vlile iz lepih oči, ko se je spomnila preteklih lepih časov, kako srečno je živela, kako grozen pa je bil konec.

Ko je sobarica stopila v salon, našla je svojo gospo na pol onesveščeno v stolu; ona je bila zaupnica skrivnosti njene gospodinje, a le s trudom se ji je posrečilo pomiriti zbegano.

Pregrešek in sprava.

„Novico Vam imam povedati, milostna“, začela je sobarica in žalostno gledala na objokano gospo.

„Kaj mi veš povedati?“ odvrnila je gospa Vatzon s slabim glasom. —

„Pred nekaj dnevi ste mi ukazali, naj poizvedujem za razmere markija“, šepetala je sobarica, „zvedela sem marsikaj; ali se pa čutite tudi dovolj trdno, da bi poslušali mojo povest?“

„Da, vse hočem vedeti — vse!“ zaklicala je nesrečnica in se hitro vzravnala.

„Najprvo mi je vedel vratar hiše, v kateri stanuje marki, povedati, da zanj ni prišlo nikdar kako pismo iz Francoskega.“

„O, moja slutnja!“ zdihovala je gospa Vatzon; — „pri-poveduj dalje.“

„Dalje je marki velik zapravljivec, on igra visoko in nesrečno; občuje tudi z neko ničvredno žensko, s katero je bil pred nekaj dnevi videti na dirkališču.“

Trpinka si je pokrila obraz z rokama in je glasno zahtela. —

„Prinesi mi papir in tinto“, velela je končno.

Hitro je sobarica prinesla zahtevano.

Gospa Vatzon se je vsedla k mizi in naglo pisala:

„Brezčastnež!

Zastrupili ste moje mlado življenje, razrušili moje srečo in na veke uničili mir moje duše. Rav-nokar sem zvedela vse. — Poznam Vas sedaj in vem, da ste se mi iz začetka lagali. Mojemu pre-moženju se odrečem. Mojemu možu bodem nadomestila onih 50.000 dolarjev; a prepovem Vam s tem, pre-stopiti prag naše hiše, nikdar več Vas ne sprejmem. Mislite na častno besedo, katero ste mi dali in katero ste prelomili brez sramu. Zlorabili ste moje zaupanje,

mene goljufali, tako da sem Vam vse žrtvovala, kar sem imela, celo mojo žensko čast. Globoko obžalujem nesrečni korak, v katerega ste me Vi zapeljali, s strogo pokoro bodem skušala, da poravnam vsaj deloma moj pregrešek ter se bodem posvetila edino le mojemu možu. Ognila se bodem vsakemu razvedrilu in živela samotno, da se pokorim za moj prestopok.

Ako bi moj mož zvedel za mojo krivdo, grem v smrt; ne bojim se je. Potem sem na veke rešena neskončnega trpljenja in najdem v grobu vroče zaželjeni mir. Vas pa, ničvredni zapeljivec, brezsrdni hudobnež, Vas naj zadene moja kletev, kletev nesrečnice, kateri ste vzeli vse. Zasleduje naj Vas v najbolj oddaljene kraje sveta in v zadnji uri naj Vam zveni v ušesih kot opomin na neizprosne sodnika, ki bo nekdanj sodil Vas in mene.

Jana Vatzon.“

Mlada gospa je vtaknila pisemce v kuvert in ga vročila sobarici:

„Hiti v markijevo stanovanje in oddaj pismo njemu samemu; če ga ni doma, poizvej natanko uro njegovega vračanja in prinesi mi list nazaj.“

„Ali nočete malo počivati, milostna?“ vprašala je sobarica skrbno. —

„Da, pojdem v mojo sobo, a ne potrebujem Tvoje pomoči, le hiti k markiju.“

Sobarica je zapustila salon, držala je pismo v roki in tekla po dolgem hodniku.

Nenadoma se je prestrašila.

Gospod Vatzon ji je prišel nasproti.

Hitro je hotela pismo skriti, s tresočo roko je iskala žep, da bi ga vtaknila vanj.

Gospod Vatzon je s svojim ostrim pogledom opazil osupnjenost sobarice, videl je, da je skušala pred njim skriti neko pismo. —

Nejasna skrb se mu je vzbudila; v zadnjih dneh je skrivaj opazoval očitno izpremembo njegove žene.

Naj bi bilo morda čudno obnašanje sobarice, ki je hotela skriti pismo, v zvezi s tem?

Naglo odločen stopil je pred njo.

„Kaj imaš tu, Beti?“ vprašal je kratko in ostro.

„Nič, — gospod“, odvrnila je ta v smrtnem strahu.

„Pokaži mi pismo, katerega hočeš skriti“, rekel je glavarjev namestnik.

„Saj je moje, — na mojega ženina“, lagala je sobarica.

„Lažeš, Beti“, rekel je gospod Vatzon. „Poznam Ti na očeh; — ali mi daš sedaj pismo, ali ne?“

Sobarica je bila vsa iz sebe.

„Ne“, odgovorila je.

Gospod Vatzon je bil razkačen.

„Kaj, Ti nočeš?“ škripal je. „Sem s pismom!“

Vsa preplašena skušala je še vedno pismo skriti, — strgati, — a zaman.

Zgrabil jo je za roko, da je zavpila od bolečin ter ji siloma vzela usodepolni list.

Potegnil je tresoč se v neko sobo.

„Tu ostaneš, da bodem pismo prebral“, velel je ostro.

Sobarica se je jokala in obupno vila roki.

Gospod Vatzon je raztrgal ovitek in hitro prečital prve vrste. —

Trenotek je vladala smrtna tihota.

Potem je zadonel glasen krik. —

Gospod Vatzon se je zgrudil.

„Ali se mi sanja?“ — ječal je. „Ne, tu je pisano. — Jana, — Ti, — o, jaz nesrečnež!“

Beti se je hotela zmuzniti iz sobe.

Gospod Vatzon pa je planil za njo ter jo z roko tiščal za vrat. —

„Kdo je prejemnik, povej, — drugače si zgubljena.“

„Milost, — gospod, — usmiljenje.“

„Kdo je prejemnik tega lista?“ vpil je divje. — „Ali je marki?“ —

„Da, — o Bog, — zadušim se“, grgrala je.

Spustil jo je.

„Kje stanuje ta lopov?“

„7. cesta, št. 26“, mrmrala je sobarica. Potem se je nezavestna zgrudila na preprogo.

Gospoda Vatzona obraz je kazal jekleno odločnost; mirne poteze so bile strahovito izpremenjene.

„Sedaj k nji“, dejal je votlo. „Potem kaznujem ničvrednega zapeljivca.“

Hitro je šel v svojo delavno sobo, odprl tam predalo svoje pisalne mize in vzel iz njega samokres.

Vtaknil je orožje v žep svoje suknje ter se podal k ženi.

Za trenotek se je prisluškujoč ustavil pred vratmi; roki sta se mu tresli, krepki mož se je težko boril s seboj.

„Mora biti“, rekel si je tihoma ter odprl vrata.

Gospa Vatzon je ležala na divanu in si pritiskala robec na objokane oči.

„Ali si že nazaj, Beti?“ vprašala je na lahko.

„Jaz nisem Beti, ampak Jean“, odgovoril je gospod Vatzon strogo. —

Naglo se je vzravnala kvišku.

„Moj Bog, Ti, od kod prihajaš?“

„Ni mi bilo dobro, zato sem zapustil urad“, rekel je gospod Vatzon kratko.

„Ali si že jedel, — takoj vse preskrbim“, rekla je mlada žena. —

Obšla jo je temna slutnja. — Vedel se je vse drugače ko po navadi.

„Ne, le pusti“, ukazal je. „Govoriti moram s Teboj.“
Prebledela je.

„Kaj hočeš od mene?“ vprašala je.

„Ali poznaš to pismo?“ vprašal je.

En pogled je prepričal Jano, da je bil usodepolni list v rokah njenega moža.

Z glasnim krikom je padla nazaj na divan.

Gospod Vatzon jo je zgrabil za roko ter jo potegnil kvišku. —

„Odgovori!“ hropel je. „Ali si Ti pisala pismo?“

„Odpusti“, ječala je. „Saj Ti vse povem, — jaz — —“

„Torej vendar“, zdihoval je. „Ničvredna — nesramnica!“

„Poslušaj me“, prosila je. „Prekolni me, — pahni me od sebe, — umori me, — vse hočem pretrpeti, — samo poslušaj me.“ —

„Ničesar nočem slišati!“ vpil je ves iz sebe. „Tu je vse pisano, kar hočem vedeti, — o, jaz nesrečnež!“

Divjal je po sobi.

„To je žena, ki mi je pred altarjem prisegla zvestobo“, dejal je z obupom, „jaz sem jo ljubil, oboževal, — in to je zahvala, — goljufa me z ničvrednim ljubovnikom, — celo denar mu daje ogoljufanega soproga.“

Smrtnobleda, z zaprtimi očmi je ležala tu, — podoba žalosti in največjega obupa.

„Nesramnica!“ zavpil je. „Pripravi se na smrt, — majhna je kazen za to, kar si mi storila, — s tisočeriimi mukami bi se morala pokoriti za Tvoj pregrešek.“

„Zasluzila sem smrt“, šepetala je. „A slušaj me, predno umrem.“

„Ne“, zavrnil je. „Verjeti bi Ti itak ne mogel, varala si me, — nesrečnega me naredila, — ne verujem Ti več, nesramnica!“ —

„Usmili se“, prosila je Jana. „Ljubila sem Te vedno, — postala sem žrtev hudobneža, — le malo besed, — prosim Te, — izpolni mi zadnje prošnjo.“

„Nočem!“ vpil je besno. „Zate ni odpuščanja, — goljufala si me, — umri!“

Strel se je zabliskal. —

Sledil je glasen krik.

Smrtonosno orožje je predrlo prsa nesrečnice.

„Odpusti!“ prosila je umirajoča. „Da — moram umreti, — odpusti, — o Bog!“

„Ne!“ vpil je divje. „Proklinjam Te, vlačuga, iz srca si bodem iztrgal Tvojo podobo, pojdi k Tvojemu ljubimcu, sledil Ti bo kmalu!“

„Nikdar ga nisem ljubila“, rekla je z ugašujočim glasom, „zlorabil je — satansko, — meni neznan moč, — jaz sem ljubila le Tebe, — le Tebe — in Te ljubim — še čez grob —“

Njen život se je na lahko stresel, lepi modri očesi sta ugasnili. — —

„Jana!“ klical je gospod Vatzon, „Jana, — odpustim Ti, — ali me slišiš?“

Mil posmeh se je razširil čez lepi, blede obraz. —

Ali je še čula odpuščanje soproga?!

Opazoval jo je dolgo, — dolgo. —

Stara ljubezen se mu je vrnila; poljubil je mrzle ustne, ki se mu nikdar več ne bodo smehljale. — — —

„Sedaj hitim k Tvojemu zapeljivcu“, rekel je. „Gorje mu!“
V priležni sobi so stali prestrašeni služabniki.

Slišali so strel in strmé gledali na vrata, za katerimi se je doigral grozni prizor.

„Moj voz!“ zaklical je gospod Vatzon, „hitro!“

Uslužbenici so se razkropili.

V par minutah je sedel glavarjev namestnik v vozu in je drdral proti 7. cesti.

„Ali je marki Roland zgoraj?“ vprašal je vratarja.

„Da!“ je bil odgovor. „Prišel je ravno domu.“

Hitro je šel gospod Vatzon po stopnicah gori, — Joze mu je odprl.

„S Tvojim gospodom bi rad govoril!“ zaklical je razburjeni. „Naznani me: Namestnik glavarjev — Vatzon.“

Marki je slišal iz sosedne sobe glas.

„V trenutku ni mogoče govoriti z gospodom“, dejal je Joze, — spoznal je pretečo nevarnost.

„Jaz moram govoriti ž njim!“ škripal je gospod Vatzon in hotel Jozeja odriniti.

Sluga je držal vrata zaprta.

„Ne smem Vas pustiti notri!“ zaklical je.

Gospod Vatzon je potegnil samokres.

„Pes, ustrelim Te, naredi mi prostor!“

„Rešite se, gospod marki!“ vpil je Joze.

Hudodelec je vedel, da je bilo vse izgubljeno.

Drvil je skozi svoje sobe.

Z železno roko prime gospod Vatzon služabnika in ga vrže brezusmiljeno na stran.

Z napetim samokresom prehitil vse sobe; zaman, — marki je ušel. —

Porabil je zadnje stopnice za beg.

Jeze se peneč vrne se gospod Vatzon, da bi prijel služabnika. —

Ali tudi Joze jo je rajši popihal in gospoda Vatzona pustil samega v pustih in osamelih sobah.

Grozne duševne bolesti ga premagajo; jeza, da mu je zločinec ušel, ga skoraj zaduši. —

Opoteče se, — potem pade močni mož brez zavesten, pred durmi roparja njegove sreče, na tla.

184. poglavje.

Dan po koncertu.

Vrnimo se zopet k Heleni, katero smo zapustili kot slavljeno pevko in gosta Leasburškega župana.

Drugo jutro po onem znamenitem koncertu prebudijo Heleno šumeči zvoki godbe iz sladkega spanja.

Godba mesta Leasburg priredila ji je častno podoknico.

Pevaje je prihitela Juno v spalno sobo, in tleskala z rokami ter se vedla kakor razposajen otrok.

„O, gospa, — to poslušat, — ni res, — zelo lepo, to vse za gospo, — nji na čast, — radi lepo petje.“

Helena vstane hitro z mehkega ležišča in se obleče.

Ko se prekrasno lice pevke prikaže na oknu, zaorijo urnebesni „živio“-klici, množica je vihrala in mahala z robci, — godba je pa zaigrala tuš.

Konečno stopi Helena nazaj od okna, ker ji je Juno sporočila, da jo župan in njegova soproga pričakujeta v jedilni sobi z zajutrkom.

Pevko pozdravita oba z največjo uljudnostjo in ljubeznjivostjo. —

„Danes boste malo miru imeli, milostljiva“, reče župan ter pokaže na celo kopico posetnic, ki so ležale na srebrnem krožniku. „Vsa gospoda se je napovedala, da Vas pozdravi in pozizve o Vašem zdravju.“

„Zelo mi je žal, da provzročim toliko zmešnjav“, reče Helena. —

„Zmešnjave, — za božjo voljo, — niti misliti na to“, protestira župan. „Ponosen sem na to, da se Vam z mojim posredovanjem izroče vsi ti častni dokazi, saj njihov svit pade tudi na mojo hišo.“ — — —

Župaň je prav domneval.

Okolu enajste ure je v salonu kar mrgolelo posetnikov, kateri niso mogli dovolj izraziti svojega občudovanja v laskajočih besedah in poklonih.

Konečno se gostje priporočijo in Helena diha zopet malo prosteje. —

„Zdaj pa pridejo posebni obiski“, se smeje župan zadovoljno. —

V skrito nezadovoljnost svoje soproge se ni odmaknil od Helenine strani.

„To so gotovo Vaši sorodniki?“ vpraša Helena.

„Ne vsi“, odgovori župan. „Po obedu se najprvo predstavi neki glasbenik, agent največjega gledališča; moj nečak je tudi svoj obisk napovedal in proti večeru pride moj bratranec, eden najbogatejših mož Leasburga in okolice.“ — — —

Župan je resnico govoril.

Komaj je bil obed končan, že so naznanili agenta Morgana. —

Helena je bila sama v elegantno opremljenem salonu.

Na njegov globoki poklon je odgovorila z gracijoznim nagnenjem glave.

Gospod Morgan je imel elegantno črno obleko, ki je njegove blede, a zvite poteze ostro označila. Videlo se je, da je mož, kateri ima samo svoj dobiček pred očmi in ki nikdar ne izreče nepotrebne besede.

„Milostljiva“, začne mirno, ko se je na uljudno Helenino ponudbo vsedel, „ali Vam smem predložiti neki načrt?“

„Gotovo“, bil je pevkin prijazni odgovor. „Smem prositi, gospod Morgan?“

„Slišal sem včeraj Vaš glas“, začne agent z nerazrušljivo mirnostjo, „in priznam, da me je Vaše petje popolnoma iznenadilo; to je bil užitek, ki se jako redko kdaj ponudi.“

Helena se hvaležno prikloni.

„Bil sem do zadnjega časa impresarijo neke pevke“, nadaljuje gospod Morgan. „Ta dama je bila lepa; visoka oseba se je zaljubila v pevko, jo poročila in njenemu pevanju je bilo konec. Jaz sem prepričan, da, ako potujete, dosegli boste velike vspehe; potrebno bi Vam bilo samo dvakrat ali trikrat na teden nastopiti, in jaz Vam zagotovim 10.000 dolarjev na mesec, ako se izročite mojemu vodstvu.“

„Zelo obžalujem, gospod Morgan, ali začasno imam drugod druge zaveze, katere nujno zahtevajo mojo navzočnost.“

„Smem li vprašati, ali so druge umetniške ponudbe vzrok, da nočete?“ vpraša agent.

„Ne, to so rodbinske stvari“, odgovori Helena.

„Potem Vam ponudim 20.000 dolarjev na mesec.“

„Zelo sem Vam hvaležna, gospod Morgan, ali jaz v resnici ne morem — — —“

„30.000 dolarjev na mesec“, reče agent z železno mirnostjo. —

„Ali, gospod Morgan!“

„40.000 dolarjev“, bil je hladnokrvni odgovor.

„Nočem popolnoma odkloniti Vašo ponudbo, gospod Morgan; saj je mogoče, da bom nekaterikrat nastopila, ali tu je treba okolnosti upoštevati.“

„50.000 dolarjev“, reče agent in vstane.

„Jutri dobite moj odločilni odgovor“, reče smehljaje Helena. —

Mislila je na svojo Lidijo, ko je agentovo ponudbo odbila. Žal, da je imela le malo denarnih sredstev, nasprotno bi si pa s petjem lahko zaslužila toliko svoto, da bi pri iskanji otroka lahko porabila železnico in plačala oklice v časnikih; da, celo policijskega uradnika bi lahko sprejela v ta namen v svojo službo. —

„Dobro, pridem jutri popoldan zopet“, reče gospod Morgan ter se globoko prikloni in zapusti salon. —

Juno pripleše smeje se v salon, ter se postavi pred svojo gospo; stala je za vratmi in prisluškovala.

„To je celi stroj!“ zakliče in ponosno stopica po sobi s okornim gibanjem, ki je njeni bujni postavi čudno pristojalo.

Začul se je vsklik strahu in groze. Marija je omahnila — ali se ji sanja, ali je to grozna resnica? Mož, ki je stal pred njo in jo hotel objeti — je bil Artur Sever — njen soprog — morilec njenega očeta!

„Tako on rekel — 20.000 dolarjev, — 40.000 dolarjev in vedno delal isti obraz, — presmšno, — on presneto navihan stari dečko, — on natanko vedel, — kaj hoče.“

„Zdaj le zopet pojdi na svoj prostor, Juno“, reče Helena, „jaz zdaj takoj sprejem obiske; netjak gospoda župana, neki gospod Burnsidi se mi hoče predstaviti.“

Zamorka zgine za vratmi.

Prešlo je le nekaj minut, ko stopi gospod Burnsidi v salon.

Skoraj bi se bila Helena glasno nasmijala, ko je zagledala gizdalina, ki smukne skozi vrata in ima v desnici šopek, velik kakor kako kolo.

Gospod Burnsidi je očitno še zelo mlad; prikloni se parkrat, potem vtakne svoje rokavice za klobuk, nasloni palico, ki je podobna mlademu drevesu, previdno v kot in izroči velikanski šopek Heleni.

Gospod Burnsidi je imel moderno veliko križasto obleko z velikansko širokimi hlačami, katere so bile lepo zavihane in ki so kazale par čevljev, s katerimi bi se lahko vsakdo brez vse skrbi peljal po reki Misuri.

Velikanski stoječ zavratnik oklepala je dolgi vrat, medtem ko je neizmerno velik monokel neumno lice gizdalina še bolj kremžil.

„Eh“, — milostljiva, — eh, jako drago mi je“, čvrči gizdalina. „Ste milostljiva dobro spali po včerajšnjem trudu, — bilo je velikansko, — plemenito, — eh, naravnost kolosalno, eh.“ —

Gospod Burnsidi pade zadovoljen v naslanjač in zaljubljeno ogleduje Heleno, ki mu sedi nasproti.

Grmenju podobno bobnenje se zdajci začuje v salonu.

Helena se zgane.

Gizdalin plane plašno po konci. —

Palica gospoda Burnsida je padla na tla.

„Eh, milostljiva, — to je zelo neprijetno, — upam, da se niste prestrašila“, zakliče gizdalin in le s težka vzdigne to morilno gorjačo, katero previdno položi na mizo.

„Malo težka je, — eh, ali popolnoma nova moda, — čisto nova“, meni gospod Burnsidi oproščaje se in drsa s svojimi velikanskimi čevlji nazaj k Heleni.

„Srčna hvala za šopek, Vi ste zelo prijazni, gospod Burnsida“, reče Helena, ki je siloma dušila smeh, in pokaže na šopek, ki je celo okno zasenčil.

„Eh, me veseli, da sem zadel. Vaš okus, milostljiva“, noslja gospod Burnsida, in se pomakne s stolom bližje k pevki.

„Tudi najnovejša moda, — precej veliko, — ali najnovejše, — kaj?“

Samozadovoljen ogleduje končnice velikanskih čevljev, potem zopet zaljubljeno pogleda Heleno.

„Celo noč nisem očesa zaprl“, zagotavlja z melanholičnim pogledom. „Eh, milostljiva, kaj ste napravili nesreč? Nešteta srca potrli, — tudi moje!“

„No, tako hudo upam da ne bo“, odgovori Helena.

„Oh, pač, milostljiva, — tu, — tu sedi globoka bolečina“, reče gospod Burnsida in patetično položi roko na mesto, kjer se po anatomske postavitve nahajajo jetra.

Helena se je komaj še resno držala.

Gospodu Burnsida stal je smrtni pot na čelu, previdno je potegnil raznobojno ruto iz žepa, da si otere pot.

Robec je bil v resnici mojstrsko delo moderne tehnike; neštete živalske podobe so bile utkaene vanj. Sredino izpolnjeval je rinoceros, ki je majestetično zrl na vso drugo žival.

„Kaj ne, kar knežje“, meni gizdalin laskan.

Helena je začudeno pogledala to čudovito umetniško delo.

„Čisto nova moda, — v Leasburg jih je prišlo samo dvajset, — zvedel sem zato precej pozno, ko so bili že vsi drugi prodani in je bilo samo še tega dobiti, ta z rinocerosom je namreč preostal.“

Počasi je robec zopet vtaknil v žep.

„Da, ali jaz sem čisto pozabil, milostljiva“, nadaljuje nepretrgoma; „vtis, katerega ste na mene naredili, je naravnost kolosalen, — da, naravnost nezaslišan, — roko in srce vam polagam k nogam, Vaš suženj sem, Vaš najponižnejši sluga, — eh.“ —

„Spoštovani gospod Burnsida“, odgovori Helena. „Nepopisno obžalujem, da je Vaš srčni mir kaljen radi mene, ali, oprostite, v nekaj trenutkih pričakujem obisk, morda Vas lahko jutri zopet vidim.“

„Eh, gotovo, milostljiva, imate popolnoma prav“, zakliče gizdalin in vstane. „Srčni mir je popolnoma pri hudiču, — eh, pardon, oprostite, hotel sem samo reči — — — v pekel; ali Vas smem jutri zopet posetiti?“

„Gotovo, veselilo me bo“, odgovori Helena in pomigne zamorki, katera se je prikazala za zastorjem.

Hitro stopi Juno k vratom, katera z globokim poklonom odpre. —

Gizdalin še enkrat željno pogleda na predmet svojih upov, potem prime za gorjačo in se priporoči.

Juno spremi gospoda Burnsida na hodnik.

Gospod Burnsid prime v žep in ponudi zamorki dolar.

„Lahko poveš tvoji gospej, da jo vroče ljubim in srčno spoštujem, ali hočeš storiti, zamorka?“

Juno pokima in mu še enkrat drži tja odprto roko.

„Tu“, — drugi dolar zgine v žepu nenasitljive zamorke.

„Ste moji gospej dober?“ vpraša Juno.

„Ah, ljubim jo strastno“, zdihuje gizdalin, „vedno bi jo rad gledal.“

„O, to pa lahko ima, gospod“, zašepeče zamorka.

„Tako?“ zakliče gospod Burnsid goreče. „Ali mi hočeš povedati, zamorka, kako naj to začnem, kraljevo te hočem obdariti!“ —

„No, gospod najprvo pove, če Juno lepa.“

Gospod Burnsid začudeno pogleda zamorko, on ni prav vedel, kako misli s svojimi besedami.

In v istini, Juno je bila lepa zamorka. Polna, bujna postava, mala glavica, bliščeče črne oči, mali nosek in rudeče ustne, — za zamorko naravnost lepota.

„Da, Ti si prav čedna“, reče gizdalin.

„Tako, potem pove Juno nekaj gospodu, — gospod reče, da bi zmiraj rad videl gospo, — to čisto lahko, — ker je Juno prav čedna, — lahko gospod Juno oženi, — potem vedno lahko vidi gospo, — če gospod hoče.“

In zamorka razprostre svoje lepe polne roke proti gizdalinu.

„Prokleta črna pošast!“ zavpije gospod Burnsid in zbeži. Za njim se je čul glasen smeh zamorke.

Smešna snubitev.

Smeje se vrne se Juno nazaj v sobo, in pove Heleni, kako se je z gospodom Burnsdom ponorčevala.

„Gospa mogla videti, kako mož tekol, — ko ga je hotela Juno objeti, — bežal je kakor blazen, — presmešno.“

Tudi Helena je bila dobre volje.

Zdaj je pričakovala še poset gospoda Havkina.

Potem je bila za ta večer prosta.

Ni dolgo trajalo, ko se prikaže gospod Havkins, županov bratranec.

Bil je mož blizu petdesetih let, a izgledal je kakor da je že najmanj deset let ležal v zemlji in da ga je le slučaj zopet pripeljal nazaj na svet.

Moderna salonska obleka ni nikjer skrivala njegove dolge, koščene postave. Takoj se mu je poznalo, da je bil živinorejec v severnih državah. Temu poslu odgovarjalo je tudi njegovo obnašanje.

Gospod Havkins je bil neizmerno bogat, ali nikdar se ni mogel odločiti, da bi se bil oženil; zdaj je živel na enem svojih posestev, katerih je imel več v bližini Leasburga.

Tudi starec je imel šopek v roki, stopil bližje k Heleni in se priklonil kakor kak vol.

„Tu“, reče in poda Heleni šopek, „to je nekaj za Vas.“

Potem se obrne in gre ob zidu, katerega pazno ogleduje.

„Za vruga, tukaj ni niti kaveljna, da bi svoj klobuk obesil.“

Konečno se gospod Havkins uda v svojo usodo in previdno postavi svoj svitli cilinder na mizo.

Helena prosi starca, naj se vsede.

Gospod Havkins potegne k sebi stol, in ogleduje nezaupno tanke noge.

„Ne verujem, da me bo ta-le stvar držala“, meni čez nekaj časa. „No, naj enkrat poskusim.“

„Tudi jaz sem bil včeraj v koncertu“, nadaljuje, „bilo je prav lepo. Jaz sicer o tem ničesar ne razumem, ali drugi so vsi tako rekli, torej je gotovo tako.“

„Hvala lepa za Vaše prijazno priznanje“, reče Helena uljudno. —

„Dobro, — dobro“, meni starec vzradoščen, „sicer je pa bilo prav, da je skrbel moj bratranec, župan, za nadomestek pevke. Če ne bi bilo pevke, bi se bil lahko veselil; vrat bi mu bil zavil.“

„Vi se le šalite“, reče Helena smehljaje.

„Jaz — se šaliti?“ zakliče gospod Havkins s tako grmečim glasom, da se je Helena zganila, „ne, gospodična, to je popolnoma resnično, — stari Havkins se nikdar ne šali.“

Zadovoljno stegne svoje velikanske noge, — kar se čuje pokanje in lomljenje, — in gospod Havkins sedi v svoje veliko začudenje na tleh salona in zraven sebe ima polomljen stol.

„Saj sem takoj rekel, da me ti stoli ne vzdrže!“ vpije in divje poskoči na noge.

Potem togotno vrže zlomljeni stol s tako silo v kot, da so se okna stresla.

„Če ne zamerite, se vsedem tukaj na pisalno mizo“, reče gospod Havkins in gre naravnost proti nji.

Helena vzame robec, da ž njim prikrije svoj smeh.

Stari se vsede na rob pisalne mize in pusti zamišljeno noge viseti; s suknjo oplazil je nekaj malih poreelanskih kipov, ki so stali na mizi.

„Prosim, gospod Havkins, pazite malo, kipi so v nevarnosti“, zakliče Helena, ki je to opazila.

Hladnokrvno potegne starec suknjo nazaj in vrže ob enem kipece na tla.

Počasi pobere košček in jih vrže v kot, kjer je že zlomljeni stol ležal.

„To mojemu bratranecu prav nič ne škodi“, meni gospod Havkins mirno. „Zakaj tudi postavlja take stvari povsodi na okrog: to je vendar čisto gotovo, da mora vsak trenotek kaj pasti.“ —

Helena je bila nad tako surovostjo užaljena in je komaj prikrivala svojo nejevoljo.

„Le pustite, gospodična“, jo tolaži gospod Havkins, „če pridem jaz na obisk, potem se vedno nekaj potare: tukaj so že tega vajeni.“

„Šopek je prav lep!“ reče Helena, da bi pogovor zasukala na drug predmet.

„Da, — da“, meni starec. „Hm, — zdaj mi šele pade v glavo, po kaj sem pravzaprav semkaj prišel. Je že res! Da, — recite, gospodična, ali hočete postati moja žena?“

Helena začudeno pogleda govorečega, če ga ni prav razumela. —

Ali stari obraz gospoda Havkinsa ni izgledal kakor da bi se šalil. —

„Kaj to resno mislite?“ vpraša počasi.

„Gotovo“, odgovori starec hitro, „vidite, gospodična, pravzaprav se nisem nikdar mislil ženiti, potem se ima tako ženo doma, ki se vedno krega, tako da se človek skoraj ne upa iz kota, ali je pa vedno bolna in potem se mora vedno po zdravniku hoditi. Ali z Vami, to je vendar nekaj družega.“

Helena je težko zadrževala smeh.

„Denarja imam dovolj, radi tega Vam ni treba skrbeti, poleti se lahko peljete v kopališča in oblek si lahko kupite, kolikor se Vam zljubi, tudi pojedete lahko, če prav jaz tega ne morem trpeti. Življenje na deželi je tudi prav prijetno; pri meni gre še vedno vse po stari navadi, vse s tepežem; seveda ste Vi izključeni. Vam se ni treba ničesar bati, ali ta črna druhal, ti zamoreci, tem pa pošteno kožo oštrgljam. Doma imam imeniten bič, ki pošteno potegne; za Vas bo ta gotovo pretežak, pustim Vam narediti lažjega. Videli boste, kako veselje je, če tak črn zlodej precej ne uboga, pa se mu potegne eno čez noge, — huj, kako potem hitro poskoči.“

Govoril je tako goreče, da je postal hripav in zdaj pričakovaje pogledal Heleno.

Ali predno mu je zamogla Helena odgovoriti, stala je Juno pred gospodom Havkinsom.

„To naj bi gospod poskusil pri Juno!“ zakliče zamorka jezno. „O, Juno Vam bi pokazala, kaj da zna.“

„Tiho, Juno“, ukaže Helena, „sama odgovorim gospodu Havkinsu.“

„Tako je prav, gospodična“, zakliče starec, „dajte predrzni kreaturi pošten sunek med rebra. — Tri sto vragov! Je to predrzna zamorka!“

„Gospod Havkins“, začne Helena, „jaz jako obžalujem, da Vaše cenjene ponudbe iz različnih vzrokov ne morem sprojeti.“ Starec zarudi globoko.

„Kaj, Vi nočete — biti moja žena?“ zakliče.

„Ne, to čast moram odkloniti“, reče pevka.

„No, radi mene, jaz se nikomur ne usiljujem“, zakliče gospod Havkins ogorčen. „Na vsak prst jih dobim deset, če le hočem.“

Jezno zagrabi svoj klobuk in hitro zapusti sobo.

Juno je hotela iti za njim, ali Helena jo zadrži.

„Pusti ga, naj gre, Juno; take ljudi se mora z zaničevanjem kaznovati.“

„On se malo zmeni za zaničevanje“, vpije zamorka divje, „tega starca vjeti z lasom in tako dolgo daviti, dokler ne obljubi, da se poboljša in uboge zamorce več ne tepe, — to bi dosti bolje bilo.“ — — — —

Župan in njegova soproga zdaj stopita v salon, da povabita Heleno na izprehod.

Ponosni mestni glavar se na vse grlo smeje.

„Ravnokar mi je bratranec zaklical, da je dobil košarico, to me veseli, — ta starec je v resnici neznosen, — ali Vas je morda nadlegoval, milostljiva?“

„Ne“, odgovori Helena, „tega sicer ne morem reči, samo načela, ki jih ima ta stari gospod, so nekako čudna.“

„Da, on je hribovec“, pritrdi župan, „nima niti trohice družabne omike, zato ga začetkoma tudi nisem hotel pustiti k Vam.“ —

„Kaj pa je že zopet zdrobil?“ vpraša županja nemirno.

Helena pokaže v kot, kjer so ležali zdrobljeni stol in kipci.

„No, to že še gre“, vzdihne županja, „sicer mi kar polovico sobe polomi.“

„Pridite, gospodična, voz že čaka“, zakliče župan in postrežljivo odpre vrata. — — — — —

Večer se je že bližal, ko se je župan z damami vračal od sprehoda.

„Pripravite se zdaj na neko veliko iznenadenje“, reče župan Heleni, ko je hotela iti v svojo sobo.

„Iznenadenje?“ vpraša pevka. „Obsipljete me tako rekoč z dokazi Vaše dobrohotnosti, gospod župan.“

Ta si zadovoljno mane roke.

„To je vse le mala zahvala za nepozabni užitek, katerega ste nam pripravili“, reče uljudno in spremi Heleno v njeno sobo. —

„Ni dolgo trajalo, ko so se začeli zvoki bližajoče se godbe. —

Helena hiti z Juno k oknu, skozi katero vidi nenavadno svetlobo.

Razločneje čula se je godba; trg pred vilo se je razsvetlil kakor dan.

Velikanska bakljada bliža se županovemu stanovanju.

Pred vilo se spreved ustavi, medtem ko na stotine bakelj žareče obsije prekrasno poslopje.

Župan hitro stopi v Helenino sobo.

„Množica Vas zahteva, visoko spoštovana gospodična, ali Vas smem spremiti?“

Rada mu Helena to dovoli in na županovi strani stopi na široke stopnice, ki so vodile na trg.

Rudeča luč bakelj obsijala je lepo pevko, katero je množica z grmečimi živio-klici sprejela.

Vodja ubožne komisije pristopi in v vznesenih besedah slavi Helenino velikodušnost, katera je odklonila častno plačilo in prepustila to veliko svoto revežem mesta.

„Vašo velikodušnost in plemenitost pohvaliti, za to je ni besede in to častno priznanje je samo mal izraz hvaležnosti, ki napolnjuje naša srca. Ali kar Vi, spoštovana gospodična, vzamete seboj na Vaše daljne potovanje, je neprecenljivo blago, je blagoslov in molitev siromakov Leasburga.“

Govornik obmolči.

Globoko ginjena stisne Helena roko staremu, spoštljivemu gospodu, medtem ko jo množica z urnebesnimi živio-klici pozdravlja.

Rudečkasta svetloba bakelj obdajala je Heleno kakor žarni venec. Ne kakor pozemeljsko bitje, ampak kakor ljubka dobrotljiva vila stala je angelskolepa žena na stopnicah, — požrtvovalna dobrotnica siromakov.

186. poglavje.

Svidenje.

Zapustimo za nekaj časa Heleno in vrnimo se zopet v velikansko mesto, katero naši čitatelji že poznajo izza prvih poglavij, v Novi Jork, glavno mesto Zjedinjenih držav.

Tiho in za-se živela je tamkaj Marija, druga Severjeva soproga.

Odklanjala je vsako občevanje, vsako raztresenje. Grozni dogodki, katere je doživela, utisnili so se globoko v njeno mlado dušo.

Po leti je stanovala na prekrasnem posestvu na deželi, ki je ležalo ob Hudsonu in imelo čaroben pogled na velikanske gore ameriksanske Švice.

Edina oseba, s katero se je Marija sem in tja sešla, bil je policijski maršal Bernard.

Temu uradniku se je mlada in tako nesrečna žena zelo smilila. Saj je v malo dneh vse izgubila, kar je ljubila in kar ji je bilo drago; ali potolažiti je ni mogel, ker je mlada gospa vsako prijazno prigovarjanje odločno zavrnila.

Pogovor se jima je vedno sukal okoli Severja, Helene in polkovnika Rogersa. A maršal Bernard ni mogel dati Mariji nikakih zadovoljivih odgovorov, ker je bilo videti, kakor da so se vse te osebe popolnoma zgubile. — — —

Tudi danes je sedel maršal v Marijinem salonu in žalostno gledal v lepi, blede obraz nesrečnice, katere temne črne oči so tako prazno zrle v svet.

„Ali niste ničesar mogli zvedeti, gospod Bernard?“ vpraša Marija trudno.

„Ne, — ravno tako je, kakor da so iskani izginili s sveta“, odgovori Bernard. „Pred meseci pisal mi je polkovnik Rogers nekaj vrstic iz Alabama; od tistega časa se tudi on ne oglasi.“

„Kaj sme polkovnik tako dolgo izostati?“ vpraša Marija.

„Vzel si je daljši dopust“, odgovori maršal Bernard. „Ta v kratkem poteče, pričakujem v nekaj dneh njegovega prihoda.“

„Ali mi hočete to takoj naznaniti?“ vpraša Marija hitro.
„Gotovo“, zagotovi Bernard. „Kakor hitro dospe polkovnik Rogers, Vas o tem obvestim.“

Maršal se je poslovil. —

Marija je še dolgo sama premišljevala pri oknu.

Njeno mlado srce, katero je znalo vroče ljubiti, a tudi strastno sovražiti, krvavelo je še vedno pri spominu na kratko srečo, katero je užila na Severjevi strani.

Sovražila je Heleno, ker ji je ta uničila njeno srečo, medtem ko je še vedno na Severja mislila z nekakim sožaljem, — saj je vendar lepega moža ljubila z vsem strastnim ognjem. In tako čustvo se ne more hipoma iztrgati iz duše.

O, ko bi le vedela, kje se oba nahajata, — ali bilo je tako, kakor da so se vsi zarotili proti nji; ničesar ni mogla zvedeti. Čakati je morala, — čakati, dokler ji prijazna usoda ne pokaže prave poti.

Temnilo se je že, ko je Marija vstala in si ogrnila plašč.

Privoščila si je le zvečer nekoliko razvedrila, katero je našla v kratki vožnji, ker je občevanje s svojimi prejšnjimi prijatelji in znanci še vedno odklanjala in le živela kakor kak samotar.

Mnogoštevilno služabniško osebje, katero je bilo ob času grozne katastrofe v Gouldovi palači, je odslovila in Marija jih je le deloma nadomestila, in sicer z bolj starimi, molčečimi ljudmi. —

Zdaj sliši Marija, da se je voz pripeljal pred vhod.

Počasi gre po krasnih stopnicah, da bi se peljala na kratek izprehod.

Veža je bila le malo razsvitljena, a vendar je videla mlada gospa, da je vstopila možka oseba in hitela proti stopnicam.

Marija se nekoliko začudi. —

Kdo more to biti, ki še v tako pozni uri prihaja v njeno hišo? —

Ravno stopi Marija na zadnjo stopnico, ko stopi mož pod vežno luč in ona lahko spozna njegov obraz.

Vzklik najdivjewe groze se zasliši.

Marija se opoteče, — ali je bil to le sen ali strašna resnica. —

Mož, ki je stal pred njo, in iztezal po nji svoje roke, — bil je Artur Sever, — njen soprog, — morilec njenega očeta!

Hitro priskoči k na pol nezavestni in pelje Marijo nazaj po stopnicah, pri tem ostro prežeč na vse strani.

Ali nihče ni prišel, Marijin vzklik se ni slišal.

Sever odpre hitro neka bližnja vrata in potegne Marijo notri. —

Nov vzklik strahu doni po sobi, — Marija se Severju iztrga in beži v zadnji kot sobe.

Zdaj je vedela, da to ni bil nikak sen, ki se je pojavil pred njenimi očmi.

Sever je stal v resnici v njeni sobi, — strah in groza hotela sta jo onesvestiti.

Krčevito iskali so njeni prsti gumb električnega zvonca, ki je bil napeljan v družinsko sobo.

„Ničvredni morilec —“ je rekla s tresočimi ustmi.

Široko odprte oči zrle so z gnusom in grozo na visoko postavo, ki je hitro pristopila k nji.

„Nazaj!“ zakriči Marija.

Njena roka našla je gumb zvonca. —

„Stoj, Marija“, prosi Sever. „Jaz sem nedolžen, — če pokličeš služabnike, — postaneš Ti moja morilka.“

Mlada žena stoji kakor okamenela v kotu sobe, še vedno drži s prsti usodepolni gumb.

„Jaz sem nedolžen, Marija, — prisezam Ti“, prosi Sever vnovič. „Samo, da Tebe vidim, da Tebe prepričam o svoji nedolžnosti, sem se upal nazaj v Novi Jork in to je vendar nevaren poskus.“

„Vi ste morilec mojega očeta, — našla sem za to dokaz!“ zakliče Marija z bliščečimi očmi. „Jaz hočem svojega predragega očeta maščevati, kakor sem prisegla na njegovem grobu. To pot se Vam ne posreči, uiti roki pravice.“

In hotela je pritisniti na gumb.

„Samo še trenotek!“ prosi Sever. „Hočem Ti dokazati, da sem nedolžen smrti Tvojega očeta. Kaj hočeš na vsak način preliti mojo kri, — hočeš vzeti na svojo vest, da si svojega moža, katerega so nesrečne okoliščine privedle, da je na sumu tako strašnega hudodelstva, po nedolžnem pahniti v smrt?“

Sever je bil pri konci s svojo močjo, stokaje stisne roke pred svoj obraz in pade na pol nezavesten na stol.

Marija je ostala neodločena.

Ali je to, kar je slišala, laž ali resnica?

Saj je imela strašne dokaze njegove krivde vendar sama v rokah!

„Jaz Vam ne verujem“, reče Marija odločno, „ker sem dokaze Vaše krivde sama našla. — Krvava srajca, bodalo, ki je končalo življenje mojega preblagega očeta, vse to sem našla v Vaši pisalni mizi — —“

„Kamor je vse to položila druga oseba, da me pahne v prepad“, dostavi Sever s tihim glasom.

„Druga oseba, — in kdo naj bi to bil?“ vpraša Marija nejeverno.

„Ona ženska, ki me je neprenehoma preganjala, ki je uničila mojo srečo, — ker, — ker me ni Tebi privoščila, — ona je prava morilka Tvojega očeta“, ječi Sever.

„Ali govorite o moji prejšnji družabnici, Vaši soprogi!“ vpraša Marija ledeno.

„Ona ni bila nikdar moja žena, bila je hudobni duh, ki me je vedno le preganjala, in ker sem jo zaničeval, me je hotela ugonobiti. Njen načrt se je žal izpolnil.“

Marija mu ne odgovori.

„Jaz sem pripravljen umreti, ker vidim, da vse moje zagotavljanje o moji nedolžnosti neverjetno zavračaš. — Pokliči svoje služabnike; ne bom se jim protivil, ko me primejo; izroči me sodnji in zvrši svoje življenje s zavestjo, da si svojega nedolžnega moža izročila krvniku“, reče Sever, kakor udan v svojo usodo.

„Kako naj bi ta slaba ženska umorila mojega očeta?“ reče Marija.

„Saj ni umora sama izvršila“, reče Sever hitro. „Imela je za to najetega pomagača!“

„In kdo naj bi to bil?“ vpraša Marija neverno in ostro pogleda Severja.

„Neki človek, ki je prišel ž njo v Ameriko, njen ljubček, s katerim se sedaj potepa in najrazuzdanejšje ž njim živi“, odgovori Sever.

„Če ste vse to vedeli, zakaj pa ste bežali?“ zakliče Marija. —

„Ker me ni veselilo, da bi več let bil v preiskovalnem zaporu in potem še po nedolžnem obsojen“, reče Sever. „Dolgo časa sem jima sledil; malo je le manjkalo, da nisem prijel te hudodelske dvojice, ali v zadnjem trenutku odtegnila sta se pravici in od tedaj jih nisem zamogel več najti.“

„Ali krvava srajca, — bodalo?“ reče Marija.

„Oboje je ta oseba, ki je imela dostop v vse sobe, skrila v mojo pisalno mizo; bila je priprosto nastavljena past, da bi se jaz vanjo vjel, da bi sum od sebe odvrnila. O, ta načrt je bil fino premišljen, tako zlodjevo rafinirano izvršen, da sem bil na vsak način izgubljen! Samo hitri beg obvaroval me je najhujšega.“

„Izbrali ste si drugo ime“, reče Marija, „imenujete se Artur Sever, in ne Jon Gould.“

„To je edina, ali oprostljiva pregreha, katero se mi mora očitati“, reče Sever.

„Umešaval sem se v svoji domovini v politične agitacije in boje, ter moral bežati. Potem sem sprevidel, da nisem storil prav. Ker pa nisem hotel, da me moji prejšnji tovariši, katerih je dosti v Novem Jorku, zopet spoznajo, premenil sem svoje ime. To je brezpomembna prevara, ki nikomur ne škoduje. Sicer je pa Gould dekliško ime moje matere.“

„In Vaša prva žena, ona Helena Sever, — bila je vendar Vaša postavna soproga?“ reče Marija preteče.

„Ne, to ni bila“, zagovarja se Sever. „Poslušaj me, vse Ti hočem razjasniti.“

Marija je pazljivo poslušala, a njeni prsti so še vedno ležali na gumbu zvonca. Od lahnega pritiska na gumb je bilo odvisno življenje ali smrt pred njo stoječega moža.

187. poglavje.

Peklenska laž.

„Ta Helena, — grofica Ostrovrhar, kakor se imenuje“, prične Sever, „je jako nevarna oseba, ki je bila v Evropi že dalje časa v norišnici zaprta. Hči je navadnega meščana, ki je bil prej premožen, potem pa vsled lastne krivde zagazil v nesrečo. Občeval sem v oni hiši, ali kmalu sem jenjal zahajati tja, ker me je domača hčerka takorekoč preganjala s svojimi ljubezenskimi ponodbami; noč in dan prežala je na mene, in nikjer nisem našel pred njo miru.“

„Poročili ste se pa le ž njo?“ vpraša Marija prežeče.

„Ne, — ne, to ni res, — prisežem Ti“, zakliče Sever kakor popolnoma obupan.

„Opazovala me je, ker me ni nobeni drugi privoščila in ker sem njene ponudbe z zaničevanjem zavračal; celo čez morje mi je sledila in se vrinila v najino zakonsko srečo. Ko ni vse nič pomagalo in sem to ničvrednico izročil blaznici, izvršila je največji in najpremetenejši zločin in mene označila kot morileca Tvojega očeta; njen ljubimec rešil jo je potem iz blaznice in ž njo pobegnul.“

„In otrok, — ali ni to vajin otrok?“ vpraša Marija združujé sapo.

„Za božjo voljo, Marija, ali me res hočeš k temu pritirati, da zblaznim? Kako si le moreš kaj takega misliti; vse, začeni njeno visoko plemstvo, je bilo zlagano, izrodek bolne fantazije. Ta otrok, če je bil sploh njen, naj bi le pomagal, da bi se jaz vrnil k nji nazaj, in ker se ji to ni posrečilo, skušala me je uničiti; svojo srečo naj bi ne smel najti na Tvoji strani.“

„Ko sem bežal iz Novega Jorka“, nadaljuje Sever, „sem dolgo sledil tej hudodelski dvojici, da bi jo razkrinkal ter se opravičen lahko vrnil. Ko sta se mi z begom odtegnila, slišal sem slučajno, da si zbolela; noč in dan nisem imel miru, — vedno mi je stala Tvoja podoba pred očmi. In sklenil sem, da se vsega upam, da Tebe, ljuba žena, zopet vidim in tako sem se vrnil nazaj v Novi Jork.“

Marija je stala brezglasna in le kipeče prsi so kazale o boju, ki se je vršil v nji.

Še vedno je neka nezaupnost obvladala njeno dušo.

Mislila je na strašne dneve, katere je preživela; ali je pa bila tudi resnica, kar je ravnokar zvedela?

Potem pogleda v lepi obraz nepremagljivega moža, katerega je tako vroče ljubila, v njegove demonične oči, katere so bile tako proseče v njo uprte.

Vročé sočutje ji vzkipi, a siloma ga še zatre. —

„Zakaj mi niste pisali in mi vzroka svojega bega razjasnili?“ vpraša hipoma.

„Hotel sem hudodelca najprvo razkrinkati in šele potem kot nedolžen stopiti pred Tebe“, odgovori Sever. „Ti ne veruješ, koliko sem trpel; Tvoja podoba preganjala me je noč in dan; Ti si bila moja edina misel pri vsi moji nesreči. Trpel sem pomanjkanje, da, lakoto, — nikdar se nisem nasmejal, kar sem Tebe, Ti srčnoljubljena žena, zapustil.“

„Ali je to res?“ vpraša Marija s tresočim glasom.

„O, kaj še ni dovolj moje žalosti“, vzklikne Sever obupan. „Saj sem Ti vendar prisegel, da sem nedolžen in samo žrtev one lokave in zvite ženske, katera se je izdajala za mojo ženo in ki me je preganjala kakor kak hudobni duh. Boreč se s pomanjkanjem begal sem naokoli, da bi zamogel dokazati svojo nedolžnost. Kar slišim, da je moja ljubljena žena bolna. Pozabljene so vse nevarnosti, ki mi pretijo, hitim domov in — moja žena me ima za morilca svojega očeta!“

Glasno zastokaje skrije Sever obraz v svoje roke.

Smrtna tihota vlada v sobi.

Konečno Sever vstane.

Videti je bil telesno in duševno uničen.

„Zdrava ostani, Marija“, zašepče s tresočim se glasom.

„Zdrava ostani, — nikdar več me ne vidiš. Ti si bila moje edino upanje, misel na Tebe me je krepila, — zdaj me pahneš od sebe, — to je za mene smrtni udarec.“

In omahujoč bližal se je vratom.

„Ostani!“ zakliče Marija za njim.

Zlobnež je svoj namen dosegel.

V Severjevih očeh se zmagonosno zablišči. — potem obstane. —

„Kaj hočeš še od mene?“ vpraša trpko. „Ali me hočeš še dalje trpinčiti?“

Marija stopi za korak bližje.

„Ali je pa to tudi vse resnica, kar si mi ravno povedal?“ vpraša svečano.

„Vsaka beseda je resnična, a saj tako ne veruješ mojemu zatrjevanju“, zakliče Sever obupano.

„Prisezi mi, prisezi pri spominu na svojo mater!“ reče Marija ter stopi k njemu.

„Prisezam Ti“, odgovori z močnim glasom.

„Odgovori mi na nekaj vprašanj; ali hočeš?“ prosi Marija. —

„Gotovo, ljuba žena, na vse Ti hočem odgovoriti“, zatrjuje Sever. —

„Najprvo: Ali nisi tej ženski, — oni Heleni ničesar obetal?“ pozveduje Marija.

„Ne, — nikdar: bila je zmešana oseba, ki je vsak smehljaj in vsako uljudnost takoj vzela kot nekako ljubezensko izpoved. Ne tajim, da sem se začetkoma zanimal za to deklico, ali ko sem zvedel, da je imela že celo vrsto ljubimcev, umaknil sem se hladno.“

„In ta ženščina Ti je sledila v Novi Jork“, reče Marija zaničljivo.

„Da, in s tem Ti bo marsikaj jasno, kar se Ti je dozdej čudno zdelo“, pritrди Sever. „Helenin oče, ta obubožani meščan, spadal je k oni stranki, kateri sem se jaz v Evropi pridružil. Ko bi bil slutil, kake načrte snuje ta človek, bi se ga bil omikal. Še-le ko so ga prijeli, sem zvedel, v kaki nevarni družbi sem bil. Hčerka, ki je vedela za vse načrte svojega očeta, zahtevala je sedaj, da jo moram poročiti, sicer me kot zarotnika izroči sodišču. Pregledal sem vso nevarnost in ji z najhitrejšim begom ušel.“

„Ali, saj si mi jo sam priporočil za družabnico“, reče Marija. —

„Seveda, ali videl je nisem, ker mi je bila priporočena od nekega prijatelja kot prilična družabnica: premenila je svoje

ime in spoznal sem jo še-le, ko me je nekoč na stopnicah nagovorila.“

„Nesramnica!“ vzklikne Marija.

„Nisem hotel kaliti Tvojega srčnega miru s pripovedovanjem onih grdih dogodkov“, nadaljuje Sever. „Zato sem le molčal in usiljivko ostro okaral. Ali ona se ni zmenila za to, marveč postajala čedalje drznejša in nazadnje je celo zahtevala, da se moram od Tebe ločiti in njo poročiti; seveda sem jo odločno zavrnil. Potem si sama videla njeno obnašanje in postopanje; zblaznela je in me prisilila, da sem jo izročil v blaznico. Prej pa je že izvršila umor s pomočjo svojega ljubimca in me hotela uničiti; jaz sem se komaj rešil tej zlobni zanjki z najhitrejšim begom.“

„Potem je tudi ona vzela drugi hišni ključ“, reče Marija premišljujoč.

„Gotovo“, reče Sever hitro, „saj je vendar imela dostop v naše sobe. Bilo ji je lahko, da izvrši to hudodelstvo in s peklenško roko uniči najino tiho srečo.“

„Grozno“, reče Marija. „Samo satan zamore si izmisliti tak načrt.“

„Ali povej mi, kak vzrok bi pa jaz imel, Tvojega očeta, katerega sem čez vse ljubil, umoriti?“ reče Sever žalostno. „Ali je bil kak vzrok, da bi me napeljal k takemu groznemu početju?“ —

„Ne“, pritrди Marija. „In ta misel se mi je že večkrat vzbujala.“

„Morilec je bil samo moten; hotel je Tvojega ubogega očeta oropati“, reče Sever. „Ker se mu to ni posrečilo, izmislila si je ta zlobnica načrt, ki naj mene uniči; skrila je dokaze, katere si je skrivaj pridobila in s krvjo omazala, v moji pisalni mizi.“

„Da“, reče Marija, „tako mora biti, drugače je to nemogoče.“

Sever vstane in prime za klobuk.

„Kam pa hočeš?“ vpraša Marija začudeno.

„Nazaj k svoji dolžnosti, morilec zaslediti. Saj ne morem prej nazaj priti, da ne primem zločincev in jih prisilim, da priznajo svoj zločin.“

„Kaj me hočeš zdaj zapustiti?“ vzklikne Marija.

„Moram, ljubljena žena, saj sem prisegel, da preje ne mirujem, dokler teh zločincev ne najdem; samo poročilo o Tvoji bolezni me je primoralo, da sem hitel k Tebi, ali prej Ti ne morem zreti v oči, dokler ne izvršim, kar sem sklenil.“

„In če jih ne najdeš?“ vpraša Marija.

„Našel jih bom in če bi moral vsak kot sveta preiskati“, odgovori Sever odločno. „Z Bogom, ljubica, in spominjaj se svojega moža, kateri bo brez miru blodil na okoli, dokler ne bo mogel dokazati svoje nedolžnosti.“

In šel je proti vratom.

Ali predno je še prišel do njih, čutil se je od mehkih rok objetega.

Marijine vroče ustne iskale so njegovih in se goreče v divji strasti pritisnile na obraz ljubljenega moža.

Sever se umakne in se hoče izviti njenim rokam.

„Marija“, stoče. — „Mene se sumi, — nesrečnik sem, — pusti me.“

„Ne, ne pustim Te, ljubček“, zašepeče Marija. „Moj si, — na mojem srcu našel boš tolažbo za trpljenja polne dneve; sreča, katero je nama ona zločinka uničila, naj nama zopet vzevete.“

„Marija, premisli, če me kdo tukaj vidi, potem sem za večno izgubljen“, reče Sever ter jo poljubuje..

„O, jaz vem za kraj, kjer Te nihče ne najde, in kjer lahko uživava nemotena najino srečo, ljubček“, reče Marija in potegne oboževanega moža na svoje prsi.

188. poglavje.

V varstvu ljubezni.

Dolgo je držala mlada žena zopet najdenega soproga objetega. —

Zdaj bije ura osem.

Marija vstane prestrašena.

„Hiteti moram, skrajni čas je“, zašepeče.

Sever jo začudeno pogleda.

„Kaj Ti je, ljubica?“ vpraša skrbno. „Ali Te kje še nocoj pričakujejo? Videl sem voz pred Tvojimi vratmi.“

„Saj Te moram še nocoj peljati na kraj, kjer Te nihče ne zapazi“, odgovori Marija. „samo še nekaj minut imava, sicer ne dosežeš še nocoj zavetišča.“

„Zdaj hitro zapusti hišo“, nadaljuje, „vzemi si voz, ki naj Te najhitreje pelje na železniško postajo Lonkstret; ob tem času je tam le malo oseb. Potem se pelješ do Dalburija in od tam greš po gozdni poti, po kateri sva tolikokrat šla, proti vili, kjer Te bom pričakovala.“

„Kaj je Tebi mogoče prej priti tja kakor meni?“ vpraša Sever dvomljivo.

„Gotovo, peljem se z istim vlakom in v Dalburiju porabim voz, medtem ko naredi gozdna pot ovinek. Predno Ti prideš, že vse uredim; ob devetih si že lahko zopet pri meni.“

„Ali me tam ne bo nihče zapazil?“ vpraša Sever in vstane. —

„Za to pusti le mene skrbeti; ljubezen je iznajdljiva, ljubček“, reče Marija ljubeznjivo in mu ponudi svoje rudeče ustne. — — —

V nekaterih minutah je zapustil Sever hišo, najel izvoščeka, ki ga je kar najhitreje peljal na železniško postajo Lonkstret.

„To je bila vražja situacija“, mrmra Sever, „le malo je manjkalo in bil bi v rokah policije; tako hudo si to stvar nisem domišljjal; saj sem jo komaj pomiril.“

In v resnici si je Sever lahko častital, da je Marijo spreobrnil sebi v prid s svojimi drznimi, izmišljenimi pripovedkami. —

Mlada žena je bila že na tem, da pokliče svoje služabnike in jim izroči hudodelea.

Samo ljubezen do nepremagljivo lepega moža, katero je še vedno nosila globoko v srcu, je zadrževala roko pred usodopolnim pritiskom na gumb. Najprej srdito, potem nejeverno, konečno omahljivo slušala je njegove prepričevalne besede; njeno sočutje obudil je, ko ji je pripovedoval, kaj in v kakšno nevarnost se je podal radi nje. In ko je zopet hotel iti od nje, vzplamtela je mogočno njena stara vroča ljubezen in potegnila je vriskaje ljubega zopet na svoje srce. —

Dospel je do svojega smotra.

Tukaj je bil na varnem in je lahko mirno počakal na priložnost, da si prisvoji premoženje ogoljufane žene.

Nikdar ni ljubil Marije, poročil jo je le radi njenega denarja; tudi zdaj ni imel gorkejšega čuvstva do varane, katera mu je v svoji veliki ljubezni odprla svoje roke.

Sever ni bil mož, kateri se zboji nepremagljivih zaprek; Marijinega očeta je umoril in hladnokrvno zvalil sum na nedolžno; svojega otroka je zatajil, Heleno, njegovo zakonito ženo je osramotil kot ničvrednico, — in te grde laži potrdil s prisego, da mu je Marija verjela.

Kadar oropa Marijo, pojde zopet Heleno iskat. Siloma jo hoče potisniti k svojim nogam, in jo, kadar se je naveliča, zopet zapustiti, in si zopet udati drugim razburjajočim strastem.

Njemu, krasnemu možu, kateremu se žene in dekleta skoro brez obotavljanja udajajo, stal je ves svet odprt.

Samo to ga je skrbelo, če ima Marija v vili dovolj denarja, da se mu njegova hudodelna nakana tudi dobro izplača.

V Novem Jorku ni mogel ostati, to je izprevidel, a če ničesar ne najde v vili, potem je bilo vse zastonj. — No, — prihodnji dnevi so mu morali prinesiti zaželjeno razjasnitev.

Mislil je na zadnje dneve, na svoj prenagljeni beg iz Čikage, ko je v zadnjem trenutku ušel samokresu podivjanega governerja Vatzona.

Bobu je že preje izročil nekaj denarja, ker se stari mornar ni kaj dobro počutil na trdi zemlji; imel je torej le še svojega

zvestega služabnika, Jozeja, katerega je zapustil v Cincinnatiju. —

Sicer je hotel Sever poslati zvitega služabnika Heleni na sled, ali imel je le malo denarnih sredstev na razpolaganje in tako se je preje peljal v Novi Jork, da tamkaj poišče Marijo in jo oropa. — — — — —

Izvošček ustavil je pri postaji Longstret.

Sever potisne klobuk globoko v čelo in hiti na peron.

Ni mu bilo treba dolgo čakati, ker se je vlak že bližal in Severju se je dozdevalo, da vidi v damskem kupeju Marijo.

V nekaj trenutkih pomikal se je vlak iz postaje in hitel proti postaji Dalburi, katero je v pol uri tudi dosegel.

Ko je Sever zapuščal peron, zapazil je Marijo, katera je ravno stopila v voz in se hitro odpeljala.

Počasi šel je po glavni cesti in potem zavil na gozdno pot.

Poznal je hladno in samotno stezo. Kolikokrat jo je prehodil z Marijo in njegova mlada žena mu je potem vedno, vsa blažena, da ima ljubljenega moža le sama zase, najslajše besedice šepetala v ušesa.

A Sever se je tudi spominjal neke druge gozdne poti, daleč onstran velikega oceana, kjer so velikanske smreke svoje z mahom poraščene veje daleč raztezale, in kjer je le sem in tja kak solnčni žarek posijal na duhteča gozdna tla. Po tej poti je čestokrat hodil na strani krasne deklice, katera je, resna in nedolžna kakor je bila, le z očmi povedala, česar se ustano upala izreči. To je bila deklica, katero je resnično ljubil, odina, za katero je njegovo omahljivo srce kdaj bilo, grofica Helena Ostrovrhar.

In on je to svojo resnično soprogo pred komaj eno uro zasramoval, da, obdolžil jo najgroznejšega hudodelstva.

Ali se je kaj kesal te brezmejne hudobije?!

Ne! Sever je bil eden onih ljudi, ki ljubijo samo denar, eno nesrečno blago, ki je že tisoče in tisoče ljudi pahnilo v nesrečo, ono rudo, ki je s svojo bliščečo svitlobo že toliko in toliko duš pahnila v večno pogubljenje.

Gozdna pot peljala je precej strmo navzgor.

Temnilo se je že, ko je došel Sever na vrhunec in v bližini zagledal Marijino vilo.

Dostikrat je nekdanj prebival s svojo ženo v tej mirni hiši, ker je bila Marija srečna, če je mogla imeti svojega lepega moža nekaj dni le sama zase. Tu je velikokrat prebivala v tihi samoti in prav gotovo je bilo, da ima Marija precejšnjo svoto denarja v vili shranjeno.

Hitro je šel proti hiši, katera je ravnokar v temini zginjala. —

Kar se mu skrivaj približa temna oseba in mehka roka prime njegovo.

„Ali si Ti?“ sliši Marijin glas.

„Da, sladka moja ljubica“, zašepeče Sever, „srečen sem, da Te zopet imam.“

„Pojdi z menoj“, reče mlada žena in pelje svojega moža na stran k nekim vrtnim vratom, katera tiho odklene.

„Pojdiva skozi vrt in stranska vrata, da Te nihče ne zapazi“, zašepeče Marija Severju na ušesa in ga vleče s seboj.

Kmalo dospeta do vile in smukneta skozi mala vrata v temno vežo.

Hitro odpre Marija neka vrata, pelje svojega soproga notri in zaklene previdno za seboj; potem odpre druga vrata, ki so peljala iz temne predsobe v svetlo razsvitljeno prijazno sobo, — bila je Severjeva soba, katero je tudi prej vedno rabil.

„Hvala Bogu, da Te zopet imam, Ti moj edino — edino ljubljeno“, zakliče Marija jokaje in ovije svoji lepi roki krog njegovega vratu.

Sever pelje Marijo k zofi in se vsede poleg nje, medtem ko jo z raznim ljubkovanjem skuša pomiriti.

„Zdaj si popolnoma na varnem“, reče mlada gospa po prvih izbruhih veselja. „Tukaj imam služabnike, ki o onih dogodkih ničesar ne vedo. Star služabnik, ki je ob enem tudi kočijaž, kuharica in mlada dekla — to je vsa moja postrežba, ki biva tu na deželi. Da Te nihče ne zapazi, za to bom že skrbela.“

„A, Marija, kako naj bo to pri jedi? Ti vendar ne moreš opravljati posla strežajev, saj bi žrtvovala ves Tvoj mir? Tu se raje odstranim in jem sam, ker Ti nočem provzročiti nikakih sitnostij.“

„Ne, midva jeva skupaj in jaz Ti bom stregla“, rekla je in zarudela. „Saj sem vendar Tvoja žena in Ti si dosti dolgo trpel; sedaj je moja dolžnost, da vsaj nekaj poravnam. — O, Ti boš videl, kako srečno bova tu živela, sama zase, saj Te imam vendar, — vendar zopet enkrat.“

Miza je bila pogrnjena, voda za čaj je vrela in žuborela svoje čudne melodije.

Smehljaje je Sever gledal, kako so mu nežni prsti Marije pripravljali jed, kako srečna je bila, da se je vroče ljubljeni mož zaupal njeni skrbi. — — —

Večerja je bila končana.

Marija se je nežno privila k možu ter srečno gledala v njegove temne oči.

„Kaj pa imaš tu tako strašno progó?“ vprašala je nena-doma, „saj Ti gre čez ves obraz; vidim jo zdaj prvíkrat.“

„To rano sem skupil pri zasledovanju onega para“, od-vrnil je Sever temno.

Zopet je čutil jezo, katera ga je vsakokrat popadla, kadar se je spomnil lepe Zenobije. Kakor ogenj se je svetilo zna-menje zaslužene kazni.

„Hu, — to je grozno“, rekla je Marija prestrašeno, „tako je, kakor da bi tlela žerjavica pod progó. Popačili so Te torej tudi, Ti revež.“

„Kaj sem popačen?“ vprašal je Sever prestrašen.

„Samo če tako jezno gledaš, ko prej“, tolažila je Marija, „potem je kakor ogenj na obrazu videti; drugače se progó komaj zapazi.“

Sever je vedel, da se je tudi drugače progá prav dobro videla, a vporabljal je vsa sredstva, da bi skril ta spominek njegovega ponižanja.

„Tako, zdaj sem jetnik in Ti si moj jetničar“, šalil se je Sever in gledal Mariji v obraz, čez katerega je veselje svidenja razlilo rožnat svit.

„Da, prav imaš“, šepnila je iskreno ter mu ljubkovaje potegnila po lepih kodrih, ki so obdajali Severjevo čelo, „ob-ljubim Ti tudi, prav stroga biti; za kazen dobiš vsak dan ne-broj poljubov in moji roki naj Te objameta kakor močne verige in sponé.“

„Kaj ne, Ti ostaneš zdaj vedno, — vedno pri meni?“ vprašala je Marija.

„A, ljuba duša, naj-li ta grozni sum vedno na meni obvisi?“ vprašal je Sever.

„Če Bog hoče, se bo Tvoja nedolžnost kmalu izkazala“, tolažila je mlada žena. „Vidiš, saj bi ne imela nobenega miru več, če bi me znova zapustil. Kaj Te briga svet, ako imaš mene?“ —

„Da, prav imaš“, rekel je Sever in pritisnil Marijo na prsa. —

„Glej, predragi, jaz hočem le zate živeti, vsak dihljaj, vsak smehljaj naj bo le Tvoj, vse moje življenje bo imele namen, Tebi na svetu pripraviti raj. S poljubom Te bodem zbudila vsako jutro in v poljubu naj se Ti zvečer zapro oči v sladki sen; le Tvoja hočem biti, edino ljubljeni.“

Sever je mirno prenašal ta strastni izbruh ljubezni, njegove misli pa so bile pri zadevi, katera ga je pripeljala sem.

„Kako naj Te pa zdaj imenujem?“ vprašala je nagajivo. „Jon ali Artur?“

„Z zadnjim imenom“, odvrnil je Sever ljubeznjivo.

„Torej Artur, meni tudi bolj ugaja ko Jon, to ime se mi ni nikdar dopadlo; torej Artur, preljubi moj Artur“, ponovila je in ga poljubovala, da je Sever mislil, da ga zaduši. —

„Tako, zdaj Te moram en trenotek samega pustiti, takoj se vrnem“, rekla je Marija čez nekaj časa.

Hitro je zapustila sobo, da bi še uslužbenecem dala svoje ukaze. —

Sever je zamišljeno sedel na zofi.

Zdelo se mu je kaj lahkega, to udano žensko popolnoma preslepiti, tako, da bi mu zaupala vse svoje skrivnosti, potem bi tudi zvedel, če ima Marija v vili spravljeno večjo vsoto denarja. Ako bi potem enkrat šla iz hiše, bi si lahko prisvojil premoženje in zopet začel svoje staro življenje polno divjih strastij. —

Dve mehki roki sta mu zatisnili oči.

„Kdo sem?“ vprašal je Marijin glas šaljivo.

„O, to je težko uganiti“, smejal se Sever.

„To je moj otrok!“ je zakričal grof in planil kvišku „kje je?“
„Moj mož jo je poslal v blaznico, iz katere je potem zbežala“
je odgovorila Marija hladno.
Skoro bi bila starega grofa zapustila mirnost.

Zaprla mu je ustni s poljubom.

V samoti je ni bilo bolj udane žene ko Marija; prizadevala si je edino le osrečiti preljubega ji moža.

„Hitela sem po stopnicah gori“, smejala se je, „bilo mi je, kakor da bi bila sanjala in bi Te ne našla več. A tu si in zdaj si moj, — moj, — na veke.“

189. poglavje.

V gradu Ostrovrh.

Gosta jutranja megla je ležala nad s smrekami poraščeniimi skalami, ki so v širokem polkrogu obdajale stari grad Ostrovrh; iz enoličnih sivih oblakov, ki so že nekaj dni pokrivali modro nebo, padal je droben dež. — Jesen se je bližala z velikimi koraki. Tako temno kakor to jutro bile so tudi misli moža, ki j ^žalost v krasno opravljeni delavni sobi in je zamišljeno gledal v meglo; — bil je to grof Ostrovrhar, Helenin oče.

Žalost ga je zgodaj postarala, lasje in brada so bili snežno-beli, a udje so si ohranili svojo prejšnjo moč, to je pričala krepka postava starega plemiča, ki je pod zastavo svojega kralja sijajno vzdržal junaško slavo svojih pradedov.

Grof je živel sam zase na svojem gradu; ogibal se je skoraj vsakemu občevanju s sosedi, ki so kar najbolj obžalovali to izgubo.

Grof Ostrovrhar je hudo trpel; misel na svojo zavrženo hčer ga je zasledovala noč in dan.

Kolikokrat je preklel v obupnih urah svojo nekdanjo trdosrčnost, ki je gnala Heleno s svojim lačnim otrokom oni božični večer v temno noč; bridko se je kesal svojega ponosa, ki je takrat pahnil edinega otroka v bedo in gorjé.

Zaman jo je dal drugo jutro iskati po svojih slugah in je obljubil veliko plačilo onemu, ki jo najde; pozivi v vseh večjih

časnikih, neprenehana poizvedovanja, — vse — vse je ostalo brez uspeha. —

Gotovo sta bila oba vže davno mrtva, — morda sta v oni zimski noči zmrznila Bog vé kje, — ter jima ni bil privoščeen niti grob v hladni zemlji, — in je sapa raznesla njihove ostanke. — —

Grof je skočil kvišku. —

Ta misel, ki se je tolikokrat ponovila, pretila mu je zmešati pamet.

Kako rad bi odpustil preljubi hčeri! — Vse bi pozabil, da bi jo le zopet našel in še enkrat pritisnil na svoje srce. —

Pred visokim oknom valile so se megle v čudnih oblikah, združile so se v velikanske postave, se prikazale in zopet zginile, ter grozeče stezale roke kakor bi hotele reči: „Tvoje upanje je ničevno, — vse je zaman.“ — — —

Vrata delavne sobe so se na tiho odprla.

Sluga je vstopil in položil na mizo došlo pošto.

„Želite milostni gospod še kaj?“ vprašal je tiho.

„Ne, hvala, Ivan“, odvrnil je grof Ostrovrhar prijazno služabniku.

Stari sluga je odšel, medtem ko je stari plemič odprl poštno torbo.

Razun opravičnih dopisov, katerih je bilo vsled mnogih posestev precej veliko, dobival je stari grof le redkokedaj kaka osebna pisma od nekdanjih tovarišev v vojski, ki so mu ohranili zvesto prijateljstvo.

Počasi je pregledoval grof Ostrovrhar pisma, ki so obsegala večinoma poročila njegovih nadzornikov. Sem pa tje je kako pismo položil na stran, da bi prej ko mogoče odgovoril nanj. —

„Kaj pa je to, — pismo iz Amerike?“ rekel je plemič začuden.

Držal je v rokah pismo, čigar naslov je kazal, da je imel pisec le redkokedaj pero v rokah.

Grof Ostrovrhar je odprl zavitek, iz katerega je padla velika popisana pola.

Pogledal je na podpis.

„Ernest Kriger“, šepnil je; „kdo naj bi bil to? — Ha, spominjam se, tako je bilo ime mojemu konjskemu hlapcu, kateri je šel v Ameriko, kaj neki hoče?!“

Grof Ostrovhrar je razprostrl list in čital:

„Premilostni gospod grof!

Dolgo je že, odkar sem zapustil grad Ostrovhr in jaz tudi ne vem, če se bodete, milostni gospod grof, še spominjali name, akoravno ste me takrat radi imeli. Jaz mojega gospodarja nisem pozabil, tudi potem ne, ko sem šel čez veliko morje v prsto Ameriko sreče iskat. Kolikokrat sem to obžaloval in mislil nazaj na grad Ostrovhr, kjer sem imel tako dobro, ker take službe se ne najde vsaki dan. A jaz sem bil tudi eden onih, ki niso nikdar zadovoljni, in ko je prišel takrat agent in nagovarjal k izselitvi, bil sem eden prvih, ki je verjel lažem tega človeka, ki nam je obetal zlate gradove — onstran vode. No, jaz sem se moral za to hudo pokoriti, to mi lahko verujete, milostni gospod grof. Z vožnjo bi bilo še šlo, akoravno me je grozno pretreslo. A ko sem dospel v obljubljeno deželo, je bilo lepote kmalu konec; včasih sem bil zadovoljen, da le nisem lačen legel spat in sem zaslužil par novcev, da sem si kupil kruha.“

„Kolikokrat sem ga svaril“, mislil je grof Ostrovhrar, „gotovo bi rad nazaj prišel; revež, bil je dober, uporaben človek.“

Čital je dalje:

„Oh, kolikokrat ste mi takrat rekli: „Ernest, ostani tu in živi se pošteno, ni vse zlato, kar se sveti“, a nisem hotel slušati in sem šel.“

Veliko sem moral zato trpeti. Kot dninar, ogljar sem komaj toliko zaslužil, da sem se borno preživel. To je bila moja kazen, ker nisem poslušal Vaših opominov.

In če sem potem po noči sedel na moji revni postelji, sem moral vedno misliti na grad Ostrovhr,

kjer sem preživel tako srečne ure, saj ste mi bili vsi tako dobri, milostni gospod grof, gospa grofica in pred vsem komtesa Helena. — Milostna gospodična je bila takrat še zelo mlada, sezula je komaj otročje čeveljčke, a vendar mi je živo v spominu, kako je jezdila na svojem poniju in sem jo jaz smel spremljati. — Kolikokrat sem jo ogledoval od strani in se nisem mogel nagledati lepega obraza. Odpustite, milostni gospod grof, da kaj takega pišem, a imel sem dobro komteso tako rad, ker je bila vedno tako prijazna z nami.

Če sva jezdila po strmi poti k skalovju in je komtesa dirjala skozi gozd, da bi občudovala krasen razgled, prišla mi je mnogokrat na misel pravljica o začarani princezinji, katero sem kot otrok tolikokrat slišal. Našo komtesa je ravno tako zgledala in jaz bi se bil komaj čudil, če bi bila nakrat jezdila notri v hrib.

Grofu je omahnula roka, v kateri je držal list.

„Ernest ima prav“, šepetal je, „moja Helena je bila ljubka kakor pomladanski dan. — O Bog, zakaj ji je bila dodeljena taka usoda?“

Znova je dvignil list in čital:

„Končno mi je šlo vendar malo bolje, dobil sem službo natakarja in sem vendar toliko zaslužil, da sem si nakupil najpotrebnejše, ker sem bil ves raztrgan. A srečen nisem bil, in ako sem v mojih prostih urah videl lepe kočije drdrati mimo mene, spomnil sem se starih časov in preklinjal mojo neumnost, ki me je privedla v nesrečo. —

A tudi hudega je enkrat konec. Nekoga dne je prišel v gostilno neki farmer iz Tenessee, kateri se je z mano razgovarjal in kateremu sem pripovedoval moje doživljaje. Ko je slišal, da razumem s konji ravnati, vprašal me je, če bi ne hotel ž njim iti in mi je stavil ponudbo, katero sem z veseljem sprejel. Čez nekaj dni sva odpotovala na lepo posestvo, kjer sem še vedno. — Moj novi gospod je jako pameten človek, s katerim se lahko shaja, služba ni huda in kmalu sem pozabil prestane slabe čase. —

To bi bilo vse, kar Vam vem o sebi povedati, milostni gospod grof, a sedaj pride nekaj posebno čudnega, kar sem doživel in kar me je napotilo, Vam pisati.

Moj gospodar se je malo prej, predno sem jaz tje prišel, oženil in mati mlade žene je stanovala pri njih na farmi. Minilo je nekaj let, ko pride nekega dne mlada gospa k meni in naroči voz za drugo jutro, da bi se peljala v bližnje mesto, nakupit potrebnih stvari. Drugega dne smo se na vse zgodaj odpeljali, ker do mesta je pot par milj dolga, in ko smo dospeli v mesto, šla je mlada gospa, ki je vzela tudi mater s seboj, po svojih opravkih. Opoludne smo se zopet peljali nazaj, ker sta se hoteli gospe hitro vrniti domu, zaradi preobitega dela na farmi.

Bilo je zelo vroče, ker tu v južnih državah, kjer sem sedaj, solnce vse drugače pripeka, kakor v Avstriji; konj je stopal počasi in moja mlada gospodinja se je ravno pripravila nekaj jesti, ker v mestu ni imela časa; — bilo je sredi deželne ceste, in kamor je doseglo oko, ni bilo videti človeške duše.

Nakrat se je moj rujavec splašil; jaz pogledam in vidim mlado žensko, ki leži ob cesti.

Sicer je tu mnogo beračev, ker v Ameriki je revščina veliko večja nego na Avstrijskem; a vendar me je zbolelo v sree, ko sem videl postavo tako nepremično ležati pod drevesom.

Moja gospodinja jo je tudi opazila in je takoj velela ustaviti, medtem ko se je z materjo pregovarjala, ker ni hotela uboge ženske pustiti na solncu.

Mati je odjenjala in moja gospodinja je skočila z voza, da bi hitela k ženi. Jaz njenega obraza nisem mogel videti, a bila je slabo oblečena, majhna culica je ležala poleg nje; potem sem videl, ko ji je moja gospodinja ponudila jesti, gotovo je bila zelo lačna. Sprva ni marala ničesar. A moja gospodinja je pravi angelj dobrote in milosrčnosti; prigovarjala ji je toliko časa, da je jedla in zelo lačna je morala biti, to bi bil videl slepec.

Sedaj je hotela mlada gospa ležečo vzdigniti, a to ni šlo tako lahko, videti je bila popolnoma oslabljena. —

Sedaj me pokliče mati.

Skočil sem z voza, izročil stari gospej vajeti in sem šel tje, da bi ženo dvignil in nesel na voz. —

Nakrat zavpijem, — moj Bog, te oči, — pogledam bolj natanko, — ni dvoma, — moja ljuba komtesa Helena leži na deželni cesti.“ —

Glasi krič je zadonel v delavni sobi.

Grof Ostrovrhar je skočil kvišku, visoka postava plemiča je omahovala, — pismo mu je padlo iz tresočih rok.

„O Bog, — to ni mogoče“, izvilo se je iz njegovih ust. „Helena, moj ljubljeni otrok, — živi, — hvala Tebi, moj Bog, — ona živi.“

Veselje nad vestjo, da je toli iskana še pri življenju, pregnalo je za trenotek vsako drugo misel.

„Takoj moram odpotovati, tje hočem, k nji!“ zaklical je, „mojo preljubo Heleno bom zopet pritisnil na svoje srce, — o, to je preveč, — preveč! —

Kaj je morala reva vse prestati, in jaz nisem bil pri nji, — jaz nisem vedel, kje biva. O, to je božje naključje, da jo je ravno Ernest našel!“

Hitro je pobral pismo in čital naprej:

„Jaz sem precej trde narave, milostni gospod grof, a ko sem mojo komteso vzdignil in me je ona zopet spoznala, sem se jokal kakor otrok. In ko sem jo potem položil v voz in ji gledal v velike, lepe oči, ki so obupano zrle predse, in opazoval smrtnobledi obraz, bil sem ves iz sebe. — Moja uboga komtesa v tej slabi obleki — na deželni cesti, — kako je bilo to mogoče? Prinesel sem še culico, vse njeno imetje ter sem zopet sedel na kozla, moja mlada gospodinja in nje mati pa sta bili nepopisno osupnjeni, da je naša najdenka grofova hči.

Ubogi rujavec je moral zato trpeti, toliko tepen že dolgo ni bil, in dirjali smo po cesti, da bi bili prej doma. Med potjo sem večkrat nazaj pogledal v

voz, kjer je ležala moja komtesa in stisniti sem moral zobe, če sem pogledal v lepi obraz, ki je bil mrtvaško bled. Kako je bilo mogoče, da je prišla moja komtesa tu v Ameriki na cesto? Moja uboga glava je hotela počiti, — bil sem ves iz sebe.

Dospeli smo domu, mlada gospa je takoj peljala komteso Heleno v posteljo in jaz sem gospodu povedal vse.

Ta je prav neverno gledal, a jaz sem bil moje stvari gotov, akoravno nisem vedel, kaj se je pravzaprav dogodilo in si nikakor nisem mogel razložiti zveze.

Mlada gospa je prišla nazaj, zvedela ni veliko novega in je samo rekla, da moja komtesa išče svojega otroka, katerega je izgubila.

Moja gospodinja je takoj mislila, da tu nekaj ni v redu, če niso vse to le slutnje. Sklenila je drugi dan komteso Heleno izprašati; in po tem bi se dalje ravnali.

A drugo jutro je bila soba prazna, mlada grofica je pustila v nji listek, s katerim se je zahvalila za gostoljubnost in se ob jednom opravičila, da ni mogla delj ostati. — No, jaz ji ne morem zameriti, svidenje je bilo prežalostno, akoravno me je zbodlo v srce, da je nisem mogel več videti.

Milostna komtesa je bila podpisala listek z Helena S...., a bila je gotovo ona, prisegel sem na to. Moji mladi gospodinji je samo rekla, da gre v Maryville, kjer se menda nahaja iskani otrok; drugega nisem mogel zvedeti o nji.

A te žalosti ne bom pozabil, in če bi še sto let živel. Komaj sem to pismo pisal, solze so mi vedno znova prišle v oči.

In zdaj, milostni gospod grof, oprostite, da sem se drznil Vas s tem pismom nadlegovati, a nisem si mogel drugače pomagati, moral sem Vam pisati. Zdaj, ko sem končal, se mi je kamen odvalil od srca, sedaj šele imam zopet mir.

Z Bogom, milostni gospod grof, tisočkrat Vas
pozdravlja

Vaš
udani
Ernest Kriger.“

B
Tennessee, 189.

Z največjo naglico je prebral grof pismo do konca, —
sedaj pa se je krepki mož zgrudil brez moči.

Kaj je morala uboga zavrženka pretrpeti, predno je oble-
žala na deželni cesti, odvisna od milosti potnikov!

Vedno znova je preklinjal grof Ostrovrhar svojo nesrečno
trdovratnost, ki je Heleno gnala v neusmiljeni svet. —

Da bi jo le zopet našel, potem bi rad vse, — vse po-
ravnal.

Na cesti je bil ležal njegov lepi, ponosni otrok; — od
lakote bi bila umrla, — da bi se je ne bili usmilili dobri ljudje!
Nežni udje so počivali na trdih tleh, ljubka glava je slonela na
trdem deblu, in on, oče, je živel v krasnem gradu, ko je edini
otrok v tujini trpel glad.

Vroč solze so kapale v belo grofovo brado, boleost je pre-
magala celo ta jekleni značaj. —

Vzravnal se je: krepko je pozvonil, — sluga se je pri-
kazal med vratmi.

„Pripravi takoj vse za daljno potovanje“, ukazal je grof
Ostrovrhar začudenemu. „Ti me boš spremil; še danes zvečer
zapustiva grad.“

Stari sluga je hotel sobo zapustiti, a grof ga je poklical
nazaj. —

„Ivan“, dejal je plemič, „dolga leta si mi zvesto služil,
si veselje in žalost z mano delil; bil je dolg, žalosten čas, ki
leži za nami, a če Bog hoče, bo vse bolje.“

Osupnjeno je gledal sluga v razburjeni obraz svojega go-
spodarja.

„Pred nama je dolga pot“, rekel je grof Ostrovrhar, „greva
v Ameriko.“

„V Ameriko?“ jecljal je Ivan.

„Da, grem po nekoga, katerega tudi Ti prav dobro poznaš in si ga nosil na Tvojih zvestih rokah, — moja Heleno, — ona je tam.“

„Jezus, — Jezus!“ zavpil je sluga, in solze veselja so mu tekle čez obraz, „o, to veselje, — to veselje. — Gospod grof, — ali je pa tudi res, — ali je naša komtesa v resnici tam?“

„Da“, odvrnil je grof, „in če Bog hoče, se bo z menoj vrnila v očetovo hišo!“

190. poglavje.

Na prevoznji.

Krasni salonski parnik, na katerem se je peljal grof Ostrovrhar s svojim slugo v Novi Jork, rezal je močne valove atlantskega oceana in hitel naglo proti svojemu cilju, od katerega ga je ločila samo še vožnja 24 ur.

Stari plemič je hodil z nekim postaranim, elegantno oblečenim gospodom govoreč po krovu.

Grof Ostrovrhar se je seznanil s tem gospodom, rentierjem iz Novega Jorka, in je od njega marsikaj zvedel, kar bi mu zamoglo pomagati pri iskanju Helene.

Stari plemič je žarel jeze, ko je slišal, da se je Artur Sever ali Jon Gould, kakor se je v Novem Jorku imenoval, v drugič oženil z neko Marijo Smit.

Amerikanec je dobro vedel o skrivnostnem umoru v Madizon-cesti in s tem nastanini dogodki.

Grof Ostrovrhar je zvedel po njem, da Marija še v Novem Jorku biva, in se je namenil jo takoj po svojem prihodu poiskati. —

Amerikanec je vedel dalje povedati, da je bil Sever prijat, a da je zopet zbežal; potem ni bilo o njem ne duha ne sluha in zasledovalci so izgubili sled hudodeleca.

Helene ta grofov poročevalec ni poznal; nikdar ni slišal kaj o nji in ni vedel, če je bila v Novem Jorku. —

„Jutri ob tem času se peljemo v pristan Novega Jorka“, rekel je Amerikanec.

„Da, bila je izvanredno hitra vožnja“, potrdil je grof. „Če se pomisli, koliko časa so prej ladje vozile!“

„Družba plača velike nagrade za vsako uro, katero pridobi kapitan čez določen čas“, odgovoril je Amerikanec. „Razun tega pa se vsaka družba poteguje za čast, najhitrejše parnike imeti; ta veliki konkurenčni boj na morju je sličen onemu v trgovskem življenju.“

„Žalibog“, pritrnil je grof Ostrovrhar, „to je večni boj za obstanek.“ —

Poldne se je bližalo, solnce je sijalo in pošiljalo svoje vroče žarke na krov.

Zgoraj na mostu je stal kapitan, podoba krepkega, starega pomorskega junaka, nepremično kakor kip, medtem ko je poleg njega stoječi častnik v kratkih presledkih klical ukaze v govorilo, ki je bilo napeljano v prostor, kjer so bili stroji.

Krov je bil poln govorečih in veselo se smejočih skupin, vse je nestrpno pričakovalo ukreanja v glavnem mestu zahodne poloble.

Nakrat je utihnil glasen razgovor, veseli smeh je prenehal. —

Hipen sunek je pretresel ves parnik in bliskovito delovanje strojev je dokazalo, da se je zgodila nesreča.

„Za Boga, izgubljeni smo!“ je vpilo vse križem in sililo v ospredje krova.

Nastala je grozna zmešnjava.

Zaman so skušali častniki ljudstvo pomiriti: suvali so jih proč, besno vpili za ladjami, da bi se rešili.

Od poveljništva je zagrmel klic, kapitan je vzel govorilo.

„Na prostore nazaj!“ glasilo se je. „Vijak se je zlomil, nevarnosti ni!“

Vse je bilo zastonj. —

Prestrašeni potniki odrivali so častnike s silo in so poskušali ladje doli spustiti.

Kapitan je videl strašno nevarnost.

Če bi nepremišljeni potniki poskakali v ladje, bi bili gotovo vsi izgubljeni.

Naglo je tekel poveljnik po stopnicah doli.

„Proč od ladij“, zarohnel je nad zbeganimi, „nikakega vzroka ni, parnik zapustiti.“

A preplašena množica je bila popolnoma iz sebe, kakor blazni so tiščali naprej.

Častniki niso mogli kapitanu, ki je stal pri ladjah, hiteti na pomoč.

Poveljnik je potegnul samokres, katerega ima vsak kapitan pri sebi.

„Prvega ustrelim, ki se bo bližal ladjam!“ zavpil je.

A tudi ta opomin ni pomagal.

Grof Ostrovihar je dobro spoznal nevarnost, v kateri je bil kapitan.

Hitro je šel v svojo kajuto in prinesel nekatera orožja.

„Hitro, pojdiva kapitanu na pomoč!“ zaklical je plemič in stisnil Amerikancu samokres v roko. „Tam čez most prideva do njega.“

Kapitan je še vedno stal na svojem mestu, besna množica ga je pritisnila k neki ladji; skrajni čas je bil, da se je bližala pomoč.

Nekaj častnikov je šlo za hrabrima možema, z njihovo pomočjo se je posrečilo divjo množico pomiriti in odvrniti od svojega blaznega namena.

Polagoma je nastal mir.

Stroji so se ustavili, ker je bil ogenj ugasnjen, in krasna ladja se je pomikala proti južnozahodni strani, kamor so jo gnali valovi.

Kapitan je stopil k grofu Ostroviharju in k Amerikancu.

„Dolžujem Vam veliko zahvalo, gospoda“, rekel je uljudno in dvignil svojo z zlatom obšito kapo. Vaš pogum je zabranil strašno katastrofo.“

Grof Ostrovihar je zahvalo odklonil.

„Storil sem le mojo dolžnost“, rekel je resno, „in upam, da se panika ne bo ponovila, kakor da nezgoda ni velikega pomena.“

„Da bi le ne bili tako blizu suhega“, odvrnil je kapitan s skrbnim obrazom. „Jadra se ne morejo rabiti, ker ni sape, in valovi ženejo nevodljivo barko naglo proti nevarnim bregovi predgorja Hateras.“

„To je sevé hudo“, dejal je grof Ostrovrhar, „a v sili se še vedno lahko poslužimo ladij.“

„Potem se ponove prejšnji prizori“, rekel je poveljnik parnika. „Le ena pomoč je, namreč upanje, da srečamo kak velik parnik, ki nas otvezi na sé.“

„Ali bi se ne dalo v gotovih presledkih prestopiti v ladje?“ vprašal je stari plemič.

„Pri prvi ladji bi to morda šlo“, odgovoril je kapitan, „a potem bi potniki dobili strah in mislili, da bi morali zaostati: prejšnji naval bi se ponovil in na mornarje se v takih slučajih ni dosti zanašati; ostane mi potem samo teh par častnikov.“

„Poiskal bom med potniki nekaj zanesljivih gospodov, ki Vam bodo stali na strani“, rekel je grof Ostrovrhar resno.

„Za to sem Vam jako hvaležen“, odvrnil je kapitan in stisnil grofu roko.

„To bi bilo edino sredstvo ogniti se rabuke, ker smo že blizu obrežja.“

Popoldne je minil, ne da bi se bil prikazal kak parnik.

Grof Ostrovrhar je pridobil več gospodov, ki so bili pripravljene, v potrebi kapitana podpirati.

Ta prostovoljna četa je najprvo pomirila žene in otroke, ki so mislili, da se bliža njihova zadnja ura in so s tem le pomnožili splošno zmešnjavo.

Vsa jadra so bila napeta, a zaman so čakali mornarji na veter, ki je popolnoma utihnil.

Inženirji so delali na vso moč, da bi vtaknili nov vijak, a vratilo je bilo na dveh krajih zlomljeno. Predno bi se dalo to popraviti, tičal bi parnik že davno v Norfolških pečinah, proti katerim so ga deroči valovi neprestano nesli.

„V dveh urah zapustimo parnik“, rekel je kapitan tiho grofu Ostrovrharju.

„Jaz ostanem do zadnjega, da bodete Vi ladjo zapustili“, zagotovil je plemič, „in Vam pomagam.“

„Tisočkratna hvala“, rekel je kapitan gorko. „Ostanem Vaš večni dolžnik, gospod grof.“ — — —

Čas je hitro pretekel. — — —

Že se je pripravil kapitan k govorilu, da bi dal ukaz prvo ladjo spustiti. —

„Parnik se vidi!“ slišalo se je iz razgleda.

Kapitan je hitel v ospredje krova.

Resnično, od daleč so se iz teme bliščale zelene in rudeče svetilke.

„Rakete za znamenje!“ ukazal je poveljnik. „Trikrat zaporedoma, — belo, — rudeče, — belo!“ (Znamenje za zlomljen vijak, — največja nevarnost.)

V malo sekundah pokale so rakete proti tihemu nočnemu nebu. —

Znamenje se je odgovorilo od tujega parnika, takoj za tem je naglo priplula ladja parniku na pomoč.

„Pozor!“ vpilo se je od spodaj. „Ujemite vrvi!“

V naslednjem trenutku padel je črn klobčič na krov parnika. —

„Parnik Linkoln prihaja iz severne Indije, — se pelje v Novi Jork“, donelo je iz ladje. „Vleči Vas hočemo, — kam pojdete?“

„Tudi v Novi Jork, — nam pride prav ugodno“, zavrnil je poveljnik.

„Pritegnite vrvi, — na koncu je pritrjena žica!“

Mornarji so vlekli, da jim je tekel pot z ogorelih obrazov.

Privlekli so žico na krov, druga močnejša je sledila, obe so ovili previdno okoli pleč ladje in je tam pritrjili.

Sirene obeh parnikov trobile so si svoja znamenja nasproti; — še ena raketa je švignila v zrak, potem je tuji parnik previdno nategnil, ponesrečena barka mu je sledila v šumeče valove. —

Hrumeče vriskanje se je izvilo iz prs potnikov, ki so vsi prišli na krov in so polni strahu gledali priprave, katere so jim bile skrivnost.

Ko se je pa začel parnik premikati in ga je rešilna ladja naglo peljala proti severnozahodni strani, takrat je bilo veselje brezmejno, in le malokatero oko se je zatisnilo v oni spominavredni noči, ko je prišla rešitev v uri največje nevarnosti.

191. poglavje.

Resnica ali laž?

Marija je bivala zopet dva dni v svoji palači v Novem Jorku, katero je morala včasih obiskati, da bi ne vzbudila pozornosti.

Služabniki se niso malo čudili nad spremeno, ki se je izvršila z njihovo mlado gospodinjjo; blede lici sta kazali rudečico sreče in okolo ljubkih ust igral je mili smeh.

Da, Marija je bila srečna, da je vroče ljubljenega moža zopet našla.

Komaj je pričakovala čas, da bi se zopet vrnila v njeno tiho hišo na deželi in objela svojega soproga.

Dopoludne je bil maršal Bernard pri nji.

Zaslužen uradnik je bil iz sebe, da je polkovnik izostal čez svoj dopust, in sedaj je bil sam pripravljen verjeti na neko sporazumljenje s Heleno.

To je bilo ravno, kar je Helena hotela in potrdila je Bernarda v svojem sumu proti Heleni še s tem, da mu je previdno vse to povedala, kar ji je Sever pripovedoval in je uradnika skoraj prepričala.

Ko je Bernard odhajal, zagotovil je Mariji, da bode pozvedoval po Heleni in če bi se sumljaji pomnožili, bi jo dal zapreti kot umora sumljivo. — — —

Zmagovalno je sedela Marija v svoji sobi; morda se ji posreči, ljubljenega soproga osvoboditi grozne krivde in se z njim pokazati pred očmi čudečega sveta.

Ravno je premišljevala nov načrt, ko se ji je naznanil poset. —

„Grof Ostrovrhar iz Avstrije!“ brala je zavzeto. —

Kje neki je slišala to ime? —

Ah, — njena nekdanja družabnica, ki je umorila njenega preljubega očeta, je hotela biti hči nekega grofa Ostrovrharja. To je bil srečen slučaj, tu lahko popolnoma razkrinka goljufico, — morda ji ve grof kaj novega povedati o hudodelki!

Hitela je sama v predsobo in je prosila grofa, naj vstopi.

„Odpustite, milostljiva“, rekel je grof Ostrovrhar po prvem pozdravu, „odpustite, da pridem v jako kočljivi zadevi k Vam, a upam, da mi bodeite radovoljno dali zahtevana pojasnila, saj se gre za lopova, ki je tudi Vas ogoljufal.“

„O kom govorite, gospod grof?“ vprašala je Marija osupnjeno. —

„No, o Artur Severju, onemu ničvrednežu, ki Vas je zapustil, ko je izvršil svoja nesramna dela.“

Marija je poskočila in se je bila skoraj izdala, a premagala se je še pravočasno.

„Mislim, da se motite, gospod grof“, odvrnila je mrzlo.

„Kako, ali ni bil Artur Sever Vaš soprog? Moj Bog, potem mi odpustite“, rekel je stari plemič prestrašen.

„Artur Sever je moj mož“, dejala je Marija krepko, in poudarila besedico „je.“

„Kaj, tega ničvredneža še vedno imenujete svojega moža?!“ vprašal je grof začuden in razkačen.

„Prosim, poslušajte me, gospod grof“, rekla je Marija milo, „videti je, da ste poučeni po osebah, ki so mojemu možu sovražne. V zadnjem času se je vsa žalostna zadeva znatno spremenila, moj mož je žrtev sramotne spletke.“

„Spletke?“ zaklical je plemič; „ne vem, kaj s tem mislite. A mož, ki se je v drugič oženil, je hudodelec, ki ne zasluži nikakega prizanašanja.“

„Ne, tega ni storil!“ zavpila je Marija strastno, „to ni res; jaz sem njegova prava žena, vse druge govornice niso resnične.“ —

„Predno o tej točki dalje govorim“, rekel je grof resno, „treba je, da se prepričam, da tu ni kaka zamena oseb; Artur Sever, katerega jaz poznam, je rodom iz Avstrije in po poklicu inženir.“

Marija je prikimala.

„On je izvanredno lep mož, z visokim čelom, z velikimi plamtečimi očmi in temnimi lasmi“, nadaljeval je grof.

„Res je“, pritrdila je Marija, „to je moj mož.“

„In mož moje nesrečne hčere Helene, s katero se je še na Avstrijskem poročil“, rekel je stari plemič.

„Neka dama, ki se je Helena imenovala in je trdila, da je soproga mojega moža, je bila malo časa moja družabnica“,

zaklicala je Marija, „bila je prav lepa prikazen s temnorujavimi lasmi in očmi.“

„To je moj otrok!“ zavpil je grof in skočil kvišku. „Kje je?!“ —

„Moj mož jo je izročil umobolnici, iz katere je pozneje ušla“, rekla je Marija hladno.

Skoraj je bilo videti, kakor da bi grofa hotel zapustiti njegov železni mir; komaj se je premagal.

„Ona je moja edina hči“, rekel je konečno s težavo, „in soproga onega Severja, katerega iščem.“

Marija se je prestrašila, ko je zaslišala glas starega plemiča; a njeno zaupanje do Severja se še ni omajalo.

Na to, da ji je Sever pripovedoval, da je Helena hči političnega zarotnika, ubožanega meščana, v trenutku ni mislila.

„Ali imate dokaze za trditev, da je bila Vaša hči prva žena mojega moža?“ vprašala je nakrat.

„Moja hči mi je rekla“, odvrnil je grof mirno.

„In Vi ste ji seveda brezpogojno verjeli“, rekla je Marija zaničljivo.

„Moja Helena se nikdar ne laže!“ zaklical je stari plemič z grozečim glasom.

„A saj je lahko stalna ideja bolnice“, skušala ga je Marija pomiriti.

„Ne“, rekel je grof Ostrovrhar, „to je izključeno; sploh mi je pa lahko najti kraj, kjer sta se poročila; potrebni dokumenti se lahko preskrbe.“

Marija se je znova prestrašila.

Grof Ostrovrhar je bil videti svoje stvari gotov, in lahka nezaupnost se ji je vzbujala proti Severju.

A s silo je zatrla ta čut; saj ji je vendar prisegel, da je vse resnično, kar ji je pravil.

Kaj naj bi rekla k grofovim podatkom?

Stari gospod ji je bil od prvega trenutka simpatičen, — kaj naj bi storila?

„Torej, moja prejšnja družabnica Helena je v resnici Vaša hči, gospod grof?“ vprašala je čez nekaj časa Marija zamišljeno. —

Spomnila se je, da ji je Sever rekel, da je dekle, katero ga zasleduje, hči meščana; morda je bila vendar zmotna.

Plemič je potegnil iz žepa listnico in vzela iz nje neko sliko. —

„Tu je podoba moje Helene, iz njenih dekliških let“, rekel je Mariji in ji podal sliko.

„Da, to je ona!“ zaklicala je Marija, „Vaša hči se je le malo spremenila.“

Marija je dala grofu sliko nazaj, nepopisen strah se je je polastil. —

Zakaj ji Sever ni povedal, da je Helena hči grofa Ostrovrharja; kaj naj si misli o tem.

Ali je bil pred njo sedeči tudi res grof Ostrovrhar? mislila je Marija sama pri sebi.

Plemič je menda opazil njene dvomljive poglede, — vidno je bil užaljen.

„Ne vem, kaj se Vam je povedalo o moji hčeri“, rekel je. „A če dvomite nad resničnostjo mojih podatkov, je avstrijsko poslanstvo rado pripravljeno, o meni dati pojasnila. Poslanec, gospod pl. N. . . . je moj prijatelj iz mladih nog in — — —“

„A, prosim Vas, gospod grof“, prestrigla mu je Marija besedo, „jaz Vam vseskozi verujem, a Vaša poročila so me presenetila, nisem bila na nje pripravljena.“

Marija je bila sedaj prepričana, da je grof Ostrovrhar govoril resnico.

A kaj naj bi mislila o svojem možu, — saj ji je vendar sveto prisegel, da Helena ni bila nikdar njegova žena.

Grof Ostrovrhar ni opazil njenega mučnega iznenadenja, bil je vtopljen v svoje misli.

„O, pride mi ravno na misel, da se je morala poroka moje hčere s Severjem vršiti v A. . . ., nekem majhnem mestecu, od tam mi je pisala, me prosila odpuščanja in mi naznanila, da je nje odpeljemalec pred malo urami postal nje soprog. Bilo je to v maju 18. . . , takoj bodem pisal in si dal poslati potrebne listine“, zaklicel je plemič nakrat iz svojega razmišljanja.

Marija je prebledela. — Saj je bil grof svoje stvari tako popolnoma gotov.

„Ali Vam je znano, da je imela Vaša hči otroka?“ vprašala je Marija.

„Da, to je nje in onega lopova otrok“, odgovoril je grof Ostrovrhar temno.

„Ali ste o tem prepričani?“ vprašala je Marija brez sapa.

„Da, ponovim Vam še enkrat, milostna, moja hči nikdar ne laže!“ zaklical je plemič. „Sploh je tudi za to dobiti potrebnih dokumentov; da bom le enkrat zopet našel mojo Heleno, Vam prinesem dokaze.“

„A Vaša hči je sumljiva umora!“ zavpila je Marija glasno.

S krikom jeze je stari grof planil kakor besen po konci.

„Kdo se drzne to trditi?“ vprašal je razkačen.

Marija je povedala v odlomkih, kar je po Severju zvedela; seveda začetnika te povesti ni imenovala.

Stari plemič se je jezno zasmeljal, ko je končala.

„In tako pravljico verujete, milostna“, rekel je bridko.

„Moja Helena, ki v svoji blagosrčnosti nobenemu črvičku ni žalega storila, ona naj bi bila najela morilca?“

Grofove oči so se iskrile divje jeze.

„Vi si ne morete misliti, gospod grof, česa je zmožna togota zavržene ljubezni!“ zaklicala je Marija.

„Naj si bo zmožna vsega“, dejal je neomajljivo, „moja Helena se nikdar ne bo spozabila do tako nesramnega čina; jaz sem vzgojil mojo hčer, jaz poznam njeno čisto dušo, ki ni sposobna nobene laži, nobenega nizkega dejanja. Jaz vem, da je tudi v najhujši bedi ostala čista. Ostrovrharji bi raje prestali najbolj mučno smrt, predno bi svoje ime pomazali s sramoto.“

Očitajoč pogled je zadel Marijo.

„V njeni ljubezni“, nadaljeval je grof, „se je spozabila in je podlegla sladkim besedam tega hudobneža, a postala je njegova prava žena in če sem jo tudi takrat pahnil od sebe, se je moje srce davno spreobrnilo; — odpustil sem ji in jo hočem nazaj peljati v očetovsko hišo.“

„Ali Vam je znano, kje se nahaja Vaša hči?“ vprašala je Marija sočutno.

„Sedanje njeno bivališče mi ni znano, a vem, kje začetni moja poizvedovanja in našel jo bom, milostna, zanesite se na to.“

Grof je vstal in se je mislil od Marije posloviti.

„Ali bi Vas smela prositi za neko uslugo?“ vprašala je Marija naglo odločena.

„Gotovo“, odvrnil je grof se priklonivši.

„Pridite pojutrašnjem ob tem času zopet k meni; morda Vam takrat lahko kaj sporočim, kar bi Vas utegnilo zanimati.“

„Dobro, pridem“, rekel je grof Ostrovrhar ter se poslovil in odšel. — —

Dolgo je stala Marija in zrla na vrata, skozi katera je izginil stari plemič.

Eno je bilo gotovo. Sever se ji je zlagal, ko je Heleno imenoval hčer ubožanega meščana.

A saj je tudi na to prisegel, ali se je zopet lagal? —

Tu je bil mogoč le en korak. Jutri se je namenila peljati se na svoje posestvo na deželi, da bi tam Severja pozvala na odgovor. Ako bo tajil, je bila odločena, grofa Ostrovrharja pregovoriti, da se ž njo pelje v Dalbury, da bi tam v pričo njenega moža ponovil svoje podatke. —

Negotov strah, katerega je že prej občutila, polastil se je znova njene duše in je kalil srečo, katero je našla v združenju s preljubljenim možem.

192. poglavje.

Ogoljufana soproga.

Ako bi bila Marija slutila, kakega preiskavanja se je Sever za časa njene odsotnosti lotil, bi se bila njena nezaupnost še pomnožila.

Takoj po njenem odhodu iz vile začel je Sever vse njene dostopne sobe raziskavati, da bi našel kraj, kjer je Marija spravljala svoj denar, ker je po ovinkih zvedel, da razpolaga njegova žena z velikim premoženjem gotovega denarja.

Marija je menda spravila denar v kaki skriti vzdni omari, ker se Severju vzlic skrbnemu iskanju ni nikdar posrečilo kako denarno omaro ali skrinjico najti.

Večkrat je hudodelec poskušal z navadnimi vprašanji privedi razgovor do te, zanj toli zanimive točke, a Marija tega

namigavanja ni razumela in Sever se je moral, da ni vzbudil suma, zadovoljiti.

Bilo je na jutro po posetu grofa Ostrovharja pri Mariji.

Sever je preiskoval sobo svoje žene z največjo pozornostjo; nobene omare, nobenega predala ni pustil nepreiskanega, a vse je bilo zaman, vroče zaželjenega ni bilo najti nikjer.

Vže je hotel zlovoljen zapustiti najhni salon, ko mu je nakrat prišla misel, stene bolj natančno pregledati.

Previdno je trkal naokoli, a noben votel glas ni izdal votline; povsod je bil trden zid.

Bližal se je zadnji steni in se je naslonil čez zofo, da bi tudi tu poskusil trkati ob zid.

Nakrat se je zdelo Severju, da se je glas spremenil, — brez dvoma, — donelo je kakor kovina.

Hitro je snel neko podobo s stene in bi bil skoraj glasno zavriskal veselja, ko je zapazil ključavnico, ki je bila navidezno udelana v steno.

Sever se je kmalu prepričal, da je bila tu v zidu železna omarica, koje vrata so bila s tapeto prekrita.

Ker je Marija ključe omarice gotovo pri sebi imela, ni Severju preostajalo družega, ko vrata s silo odpreti.

A na to je bil vže pripravljen; pri prvi priliki hotel je omarico ulomiti in s svojim plenom zbežati daleč proč.

Danes se tega še ni smel lotiti, ker je morala Marija vsak čas priti.

Ko je pogledal na uro, je opazil, da mu je ostalo le malo časa odstraniti vse sledove njegovega raziskavanja in se vrniti v svojo sobo.

Čez malo časa je slišal Sever pridrdrati voz in par minut za tem je stopila Marija v sobo.

Sever ji je hitel naproti in jo je strastno objel.

A ona, ki je navadno vroče poljube vračala in mu šepetala na ušesi najslajše besede ljubezni, izvila se mu je danes hitro iz rok in nestrpno zavrnila Severjevo ljubkanje.

„Kaj se je pa zgodilo, srček?“ vprašal je Sever presečen. „Saj si danes povsem drugačna, ko po navadi; povej, ali sem Te užalil?“

Marija je odložila klobuk in plašč in se je potem obrnila proti svojemu možu.

„Včeraj sem imela obisk“, dejala je resno. „Neki gospod je bil pri meni, ki Te pozna in mi je marsikaj povedal, kar se ne strinja s Tvojimi podatki!“

Sever se je prestrašil.

Kdo naj bi to bil? — polkovnik Rogers, — guverner Vatzon, — mu je bliskoma šinilo v glavo; a skrnil je svojo razburjenost in pogledal Marijo s pričakovanjem.

„Ne morem si misliti, kdo bi to bil“, rekel je mirno.

„Grof Ostrovrhar iz Avstrije“, odvrnila je Marija in opazovala obraz svojega moža.

A pustolovec je bil na vse pripravljen, spremenil ni nobene poteze in kazal neveren obraz.

„Grof Ostrovrhar?“ ponovil je. „Ime mi je popolnoma neznano.“

„Oče je moje prejšnje družabnice Helene“, rekla je Marija s povdarkom.

Sever se je porogljivo smejal.

„In to pravljico si verjela?“ zaklical je. „Kaj Ti veljajo šleparije človeka, ki se je priklatil od Bog ve kod, več, nego prisega Tvojega moža?“

„Saj se je vendar izkazal kot grof Ostrovrhar, avstrijski poslanec v Novem Jorku je njegov prijatelj iz mladih let“, rekla je Marija plaho.

„Jaz pa ne verujem!“ zaklical je Sever jezno. „Bog ve, s kakimi podatki si je zagotovil to prijateljstvo.“

„A grof si bo dal takoj poslati vse listine, ki dokažejo, da si se v resnici poročil s Heleno. Mesto mu je znano, v katerem se je poroka vršila in papirji so v par tednih lahko tu“, rekla je Marija.

Sever ni trenil z očesom, kajti predno pridejo listine, bo on že davno zbežal.

„Če temu goljufnemu grofu bolj veruješ ko meni, ki sem Ti prisegel na mojo nedolžnost, je pač bolje, da Te zapustim“, rekel je navidezno užaljen in je vstal.

„Ne, — za Boga, ostani, Artur!“ zavpila je Marija s strahom in se mu vrgla na prsa. „Saj Ti verjamem, a vse to je prišlo tako nepričakovano.“

„Ti mi ne zaupaš“, rekel je Sever čmerno, „čas je, da Te zapustim in Ti dokažem mojo nedolžnost. Bolje bi bilo, da bi me bila takrat pustila vrniti se k moji dolžnosti.“

„Ostani, Artur!“ zavpila je Marija obupno. „Umoriš me, če greš od mene; odpusti mi, nikdar več ne bom dvomila nad Teboj!“

„Tvoja nezaupnost se bo vedno vračala“, rekel je Sever ter šel proti vratom. „Boli me, da sem se varal o Tvoji ljubezni. Ako bi v resnici tako zvesto mislila o meni, kakor praviš, bi tako hudobnim obrekovanjem nikdar ne verjela; zato z Bogom, čez malo ur zapustim vilo.“

Marija je obupno zavpila ter objela predragega moža z njenima mehkima rokama.

„Artur, odpusti mi!“ prosila je jokaje. „Saj Ti vse verujem, same ne hodi od mene, nikdar več ne spregovorim nezaupne besede; na kolenih Te prosim, odpusti mi!“

Zgrudila se je pred njim ter ga z objokanim obrazom proseče gledala.

Sever je vzdignil Marijo in peljal jokajočo na zofo.

„Odpustim Ti“, rekel je končno, „saj Te tako iskrene ljubim, da Ti prizanesem celo razžaljivi sum. Upam, da takih hudobnih obrekovanj nikdar več ne poslušáš!“

Z radostnim vsklikom oklenila se je Marija preljubega moža in mu z vročimi poljubi zagotovila, da nikdar več ne bo dvomila nad njim.

„Ali Te pride oni takoimenovani grof še enkrat obiskat?“ vprašal je Sever.

„Da, za jutri se je napovedal“, odvrnila je Marija obotavljaje.

„Potem ga le vprašaj za njegove legitimacije“, dejal je Sever s porogljivim glasom, „videla bodeš kmalu, kaj je resničnega pri vsej stvari. Ali se že danes pelješ nazaj v Novi Jork?“

„Danes ostanem pri Tebi“, rekla je Marija in se nežneje privila k njemu, „jutri s prvim vlakom se peljem.“

„To me veseli, dušica“, zaklical je Sever in potegnil presrečno ženo na svoje srce.

Drugo jutro se je Marija milo poslovila od svojega so-
proga in se odpeljala v Novi Jork.

Komaj je Sever čul, da je voz oddrdral, hitel je v svojo
spalno sobo, iz katere se je vrnil čez par minut s plošnatim
zavitkom.

Hitro ga je odprl in razstavil stvari na mizo.

Izbral je nek čudno zvit sveder z lesenim, zakrivljenim
ročajem, ki se je lahko vrtil.

Motenja od strani služabnikov se ni bal, ker so ti stano-
vali v spodnjih prostorih vile in v odsotnosti Marije niso smeli
iti v zgornje nadstropje.

Sever je šel v Marijin salon, snel podobo s stene in na-
stavil sveder v jekleno steno poleg ključavnice.

Potem je začel trudapolno delo vrtanja, da je po polurnem
delovanju orodje predrlo steno in je nastala ko grah velika
luknja.

Znova je začel Sever s svedom delati, tako da je bilo po
večurnem delu šest takih lukenj, ki so tvorile majhen kvadrat
in so bile druga od druge le malo palcev oddaljene.

Zadovoljno je gledal delo svojih hudodelnih rok.

Potem je šel v svojo sobo po zavitek orodij, iz katerega
je vzel majhno žago, koje ozki list je bil primeren luknjam.

Sedaj je začel Sever oklepni zid od luknje do luknje za-
gati, ter je tako marljivo delal, da mu je pot v velikih kapljah
tekla s čela. —

Če je bila Marija odsotna, se je moral Sever zadovoljiti
z mrzlimi jedmi, ker služabniki niso smeli vedeti za njegovo
navzočnost, a danes ni občutil nikacega teka, ker Marija se je
imela zvečer vrniti, do tje je moral s svojim plenom zbežati.

Tudi to delo je bilo končano.

Previdno je vzel ta kos ven in je z roko posegel skozi
nastano odprtino.

„Omara je pregloboka“, mrmral je jezno, „treba bo klju-
čavnice razstreliti.“

Sever je odprl majhno skrinjico, v kateri je ležalo več
majhnih patron, ki so bile napolnjene z raznesilom.

Ovil je eno teh patron z dolgo netilno nitjo, vtaknil je
roko skozi odprtino in previdno pritrtil strelno sredstvo na
ključavnico.

Težavno delo se mu je posrečilo, vtaknil je izžagani kos nazaj v odprtino, da bi udušil pok, in je zažgal netilno nit ter stopil hitro v stran.

Hitro švigne iskra po vrvici, — potem izgine v mali odprtini, — zamolkel pok zadoni, — vratca denarne omare se odpro. —

Sever bi bil skoraj zavriskal veselja.

A hipoma se je zganil in prisluškoval, pred zaklenjenimi vratmi je začul korak in govorjenje.

Gotovo so služabniki čuli šum in sumili, da so udrli tatovi. —

Sever je natanko slišal, kako dve osebi rukata pri zaklenjenih vratih in se pri tem živahno razgovarjata.

Zdaj ni bilo zgubljeni časa; hitro odpre vrata denarne omare in poželjivo pogleda notri.

Zavitek bankovcev ležal je na prvem prostoru; Sever bere označenje svote: „500.000 dolarjev.“

„To je dosti malo za tako nevarno podjetje“, mrmra jezno in vtakne bankovce v žep.

Zunaj so se še vedno čuli glasovi; služabniki so še vedno zaman poskušali udreti v zaprte sobe.

Sever bi bil skoraj jeze zblaznel, ko je zapazil neki tresor, ki se je nahajal v omari, katerega pa ni mogel odpreti radi služabnikov in ker je imel le še malo časa.

Gotovo je tam Marija shranila svoje premoženje, medtem ko je položila zavitek bankovcev v prednji del; to je bila njegova sreča, sicer bi moral s praznimi rokami oditi.

Ali kaj je bila njemu svota 500.000 dolarjev; ko je bil vaju razpolagati z milijoni.

Še enkrat pogleda Sever z onemoglo jezo na zaklenjeni tresor in zapusti sobo.

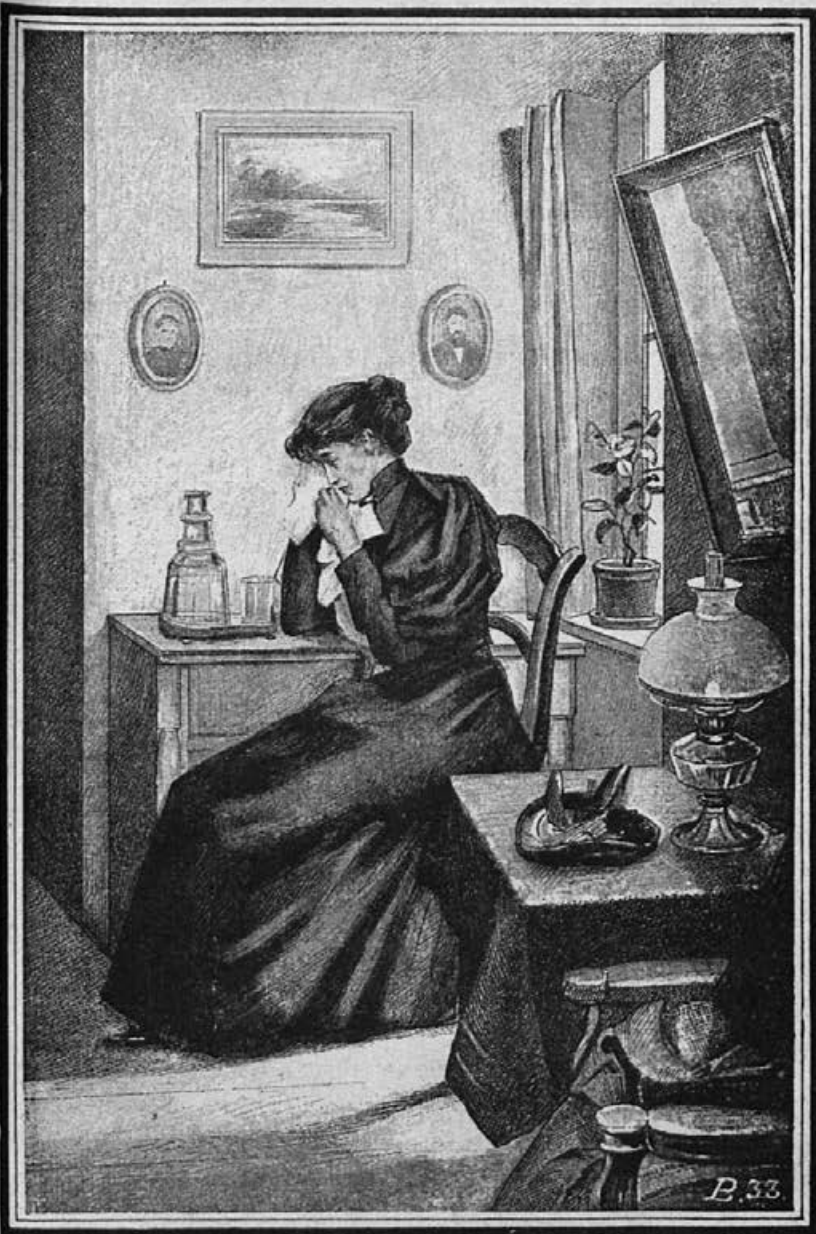
Hitro ogrne svoj plašč in prisluškuje pri vratih svoje sobe. —

Tam je bilo vse tiho.

Ali zdaj zadonijo od nasprotne strani glasni kliči; bil je skrajni čas, da izgine.

Porine zapah nazaj, odklene vrata in hiti skozi predsobo na hodnik.

Z nekaterimi skoki plane po stopnicah in doseže odprta vežna vrata.

Premišljuje o strašni goljufiji podjetnika, se Helena končno ni več mogla premagovati; padla je na stol in se bridko jokala.

Kar zadoni krik skozi celo hišo.

„Pomagajte, — tu je tat!“ kriči visok ženski glas.

Sever sliši, da prihajajo hitri koraki po stopnicah.

Z velikimi skoki prehitil vrt in zginel v gozdu, ki se je razprostiral tik vrta.

Služabnik in dekla, ki sta hitela za Severjem, obstaneta neodločno na vrtu.

„Tega capina ne vjameva več“, reče služabnik težko sopeč.

„Tak človek je vsega zmožen in še enega od nas lahko ustrelil.“

„Kako je neki prišel v hišo?“ vpraša dekla in vije roke.

„Eh, nekje se je moral vtihotapiti“, reče služabnik.

„Ah, tu pride voz milostljive gospe!“ zakliče dekla prestrašena in pokaže na voz, ki se je bližal vili.

Služabnik in dekla hitita čez vrt nazaj in dospeta v istem trenutku na prostor pred hišo, ko se voz ustavi pred vratmi.

193. poglavje.

Ljubezen in sovraštvo.

Marija je prosila grofa Ostrovrharja, da bi jo ob 11. uri obiskal, in ni ji bilo treba dolgo čakati, da je bil stari plemič oznanjen.

Mlada gospa nahajala se je v precej neprijetnem položaju; Sever jo je sicer sebi v prid spreobrnil, ali Mariji je bilo nemogoče smatrati starega častitega gospoda, kateri je pričakovaje sedel nji nasproti, za goljufa.

To je bilo vendar čudno, da je, kadar je Arturja zapustila, vedno nov sum napolnil njeno dušo, in sklenila je, da vse dvome konča tako ali drugače.

Ali kako naj najde prikladnih besedij staremu gospodu in kako naj zavrne njegove besede kot neresnične?

Grof Ostrovrhar ji je pri tem pomagal.

„Včeraj sem si pustil od avstrijskega poslanca izgotoviti še eno izkaznico“, reče grof uljudno. „Gotovo jo bodem pri

iskanju svoje hčere še večkrat rabil, dovolite, da Vam predložim izkaznico.“

Grof je vzel medtem iz svojega prsnega žepa veliko skupaj zloženo polo, katero zdaj pred Marijo razprostre.

Mlada gospa zarudi. —

Stari plemenitaš je s finim čuvstvom opazil njen dvom; na vsak način mu je bilo veliko na tem ležeče, da jo prepriča o resnici svojega pripovedovanja.

A vendar se je prestrašila, ko je pregledala to uradno legitimacijo, ker zdaj je vedela, da je pred njo sedeči mož v istini grof Ostrovihar, zdaj ni smela več dvomiti.

„Žal, da sem le malo zamogla zvedeti, kar bi Vas, gospod grof, moglo zanimati“, reče Marija, ko je prebrala izkaznico. „Vse je zdaj odvisno od pisem, katera morajo dokazati, da se je Vaša hči v istini poročila z mojim možem.“

„Pisal sem že včeraj po nje“, odgovori grof, „najdalje v štirinajstih dneh Vam jih pustim predložiti, ker že jutri odpotujem v Marivil, kjer so mojo hčerko zadnjikrat videli.“

„In kaj mislite storiti, če zopet najdete svojo hčerko in dospejo pismeni dokazi?“ vpraša Marija brezsapno.

„Pisma naj mojega otroka pred svetom opravičijo“, reče grof Ostrovihar ponosno, „medtem ko bodem zakon ob sebi umevno pustil ločiti; potrebna bo samo mala formaliteta, ker zločinstvo dvojnega zakona stori ločitev nepotrebno.“

Marija se bolestno zgane, ali njena ljubezen do Severja je bila tako vroča, da bi mu bila tudi to odpustila, če bi se le mogel opravičiti suma, da je umoril njenega očeta.

Ali potem se zopet zgane njen ponos.

Saj ni smela ostati soproga moža, kateri je najsvetejšo postavo, zakon, teptal z nogami. Potem so bile vse njegove prisege krive; in mu ni smela ničesar več verjeti.

Grof jo predrami iz njenega premišljevanja.

„Ko bi le mogel enkrat Severju stati nasproti“, zakliče grof, „morda ta ničvrednež ve, kje se moja hčerka nahaja, ali jo pa siloma zadržuje, ko je poizvedel, kje da prebiva.“

Hipoma skoči Marija s svojega sedeža.

Oči ji plamtijo; na to niti mislila ni; zdaj ji pride usodepolna misel.

„Postavim Vas nasproti svojemu soprogu, gospod grof“, reče glasno. „Jaz vem, kje se Artur Saver nahaja.“

Stari plemenitaš je bil kakor od strele zadet; to mu je prišlo nepričakovano.

„Ali me lahko takoj peljete k njemu?“ vpraša hlastno.

„Tako, ali samo pod enim pogojem“, reče Marija tiho.

„Imenujte mi ga“, reče grof Ostrovrhar.

„Dajte mi častno besedo, gospod grof, — da nikomur ne poveste zavetišča mojega soproga, ker leži na njem sum nekega zločina, katerega pa on ni izvršil.“

Marija je rekla te besede s tresočim glasom.

Ali je bila pa tudi resnica, kar so zdaj izgovorila njena usta? —

„Dam Vam svojo častno besedo na to“, reče grof s svečanim glasom.

„Hvala Vam. — Ako ste pripravljeni, se lahko takoj odpeljeva“, reče Marija in ukaže služabniku, naj da upreči.

Med vožnjo proti Dalburiju nista grof in Marija ničesar govorila; bila sta oba preobložena s svojimi mislimi.

Grof Ostrovrhar je komaj pričakoval čas, ko bo mogel stati nasproti onemu ničvrednežu, ki je njegovo Heleno storil tako nesrečno.

Če bi se pa Sever upal še dalje tako nesramno lagati, potem je bil izgubljen; plemenitaš je bil odločen, da čast svoje uboge hčere nad tem brezsrčnim brezčastnikom mašuje.

Pripeljala sta se do vile.

Izpred veže planeta služabnika, — strahu bleda naproti svoji gospej, ki sta preje Severju sledila.

„Milostljiva gospa, — mislite si nesrečo, neki tat je ulomil, — gotovo ste kaj pokradeni“, tako tožita in vpijeta dekla in služabnik zmedeno.

„Tat?“ vpraša Marija nejeverno. „Potem ga je moral moj — — — — —“

Še pravočasno se prekine.

„Zakaj pa niste tatu prijeli?“ vpraša grof služabnika, ki je ves zmešan stal pred Marijo.

„Saj to je vse tako hitro prišlo, da smo kar glavo zgubili“, odgovori služabnik brezsapno.

Potem pripoveduje:

„Jaz sedim sam v služabniški sobi, kuharica je bila odšla, kar stopi Beti v sobo in reče vsa prestrašena: „Bojim se, zgoraj je nekdo.“ — Jaz skočim kvišku in letim z dekletom v gornje

nadstropje; tam prisluškujeva in slišiva natanko, kako nekdo dela v sobi. — Nakrat je tiho, — potem hipoma nekaj zamolklo počí, — midva zavpijeva, — rukava na vratih, — ali zastonj, — vse je zaklenjeno. — Kar se zadej na hodniku, kjer so sobe, ki se držijo Vašega salona, odpro neka vrata, — človek skoči ven in beži kakor divji po stopnicah doli. — potem skozi vrt in zgine v gozdu. Nemogoče je bilo, da bi bila prišla tega človeka, bil je sicer jako čuden tat, ker je bil elegantno opravljen in je tudi jako fino izgledal.“

Grof Ostrovihar začuti, kako se Marija hipoma težko na njega nasloni. Skrbno jo pogleda: lepi obraz bil je smrtno bled.

„Kaj Vas je strah tako prevzel?“ vpraša sočutno.

Marija energično odmajje z glavo.

„Pridite, gospod grof“, ga prosi. „Spremite me v prvo nadstropje: in dal Bog, da bi se moja strašna slutnja ne uresničila.“ —

„Ostanite tu“, zaukaže začudenim poslom. „Če Vas bom potrebovala, pozvonila bom!“

Marija steče tako hitro po stopnicah, da ji grof komaj sledi.

„Počakajte na mene, milostljiva gospa“, zakliče grof skrbno, „mogoče, da je še več teh capinov tukaj skritih.“

Grof je potegnil samokres, ali Marija mu odmajje.

„Le pustite“, prosi z umirajočim glasom. „Mislim, da tega ne bode treba, — o, moj Bog, varuj me tega zla — ker to bi bila moja smrt.“

Grof začudeno pogleda mlado gospo; saj ni vedel, kaj naj pomenijo te čudne besede.

Mlada žena potegne ključ iz žepa in s tresočo roko odpre prva vrata.

Potem hiti skozi prednjo sobo.

„Artur!“ zavpije obupno. —

Ali nihče ji ne odgovori.

Stari plemenitaš je bil kakor okamenel. —

Torej tu v svojem stanovanji skrivala je Marija tega ničvredneža — svojega moža.

Marija plane iz sosedne sobe.

„Proč je!“ vpíje v divji bolesti. „Proč, — o, da bi nikdar ne prišli, gospod grof, — pobegní je, — ker se Vas je zbal.“

„Ali, milostljiva gospa, pomirite se vendar“, reče stari častitljivi gospod, „zakaj naj bi pa gospod Sever bežal, — saj ni mogel vedeti, da pridem sem.“

„Da, prav pravite“, stoka Marija. „Odpustite mi, — ali jaz sem obžalovanja vredna, — komaj sem ga našla, — sem ga že zopet zgubila!“

„Kako pa pridejo Vaši služabniki na misel, da je begun tat: kaj ga niso nikdar videli?“

„Ne“, reče Marija obupano. — „Živa duša, razun mene, ni vedela za njegovo prisotnost; skrivala sem ga, saj je vendar bil moj soprog, — edini človek, katerega še ljubim na svetu.“

Grof pogleda Marijo z največjim začudenjem. Kakšno ljubezen je morala ta žena imeti, da je soproga kljubovaje celemu svetu sprejela in ga z najnežnejšo skrbnostjo skrivala.

Konečno se Marija nekoliko pomiri.

„Pridite, gospod grof!“ reče z bolestno tresočim glasom in pelje starega gospoda proti salonu. „Morda se moj soprog kmalu vrne, — saj je tudi meni še zagonetka, kaj se je zgodilo, da ga je tiralo iz varnega zavetja.“

Oba stopita v salon.

Začudeno pogleda grof proti odprti denarni omari, — na orodje, ki je ležalo po preprogah, — po gostem oblaku dima, ki je še plaval pod stropom.

Ali časa ni imel, da bi izgovoril besedico začudenja, samo še priskočiti je zamogel, da je ujel Marijo, ki mu je brez zavestna padla v naročaj.

Nesel je brez zavestno na zofo in poklical služabništvo, ki je jadikovaje poskušalo obuditi ljubljeno gospo.

Grof stopi k siloma odprti denarni omari in ogleduje nepoškodovani tresor, potem se vrne k Mariji, katera je ravnokar odprla oči in zmedeno zrla krog sebe.

„Zapustite me!“ zaukaže hipoma s hripavim glasom služabniku in jokajoči dekli. „Takoј zapustite sobo!“

Vijoč z rokami se oba odstranita, medtem ko grof začudeno pogleda Marijo.

Ali je ta žena še bila ista, ki je za svojega bežečega soproga v zvesti ljubezni vstopila?

„Gospod grof“, začne Marija z nenaravno trdim glasom, „vse ste videli, — pred Vami nimam nobene tajnosti več; izvedite tudi zadnje.“

„Zdaj tudi vem, da je on morilec mojega očeta!“ zakliče Marija divje, „ogoljufal me je, — nezaslišano prekanil, — le za to je prišel semkaj, da bi me oropal.“

„Tresor še ni odprt“, reče grof Ostrovrhar, medtem ko Marijo žalostno opazuje.

„Še ni odprt?“ zakliče Marija in poskoči kvišku. „Potem je ta capin samo svoto pol milijona dolarjev dobil, katere nisem položila v tresor, kjer shranjujem svoje premoženje.“

„Ali“, nadaljuje z donečim glasom, „ko bi tudi vse moje premoženje ukradel, ne bi prišel do svojega smotra, prodala bi svoja posestva in vse kar imam, žrtvovala, — da bi tega človeka našla in se maščevala.“

Marija potegne čudno izdelan ključ iz žepa in odpre tresor. Grof Ostrovrhar se začudi.

Tam v omari je bilo velikansko premoženje nakopičeno, — milijoni in milijoni so bili v večjih zavitkih naloženi.

Marija pokaže slovesno na odprto zakladnico.

„To vse hočem žrtvovati, da primem tega malopridneža; noč in dan mu hočem biti za petami, to Vam prisezam, gospod grof!“

Marija ni bila več žena; podobnejša je bila demonu, kateri z žarečimi, sovražnimi pogledi išče predmet svojega sovraštva, dokler svojo žejo po osveti ne nasiti z grešnikovo krvjo.

„Ali vse to mi je še popolnoma nejasno“, vzklikne grof Ostrovrhar; „povejte mi vendar, kako se je vrnil Sever in zakaj ste ga skrivali, — vse to mi je še zagonetka!“

Burno sopeč pripoveduje Marija, kako jo je Sever prekanil, kako svoje laži podprl z najsvetejšimi prisegami, dokler se ni njena ljubezen zopet zbudila in je malopridnežu pod svojo streho dala varnega zavetja.

„Tu ni nobenega dvoma več“, reče grof, ko je Marija končala, „ta brezčastnik hotel Vas je samo okrasti, sicer se ne bi bil nikdar vrnil!“

Marija mu ne odgovori.

Njene mrzlično žareče se oči so izdajale, da je Sever jako neprevidno ravnal, ko si je Marijo naredil za neizprosno sovražnico.

Ko bi jo bil v tem trenutku mogel videti, bi mu bilo takoj jasno, da od te, do skrajnosti razdražene, v svojih najsvetejših čutilih razžaljene žene nima nikake milosti več pričakovati.

194. poglavje.

Ekscelsijor.

V vroči želji, da si pridobi potrebna sredstva, da bi z večjo gotovostjo in lahkoto iskala svojo Lidijo, je Helena sprejela opetovane ponudbe agenta in se odločila, za kratek čas kot pevka javno nastopati.

Prosila je samo gospoda Morgana, da njeno ime zamolči, kar je ta rad obljubil, saj je naredilo lepo pevko za neko tajinstveno osebo, kar je bila velika privlačna reklama.

Uspehi so bili velikanski in komaj se je Helena rešila dokazov veselja, katere so ji prirejali njeni oduševljeni oboževalci v izobilji.

Prizori Lesburga ponavljali so se v velikem slogu in vstopnice za koncertne večere prodajali so za velikanske svote, ker so vsi hoteli videti krasno pevko.

Helena nahajala se je zdaj že nekaj dni v Cincinatiju, kjer je Sever pustil svojega služabnika Joseja; ali ta je v nekem predmestju čakal na svojega gospoda, tako da je le slučaj mogel ga skupaj pripeljati s Heleno in njeno zamorko.

Gospod Morgan je bil poštenjak, ki ni Helene nikdar nadlegoval in ki je vedno samo kupčijski ž njo občeval. Sicer je pa imel ta praktični Amerikanec toliko opravka s pripravljanjem in novim gostovanjem, da je svoji lepi varovanki komaj sem in tja kako uro mogel posvetiti.

Helena stanovala je v Newportu, kjer so si bogati meščani Cincinata zidali krasne vile.

Gospod Morgan je za Heleno našel primerno stanovanje pri neki bolj postarni gospej, medtem ko je sam stanoval v mestu in je prišel samo po Heleno, da jo je peljal h koncertu.

Ker je bilo bivanje v Cincinnati odloženo na tri tedne, je imela Helena dovolj prilike, s svojo prijazno gospodinjo ogledati in občudovati krasno okolico Cincinnati.

Kmalu je tudi kazalo njeno ličice lahno rudečico, katera jo je le še mikavnejšo delala.

Nekega jutra sedeli sta dami na verandi, medtem ko je Juno čepela na ograji in veselo zrla na živahno cesto pred seboj.

„Kako čudno poslopje pa je to?“ vpraša Helena in pokaže na tempelnu podobno kupolo, katera se je iz gostega drevja videla.

„Ah, kaj ne poznate indijske hiše?“ vpraša gospodinja začudeno. „To je nekaj posebnega.“

„Nisem še ničesar čula o tem“, odgovori Helena. „Ali je tujcem vstop dovoljen?“

„O, gotovo, gospod Vinsloe se vedno veseli, če kdo njegove umetne zaklade občuduje; sama ne vem, kako da mi še to ni prišlo na misel? Danes popoldan hočemo zamujeno popraviti.“

„Ne vem prav, če se smem upati“, reče Helena zmedenno, „rajši bi skoraj ta poset odložila.“

„Ali, draga gospica, za to pač nimate nikakega povoda, da bi ne posetili te prekrasne palače, ki je skoraj kakor kak muzej. Sicer pa ne bove edini obiskovalki; ta palača je le redkokdaj prazna; tudi nihče tam ne stanuje; posestnik, gospod Vinsloe, prebiva v mali vili, ki stoji na koncu krasnega parka samih tropičnih rastlin.“

„Potem me bo veselilo, če Vas smem spremiti“, reče Helena.

„Posestnik, gospod Vinsloe, je dolgo let živel v Indiji“, pripoveduje zgovorna gosa. „Mlad je še, a neoženjen in pravi čudak, katerega se le redkokdaj vidi; zato se je tudi vse čudilo, ko je prišel k Vašim koncertom; seveda je njegov bratranec pri njem na posetu; mogoče, da je njemu na ljubo zapustil svojo samotno življenje.“

Helena je svojo gospodinjo, ki je bila navdušena prijateljica godbe, večkrat povabila k svojim koncertom, katere je oduševljena gosa imenovala najlepše trenutke svojega življenja.

„Gospod Vinsloe sedel je s svojim bratrancem vedno v prvi loži“, nadaljuje stara gospa, „večkrat sem ga že videla; njegov bratranec pa je častnik, njegova bliščeča uniforma vzbudila je občno pozornost.“

„Nikdar ne pogledam poslušalcev“, reče Helena tiho.

„Da, saj se temu vsi čudijo“, odgovori stara gospa. „S takim obrazom stojite tam, kakor da bili sami v dvorani, če so prav vsi pogledi obrnjeni v Vas. Saj se temu tudi ni čuditi; — Vi imate tako krasno lice in postavo in Vaš glas, — no, saj že molčim, saj vem, da Vam hvalisanje ni všeč!“ —

„Zakaj pa živi posestnik indijske hiše tako samotno?“ vpraša Helena, da bi pogovor zasukala na drug predmet.

„Da, to je neka tajnost“, odgovori gospodinja važno. „Nekateri pravijo, da mu je nevesta malo pred poroko umrla, medtem ko trdijo drugi, da je bližnjega sorodnika v dvoboju ubil; natančnega ne ve nihče.“

„Ali je gospod Vinsloe že dolgo v Nevportu?“ vpraša Helena.

„Že skoraj dve leti, a prej je bil tudi že večkrat tu. Pustil si je z ogromnimi stroški hišo zidati in park urediti; pravijo, da je najbogatejši mož v Cincinatu in to pové veliko, — ker tukaj je vsak tretji človek milijonar.“

Stara gospa se oprusti in odide za nekaj minut v vilo.

Helena pogleda proti zamorki in začudeno opazi, da se je skrila za nekaj širokoperesnih rastlin, med katerimi je z napeto pazljivostjo zrla doli na cesto.

Pevka vstane s svojega sedeža in hoče k zamorki, da bi zvedela, kaj je uzrok temu nenavadnemu početju.

„Ne priti sem, gospa, — ostanite tam!“ zakliče zamorka. „Juno precej gospej povedala, koga videla.“

Helena prestrašeno posluša. Ali je morda Sever poizvedel, kje da stanuje?

Konečno zapusti zamorka svoje skrivališče in hiti k Heleni, ki je trepetaje pričakovala, kaj da ji pové.

„Juno videla onega rujavega moža, — katerega je ujela na laso, — šel je po cesti, — zelo slabo bil oblečen.“

Helena se prestraši; če je služabnik tukaj, potem tudi Sever ni daleč.

„Če te le ni zapazil“, reče boječe. „Saj veš, s kako težko silo sva mu zadnjikrat ušli!“

„Zato Juno tukaj“, reče zamorka ravnodušno, „ona se nič ne boji obeh, — gospe se ni treba ničesar bati.“

V tem trenutku se vrne Helenina gospodinja in prekine ta pogovor. —

Ali Helenin mir je izginil.

Misel na Severja se ni dala spoditi iz njene preplašene duše in brez tolažbe je bila, ker se temu neusmiljenemu preganjalcu ni mogla odtegniti. — — — — —

Popoldan sta se dami z zamorko počasi bližali indijski hiši.

Visok zid oklepal je park od cestne strani in tako za-
brani radovednim očem pogled.

Čarobni vrt, ki se je daleč razprostiral, je obdajal, kakor v bajki, blesteče poslopje, katero je gledalo iz krasnega zelenja širokih peresnih banan in visokih palm ter vzbujalo rado-
vednost mimoidočih.

Helena in njena gospodinja ogledovali sta tempelnu podobno poslopje, predno sta vstopili v prednjo dvorano, katera je bila pokrita z najživejšimi slikami. V njo končavali so se tajinstveni, polutemni hodniki, ki so vodili k prekrasnim dvoranam, v katerih je bilo razporeženih nebrojno umetnih zakladov Indije.

Oko je občudovaje hitelo čez vrste dragocenih mozaiknih slik in čez visoke indijske vojaške kipe, ki so bili opravljeni v prekrasne obleke in oboroženi z najgrozovitejšim orožjem. Najdragocenejših preprog in tkanin je bilo v neizčrpni množini, medtem ko je množina različnih stvari iz lesa, slonove kosti in bakra kazala umetnost indijskih delavcev.

Helena je bila tega redkega užitka kakor omamljena in vedno znova je občudovala najdragocenejše stvari, katere ji je njena spremljevalka, ki je že večkrat tukaj bila, drage volje kazala.

Kakor je bilo videti, ni bilo razun Helene in njene gospodnje nobenega obiskovalca, vsaj Helena ni v velikih dvoranah nikogar zapazila.

Toliko bolj se je prestrašila, ko hipoma začuje zraven sebe lepo doneč moški glas:

„Torej to res ni zmota, v resnici imam to čast in veselje, da pozdravim našo slavljeno gospico Ekselsijor na svojem posestvu.“

Ko Helena dvigne pogled, stala je pred njo visoka, sloka postava moža, ki je s svojo temnorujavo poltjo in s temnimi očmi delal jako zaupanje vzbujajoč vtis.

Helena se prikloni pred gospodom, kateri odgovori na njen pozdrav z globokim viteškim poklonom.

„Srčno dobro došla v indijski hiši“, reče prijazno, „in ker sem Vas že z imenom imenoval, dovolite tudi meni, da se Vam kot Vinsloe predstavim.“

„Ekscelzior?“ vpraša Helena začudeno. „Meni ni tako ime, ker nastopam pod imenom gospica B . . .“

Resen obraz gospoda Vinsloe spreleti lahek nasmeh.

„Vsi Vas tako imenujemo, milostljiva, ker Vašega imena ne poznamo in nismo nič boljšega našli, izvolili smo ime ‚Ekscelzior‘. To ime pove vse.“

Helena je zarudela.

Mladi mož je stopal dalje zraven nje in na najljubeznejši način izpolnjeval ulogo voditelja.

Pevki je bilo kmalu v zabavo, da je zamogla z olikanim in duhovitim možem govoriti o dragocenih umetninah, ki so bile tukaj nakopičene; saj je bilo za njo to pravi užitek, da je po tolikem dolgočasnem laskanju zopet čula mirne opazke resnega moža, ki je stopal na njeni strani in le redkokdaj pogledal svojo lepo spremljevalko.

Ali ti redki pogledi izražali so tako občudovanje, tako spoštovanje do čiste, nedolžne Helenine duše, da se je resnemu možu takoj videlo, da ne bi pred nobeno žrtvijo omahoval, samo da bi izkazal pevki kako uslugo.

Konečno zapusti Helena indijsko hišo in stopi, spremljana od gospoda Vinsloe, v krasni, tropični park.

„Ah, moj Bog, pozabila sem svoj solnčnik v dvorani“, toži stara gospa.

Gospod Vinsloe hotel ga je takoj poiskati, ali popis dvorane je bil tako nejasen, da se je stara gospa odločila gospodarja spremiti in prosila Heleno, naj počaka na senčnatem sedežu, da se vrne.